

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ།།

ག

ནམ་འབྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།
སྟོད་ཆ།

འབྲས་སྤྲུངས་སློ་གསལ་སློང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY

2015

རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་
 དཀའ་འབྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

רדף

ནུམ་འབྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྟོན་ཆ།
འབྲས་སྦྱངས་སྟོ་གསལ་སྦྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY

2015

༥ བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་ན་མོ།

RNAM-HGREL DGONGS-PA-RABGSAL
(PRAMANARARTIKA)
COMMENTARY ON
ACHARYA DHARMAKIRTIS
(PART - 1)

by

Panchen Sonam Drakpa

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY
2015

PAN-CHEN BSOD-NAMS GRAGS-PA
LITERATURE SERIES
VOLUME: 21

བཀ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་པོད་ཐེང་། ༢༡

Copyright © D.L.L. Society 2006

Published by:

DREPUNG LOSELING LIBRARY SOCIETY
P.O. Tibetan Colony-581411
Mundgod (N.K.)
Karnataka
India
Phone: (08301) 245657
E-mail:- dllsociety@yahoo.co.in

Data composed by: D.L.L. Computer Section
Drepung Loseling Library Society.

ཁྱུ་མཆན་པའི་གཏམ།

འཛིག་ཉེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་གོང་མའི་བྱང་པར་ཆོལ་བ་ནམས་ཀྱི་འབྲུག་འོགས་ནི་སྤྱི་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཉེར་འཆོའི་གཞི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་། སྤེལ་མར་
བསྟོད་པ་ལས། གཉིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་ནམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་མི་བཟད་པའི། །རྩ་སྤྱོད་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །གང་ལ་ཉེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏན་ནས་ཡོངས་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་། །ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀྱར་བ་
དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་ཉེ་
བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་ནམས་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ལམ་དང་ཐར་
པར་བསྟོད་པའི་གྲོགས་དམ་པ་ཡིན་གྱི། འདི་དག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་དེ་ལ་
སློབ་པ་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆད་མས་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་ཁོ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་འབྲུག་འོགས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་གཞན་གྱི་སྟོན་པའི་
ལུགས་ལ་ཕྱོགས་སྤུང་དང་སྤང་ཞུགས་དོར་ནས་འདི་གཉིས་ལས་གང་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། གང་
ནི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་དབྱེད་པ་ན། གཤམ་བྱའི་འདོད་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་
འབྱུང་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་གང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ནམ་དག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་
བྱའི་དོན་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང་ནམས་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་སྤྱི་སྤྱི་དབྱེད་པའི་ཆོ། གཙོ་བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་
ལ་མི་སྤྱི་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐོབ་བྱ་པལ་པ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་བསྤྱི་བར་དཔོག་པ་ནི་
མཁས་པའི་དབང་པོ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་དང་བོའི་ནམ་འགྲེལ་ཅ་བ་ལས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་
མི་སྤྱིའི་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རབ་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པའི་དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སྟོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱི་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་བ་ཉིད་
བསྟན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་

འབྱུང་ལས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོར་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་འཁོར་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གྱིས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་སྒྲིབ་པའི་ཐར་པར་བཀོད་པའི་རིམ་བ་རྣམས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་
 རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱབ་པ་དགོས་པ་ནི་གནད་གྱི་དོན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་
 བཞིའི་འདུག་ལྟོག་གི་ཚུལ་རིགས་ལམ་ལས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཆད་མ་རྣམས་
 འགྲེལ་ལ་འབགས་པོད་གྱི་འགྲེལ་བ་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། མདོ་སྤྱགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་བ་པཎ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དཔལ་རྣམ་དཔྱད་མཆོག་གི་སྒྲེས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་ལག་ཆོས་མཆོག་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་འེགས་བཞེ། ས་
 བཅད་ཆེན་མོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའི་ཆ་སྒྲུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་
 ཆོག་དོན་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་བྱས་ཚུལ།

བྱག་དཔེ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་འབགས་ལུལ་སྤྱག་ས་ཆོས་སྒྲེར་པར་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་པཎ་ཆེན་གྱི་བྱབ་མཐའ་རྣམས་ཐར་བཅས་ལ་མ་དཔེར་བཅོལ་ནས་སྤྱོད་བ་པཎ་ཆེན་
 བྱས་པ་ཡིན། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བོད་དུ་བྱས་འབྲུགས་མ་བྱུང་གོང་སྤྱོད་བཏབ་ཟེན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྤྱར་མ་སྤྱར་བྱང་མེད་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དང་མཚུངས་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ཆོག་
 མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཐད་ཀར་ཨང་རྟགས་དང་། སྤྱག་རྩིས་དེ་གའི་གཤམ་དུ་བོད་དཔེ་རྟིང་བ། ཞེས་གང་
 མི་འདྲ་བ་དེ་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་གཞུང་སྤྱིའི་འགྲེལ་སོགས་ལས་མ་དག་པ་ཡིན་མིན་
 རྟོགས་གཞིའི་རིགས་ལ་མཆན་བཏབ་པ་དཔེར་ན། ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྤྱོད་གྲངས་
 ༡༡ པར་མཆན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡིག་ཞོར་དུ་ཤེས་པ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་སྤྱག་ས་སྤྱར་མ་སྤྱོད་གྲངས་ ༡༠ ལས། དཔེར་ན་གཟུང་འཛིན་རིགས་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་།

ཞེས་པ་བོད་དཔེ་རྙིང་པར། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དག་བཅོས་
བྱས་ཡོད། ཡང་ཆད་གསལ་བྱས་པ་དཔེར་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་སྤྲག་ས་སྤར་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་
གངས་ ༤བ “ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་བ་དོན་བཤད་པ་ཡོད་དེ་” ཞེས་འབྲུང་བ་ལས།
བར་དུ་ཡི་གེ་ “ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ་” ཞེས་པ་ནས། “མཐོང་བ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་” ཞེས་པའི་བར་ཆད་པ་བོད་དཔེ་རྙིང་པ་ཤོག་གངས་ ༩བ ལས་
གསལ་བ་བཞིན་བཀོད་ནས་ཆད་གསལ་བྱས་ཡོད། ཡང་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་བོད་དཔེ་རྙིང་པ་ཤོག་གངས་ ༡༠བ ལས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་གསལ་བ་དེ་སྤྲག་ས་སྤར་མ་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ ༡༩བ ལས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་དག་
བཅོས་བྱས་པ་ལྟར་འདྲིར་སྤྲག་ས་སྤར་མ་རང་བབས་སུ་བཞག་ཡོད། བཞེད་འདོད་ལ་མ་སྟོགས་ཞེས་པ་
སྤྲབས་འགར་འབྲུང་བ་དག་པར་བྱ་དགོས་སམ། ཡང་ན་སྟོགས་ཞེས་པ་སྤྲབ་ཆོག་ཡིན་པས། བསྟོགས་
སམ་ཡང་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བོད་དཔེ་རྙིང་པ་ཤོག་གངས་ ༡༩ན ལས། “ཞེ་འདོད་
ལ་མ་སྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་” ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དག་བཅོས་བྱ་དགོས་མིན་དབྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྤྲབས་སོ་སོའི་
ཐད་འོག་མཆན་བཏབ་ཡོད། ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་སོགས་སྐྱ་གཞུང་གི་ལུང་བྲངས་པ་རྣམས་གང་ནས་
ལུང་བྲངས་པའི་གཞུང་སོ་སོ་དང་གཞུགས་པའི་བསྐྱར་མཆན་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཏབ་པ་འོག་ཏུ་བྱར་གསལ་
བཞིན་གཟིགས་ཞིབ་གནང་རོགས་ཞུ་བ་དང་འགྲེལ་གཞུང་འདིའི་ཞུ་མཆན་བཞིས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
ངལ་བ་བསྟེན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཐོབ་པ་དེ་ནམ་མཁའི་མཐས་ཁུབ་པའི་སེམས་
ཅན་ཀུན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་འགོ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་
བཅས་སྒོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལྷ་བ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་
པར་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཞུ་མཆན་ཟིན་སྤྲབས་སྤར་ཡང་སྤྲས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག

འབོད་སྒྲུལ།

མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྱམས་པ་བཟ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསུང་འབྱམ་རྣམས་
iPad ནང་ Tablet ནང་སློབ་ཆེད་ PDF ཐོག་བསྒྲིགས་ཤིང་། གསུང་འབྱམ་རྣམས་ཐོག་མ་
ཡིག་གཞུགས་ TB Youtso ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་ Tcrc Youtso ནང་དེ་ནས་ Monlam
Unicode ཐོག་པ་བ་བསྐྱར་ཁྱུ་པ་ཡིན་པས་གོང་གསལ་ཡིག་གཞུགས་རྣམས་མཐུ་བ་གཞིན་
ཐུན་བྱ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིག་གཞུགས་བསྐྱར་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བཟོ་བཅོས་
དང་ཁྱེད་གཉེས་ཁྱེས་ཡིན་ཡང་ད་དུང་ཡིག་ཞོར་དང་། ས་བཅད་ཆད་ལྷག་དང་། ས་བཅད་བཞོད་
མཆོམས་འབྲུག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ལག་ལྡན། གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞོར་འབྲུལ་ཅི་རིགས་པ་
རྣམས་གཤམ་གསལ་སྐད་འཕྲིན་(ཕྱི་ཅའི་)ཁ་བྱང་ཐོག་བསྐྱར་གནང་ཡོང་བ་དང་། ཞོར་བཅོས་གང་
ལག་སོན་བྱུང་བ་རྣམས་སྐད་བཅོས་ཐོག་སྐད་ཡང་འགྲེམས་སྤེལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་པ་བཅས་བཞིན་ཆེ།

ཕྱིག་སྒྲོར་བ་ཀྱང་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐང་དོན་ལྷན་ནས།

སྐད་འཕྲིན་(ཕྱི་ཅའི་)ཁ་བྱང་། WeChat ID. [gglidd-100](#)

དཀར་ཆག

ཞུ་མཆན་པའི་གདམ།	06
ཞུ་དག་བྱས་ཚུལ།	07
འཛོད་སྒྲུལ།	09
ལེའུ་དང་པོ།	1
རང་དོན་རྗེས་གི་རྣམ་པ་བཤད་པ།	1
མཆན་གྱི་དོན་བཤད་པ།	6
འགྲུང་ཕྱག་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	8
གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	8
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་འཆད་པ།	8
ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།	8
སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་དག་བཤད་པ།	15
བཤད་པ་ཉི་ལྔ་བར་དགོད་པ།	19
བསྟན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ།	19
གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	44
འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	44
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	54
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་བཤད་པ།	57
གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ།	76
ཡག་དག་གི་བྱང་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་བཀག་པའི་སྟོན་སྐྱབ་པ།	76
ལྟར་སྟངས་གི་བྱང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་བཀག་པའི་སྟོན་སྐྱབ་པ།	82
ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།	100
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	101
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	113
རྗེས་བྱུང་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱད་པ།	119
རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞུག་གི་བྱུང་བ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་སྟོན་པའི་དོན་བཤད་པ།	126
ཚུལ་བྱུག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ།	134
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	164

སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།	164
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།	164
རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ།	169
དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ།	239
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།	239
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།	240
ཞར་བྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་མི་འཐད་ཅེས་པ་འགོག་པ།	244
ལུང་དོན་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སློན་པ་འགོག་པ།	244
ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་དོས་བརྒྱུད་པ།	244
ཤིང་ཕློག་སྟོན་པའི་གསུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།	246
ཤིང་ཕློག་སྟོན་པའི་གསུང་ཚད་མ་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ།	249

ལེའུ་གཉིས་པ། 259

ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལེའུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	259
ལུགས་འབྱུང་གི་སློན་པ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།	262
ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	263
སྐབ་བཤང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ།	289
ཞར་བྱང་གྱུར་པ་སློབ་པའི་དགོས་པ་ལ་དངོས་དང་ཚིད་སློང་།	294
གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀྱན་མཁུན་དུ་སྐྱབ་པ།	303
འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པའི་སྤྱིང་ཇི་ཆེན་པོ་བཤད་པ།	306
བསམ་པ་བྱན་ཚོགས་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།	306
དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཚིད་སློང་བསྟན་པ།	306
སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཆད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད།	323
ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ།	325
བདེ་གཤེགས་རང་དོན་བྱན་ཚོགས་བཤད་པ།	326
ཁུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དོན་བཤད་པ།	327
བདེ་གཤེགས་རང་དོན་བྱན་ཚོགས་ཀྱི་ཚིད་སློང་པ་འཆད་པ།	329
སྐྱབ་པ་གཞན་དོན་བྱན་ཚོགས་བཤད་པ།	330
ལུགས་སློག་གི་སློན་པ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ།	331
བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལམ་བདེ་གཤེགས་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ།	341

དེ་དག་ཀྱན་ལས་སྟོབ་པ་ཉིད་ཚད་མར་སྟུབ་པ།	342
ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ།	343
བསྟར་མཆན།	344
ལུང་འདེན་ཁག་	344
གྲུབ་མཐའ།	357
ཕྱི་ནང་གི་བྱད་པར་བཤད་པ།	357
ཕྱི་རོལ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	359
ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	364
བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།	365
མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།	368
སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།	370
དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།	371
ནཱ་ཐར།	386
ནཱ་ཐར་དད་པའི་རོལ་ཅེད།	386
སྤར་བྱང་སྟོན་ཆེག་	422

རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པའི་དབང་པོ་
བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པ་སྟོན་གསལ་
མཁས་པའི་མགྱོན་རྒྱ་བཞུགས་སོ།།

ལེའུ་དང་པོ།

རང་དོན་རྗེས་གི་རྣམ་པ་བཤད་པ།

༡༡། །གང་སྐྱའི་དབལ་ནི་ལྷན་པོ་ལ་འབྲན་མཚན་དཔའི་རི་མོ་རྣམ་པར་བཀྲ་བྱིར་
ལྷན་པོ་བས་ཀྱང་གཟེ་བྱིན་ཆེ། །གང་གསུང་གདངས་ནི་ཆངས་དབྱངས་ལ་འབྲན་
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆའི་ཆོས་སྒྲོག་བྱིར་ཆངས་དབྱངས་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྟོན། །གང་
ཐུགས་དབྱངས་ནི་ཉི་མ་ལ་འབྲན་ཇི་ཉྩ་ཇི་སྟེད་ཆོས་ཀྱན་སྒྲུང་བྱིར་ཉི་མ་བས་ཀྱང་
ལྷག་པར་གསལ། །སྟོན་པ་ཁྱོད་ནི་སྲིད་གསུམ་ལ་འབྲན་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་ཆོས་
སྐྱབས་སྟེས་བྱིར་སྲིད་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་མཛོད། །མི་འཛིགས་ན་ཡང་རྣེ་བའི་
རལ་གྱི་འཕྱར། །ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་ཡང་གསུང་རབ་སྟེགས་བཅ་འཛིན། །བདུད་
དབྱང་ཟ་ཡང་ཞི་བའི་འཇུག་ཞལ་ཅན། །འཇམ་དབལ་ནམ་ཡང་བདག་ལ་དགེས་

བར་མཛོད། །གང་ཞིག་ཤར་ན་གཞུང་ལུགས་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་གུམ་མ་ལུས་པམ་
 གྱེད་ཅིང་། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྒྲིང་བཞིའི་ཁྱོན་ཀྱན་ཅིག་ཆར་སྤང་གྱེད་འོད་
 དཀར་འཕྲོ། །འཕགས་ལུལ་པཎ་ཆེན་སྐར་ཆོགས་དབུས་ན་ཆེ་བལ་མཁྱེན་བཅའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས། །ཐུབ་བསྟན་བྱ་ལམ་མཛེས་པའི་བྱང་རྒྱ་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་
 གྲགས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ལྟ་དབང་ཤུག་སྒྲོ། །རྒྱལ་ར་བདུན་
 པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཞབས། །བྲམ་ཟེ་བདེ་གྱེད་དགའ་སོགས་འཕགས་ལུལ་
 གྱི། །འགྲེལ་མཛད་མཁས་པའི་ཆོགས་ལ་གྲུས་བྲག་འཆལ། །རྒྱལ་ཆེན་སྒྲོན་
 ལམ་ཐུགས་རྗེའི་གཞན་དབང་གིས། །མི་ཤེས་སུན་ཆེན་ཐེབས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་
 འདིར། །དམ་ཆོས་སྤང་བའི་སྒྲོན་མེ་སྤར་མཛད་པ། །ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་རྒྱུ་ལེའི་
 ཞབས་ལ་འདུད། །སྒྲོ་གྲོས་གཏིང་ཐབ་ཡངས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆའི། །དོ་མཆར་འཕྲིན་
 ལས་བཟང་པོའི་བྱ་ཆར་དེས། །རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཀྱན་ཡོངས་གསོས་
 ཞེས། །ས་གསུམ་སྟན་པར་གྲགས་ཁྱོད་བྲག་གི་ལུལ། །རྒྱལ་དཔྱོད་ལང་ཆོ་དར་
 བའི་མཛེས་མའི་ལུས། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱལ་བཟུ་ཞིང་། །འཆད་ཅོད་
 ཅོམ་པའི་འཇུག་དཀར་གཡོ་བ་ཅན། །རྒྱལ་ཆབ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ལ་བྲག་
 འཆལ། །གང་གི་ལེགས་བཞག་བདུད་ཅིའི་ཆར་རྒྱུ་གྱིས། །བདག་སྒྲོའི་བུམ་པ་གང་
 བའི་དཔལ་སྟར་བ། །ཡོངས་འཛིན་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྲུས་བཅུད་ནས། །བསྟན་
 བཅོས་དགོངས་པ་དེང་འདིར་གསལ་བར་བྱ། །དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་

ཐུབ་པའི་དབང་པོས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་པ་བསགས། མཐར་མཛོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བཀའ་སྩལ་བའི་དགོངས་པ་སྦྱར་འགྲེལ་ཞིང་། བྱང་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་མཛོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་རིགས་སྒྲོ་དང་། རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མའི་བསྟན་བཅས་ཐོར་བུ་བ་མང་དུ་མཛད་པས་འཐོར་བ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས། ཆད་མ་ཀྱུན་ལས་བདུས་པ་ལེའུ་བྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅས་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ། རྒྱུད་ཐད་བསྟུས་པ་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་ལེན་ཏུ་བསྟུས་པ་ཆད་མ་རིགས་ཐེགས་ཏེ་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅས་གསུམ་དང་། གཏུན་ཆོག་ཐེགས་པ་ལ། འགྲེལ་བ་བཏག་པ། རྒྱུད་གཞན་སྦྱབ་པ། ཅོད་པའི་རིགས་པ་སྟེ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅས་བཞི་དང་བདུན་འགྲེལ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དེ་ལ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་མའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་མཛོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་གཉིས་ཏྟགས་པའི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ལུས་ལ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས།
 རིགས་སྟོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་
 ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་ངག་ལྟར་སྤང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ལས། ཡང་དག་བཞི་ཆང་བར་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོ་དང་ལྟར་སྤང་བཞི་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཆང་བར་སྟོན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་
 དང་། ལྷག་མ་བཞི་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་དོན་ལེའུ་དང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་ཡན་ལག་
 ཡིན་པས་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྟོག་གའི་
 ཆིག་དོན་བརྒྱད་སྟོན་པ་ཆིག་གམ་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་བྱེ་མ་བཞི་རང་དོན་ལེའུ་དང་། གཞན་དོན་ལེའུའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་རང་དོན་ལེའུའི་ཡན་ལག་དང་། བྱེ་མ་
 གཉིས་གཞན་དོན་ལེའུའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆང་
 མས་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
 གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྗེས་གྲུབ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་

བསལ་ནས། འབྲེལ་བའི་ངོ་མོ་དང་གངས་ངེས་སོགས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་བ་
 བརྟག་པ་གསུངས་ཤིང་། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་དབག་ནས་དེ་རང་
 གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་སྟེ། རྒྱད་གཞན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱད་གཞན་སྐྱབ་པ་
 དང་། སྐྱབ་ངག་སུན་འབྲེལ་ཡང་དག་གི་སྟོན་ནས་ཚོད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོད་
 རིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བྱ་ཡི། ཁ་ཅིག་ལུས་ལྟ་
 བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱིས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་
 འདོད་པ་ནི་མི་ལོགས་སོ། །དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོབ་
 དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྟོས་མཛད་པའི་མདོ་རང་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ། རྣམ་འབྲེལ་ལ་
 ལེའུ་དང་པོའི་རང་འབྲེལ། མཐོང་བ་སྟོ་བསྟན་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱམ་ཟེའི་འབྲེལ་བ།
 ལྟ་སྟོས་མཛད་པའི་ལེའུ་བཞི་ཀའི་འབྲེལ་བ། ལྟ་དབང་སྟོས་མཛད་པའི་ལེའུ་
 གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་བ། རྒྱན་མཁན་གྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་རྒྱ། ཉི་
 མ་སྤྲས་པས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ། ར་མ་རིའི་འབྲེལ་བ། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་སྟེ་བརྒྱད། ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ངེས། རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་འཐད་ལྟན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་དག་ལས་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་ནི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལྟ་ལྟ་ཆོས་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྟེན་བཞི། ས་བཅད་ཆེན་མོ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཆ་སྤངས་ཤིང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་གཏན་

ལ་འབེབས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཏེ། མཚན་གྱི་དོན། འགྲུར་
གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གྱི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས། སི་གི་
ཏའི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ་སྤྲ་སྤྲ་ཏེ་ཀླ་ཀླ་རི་ཀླ་ཞེས་འབྱུང་ལ།
བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེ་གཤམ་ལུང་བྱས་པ་ཞེས་པར་འགྲུར་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཚད་མ་བདེན་གཉིས་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་
བྱེད་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསྟན་
བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་གང་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཞེ་ན། བཞེད་པ་མང་
དུ་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཐལ་འགྲུར་
བའི་གཞུང་དུ་བྱེད། ཞི་འཆོ་དཔོན་སྒོ་བ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད། ལྷ་ཤག་གཉིས་
ཆོས་མཆོག་དང་གསུམ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་
ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
རང་གཞུང་དང་མདོ་སྤེལ་པའི་རང་གཞུང་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་
ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དོན་

བྱེད་ནུས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་གཞུང་ཆོག་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན། ཅ་བར་
 མ་བྱབ་ཅིང་། བྱོད་ལ་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་འཇུག་སྟེ། འོ་ན།
 བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རང་གཞུང་དང་སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་
 གི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྟེ་བ་གང་རུང་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་མ་
 བྱབ་ན་ཡང་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱབ་མཐའ་སྟེ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་གི་ཡང་
 བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ཅ་བའི་བྱབ་པ་མི་མཚུངས་
 ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྟོ་ལ་ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་། ཚད་འབྲས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་གང་
 ཞིག་བྱེ་བྲག་སྟེ་བས་དེ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་སྟེ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ས་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟེ་བའི་བསྟན་བཅོས་
 སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་བདེན་བྱབ་
 ཏུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འགྱུར་བྲུག་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་བྲུག་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་
པ་ལ་བྲུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ལོ་གད་བས་བྲུག་མཛད་ཅིང་། དགོས་པ་ནི། འགྱུར་
མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་ཆད་ནི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་འཆད་པ།

ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ།

གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ཡོད་དེ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་
འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
དེ། ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་
བྱ་བ་བྱང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཡང་ན་ས་བཅད་
ཆེན་མོར། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ས་མཆོད་པར་བཞེད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་
ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ་
བ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོལ་བྲུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་
བྲུག་མཛད་ད། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པར་བསྟན་པར་
བྱ་བ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐྱབས་

བརྩམས་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་། ¹ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་
 པ་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་བྱག་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་
 དམ་པ་རྣམས་དང་སྦྱོད་པ་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་
 བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་
 གོགས་མེད་པར་མཐར་ཐིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་ཆོག་གིས་བསྟོད་
 བྱག་མཛད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་
 རས་བསྟོད། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་རས་བསྟོད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོས་ལུས་ཅན་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་
 སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པས་ཐབ་པ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་སྐུ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མངའ་བའི་སྟོ་
 རས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཉན་རང་
 གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནི་ལེགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པས་དེ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཀྱིས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྲ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཞེས་པས། གཞན་དོན་
 ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་དོ་བོ་གཞུགས་སྐུ་གཉིས་བརྟེས་པའི་སྟོ་རས་དང་། འོད་ཟེར་དག་

ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པས་དེ་སྐབ་པའི་ཐབས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མངའ་བའི་
 སློ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སློ་ནས་མཆོད་པར་བརྟེན་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་དང་བཅས་པ་བརྟེན་བྱར་བྱས་
 པའི་སློ་ནས་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ལེའུ་བཞི་པས་སུན་འབྲིན་
 དང་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་དང་བཅས་པ་བརྟེན་བྱར་བྱས་པའི་སློ་ནས་གཞན་
 གྱིས་ངེས་སུ་འབྲུག་པའི་ཐབས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་པ་དང་པོ་
 གཉིས་དང་ཕྱི་མ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤུག་
 གློ་ལྟར་ན། བསྟོད་བྱག་མཛད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་ཚུལ་
 ལ་སྐྱར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་བཟང་ལ་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་སྤུན་
 ཆོག་གས་ཀྱི་སློ་ནས་བསྟོད། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་གས་ཀྱི་སློ་ནས་
 བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། སྐྱ་གསུམ་བརྟེས་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དང་པོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་གཉིས་པས་ཐབ་པ་ལོངས་སྐྱ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྐྱལ་སྐྱ་
 བརྟེས་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱལ་བ་དང་
 འཆམ་པར་ཆོས་བསྟན་ཏེ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་འབྱུང་པར་མཛད་པའི་སློ་ནས་
 བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཤུག་¹རྟོག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ།
 ཁམས་གསུམ་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་།

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་བ་སྟེ་འཆིང་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་གང་དག་ལ་དེ་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་། བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་
 ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱ་ཞེས་དང་། བཟང་པོ་ནི་དག་ལེགས་ཏེ་མངོན་པར་མཐོ་
 བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །གང་ལས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་
 ལ་ཀུན་ཏུ་སྟེ་མ་ལུས་པར་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོའོ། །ཞེས་དང་། འོད་ཟེར་དག་ནི་འོད་ཟེར་རྣམས་སོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་
 གནས་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
 སྟོན་པ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཅན་དག་ཁོ་ན་
 འོད་ཟེར་དང་འབྲེལ་བས་ན་འོད་ཟེར་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བྲམ་ཟེ་ཆེན་
 པོའི་འགྲེལ་པར་¹ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་པའི་བ་
 རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་གྱིས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱ་དག་དང་མི་
 འབྲེལ་བར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཟབ་པས་ནི་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱར་
 མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་རྟོན་
 ཉིད་དུ་བརྟེན་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེས་ནི་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྒྲ་ན་

མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ། མོངས་སྐྱལ་
 གི་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་དོན་གི་སྐྱར་ཐལ། རང་དོན་སུན་ཆོག་གས་གི་སྐྱར་ཤྱུ།
 གློས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རང་དོན་ཆོས་སྐྱར་
 འགྱར་ལ། དེ་འདོད་ན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། ཅ་
 བར་མ་བྱབ་སྟེ། སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་རང་དོན་སུན་ཆོག་གས་གི་སྐྱེ་ཡིན་པ་དེར་ཐལ། དོན་
 གཉིས་སུན་ཆོག་གས་གི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀྱང་པ་དང་པོས་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་སྐྱེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་བསྟན་པ་ཤྱུ་གློས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱང་པ་གཉིས་པས་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། འདིར་མ་བྱབ། ཡང་ཀྱང་པ་སྐྱེ་མ་གཉིས་
 གིས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཀྱང་པ་གཉིས་པས་གཟུགས་
 སྐྱེ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཤྱུ་གློས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རྣམ་བཤད་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་ཡང་སྐྱེ་མ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། མཆོད་བརྗོད་གི་
 གཞུང་འདི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ཤུགས་བརྒྱ་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་བཟང་ལ་བསྟོད་པུག་བྱ་ཚུལ་ལ་
 སྐྱར་བ་ཡོད་དེ། ཀྱང་པ་དང་པོས་བྱང་སེམས་རང་ལམ་གི་དོ་སྐྱལ་གི་སྤང་བྱར་གྱུར་
 པའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་མཐོང་བའི་
 སྐྱལ་བ་དང་མི་ལྟན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གིས་མངོན་སུམ་གི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་

བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱ་ཡུལ་¹ གང་གི་ཆེ་གྲགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཆོ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྒྲི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས།
 འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་
 སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། ཏྲིག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་
 བ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཟབ་པ་ནི་ཉན་
 རོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྐྱའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱ་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས། བྱི་
 རོན་ཁས་སྤངས་ནས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་འཆད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བྱ་
 དགའ་བས། བྱུང་པའི་མཐའ་དང་བསྐྱུན་ནས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར། སྐྱ་བཞིའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་
 སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱ་སྟེ། ལུགས་འདི་ལ་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡོད་ན། རྣམ་མཐུན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱ་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མའི་ཆོས་ཉིད་དེ་གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་ལ་སྟོས་ནས་གཞིགས་
 བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེས་བ་ལྷ་ལྷན་གྱི་
 གཞུགས་སྐྱའོངས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེས་བ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་པའི་གཞུགས་སྐྱ་སྐྱལ་
 སྐྱའི་མཆན་ཉིད། རང་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་
 དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན། འོ་ན། འོངས་
 སྐྱའི་མཆན་གཞི་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་འོངས་སྐྱའི་བྱང་པོ་ལྷ་ཆོགས་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་དེ་དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཏགས་པའི་ངའི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན་དེས་བ་ན་ལན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་རྟེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་འོངས་སྐྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་དེའི་མཆན་གཞི་
 ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་
 ལུགས་ནི། འོངས་སྐྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན་
 ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་སུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ནི་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བ་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀུན་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། འོངས་སྐྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེས་བ་ལྷ་ལྷན་
 ཀྱི་གཞུགས་སྐྱར་ཐལ། འོངས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། རང་
 མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པ་དང་མཆན་དཔེས་སྤྲས་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་ལྷ་
 ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པ་ལྷ་ཆོག་པས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྣམ་ཤེས་དེའི་རྟེན་ལོངས་སྐྱའི་གཟུགས་སུ་ཉིད་མཆོན་དཔེས་སྤྲུམ་པ་དང་།
 འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་དེའི་རྟེན་ལོངས་སྐྱའི་གསུང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་མེད་ཀྱི་ལན་བྱེད་
 པ་ནི་ཁས་སྦངས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
 ལོངས་སྐྱའི་རང་ལྷོག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པ་དང་། མཆོན་
 དཔེའི་རྒྱན་གཞི་ཡིན་ཡང་། དེའི་གཞི་ལྷོག་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་བྱུང་བར་འབྱེད་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིབ་ཏུ་གཞན་དུ་བཤད་ཡོད་དོ། །

སྐབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ངག་བཤད་པ།

གཉིས་པ། སྐབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་
 ལག་གམ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་བཤད་པ་ནི། ཁོ་
 ན་རེ། རྟོག་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དག་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཡུལ་བྱུང་བར་
 ཅན་ལ་ཕྱག་མི་བྱེད་པས། བྱ་བ་གང་ཅོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པའི་
 བྱ་བ་ལ་འཇུག་གོ། བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ཞེ་ན། བཤད་

དུ་ཡོད་དེ། དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ངོས་བཟུང་ནས་རང་ལ་སྟོས་
 པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་གཞན་
 ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྟེ་བོ་པལ་ཆེར་
 པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་
 གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྱག་དོག་བྱི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཡོངས་གྱུར་དེས་
 ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་བཤང་མེད། །སེམས་ནི་ཡུན་
 རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དག་འབ་སྟེས། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། ཉན་པ་པོའི་སྟེ་བོ་པལ་ཆེར་བྱ་བ་པལ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ལེགས་
 ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་མེད་
 པ་དང་། སྟོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་གཞན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 འབྱུང་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ལ། རྒྱ་དེས་ན་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་བདུས་ལ་གོམས་
 པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་འགྲེལ་རྩོམ་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 །ཤུལ།¹ བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལེགས་པར་བྱེད་པ་ནི། མཁས་པ་
 དག་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་མང་བས་པན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་
 ཡང་མེད་པ་སྐད་དུ་བྱས་ནས། ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གོམས་པས་བསྟོམས་པའི་
 སེམས་ཁོ་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། དོན་ཆེན་
 པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་དོར་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་
 འདིར་ཡང་ཆོག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པ་སྟེ་བོ་

བལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། །ཞེས་དང་། བལ་ཟེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་།
 དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱུ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་
 གཞན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མི་ཚུམ་པར། རང་དོན་དུ་ཚུམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བོ་
 བལ་ཆེར་ལེགས་བཤའ་རྟོགས་པའི་མཐུན་སྟེན་དང་བལ་ཞིང་། འགལ་སྟེན་གྱིས་
 ཟེན་པས་ཚུམ་པ་སོ་རང་ཉིད་ལེགས་བཤའ་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་
 ཚུམ་པའི་ཕྱིར། །ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། གཏུལ་བྱ་རྣམས་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གོང་དུ་
 སྟོས་པ་བཞི་པོ་སྟོང་ལ། གཟུར་གནས་སྟོ་ལྟན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྟོད་ཅེས་
 བྱ་བར་བཤའ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སྟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྟན་པར་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཤུགས་ལ་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་
 ཞེས་པ་ནས། བསམ་པའང་ཡིན་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤའ་གོམས་པ་ལྟར་ལོན་སྟེད་
 ལ་སྐག་དོག་ངི་མ་དག་གིས་མི་སྤང་བར་ཡང་། ཡོངས་གྱུར་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་
 སྟེས། ཞེས་སྐུར་བར་བྱ་སྟེ། ས་བཅད་ཆེན་མོར། སྟོང་རྩེ་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་
 རྒྱར་བསྟན་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ། ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། རྣམ་བཤའ་
 འདིར་ཡང་། སྟོང་རྩེ་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་འབྲུང་བ་
 ལས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་སྟོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་བསྐྱོག་པའི་
 ཕྱིར་དུ། བལ་མས་པ་དང་སྟོང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཞེས་བསྟན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར།¹ གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་འཆད། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
 གྲགས་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་

པར་བྱེད་གྱི་རང་དགའ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བའི་སྐབས་འདྲིར་
 སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་འདྲིའི་བསྟུས་
 པའི་དོན་ནི། བདག་ནི་སེམས་པ་དང་སྟོང་རྗེས་ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བཟུས་པ་བཤད་
 པར་སེམས་ལ་འདོད་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་
 དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་པན་པ་ཆུང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། པན་པ་ཆུང་བ་ཡང་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོའི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་ལ་སྤྱག་
 དོག་བྲི་མ་དག་གིས་མི་སྤང་བར་ཡང་། ཡོངས་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་
 ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོག་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འབྲེལ་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན།¹
 ཅེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཞེ་ན། ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་པ་ལོ། །བར་དུ་
 ཆོད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ནི། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། དོན་བསྟུ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞོམ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
 སྐབས་འདྲིར་བསྟན་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་
 ཡོད་དེ། ཆོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བརྒྱད་ཆོག་པ་དགོས་
 པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱས་མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང་།

ཡང་། དེའི་རིམ་པ་དོར་ཏེ་སྤྱགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། དང་པོར་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 འབྲེལ་པས་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། དོན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་བ་རྗེས་
 དཔག་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་ཀྱང་ཡོད་དེ། །ཤར།¹ དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དུ་རྒྱུ་པར་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་
 མཆན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་ཡིན་
 པ་ནི། སྤྱི་སྟེགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
 རྒྱུ་པར་འབྲེལ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་
 རྒྱུ་པར་འཛོག་པའོ། །དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུ་པར་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།
 རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མདོན་སུམ་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གོ་སླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤམ་ཟེ་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས།² དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ། དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་
 པ་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའམ། གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་
 དང་། རི་བོང་གི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
 སྤྱི་བྱུང་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ།

ཀྱན་བརྟམ་སུ་བཤད་ཟེན་པས་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་
 ལ་ལོག་རྟོག་ཡོད་པས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདྲིར་རྗེས་དཔག་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་
 པ། ཞེས་དང་། ལྷལ་¹གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཟེན་ཏེ་ཞེ་
 བ། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་སྒྲོངས་
 པས་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
 བར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
 འོ་ན། རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད། གཏན་ཆོག་ཡང་དག་དང་
 པོར་བཤད་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཤད་པས་རྗེས་དཔག་འབད་མེད་དུ་འགྱུབ་པའི་
 སྒྲོན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར། རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་རྣམས་རྟོག་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷལ་²
 གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་རྣམ་པར་འཛིག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་
 མེད་དེ། གཏན་ཆོག་ས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ཁོ་རྣམས། དེ་རྣམ་པར་གཞག་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཏན་ཆོག་ས་དེ་ཡང་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། རྟགས་ཡང་དག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་སྒྲོན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་བ་ཡི། །གཏན་ཆོག་ས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་

ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་ལོ་
 ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། ཉག་ལང་དག་མཆོད་ཉིད་མཆོད་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན།
 རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེན། ལྟར་¹ཆོག་སྲུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ནི། ཉག་ལང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་དང་།
 གངས་ངེས་པ་དང་། གངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཆོད། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་
 བསྐྱེད་པ་བཤད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོད་ཉིད་
 རོ། །ཕྱོགས་དེའི་ཆ་ནི་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཏེ། དེས་བྲབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་
 པར་བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གངས་ངེས་པའོ། །མེད་ན་མི་
 འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། གངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་
 ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་ཆོག་གོ། །གཏན་ཆོག་སྟེ་
 ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་
 རྟེན། གཏན་ཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་
 དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དག་དོན་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉག་ལང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ལང་
 ལང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ལང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ལང་དག་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན། གཏན་ཆོག་སྟེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་
 ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡིན་
 ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདྲིར་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བདུས་སུ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟར་གསུངས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་རྣམ་དག་གིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་
 བར་འདོད་ན། དེའི་ངོ་བོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པ་
 གོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། །ཤུར།¹མདོས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་པ་
 ཕྱོགས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྦྱི་ལ་བྱ་ལ། གཏན་ཆོག་ནི་སྦྱིའི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །འོན་ཏེ་གྲུབ་ན་ནི། རྗེས་སུ་དབག་པ་དོན་མེད་
 ཇོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། ལན་ནི། ཅ་བའི་ཐལ་འབྱུར་ལ་མ་བྲལ་སྟེ། རྟགས་
 ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་¹ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ། སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། རྒྱ་མཆོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཆོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་²གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བརྟགས་
 པར་མི་བྱའོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ།
 སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་མིང་དུ་འདུག་པའི་གཞི་དང་། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 སྐར་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དགག་པའི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་དེ་དགག་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་གི་མིང་སྟོས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་
 བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། མིག་
 ཞེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཞེས་ཀྱི་གཟུང་
 བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་

དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུ་མ་པའི་སྤེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་དང་། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོར་ཐལ་བར་
 འདོད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱ་
 མི་¹ ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཉག་ས་ཡང་དག་གིས་བྲུབ་པ་སྐྱབ་པའི་རུས་
 པ་མེད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་སོ་སོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་གཉིས་བསྡོམས་པ་དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་བྲུབ་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་དང་
 རྗེས་བྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་འཕྲོས་ལ་
 སོར་ཞིང་། རྗེས་བྲུབ་ཡིན་པ་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པའོ། །ཅུ་བའི་ཐལ་འགྲུར་

1 པར་མ་གཉིས་ཀར་འདི་ལྟར་གསལ་ཡང་། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ ཡིན་ནམ་སྐྱམ་སྤྱེ། འདིའི་འོག་ཐོང་ལྔ་
 པར། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཞེས་པས་སོ། །

གྱི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་ཕྱོགས་མཆོད་ཉིད་
 པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རས་
 ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས།¹ ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དགག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། མིག་གི་གཟུང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། ཁ་ཅིག་འགྲེལ་ཆོག་འདིའི་དོན་ལ། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་སྐྱའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་དེ་དོན་དེར་སྐྱལ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན། གཞི་
 དེའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱལ་
 བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱལ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་བསྐྱལ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་ཉིད་མི་
 རྟག་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱལ་པའི་ཕྱོགས་
 ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱལ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་ཏུ་གོ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་སྲར་བཞིན་ལ། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ནམ་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནམ་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱ་
 དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་
 ལེན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 བཅ། སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་མ་ཡང་དག་འཆད་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ནམ་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལའང་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པའི་སྐབས་

གྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་
 དེ་དེ་འབྲའི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་
 ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 དེ། སྐྱའམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་དབང་
 དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནམ་སྐྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 སྐྱ་དེ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ལྟོག་ལ་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཅན་
 སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་
 པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ།
 ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱལ། ཆོས་ཅན་ཞེས་
 ལྷག་པོ་སྒྲོས་པས། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱལ་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱ་
 ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
 ཅན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་སྒྲོས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབས་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།¹ གལ་ཏེ་
 ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གཞི་ལྟར་བྱལ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་

སྒྲོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བྱུང་
 བོ། །ཞེན། ཞེས་གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་དེ་བུམ་པ་ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་
 ཅན་ཡིན་པར་སྒྲོས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་
 ལས།¹ མ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་དེ་ཙྰ་གཞི་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་
 ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བུམ་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་
 པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆས་བྱབ་ཅེས་བུས་རྟགས་ཀྱི་དེ་
 སྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལས་བུས་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་
 རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་བུས་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་རྟོགས་ཀྱས་པ་གང་ཞིག་བུས་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བུས་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་
 བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།² དེ་ཆས་
 བྱབ་ཅེས་བྱ་བས་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་
 སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཟུང་ངོ། །ཞེན། ཞེས་

གསུངས། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་མི་འཐད་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་ཡང་རྫོགས་
 གྱུར་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས་སྒྲངས། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་
 དགོས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་
 གྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐོར་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། ཚུལ་
 གསུམ་པ་སྟོན་པའི་སྐྱ་རྫོགས་པའི་སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ། ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན། བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་
 མེད་དེ། དེ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་
 བརྗོད་པས་ཀྱང་གཉིས་པ་འཕེན་པའི་སྟོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་མཐུན་དཔེ་བཟུང་
 བ། དེ་ཆོས་ཁྲབ་ཅེས་རྗེས་ཁྲབ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ལས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་
 ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་རྫོགས་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་

བར་གྲུབ་ཟེན་ཡང་། དེ་ཉིད་ཡང་བསྐྱེད་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེས་པའི་
 རོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས།¹ གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་མི་མཐུན་
 པ་ལས་སྒྲོག་པར་གྲུབ་མོད་ཀྱི། གྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་པ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་སྐྱབས་སུ། ཅོད་གཞི་ལ་སྟོགས་
 གྱི་སྐྱས་སྟོན་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན། སྟོན་དེ་དག་རིམ་བར་སྤངས་དགོས་པས་རྟོགས་པར་
 དགའ་ལ། སྟོགས་གྱི་སྐྱས་སྒྲོས་ན་དེ་དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ནས་ཅོད་གཞི་བདེ་
 བླག་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།² རྟོགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་རྟོགས་པར་
 དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྟོགས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས།
 ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱས་མ་བཤད་པ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་དང་པོ་
 འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ། ཅོད་གཞི་ལ་སྟོགས་སྐྱས་གདགས་པ་དང་ཆོས་ཅན་རང་
 མིང་གིས་སྒྲོས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ཀྱང་དེའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཆོས་ཞེས་དངོས་མིང་གིས་སྒྲོས་རིགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ཆོག་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤེབ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་སྟོན་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ཀྱང་།³ དེ་ལྟར་བས་ན་སྟོགས་གཞན་ལ་འཆེལ་ན་གཞུང་
 མངས་པ་དང་། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ཡང་ཞེས་མ་བཤད་
 པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཇི་སྐད་བྱངས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་

མཐུན་པར། རིགས་གཉེར་དུའང་། ཆོས་ཅན་སྟོས་ན་འབྲུལ་གཞི་ཡོད། །མཐའ་
 རྣམས་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར། །དངོས་མིང་བཟོད་ན་སྟེན་སྦྲུང་ཉམས། །བདེ་
 གླག་ཉོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་སྟོས། །ཞེས་འབྱུང་། གོང་དུ་བཟོད་པ་རྣམས་ལ་
 བརྟེན་སྟེ་སྟུག་ཐེངས་ལ་རྟེན་པེ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་པ་ལ་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་
 བྱེད་རང་ལའང་འཇུག་སྟེ། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་
 བཟོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བཟོད་པས་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་གླག་ཏུ་ཉོགས་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བཟོད་པས་སྐྱའི་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་། དེ་གཉིས་
 གི་ཆོགས་དོན་གི་ཆོས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་
 དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་དོགས་པར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱ་སོགས་རེ་རེ་ལའང་།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཞེས་ཟེར། ཐལ་འབྱུར་བྱི་མ་འདི་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐྱབ་གི་
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དེ་སྐྱ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་པའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པར་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་
 པའི་གཞི་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་

ཆོས་ཅན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་མི་ཉག་པ་དང་སྐྱ་དང་མི་
 ཉག་པའི་ཆོག་ས་དོན་གཉིས་རེ་རེ་ནས། དེ་འདྲའི་སྐྱ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བརྟེན་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་གཞོད་བྱེད་
 བརྟེན་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་
 མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱས། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པར་
 གོ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་ཀ་བྱུ་ཞེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
 པར་མཁས་པ་ལ་གྲགས། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ། སྐྱར་མ་ཟད་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་འཇུག་པར་མཁས་
 པ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་དང་
 མགོ་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་མགོ་དང་ལྡན་ཆད་ལ་འཇུག་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རིགས་གཉིས་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་
 མཚུངས་ཞེ་ན། གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་ཡོད། ཆོས་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱོགས་
 ཀྱི་སྐྱས། ཚུད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། ཆོས་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཅན་
 སྐྱས། ཁེས་པར་མི་འགྱུར་མགོ་ལྡན་བཞིན། ཞེས་མིན་ཏུ་གསལ་བ་འབྱུང་ངོ། ཁོ་
 བ་རེ། འོ་ན། བྱིད་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འདོད་ན། བྱས་

བ་སྐྱས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱས་པ་སྤེལ་བྱུང་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ཐལ་ཞིང་། འདོད་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་ཐལ་
 ལོ། །ཞེས་ཟེར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།¹ གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་
 བྱུང་བར་ལ་ལྟོས་པ་གཞན་ལ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་
 རོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། རྒྱུན་དེ་ནི་མེད་དེ། ཉག་པ་འཛོངས་སྐྱེན་ཞེས་པ་ལྟ་
 བྱར། བྱས་པ་སྐྱས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་གྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་གྱི། མིན་བསྐྱབ་འཛོངས་
 རྐྱེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་སྐྱས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་གྱི་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།² མ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན་ཉག་པ་འཛོངས་སྐྱེན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་མི་ལྡན་པ་ནམ་པར་བཅད་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 དཔེར་ན། མིན་བསྐྱབ་འཛོངས་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར། གཞན་ལ་ལྡན་པ་ནམ་
 པར་བཅད་པས་མ་ཡིན་རྟེ། བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 དེ་ཆས་བྱུང་ཅེས་པའི་དེའི་ཆ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཕྱོགས་
 མཆོད་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཕྱོགས་མཆོད་ཉིད་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།³ དེའི་ཆ་ནི་སྤྱོད་བ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེའི་ཆོས་
 ཡིན་གྱི། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱི་ལ་མི་བྱ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་

ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་ལོ་ནམ་དག་གིས་མ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་
 བ་ཏྱགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། སྐྱ་ཏྱག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་
 མཐུན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཏྱག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 མཆོད་ཉིད་ཡོད། མི་འཛིག་པའི་ཆོས་ཏྱག་པའི་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འཛིག་པ་མི་ཏྱག་པའི་མཆོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་འཛིག་པར་ཆད་མས་
 བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མི་ཏྱག་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། སྐྱ་རང་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པར་
 ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་ཆད་མས་

གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེད་ཀྱི་ཉག་པར་
 སྐྱུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་
 བོ། །སྐྱེད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞུང་གི་དོན།
 དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེད་ཀྱི་ཉག་པར་སྐྱུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ལ་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་དང་། བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
 བ་ཡིན་ཞིང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
 དོན་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཡིན་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ལ། དང་པོ་ལྟར་
 ན་རི་བོང་རྣམ་མ་ངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆོད་ཉིད། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་དང་
 གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འཛིག་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་ཀྱི་
 པར་སྐྱུབ་པ་ལ་སྐྱུར་ཏེ་གཤོགས་པར་བྱེད། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་
 ན། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
 དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་

ཆོད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ཉིད་ཅ་ཁྱབ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་ཆོས་དེར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཅ་ཁྱབ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཆོས་
 ཅན། བུམ་པ་ཁྱོད་དེར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱེད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་
 གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ། ཆོས་དེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ།
 ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་པ་དང་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལའང་སྐྱར་བས་
 རྟགས་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན་གཤོགས་སྒྲོལ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་རྟགས་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཞེས་སོགས་རྟགས་བཞི་སྟེ་
 མར་དབག་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འདོད་ན།
 མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མེད་པར་ཐལ། མིག་
 སོགས་དེར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག་ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད། དེ་སྐྱབ་

གྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
 པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་
 བྱ་ཡིན་ན། སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲ་ཕྱི་ལ་
 འདོད་ན་གཤོགས་ལུགས་བྱེད། ཅེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་
 ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། ཞེ་འདོད་ལ་སྤྲ་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་འདོད་ནས། དག་ཏུ་སྤྲ་
 མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྤྲ་ཉག་
 པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
 དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་
 དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ།
 དེའི་ཆེ་སྤྲ་མི་ཉག་པ་དེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་འགོད་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ། ཞེ་འདོད་ལ་སྤྲ་མི་ཉག་

བར་སྐྱབ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ཞེ་འདོད་ལ་སྐྱ་ཉག་
 མྱོང་དུ་སྐྱབ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་དེས་ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སུ་མ་བཞོད་ཀྱི།
 སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པའི་ཚེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་
 བཞོད་ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་ཀ་མ་བཞོད་ཀྱི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱི་སྐྱ་མི་
 ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་དག་གིས། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱི་ཆོས་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར་སྤར་ལྟར་བཞོད་པའི་ཚེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་
 བཞོད་ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གསུམ་ཀ་མ་བཞོད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་
 དག་གིས། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་ཆོས་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར་གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱལ།
 དཔེར་ན། བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཉག་ས་སུ་བཞོད། ཅེས་ཟེར། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སུ་མ་བཞོད་
 པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་དག་གིས་
 བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
 བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོས་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་དག་གིས་
 དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་ཆོས་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར། སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཞོད་
 པའི་ཚེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
 གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་

བར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲ་ཕྱི་འགལ་ཏེ།
 དགག་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་འགལ་ཞིང་། དགག་རྟོག་དང་
 སྐྱབ་རྟོག་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་
 སུ་མ་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཆེ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་ལྟར་མ་
 བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྩས་
 ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པས་མ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ།
 བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་དང་། དེ་ལྟར་མ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པ་
 དང་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ནས། དེ་དག་སྒྲ་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་ནས་བྱས་པ་
 དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དང་། བྱས་
 པ་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཞེས་འཕེན་པ་ནི། རྟགས་བསལ་ལ་
 ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། སྒྲ་འདི་ན་མདོན་སུམ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་

དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱིའི་རོ་བོར་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིའི་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རོ་བོར་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ།
 བྱས་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 མ་ཁྲབ་ན་གོ་བ་མེད་པར་ཟད་དོ། །འདོད་ན། དེའི་རོ་བོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱིའི་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། ཁྱིའི་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱས་པས་མ་ངེས་ཤིང་། འདོད་ན། དགག་གཞི་མས་གཞིད་
 པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་
 བ་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་
 སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་ལྟར་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་དངོས། འོ་ན། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་དང་པོ་བཞི་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། དེའི་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོག་ས་
 ཞེས་པ། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་

རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པ། རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འབྲས་
 བྱེ་རྟགས་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་འཆད། གཏུག་ཆོག་ལས་
 ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ། རྒྱུ་ལ་ཆོག་ལས་པས་འབྲས་བྱེ་ནི། །ཞེས་པ་
 ལས། དེ་ལ་སྟག་མ་སྟན་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་འཆད། མེད་
 ར་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ། གཏུག་ཆོག་ལས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་འཆད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱུ་ལ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་ལ་འདྲ་གི་
 གཞུང་དེ་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ལང་དག་གི་གངས་ངེས་འབྲུག་བཅ་མི་འབྲུག་
 མི་འབྲུག་ན། རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བྱེ་རྟགས་ལས་སྦྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 གཞུང་། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་ལ་འདྲ་ཡིན་པ་མི་འཐད་ལ། འབྲུག་
 ར། རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་ལ་འདྲ་གི་གཞུང་དགོས་པ་མེད་པར་འབྲུག་བར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེ་གང་ཞིག་རྟགས་ལང་དག་གི་གངས་ངེས་འབྲུག་པ་ལ། རྟགས་ཆོས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་གི་བྱུང་བ་ལ་བྱས་
 ལས། གཞུང་སྟོར་དང་པོ་བཀོད་པར་མ་ཟད། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ལ་བྱས་ནས་གཞུང་སྟོར་གཉིས་པ་བཀོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། གཞུང་སྟོར་འགོད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་ངེས་ལུས་ལ་སྟོར་བ་འགོད་ཚུལ་དང་པོ་གངས་ངེས་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་

བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་
 སོགས་སྟོས་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་སོ་
 སོར་འཆད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དང་པོར་མཆོན་གཞི་འབྲས་
 རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་
 ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁོ་ན་རེ། ཀླང་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ། ཀླང་པ་བཞི་པ་སྟོས་པ་
 དོན་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྱུབ་
 པའི་རྗེས་བྱུང་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟགས་ལྟར་སྤྲང་ཚུལ་གསུམ་
 དང་མི་ལྟན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྲང་སོ་སོར་ཤེས་པའི་དོན་དང་། སྤེབ་སྒྱུར་
 ཀྱི་དབང་ལས། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྲང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་ཐ་མར་བསྟན་པ་
 ཡིན་གྱི། ཆད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྤྲ་མི་རྟག་པར་
 སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མི་ངེས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཁྱོད་རང་གིས་བཀོད་པ་བཞིན་
 ངེས་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་བཤད་པ་བྱ་ཡི། ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་གསུང་ཐེན་ལྟར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ།
 རྟགས་ལྟར་སྤྲང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
 འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོག་དུ་འགོག་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེ་ཆོན་པོ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་

གཞན་དུ་འཆད་དེ། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཆོན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་པོ་བསྟན་
 པའི་སྒྲོ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད། རྒྱ་ཆོག་ས་
 པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟགས་
 གཞན་བཞི་པ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་
 རྒྱས་པར་འཆད། རྒྱ་མ་ཆོག་ས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས་འབྲས་བུ་ན་ཡང་
 ག་ལ་ངེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལང་
 དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་
 ནས། གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆོག་ལང་དག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

འབྲས་བུའི་རྟགས་ལང་དག་བཤད་བ།

ལོ་ན། རྒྱལ་ཞེས་པ་ནས་རྟགས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དེ་ནི་རྣམ་
 གསུམ་ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འཆད་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ལང་དག་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལང་དག་གསུམ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཇི་སྟེད་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་

བུ་ནི། །གཏན་ཆེགས་ཞེས་འབྱུང་བས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་གང་
 ལས་འཕྲོས་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེད་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས། ཚུལ་རི་ལྟར་
 ཏུ་འཕྲོས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ཁོ་ན་རེ། ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྐྱེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།¹ གལ་
 རྟེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། གོ་བར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་རྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱེད་
 བར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།
 རོན་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 གྲངས་པ་ལ། སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཞིར་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཏུ་
 བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེས་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྱིན་
 ཀྱི་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྟན་ལ་
 ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་

ཡང་དག་གང་ཞིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས།¹
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 བས་ན། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །དེ་དག་
 གི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 །ལྟ་རྒྱུ་²ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་
 བ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མེད་པར་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་
 ལྟར་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི། དུ་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་བྱུང་པར་
 མེད་པའི་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་མེ་རླུང་སྤུངས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དང་།
³རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྤྱིར་སྤྱུར་པ་ངེས་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དུ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་གཞུང་སྤྱོད་ལ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད། ཁ་ཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད། གཉིས་ཀ་མི་
 འཐད་དེ། སྤྱོད་བ་དང་པོའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་བསྐྱབ་
 བྱ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱས་དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འདོད་ན་གོ་བ་མེད་
 པའི་ཆོས་སྐད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན། ཁ་
 ཅིག་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
 གི་ཟུར་དུ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ།
 ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པ། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
 རྒྱ་ཡིན་དགོས་པ། ཞེས་འཛོག་པ་སོགས་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུའི་རང་ལྟོག་དངོས་མེད་ཡིན་
 བེང་། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་དང་། དུ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་མེད་པ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བུའི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྟན་ལ་དང་མེ་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དེ། དེའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུ་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་
 ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་དང་། དུ་
 བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ཡང་དག་གཉིས་མི་འགལ་

བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་
 ཏུ་ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཡང་
 ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བའི་སྐྱབ་ངག་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྤྲ། ཁ་ཅིག་མེ་ཡོད་པ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ཡང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་བར་འབྲེད་པ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མེ་དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་མ་ཡིན་རྟེ། ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན།
 འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་རྣམས་དག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱུང་རང་ལའང་ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ལན་གདབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། མེ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་
 གཟུང་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་དང་།

རྩམ་སྤྱི་བྱུང་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཡོད། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མའི་འབྲས་
 བུ་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་
 མི་ལེགས་ཏེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། དེ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྩམ་སྤྱི་ལྟ་ཏུ་ལྡན་ལའི་ཏུ་བ་དེ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ་རྣམ་པ་འདྲ་དུ། ལའི་ཏུ་བ་ཡང་རྟགས་སྤྱི་ཁོ་བོ་
 མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ལའི་མེ་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སྤྱི་འགྱུར་བ་དང་། ལའི་
 ཏུ་བ་ཆད་མང་ལ་རྩམ་སྤྱི་མི་འགོ་བས་རྩམ་བྱུང་དེས་པ་ན་བསྐྱབ་བུ་བྱུང་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སྤྱི་ཐལ་བ་དང་། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཏུ་ལྡན་
 ལའི་མེ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སྤྱི་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩམ་བྱུང་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩམ་བྱུང་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་

ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། འུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆང་
 མང་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཙ་བའི་ཁས་ལེན་གང་
 ཞིག་ འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་ཆང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འུ་
 ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་
 ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་འུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ངེས་པའམ། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་འུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་འུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་
 འུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་འུ་ལྡན་ལའི་འུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་
 གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པ་གང་ཞིག་ ཏུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དེ་
 སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། ཏུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དུ་ལྡན་
 ལའི་མེ་ཡོད་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱབ་ཆེ་ཆུང་
 མེད་པས་ཉེས་པ་སྤྲ་མར་འགྱུར་ལ། རྟགས་འགོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཅམ་བཀོད་ལ།
 སོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྤར་བཤད་
 པའི་སྟོན་གསུམ་འཕེན། ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་འདི་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྒྲས་པ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་གང་སྒྲས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་སོང་། གང་
 སོང་བ་དེ་སྐྱ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྦངས། ཡང་འགོད་པའི་ཆེ་
 ལའི་དུ་བ་རང་མཚན་བཀོད་ལ། རྟགས་སུ་ལའི་དུ་བ་སྤྱི་མཚན་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར་བ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་སྟོན་གསུམ་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞོད་བྱེད་
 འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་མེ་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རྟག་
 པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྟོ་བཀྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པར་འགལ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་གྲུབ་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྐྱེས། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་ན་མེ་འགགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བན་གདགས་

བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ན། སུ་བ་གདགས་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུ་བ་བྱབ་ན་སུ་བ་གདགས་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཆོས་མ་བྱབ་དགོས། སུ་བ་མ་བྱབ་ནའང་དེ་མ་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱབ་སྟེ། དེ་བྱབ་ན། སུ་བ་སུ་བ་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ན་སུ་
 བ་གདགས་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སུ་བ་འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་མ་བྱབ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བོ་མ་བྱབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སུ་བ་བྱབ་ན་སུ་བ་མའི་སུ་
 བ་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ན་སུ་བ་སུ་བ་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དང་བོ་དེར་ཐལ། སུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་
 སོང་། དེར་ཐལ། མེ་བྱབ་དུས་ན་སུ་བ་མ་སྐྱེས། སུ་བ་སྐྱེས་དུས་ན་མེ་འགགས་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སུ་བ་མ་བྱབ་ན་སུ་བ་གདགས་བྱ་
 སུ་བའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱབ་དགོས། དེ་མ་བྱབ་ན། དེའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་མ་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྩས་
 ཐ་དད་མི་སྲིད་པ་དང་། ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་བསྟན་ཅུས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
 སུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། མེ་དང་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་
 དེར་ཐལ། ལའི་སུ་བ་རང་མཆོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། ལའི་སུ་བ་སྐྱེ་མཆོན་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། དེས་ན། ས་གི་ན་སུ་བ་འདུག་
 པས་མེ་འདུག་སྟེ་ཡང་སུ་བ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཕྱེ་བདུན་གྱི་དགོངས་

བ་མ་མེད་བ་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྤྱིར་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་བ་འབྲས་
བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་གཞི་ལ་བཀར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡང་ཡིན། དུ་
བའི་རྟགས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་བ་གང་ཞིག་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་བར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་བ་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ཉེ་ན། རྟགས་
དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་རྟགས་སྤྱོད་སྤོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
རྟགས་སྤྱོད་བར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་རྟགས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་རྟགས་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན།
དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་
དུ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནམ་མཁའ་དུ་བ་སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྟགས་
སྤྱོད་དུ་སྤོང་སྤྱོད། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དུ་བ་ལྟ་བུ། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། ནམ་མཁའ་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ནམ་མཁའ་དུ་བ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ནི། བར་སྐྱབ་གི་དུ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད། གསུམ་
པ་ནི། དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྟེན་དང་
དེ་མ་ཐག་རྟེན་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྟེན་ཡོད་དེ། རང་གི་བདག་རྟེན་དང་རང་
གི་དེ་མ་ཐག་རྟེན་ཆང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤྱོད་ཞིང་། དེས་འགའ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

བཀོད་པའི་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་
 བཅས་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་རེས་
 འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལུས་པའི་ལྷོག་པ་རེས་འགའ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་པ་རེས་འགའ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རེ་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར། དེ་མི་འཐད་དེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
 པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས། རང་རྒྱ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བའི་སྤྲིང་
 བ་ཆོས་ཅན། ལུ་རོ་སྤྲ་མས་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་དེ། ལུ་
 རོ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་ན། ལུ་རོ་ད་ལྟ་བ་ལྟ་བུ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་ཅུ་
 དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་འབྲུང་བས་བསྟན་ཞིང་། དོན་ནི་བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཡོད་ཅུ་དང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རོ་བོ་མི་
 རྟག་པ་སྐྱ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲ་མི་རྟག་པར་
 སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྦྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། ཞེས་སྦྱར། ཡང་ནི་
 འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས།¹ རང་
 བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཡིན། ཞེས་བྱ་བར་
 སྦྱར་ཏེ་ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱང་²རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
 རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་གི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
 རོ། །དེ་བས་ན་སྦྱབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཤེ་ན།
 ཡོད་ཅེས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་ནི་གཏན་ཆེགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
 སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྦྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེལ་བ་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར།
 ཁ་ཅིག་དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
 སྟེང་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་

བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ཁྱབ་པ་དེ།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་
 མི་འཐད་དེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་ཡོད་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བའི་རྟགས་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་
 ཡང་ཡིན། ཏུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་གོང་
 ཏུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཏུ་བ་ཅན་དན་
 གྱི་ཏུ་བ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མི་རྟག་པ་
 ཏུ་བ་དང་བདག་ཅིག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བ་ཁྱེད་མ་མི་རྟག་པ་ཁྱེད་མ་
 བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
 ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན།
 ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཆོག་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་
 ཅིག་ཏུ་བ་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་བྱ་
 དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན་མེ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་ན། ཏུ་

བ་སྐྱེས་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་སྔ་མ་ལ་འདོད་ལན་
 འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཞི་བྱ་བ་ན། རང་རིག་མངོན་
 སུམ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་གཅིག་མ་ཡིན་
 དགོས་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞི་ལ་བཀར་
 བ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། བྱས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་སྣང་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྣང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་ཡོད་དེ། ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་
 པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་བས་བསྟན་ཞིང་། རོན་ནི།
 འུ་ཟེའུ་ཟེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་
 ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འུ་ཟེའུ་ཟེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས།
 འུ་ཟེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། ¹ ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མེད་ལ་
 མི་འཇུག་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་
 འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ལྡར། ² མི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་
 འཇུག་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་ལ་ཟ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་
 དང་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
 འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། ཞེས་ཟེར།
 འོ་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ལ་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་
 དམིགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཁྱེན་
 གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་ལ་ཟ་ཡོད་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་པས་མ་
 ཁྱབ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མ་གཟིགས་ན། མདུན་གྱི་གཞི་

འདིར་ཤ་བ་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དངོས། གཞན་ཡང་།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་
 དམིགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱིར་ཤ་བ་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐམས་
 ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས། གཞན་ཡང་། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དམིགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་
 གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་
 གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཚད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་གཞི་
 འདིར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་བེར་ན། རྟགས་བྱི་མ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མས་དམིགས་
 མ་དམིགས་ཡོད་ངེས་ཡིན་མ་ཡིན། མེད་ངེས་ཡིན་མ་ཡིན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞིང་།
 གཞི་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་བྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མ་བྱུང་ན། ཚད་མས་
 དམིགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་སུ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་
 བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མ་བྱུང་བོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

རྟགས་ཁས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་
 གུ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཤ་ཟ་
 བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱིར་ཤ་ཟ་
 བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་སོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། འོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་
 བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཤེས་གུ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་བྱས་པ་
 དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ།
 བྱབ་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་བྱས་པ་བྱས་
 པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་
 པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་སོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཤུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་ཤུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་
 པས། གཞི་འདིར་ཤུ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་བསྐྱལ་
 དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །ཁ་
 ཅིག་འདི་རིགས་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་
 ཅན་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདི་ལྟར། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ཡོད་ན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ཡོད་
 པས་བྱུང་ན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་ན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་པས་བྱུང་བ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་པར་ཐལ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། གཤོགས་ལུགས་
 སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་རྒྱ་གར་
 དོ་རྩེ་གདན་མེད་ན། གཞི་འདིར་དེ་མེད་པས་བྱུང་བར་ཁས་སྦྲངས་པར་སོང་བའི་
 ཕྱིར། དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ཅིག་ འོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་ན། གཞི་འདིར་ཤུ་བ་ཡོད་པས་བྱུང་བའམ། མེད་པས་བྱུང་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་
 ཡོད་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་མེད་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་ཅེས་ཟེར། གཉིས་ཀ་མི་ལེགས་ཏེ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་མེད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་
 པས་བྱུང། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་ཡོད་ནའང་། གཞི་འདིར་ཤུ་བ་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤུ་བ་

མེད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་བྲབ། དེ་ཡིན་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན།
 གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
 དང་པོ་ལ་མ་བྲབ་པོ། །ཞེ་ན། རེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་བྲབ་པ་མ་ངེས་པས་ནོངས་
 སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་ན། གཞི་འདིར་
 ཤ་བ་ཡོད་པས་ཀྱང་བྲབ། མེད་པས་ཀྱང་བྲབ་ཅེས་ཟེར། གཉིས་ཀ་མི་ལེགས་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་
 པ་དང་། གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ན་ཡང་། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་
 བས་བྲབ་པར་བསྐྱབས་ཟེན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པས་བྲབ་པ་ལའང་ཐེ་
 ཚོམ་བ། མེད་པས་བྲབ་པ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 ཡོད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་པ་དང་། གཞི་འདིར་
 ཤ་བ་མེད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་¹པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་

1 བྲབ་པོ། །ཡིན་ནམ་བརྟག་སྟེ་ཤོག་གངས་ ༥༥ ལས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲབ་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

ཟེའོ¹། །མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་མི་རུང་
བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ག་ཟ་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་དེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ག་ཟ་ལ་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་ག་ཟ་ཡོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ག་ཟ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན། ག་ཟ་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ག་ཟ་ལ་ག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གི་ག་ཟ་ཡོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་(སྐྱབ་
པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟངས་དུ་རང་ཉིད་དེ་)² སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་
བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱའི་

1 བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེའོ། །ཞེས་བ་ཡིག་ལྷག་ཡིན་ནམ་བཏག་གོ།

2 གྲག་རྟགས་ནང་ཚུད་པ་རྣམས་མོད་དཔེ་རྟོང་པར་མེད། མོད་དཔེ་རྟོང་པ་ ༡༩ བ

ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན། མི་
 འད་སྟེ། སྤྱི་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་། དེར་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རྟག་པར་
 བཏགས་པའི་གཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རྟག་པར་བཏགས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྤྱི་བ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ། ཁྱོད་དེ་སྤྱི་བ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤ་ཟ་དེ་ཤ་ཟ་ཤ་
 ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་མདུན་ཀྱི་
 གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་
 བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྤྱི་བ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་རུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་བ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་སྤྱི་བ་ལྟར་སྤྱི་བ་པའི་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་

ཚཱ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚཱ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་ཚད་མ་ལ་ལྟར་མི་བྱང་བ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྩ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐུབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན་མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཚཱ་ཅན། ཤ་ཟ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་
 ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ཡང་མི་
 སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྩང་འཕེན་གྱི་
 བར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ།
 རྩང་འཕེན་གྱིས་དེ་དག་མེད་དེ། དེ་དག་རྩང་འཕེན་གྱིས་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་
 རྩང་འཕེན་གྱིས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་རྩང་འཕེན་གྱིས་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པས་འགོག་ཀླས་པའི་ཕྱིར། མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ངེས་པར་ཁས་སྐྱེས་དགོས་པ་ནི། ལུང་གི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། མདོ་ལས། ང་འམ་ང་འབྲ་བའི་¹གང་ཟག་གིས་²ཆོད་བཟུང་གི་གང་ཟག་

1 མོད་དཔེ་རྩྱེད་པ། 30བ བས།

2 མོད་དཔེ་རྩྱེད་པ། 30བ གི་

གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་
གྲུབ་ཅིང་། རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་རིགས་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་
བ་ལ། མི་རིགས་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་རྩོད་བ་སྒྲོང་བ་
གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སོ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་
བྱེ་བྲག་ལ་སྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། ཞེས་འབྱུང་བས་
བསྟན་ཞིང་། འོན་ནི། བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བས་བྱབ་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་གོ་དོན་ལ་སྐྱར་

ན། ཁྱོད་སྤྱི་རྟགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་
 ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བས་
 ཁྱབ་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །རྒྱ་དང་ངོ་
 བོ་ལྟར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་རྣམ་
 བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འགལ་
 འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བློ་དཔེར་ན། འར་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་མི་གནས་ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་མེ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་
 བློ་དཔེར་ན། འར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ཆོས་སྒྲར་བཞིན་
 ལ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་
 པ་ནི། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་

མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།¹
 འགལ་བར་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་གང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ལ་གང་
 བའི་རེག་པ་མེད་དེ། རུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །རྒྱ་མ་གྲུབ་པ་ནི།
 དཔེར་ན། འདི་ན་རུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །རང་བཞིན་
 མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་རུ་བ་མེད་དེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་སྒོ་ནས་བཞེ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་གི་
 སྒོ་ནས་བརྒྱད་ཡིན་ལ་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། འགལ་དང་ཞེས་པས། རང་
 བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཤུགས་ལ་དང་། རོ་བོ་ལྟར་རུང་བའི། བདག་ཉིད་དག་
 བེ་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཤུགས་ལ་དང་། རྒྱ་ལྟར་
 རུང་བའི། བདག་ཉིད་དག་བེ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པས། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཤུགས་ལ་དང་། འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་ཞེས་
 པས་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས།² དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནམ་པ་བརྒྱད་
 རོ། །ཞེས་དང་། ལྟར།³ དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་

བོ། ཅ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཡང་། བར་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་འགལ་བ་
 དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་བྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་
 པར་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནི། བྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་
 པའོ། །རྒྱ་མི་དམིགས་པའི་ནི། རྒྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ།
 དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། རྣམ་ངེས་
 ལས། ¹དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་བྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟེ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞི་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བྱུག་སྟེ་བཅུ་འདྲེ་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འཐད་ལྷན་
 ཆེ་བ་ལས་²འདི་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་
 འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་དང་།
 རྒྱ་མི་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འགལ་
 བ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ཡང་འཐད་དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་།
 འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་།
 འབྲས་བྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་

འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུར་བ་རྣམ་པ་བརྩམས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟེང་དུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་ནས་བརྩུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའང་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
ཀྲ།¹ རེ་ཞིག་འདྲིར་བརྒྱད་དུ་བཤད་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བརྩུ་གཅིག་
ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྗན་ལས་²བརྩུ་གཅིག་པ་འགལ་བས་བྲབ་པ་དམིགས་
པ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
རྣམ་བཤད་དུ། དགག་རྟགས་བརྩུ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
དགོངས་པར་མི་སེམས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགག་
རྟགས་བརྩུ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང་། བརྩུ་དུག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་ཅེས་པ་ཡིན་
ཀྱི། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྲབ་དམིགས་པའི་རྟགས་འགོག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞི་ལས། གཉིས་པ་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་
ཆོས་ཅན། ལ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྫོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟ་བུ་
དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ནི། དུ་བས་དབེན་པའི་རྫོ་རྩ་¹སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་
ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བརྫོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བཞི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་

1 མོད་དཔེ་རྫོང་པ། ༣༣ན་དང་རྩ་

ཆོགས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་བཀག་པ་
 རྟགས་སུ་སྤྱར་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲེ་བཀ་ཏུ་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པ་སོགས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
 རྩབ་བྱེད་དང་། རང་བཞིན་དང་དངོས་འབྲས་བཀག་པ་བཞི་རྟགས་སུ་སྤྱར་བའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
 ཅ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འགལ་དམིགས་
 བཞི། གཙོ་ཤོར་འགལ་དམིགས་གཉིས་ཤོ་འདྲིའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་། འབྲེལ་ཡུལ་
 མ་དམིགས་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འདྲིར་བཤད་པའི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིའི་དག་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་
 རྩྱགས་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་
 ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་རྩྱགས་
 ཆོས་ཅན། སྤྱབ་ཆོས་སྤར་བཞིན་ལ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། མ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མ་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། རུམ་པས་དག་པའི་ས་རྩྱགས་ཆོས་ཅན། རུམ་པ་མེད་དེ། རུམ་
 པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེན་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་
 མཆན་གཞི་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་
 པར་ནོན་པའི་ཤར་རྩྱགས་དང་། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་
 རྩྱགས་གཉིས་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོའི་དགག་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མནར་

མེད་ཀྱི་ལྷགས་བསྐྱེད་གི་ས་གཞི་དེ། དེའི་དགག་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་
 ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། གང་དཔྱལ་བརྒྱུད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྷག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ཞོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་དེ་བྱ་རོག་གི་དགག་གཞི་
 དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་དགག་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་བའང་མི་
 འཐད་དེ། རི་བོང་རྩ་མེ་མེད་ཡིན་པས་ཇི་སྟོན་བཤད་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་ཤིང་། ལུས་
 པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། དེར་བུམ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེར་བུམ་པས་དག་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་མེ་མེད་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། ལུས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་
 རྣམ་དག་གི་ངོ་བོར་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་
 པ་ལ་མེ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་མེ་མེད་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་

པའི་ཕྱི་ཚྲོལ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་དེར་མེ་མེད་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་མེ་མེད་པའི་
 རྟགས་གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། དུས་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་པ་
 ལ། དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས།
 མི་རུང་ན་རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་
 པ་མི་སྲིད་དེ། མེད་དགག་ཡན་གར་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 རྣམ་ངེས་ལས། ¹འདི་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་
 བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་
 ལའང་། དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ཕྱི་ཚྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་
 ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། མི་རུང་ན། མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་དང་། སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་། དགག་
 གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཕྱི་ཚྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་
 རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་པལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་
 པ་བྱེད་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བྱུབ་ན། ཐ་སྙད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་
 དགོས་པས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་
 བོ། །དེ་ཕྱི་ཚྲོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་
 བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་། འགལ་ཆེན་མངོན་སུམ་
 ལ་སྣང་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་

བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་ངོ་བོ་ལ་བྱལ་ཆེ་བ་དང་། བྱལ་མཉམ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།
 བྱལ་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་ཡིན་ན། བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་འཇུག་པའི་དུས་དང་། བྱལ་མཉམ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན་བཤད་པ་ལྟར་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྣང་དུ་རུང་ན།
 དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་གཞིའི་
 ལྷོང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན། འགལ་དམིགས་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་ལ་གསུམ་
 དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། དེའི་འགལ་ལྷ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ།
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་
 འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་
 ཡིན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་རྒྱ་དངོས་དང་། རྒྱ་དེའི་འབྲས་བྱ་སྣང་དུ་
 རུང་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱལ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྣང་
 དུ་རུང་ན་བྱལ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་དང་། དེའི་
 དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་སྣང་དུ་རུང་ན་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་བ་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། བ་རོལ་པོས་བྱད་ཤིང་གི་རྟགས་
 གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་ཤིང་གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་
 བ་འགོག་རྒྱས་པར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་བ་གང་རེག་དང་
 གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་འགོག་རྒྱས་པ་གང་ཞིག་བྱད་ཤིང་དང་དུ་བ་
 གཉིས་མེ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་བ་ནི། བྱད་ཤིང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་འགོག་རྒྱས་པ་འགོག་པ་ལ། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །དམིགས་པའི་སྤྱོར་
 བ་གང་ཡིན་དེ། །རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །མེད་ན་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུ་བ་ཅམ་དེ་འགོག་རྒྱས་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། འགལ་
 འབྲུལ་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད། །གཞན་དུ་འབྲུལ་
 འགྱུར་མི་གང་པ། །སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཞོ་ལོ་ཀ་དང་
 བའི་དོན་ནི། བྱད་ཤིང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་འབྲུལ་པའི་ཆ་ནས་དེ་ཉིད་
 དེ་ལྟར་འགོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པའི་དོན་ནི། དུ་བ་གང་རེག་
 དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཆ་ནས་དུ་བ་ཅམ་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགོག་མི་རྒྱས་པར། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་བ་དག་
 འཕྱར་བ་གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་འགོག་རྒྱས་ཞེས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཅམ་ཀྱིས་འགོག་མི་རྒྱས་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆང་མང་
 ཆོས་ཅན། གང་རེག་མེད་དེ། ཐལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ།

ཡག་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཉམས་གཞན་བཞི་པ་
 བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་མ་
 འདུས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། ཉམས་སྤང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་
 འདུས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
 ཆོག་ས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་དཔོག་པ་ཉམས་གཞན་བཞི་པར་འདོད་པ་དགག་
 པ་དང་། ཆོག་ས་པ་གཅིག་པ་ཉམས་པའི་རྟེན་ཉམས་གཞན་བཞི་པར་འདོད་པ་
 དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ཆོག་ས་པ་ལས་འབྲས་
 སྐྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྟོས་ཕྱིར། །དེ་
 ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་འབྲུང་བས་བསྟན་ཞིང་། དོན་ནི་པ་རོལ་
 པོས། དེ་ནི་ནམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། ནས་ས་རྒྱ་ལུང་བོད་གཤེར་
 ཆོག་ས་པ་ཆང་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་དེ། དེ་འབྲུང་བའི་ཞིང་ཤར་མ་
 རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྲུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉམས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་དེའི་
 ཉམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉམས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྲུང་རུང་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ། འོ་ན། རྒྱ་ཆོག་གས་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་བྲམ་ཟེར་¹གཏན་ཆོག་གས་གཞན་སྲིད་པ་དག་གས་པའི་དོན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་།
 འཁྱུར་²གཞན་གྱིས་འོ་ན་རྒྱ་ཆོག་གས་པས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ།
 ཆོག་གས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉེ་བ་མ་ཉམས་པས་སོ། །དཔེར་ན། རྒྱ་སྤྱན་གྱི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སྐྱད་པ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུས་ཟེན་པ་དག་མཐོང་ནས་འབྲས་
 བུ་རས་ཡུག་འབྱུང་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་
 ཆོག་གས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 རང་དུ་འདུའོ། །རེ་ཞིག་མི་དམིགས་པའི་རང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་རང་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་རང་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དོན་
 གཞན་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རང་དུ་བསྐྱུ་བ་
 བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཞིང་དེ། དེ་འདྲ་བའི་
 ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གས་པའི་འབྲས་བུ་རུས་པ་རྣམས། །འགྱུར་བ་
 དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་ལ། །མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
 ཁུབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་
 གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་ཆེན་གྱི་གོགས་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་

པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། རྣམ་བཤད་དུ། ཉགས་དང་ཚོད་གཞིར་བཟུང་
 བ་དེ་ཉིད་རང་འབྲས་ནས་གྱི་མུ་གུ་སྦྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཡིན་ན། བསྦྱེད་
 པའི་བྱུང་པ་མ་ངེས་ཤིང་། རུང་བ་ཙམ་གྱི་བྱུང་པ་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱུང་པ་མ་ངེས་
 པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གསུང་ཟེན་ལྟར་
 འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲ་བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་མུག་གི་རྒྱ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་མུག་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ཡིན་ན། དེ་འབྲུང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རས་ས་ཚུ་ལུད་ཤོད་
 གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་
 རས་མུག་གཏན་མི་བསྦྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཞིང་ཆོས་
 ཅན། རང་འབྲས་ནས་མུག་འབྲུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲ་བའི་ཞིང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཟེར་ན། ཅ་བའི་ཉགས་བསལ་དང་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་
 འདེབས་སོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་སྲིད་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་ཅེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲ་བའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནས་མུག་བསྦྱེད་པ་ལ་
 འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་དེ་ཡོད་ངེས་དང་། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་
 སངས་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཡོད་

བ་དང་བྱང་སེམས་དེ་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་གོགས་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་དེ་འབྲ་བའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱེ་ངེས་མ་
 ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། སྦྱེད་བྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་
 རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རས་ཡུག་
 གི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་དེ། རས་ཡུག་གི་རྒྱ་སྐྱུན་ཐ་ག་བ་རྣམས། རས་ཡུག་
 འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་
 ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་གི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེར་ཚད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཚོས་དེར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། ཡང་གཞུང་གི་དོན་སྦྱོར་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤར་
 བཤད་པའི་ཞིང་དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་ཞེས་ན། ཁྱིད་
 ཞེས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། རས་སྐྱུག་འབྱུང་རུང་ཞེས་ན། རས་ཞེས་དགོས་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་ན། དགག་གཞི་མས་བཤགས་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྟོགས་པའི་རྟོན་རྟགས་གཞན་བཞི་
 པར་འདོད་པ་དགག་པ་བཤགས་དུ་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་
 པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། །རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །དུ་
 བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། པ་རོལ་པོས་དེ་ནི་རྣམ་
 གསུམ་ཉིད་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། ལུ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་སུ་རམ་གོང་སུའི་སྟེང་

དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་
 རེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་བ་ན། ཕྱི་མ་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པའི་
 ཕྱིར། རེས་དཔག་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྐྱ་མས་བྱར་གཟུགས་
 ད་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རེས་དཔོག་གི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དུ་ལྗན་ལ་ལ་མེས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྒོ་བས་ཀྱིས་དུ་ལྗན་ལ་ལ་མེས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་
 པར་རྟགས་པའི་རེས་དཔག་དང་། དུ་ལྗན་ལ་ལ་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་
 རྟགས་པའི་རེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེས་པ་བཞིན། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས།¹ འོ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་མ་གྱུར་པ། གཞན་རོ་ལ་སོགས་
 པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་
 དེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན།
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་བྱབ་
 སྟེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་གི་འགྲེལ་བ་མེད།

དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་ལ་དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། ལྷ་ཀྱར་¹དངོས་སུ་རྟགས་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྟགས་གཉིས་པ་བྱེད་སྒྲེ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་བྱར་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་རྩལ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཁ་
 རང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱར་རོ་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་བྱ་རམ་ཡོད་པར་ཚད་
 མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ཡོད་
 པར་ཚད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཐའ་གཞན་
 ཞེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་ཁས་སྦྱངས་
 པར་བྱཏོ། །ཁོ་ན་རེ། རྩལ་དཔག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྒྲེ་བ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་འགོད་དགོས་པས་སྤར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་
 དེས་ཏེ། ལུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། །རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ཁྱུ། །དེ་ལྟར་
 འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་ཉོགས། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་
 འབྲུང་བ་ལས། ཁ་རང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྤར་མས་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་

བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉགས་
¹གཅིག་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱ་རོ་ད་ལྷར་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་
 བྱའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྤྲ་མས་བྱར་གཟུགས་ད་ལྷར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་
 ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། བྱར་གཟུགས་ད་ལྷར་བ་ཡོད་པར་ཉགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གཉིས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།

ལྷ་རྒྱུད་གི་བྱུང་བར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ལྷར་སྐྱང་གི་བྱུང་བར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
 མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བྱ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ། །ལྷག་མ་དང་ལྷན་
 རྒྱས་མེད་བྱིར། །ལྷས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན། །ཞེས་པས། རྒྱའི་
 རྩོགས་གཅིག་ཅུ་གྱིས་འབྲས་བྱ་དཔོག་པ་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྟན། མི་མཐུན་རྩོགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅུ་གྱིས་འབྲས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལས། །གཏན་ཆོགས་ཤེས་པ་ཆད་
 ལྷར་སྐྱང་། །ཆོག་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པས། འབྲས་བྱའི་སྐྱེ་
 ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱའི་བྱུང་བར་དཔོག་པ་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྟན། མི་མཐུན་རྩོགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅུ་གྱིས་འབྲས་ལ་མེད་པ་མིན། །འབྲས་པ་སྤིད་པ་ཅན་ཉིད་
 བྱིར། །ལྷ་བའི་འབྲས་ནི་ཆོས་པ་བཞིན། །ཞེས་པས། བ་རོལ་པོའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་
 བྱུང་བ་འབྲས་པར་བསྟན། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅུ་གྱིས། །ལྷོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། 31ན ཡང་དག་

འོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་དེ་གསུམ་འགོག་ འོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་
 པའི་བྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱབ་སྟེ། འོ་ལོ་ཀ་
 དང་པོའི་དོན། ལྷ་སྟེགས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོག་ལྡན་སྟོགས་གྱི་
 ཉགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་མ་གྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་
 པ་དང་། འབྲས་སྟེ་ཞེས་པ་ལྷ་ར་ན་དུ་བ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཅན་དན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་པ་མ་གྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་སྐྱ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པའི་དོན་ནི།
 ལྷ་སྟེགས་གསུམ་གྱིས་སྟོག་ལྡན་སྟོགས་གྱི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱབ་པ་གྱབ་
 སྟེ། སྐབས་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་འགྱིས་སྟོག་ལྡན་སྟོགས་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟོགས་
 གྱབ་ཅིང་། སྐབས་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་འགྱིས་ཉགས་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 རྗེས་བྱབ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་གཉིས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྐབས་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་འགྱིས་ཉགས་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་ཞིང་། མི་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱབ་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་འབྲུལ་སྟོང་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ལྷ་ནང་གི་འབྲས་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་པའི་
 འབྲས་དང་སྟོད་གཅིག་ཏུ་བཅོས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་
 འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བཞི་བ་གང་ཞིག་ཅེས་སྟོགས་འོ་ལོ་ཀ་གཅིག་

གིས་ལྷ་ག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་བཤད་པ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་གིས། ཆོག་ལས་ཆགས་
 ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་ངག་སྐྱེ་ངག་སྐྱེའི་སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་
 ཆགས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ལྷ་ག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ངག་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཡང་དག་ལྷ་ག་ལྷན་གྱི་གཏན་
 ཆོགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱགས་བསྟན། གང་ཞིག་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི། །རྗེས་འགྲོ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །ཞེས་འདོན་པ་དང་སྐྱར་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། ངག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་
 ལྷ་ག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་
 ཆོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར་གྱི་གཞུང་། གཏན་ཆོགས་ལྷ་རྒྱལ་དེ་ལས་
 གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་གྱི་གཞུང་དུ་སྐྱར་ནའང་། དོན་འགྲེལ་དབང་བཅན་
 པར་བྱས་ན། དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཀྱི། རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྒྱགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྒྱགས་
 ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། གཏན་ཆོགས་ལྷ་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་ལ་ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་བྱལ། ཅེས་ཟེར། འདི་འགོག་
 པ་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། དེ་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་མ་ངེས་
 ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ནི། བྱེད་པ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱེད་ལ། ལྷག་ལྷན་བྱེད་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་གང་ལ་ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་
 དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དགོས་པས་རྟགས་དང་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་
 པས་བྱེད་པ་ངེས་པ་ལ་སྟུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཏུ་མཐོང་བས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 ར་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཇེས་བྱེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
 མེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་
 མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དག་སྐྱ་བ། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བའི་ངོ་བོར། དག་སྐྱ་བའི་
 སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དག་སྐྱ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆེན་དག་
 སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་ལྷར་བཀོད་པའི་ཆེན་དག་སྐྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་
 བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་ཐལ། དེ་ལྷར་བཀོད་
 པའི་ཆེན། དག་སྐྱ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མའི་བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་
 རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བའི་
 ཆོལ་བ་དེས། དག་སྐྱ་ཡིན་ན། ཆགས་བྲལ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་
 དག་འདུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དག་སྐྱ་དང་ཆགས་ལྷན་གྱི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དག་སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོལ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། དག་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྷར་སྐྱབ་པའི་
 རེས་བྱབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ན་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
 གི་བྱེད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས། རང་ཉིད་
 ཀྱི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་
 པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་
 བོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷ་རྒྱལ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་བྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་ཉག་སྐྱབ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཡིན་པར་སོམས་
 ཞིག་བྱི་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ བྱམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་གང་རུང་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱེ་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱེད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གོང་བཞིན་གསལ་གས་
 པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་གོང་ལོག་ཀྱང་ཏུ་ཞེས་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་

1 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ ཡིན་ནམ་སྐྱེ་ཉག་ འདིའི་ལོག་གི་རུན་པར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་གསལ་བས་སོ།

གང་རུང་ལ་མེད་པ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དེ་
 སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མ་མཐོང་བ། ཞེས་མཚན་ཉིད་དུ་འདོག་གསུམ་
 ཀ་མི་འཐད་དེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མཉན་
 བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་མི་རྟག་པར་མཐོང་།
 འོག་ལྡན་གསོན་ལུས་གང་ཟག་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་ཞིང་། འོག་ལྡན་གསོན་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་འདྲིན་མདོན་
 སུམ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་པས་
 འཇུག་པའི་མདོན་སུམ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལུལ་
 དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ལ་དེ་ལྟར་གང་ཞིག་སྐྱ་དང་དེ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་སློག་ལྡན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པ་དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་འབྱུང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་། །སློག་ལྡན་འདིར་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས། རང་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་མ་གང་ཞིག་
 རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་

གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གཉིས། རང་
 ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་
 གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞི་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་།
 འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གཉིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས།
 རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཡང་
 དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་པོ་

ཏུ་སྤང་བའི་ཚློལ་བའི་དྲོད་དག་སྤྲེལ་དག་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བུ་པ་རྩོལ་པོ་ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་
 པར་སྤྲུབ་པའི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག་རང་
 ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་གྱི་
 མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་གྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་
 གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀུན་མཁུན་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སྤང་བའི་
 ཚློལ་བའི་དྲོད་དག་སྤྲེལ་དག་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བུ་པ་རྩོལ་པོ་ཀུན་མཁུན་ཏུ་སྤྲུབ་པའི་འགལ་
 བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སྤང་བའི་ཚློལ་
 བའི་དྲོད་དག་སྤྲེལ་དེ་དག་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བུ་པ་རྩོལ་པོ་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པར་སྤྲུབ་པའི་
 འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ལྷག་
 ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་
 ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཞེས་སྟོར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་མཐུན་
 སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཡང་དག་ལྷག་
 ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་སྤང་བའི་ཚློལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་བཞོད་ཆེ་མ་
 བྱས་ཅན་འདོད་པ་སྐྱད་བྱས་ནས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་
 ལྟར་སྤང་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡོད། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་གྱི་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་

པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད། དེའི་སྤྱན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ལ་
 ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ལ་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྐྱོལ་བའི་
 རོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེན། བྱས་པ་བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱོལ་བ་དེའི་རོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་རོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག་དེས་བྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས། མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་
 པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་རོར་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
 ལ་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྐྱོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་མ་
 ངེས་པར། སྐྱ་བྱས་པར་ངེས་པའི་སྐྱོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་
 མ་ངེས་པར་སྐྱ་དངོས་པོར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་མ་ངེས་པར་
 བྱས་པ་དངོས་པོར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང། དཔེར་ན། བྱས་པ་བཞིན། བྱས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་འག་དེ་སྐྱབ་འག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་
 དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་དེར་

ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྷ་ག་ལྷན་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱས་པ་
 རྣམ་མར་མ་ངས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ངས་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གྲོ་ལ་
 བའི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷ་ག་
 ལྷན་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷ་ག་ལྷན་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མ་དེར་ཐལ།
 དེའི་ངོར་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མ་
 དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་གང་ཞིག་དེའི་ངོར་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
 ངས་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་དེ་དེའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེའི་ངོར་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་

འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས། བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་ནལ་མར་མ་ངེས་པའི་ཚོལ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་
 བྱུང་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་དེར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྩོར་སྐྱ་མི་
 ཉག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཞོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྩོར་བྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྩོར་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞན་སྡེ་རྣམས་ཉགས་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་
 དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་བྱུང་
 པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་སྡེ་སློབ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྡེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་
 ཞིང་། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒང་གི་བཞེད་པར་མཛད་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 འགོག་པ་ལ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་བྱུང་བ་སྒྲོག་
 རོན་དང་། །འབྲལ་བ་ཅན་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེར་¹མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཉིད་བསལ་བ་འདི་
 བློ། འདི་ལས་བྱེ་རོལ་དུ་གྱུར་པ་དག་གི་བཞིན་དུ་འདི་པ་དེ་ལྷ་རྒྱུ་བ་དག་ལ་ཡང་
 མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡིས་ཏེ་

རྒྱ་དེས་ན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་འང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་ནི་མ་
 ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ལ་ཡང་དེས་པ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འང་གི་སྤྱི་དོན་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གཞུང་གིས། སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་བྱབ་པར་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས།
 མེད་ན་མི་འབྱུང་དེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དོན་ནི་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་
 བྱབ་བྱབ་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པ་བྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་
 དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་
 སའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བརྗོད་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་ཆད་མས་བྱབ་དགོས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བརྗོད་མཛད་
 པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་བྱབ་པའི་གཏན་
 ཆེགས་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་
 པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་བྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བརྗོད་
 མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་དང་། དག་སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྤྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁུན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་བྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་

བརྗོད་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། མཉན་བྱ་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་དང་།
 གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་དང་། ངག་སྐྱ་ངག་སྐྱའི་སྐྱེས་བྱ་པ་
 རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།¹ མི་དམིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཕྱོག་པས་
 གཞན་ཕྱོག་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་གྱུར་
 འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གཏན་ཆེགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བསྐྱོག་
 གོན་དང་། །འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་
 ཡིན། །འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ཕྱོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་
 བ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
 ངེས་པ་ནི། འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་བསལ་ཏོ། །ཕྱོག་པས་
 ནི་མ་ངེས་པ་དང་། དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུར་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པས། མིག་ཤེས་
 ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་
 པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་འདིར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་

གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
 གྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སློས་པ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་འབྱམས་ཏེ། དེ་ལྷ་རྟ། བྱས་པ་
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་སྦངས་
 བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། གསུང་
 དེས་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲིན་བརྟུན་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྒྲིན་བརྟུན་
 མཛད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་
 མཆན་ཉིད་གྱི་བྱར་དུ་ངེས་བརྟུན་མཛད་དེ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་དེས། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་གཅོད་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། སྒྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
 པ་དེ། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ནམ་མཁའ་བྱུ་
 པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པའོ། །འོ་ན། སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྦང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་གྱི་བྱར་དུ་ངེས་བརྟུན་
 དངོས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མང་པོ་ཞིག་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་
 དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་དེ་
 ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྩ་རྒྱུ་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེར་མཐུན་ལ། །ཡོད་
 དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །འདི་ཅི་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཤེས་བྱེད་སྐྱབས་

གྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དེས་པ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་མེད་པས། དེ་
 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བཟོད་དངོས་སུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་
 ཚབ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་རྒྱུག་ལས། འདི་ནི་དབང་སྒྲུག་སྟེ། ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པ།
 རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། སྒྱར་དགོས་
 པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། རྣམ་བཤད་འདིར།
 ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ་ཞེས་བྱངས་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་
 མེད་དེ། རྣམ་དེས་ན། དེས་པ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། མདོ་རྩར་
 ཡང་། དོན་གྱིས་སྒྱར་བྱང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བའི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་
 དེ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་དེ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་
 དེས་བཟོད་དོན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། མདོ་རང་
 འབྲེལ་ལས། ¹ དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི། རྗེས་ལ་དེའི་
 རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དམ་ཕྱོགས་གཅིག་
 ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཚུལ་
 གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བཟོད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་དུ་
 བྱ་སྟེ། རྒྱུག་རྒྱུ། རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། ཞེས་པའི་གསུང་གིས་
 ཐོན་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འབྲེལ་ཆོག་འདི་ལའང་དེས་པ་ཞེས་པའི་གསུང་མི་འདུག་
 པས་མི་རིགས་ཏེ་གསུངས་ཏེ་དཔྱད། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་བྱུང་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་
 གསུམ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་བྱབ་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ངེས་བཟོད་
 ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡང་¹གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེས་ན་གཏན་ཆིགས་
 ཀྱི་ཚུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། སྟོན་པ་གསུམ་ལའང་། ཚད་
 མ་ཀྱན་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱབ་པ་ནི་བྱབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ངེས་བ་བཟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱབ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཚོལ་བ་གཅིག་ལ་བྱབ་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བྱབ་པ་ཞེས་
 བྱ་བས། དག་སྐྱ་དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་སོ་ཀྱན་མཁུན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྟོན་བྱུང་དང་། མཉན་བྱ་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་བྱུང་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས།²རབ་ཏུ་བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་
 བེ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་ཀྱང་བཀག་གོ།
 ཞེས་བྱ་བར་སྟོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་སྟེ་དབང་སྐྱབ་སྟེས། ཚུལ་
 གསུམ་ཚད་མས་ངེས་བ་དང་། བཟོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་།
 དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གསུམ་བསྟན་ཏེ་ཚུལ་བྱུག་ཏུ་

འདོད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་ལྟོག་བྱས་རྒྱུ་དང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་
 པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ལ། འདིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལའང་བཞི་སྟེ།
 ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་དོགས་
 པ་དབྱད་པ་དང་། རྗེས་བྱུང་ལྟུང་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་ལ་དབྱད་པ་དང་། རྗེས་
 སྤྱི་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་ལྟུང་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།

དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་འདོགས་པ་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་
 དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་དང་། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་དང་།
 ཆོས་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་གང་ཞིག་ཁྱོད་
 ཆོས་དེའི་སྟངས་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པ། ཞེས་དང་། ཆོས་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཆོས་དེའི་སྟངས་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སྒྲུར་བ་དང་། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་གང་ཞིག་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འགོད་པ་སོའི་གང་ཟག་དང་། འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
 ཀམས། ཁྱོད་སྐྱའི་སྤྲེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་
 སྒྲུར་བ་དང་། ཡང་གཞན་འབྲེལ་བ་ལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་
 འགོད་པ་སོའི་གང་ཟག་དང་འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཀམས། ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སྒྲུ་ཆོགས་
 སྐྱ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་དང་སོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་
 བ་སོ་སོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་
 མི་རྒྱས་པ་ནི་རིམ་བཞིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོགས་དང་། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་སྒྲོན་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་
 གསུམ་བ་དང་བཞི་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པའི་དངོས་སོར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རི་སོར་རྟ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་མེད། བྱས་པ་རི་སོར་རྟའི་སྤྲེང་དུ་ཐ་

དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུ་བ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་
 ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ངོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ།
 དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་
 ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།¹ འདིར་མ་བྲུབ། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་རྟགས་
 པའི་ཆད་མ་ཡོད། དེའི་ཆེ་དེ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་དེ་རྟགས་པའི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆད་མས་གཞོགས་ཞེས་
 ཟེར་ན། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བའི་
 ཆེ་ན། ཞེས་སྐྱར་ནས་མཚུངས་པ་འགྲེས་ན་ལན་མེད་དོ། །ལྷགས་བྱུག་པ་དང་
 བདུན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་

1 ཀྱི་ཞེས་སམ་ཡང་ན། ཞེ་ན། ཡིན་ནས་བརྟག་གོ།

དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྩོགས་ཆོས་མ་ངེས་པའི་སྤྲ་ཚོལ་ཀྱིས་དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་ངོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་
 ལ་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་
 ཆོས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཆོས་སུ་འགོད་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། འགོད་ལུལ་གྱི་
 གང་ཟག་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག དེ་ངེས་ན་དེའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་འགོད་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
 ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་
 ཆེ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཆོས་སུ་འགོད་པ་པོའི་གང་ཟག་
 དང་། འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བུ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་འགོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དང་། འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་
 གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་སྤྲ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས། དེམ་པ་བཞིན་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲ་ཚོལ་དང་ཕྱི་ཚོལ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་བརྒྱད་
 པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོགས་ཆོས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲང་གིས་རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱི་ཟུར་དུ། ཡོད་པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པར་བྱས་སྟོས་

བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ལ། ཁ་
 ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཟུབ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་
 བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡིན་དགོས། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
 ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
 ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་
 ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་
 ཕྱོགས་སྐང་གིས་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་སློབ་ཤིང་
 ཕྱིས་མ་སློབ་པ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་པ་དོན་གཅིག་པས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་
 ཡོད་ཅིང་། ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སློབ་པར་
 ཕྱིས་སློབ་པར་མཛད་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་སྤར་མ་ལ་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ངེས་ཤིང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་
 པ་ངེས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་དོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་
 བ། བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤར་
 ལ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་

དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བུམ་པ་དང་
 འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ཆོག་ལ་འབྲིས་པ་སྟེ། འོ་ན། རང་
 རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་རང་རིག་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 རིག་མངོན་སུམ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཚུལ་
 གསུམ་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། སྒྲིན་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
 བཤད་པ་བཞིན་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གང་ཞིག་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་
 ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ།
 སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་བྱང་གི་ཉགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐབ་པའི་ལྗོག་ཁྲབ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་
 པའི་ལྗོག་ཁྲབ་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་སྐབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན། དེའི་བྱར་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་

དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་སྟེང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིམ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆན་མོ་
 ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ། ལྷོན་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་
 བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མཆན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་ལྷོན་ཤིང་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོན་ཤིང་ཡིན་ན་ལོ་མ་
 འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྒྲོས་པར་བྱིས་སྒྲོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཉན་བྱ་ཁོ་ན་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་
 པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། མཉན་བྱ་སྒྲིམ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་སྒྲིམ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡང་སྒྲིམ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཁྲོལ་བའི་ངོར་བྱས་པ་
 སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་ཚུང་བ་ལས། ¹དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ནི། མིག་གིས་གཟུང་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཀྱི་
 ཆོག་གིས་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་ལྷོན་ཤིང་

བེ་སྟོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་ཤིང་སྟོགས་སུ་བྱས་
 བ་ལ། ལོ་མ་འཁུམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 འགའ་འགའ་ཅམ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་པ་
 བེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
 བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་ན་བེ། མཉན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་པ་སྟོས་པས་ནི། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་
 བར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་
 བ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
 དེའི་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིན་
 བ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཉིད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིན་པ་ཁེགས་
 བར་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ།^{1,2} དེ་དེ་སྐབ་གྱི་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་སྟོས་ཤིང་བྱིས་མ་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཚུལ་བྱང་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་བྱ་བ་སྟུན་པའི་དགོས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆོག་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དེ་ཡིན་བ་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་བྱང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 གྱང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་
 བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚུལ་མ་བྱང་གི་བྲག་རི་ལ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་བ་སྟོས་
 བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ངག་སྐྱ་ངག་སྐྱའི་བྱ་བ་རོལ་སོ་ཀྱན་མཐེན་དུ་སྐབ་པའི་
 རྗེས་བྱ་བ་ཡིན་བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྟན་ཆུང་
 བ་ལས།¹ འདྲིར་ཡང་ཡོད་བ་སྟོས་བས་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་
 པའི་སྟེགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཉིད་སྟོས་བས་སུན་མོང་གི་མ་དེས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་བསལ་ཏེ། དེ་མཐུན་པའི་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་
 བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཡོད་བ་སྟོས་བ་ལ་སྤར་དེས་བར་བཟུང་
 བ་སྟོས་བས་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སྟེགས་ལ་མ་བྱུང་བ། ཚུལ་བ་
 ལས་བྱང་བ་དག་གྱང་། གཏན་ཆོགས་ཉིད་དུ་བསྟུན་བ་ཡིན་ནོ། བྱིས་དེས་བར་
 བཟུང་བ་བྱས་ན་ནི། འོ་ན་འདྲིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་པའི་སྟེགས་ལ་ཡོད་པ་
 ཉིད་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། ཚུལ་བ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༥༠ན དེ་དེ་སྐབ་གྱི་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

2 གྲག་རྟགས་ནང་ཆུད་པ་རྣམས་བོད་དཔེ་རྙིང་པར་མེད།

གཏུག་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་བ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། འགའ་
 ཞིག་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 རང་ཉིད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་བ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས་རང་ཉིད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་བ་ཉིད་དུ་དེས་བ་
 དེ། རང་ཉིད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེའི་
 ཟུར་དུ་མེད་བ་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། བྱས་བ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་
 ཁྲབ་ཡིན་བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡིན་བ་
 ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་བ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཉིད་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་བ་དུང་སྤྱོད་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 ཡིན་བ་ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་བ་དུང་སྤྱོད་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་བ་ཁོ་ན་མིན་བ་སྟེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མི་རྟག་
 བ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ། མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སྟོག་མི་རྟག་བ་ཡིན། ཅན་མཁའ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མེད་
 པའི་ལྟར་མ་སྟོས་པར་བྱས་སྟོས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཚུལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་རྟག་
 པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དུ་བརྟེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་དེ་ཡིན་པར་གོ་བུས་ཏེ། ཚུལ་བྱང་དྲུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པ་སྟེ། མཐུན་རྟོགས་ཚུལ་མ་བྱུང་གི་བྲག་རི་ལའང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དེ་སྐྱད་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེའི་དོན་ནི། ཚུལ་བྱང་དྲུང་སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། དེས་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་
 སྒྲ་དག་སྒྲའི་སྒྲེས་བྱ་བ་རོལ་བོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་ཡིན་
 བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འཐད་ལྟན་ཆུང་བ་ལས། ¹དེ་
 ལ་མེད་པ་སྟོས་པ་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་མི་མཐུན་རྟོགས་
 ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཉིད་སྟོས་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་གཅིག་ལ་སྐྱུན་མོང་དུ་
 ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་གཅིག་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བཅ་
 མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེས་པར་འབྱེད་པ་འདི་
 བསལ་ཏོ། །མེད་པའི་སྒྲའི་སྒྲ་རོལ་དུ་དེས་པར་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི་དོན་འདིར་
 འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་རྟོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ་དེ་
 ལྟར་ན་ཡང་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

གཏན་ཆོགས་མིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་སྤར་མ་བྱས་པའོ། །ངེས་པ་སྟོན་པས་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བསལ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་སྟོ་མི་ཉག་སྟབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་འདོད་དེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་སྟབ་ཀྱི་བསྟབ་བྱ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱགས་སྤེལ་མ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་དེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་ཉག་པར་སྟབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོ་མི་ཉག་པ་ལ་དབག་འདོད་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་

རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཁྲབ་དང་ལྷོག་ཁྲབ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་ཚུད་སྟོང་དེ་བཞིན་བྱའོ།།

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ།
སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དུ་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བྱས་པ་དེའི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། བྱས་ན་
མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པ་དེ་དེ་སྟོར་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དེ་
སྟོར་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དངོས་པོའི་རྟོགས་ཀྱིས་མཉན་
བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དེའི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་
ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
ན། དངོས་པོའི་རྟོགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བསྦྱབ་བྱ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 དེས་པ་ཞེས་སྟོས་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྣམ་དེས་ལས། རྗེས་དཔག་ཅེས་པ་རྟེན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་དེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། རྟག་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་
 དེར་ཐལ། རྟག་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་
 པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
 ཐལ། སྤྲ་མ་དེ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན། ཕྱི་མ་དེ་སྟོར་ཀྱི་
 རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་སྟོར་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཆད་མ་

གཅིག་གིས་དངོས་ལྟགས་ཀྱི་རྟགས་བྱ་ཡིན་པ་སྤར་བྲངས་པའི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོའི་
 རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་
 བ་ངེས་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་བསྟོན་སྟེ་སྤྱི་འགོ་བ་དང་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་
 བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་
 མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ངེས་པ་ལ་དེ་སྐོར་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་
 པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ངེས་པ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་
 མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་
 ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་
 པའི་ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟངས་དུ་བྱུང་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་
 ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱུང་པའི་སྟངས་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་པའི་སྟངས་དུ་དེ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་པ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱོག་ཁྱབ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 ཡིན་ཡང་། དེ་སྐོར་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་། མཆན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཆོག་གི་

རི་མོ་ཅམ་མོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་བྱས་པ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 དང་། བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱབ་པ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 བྱབ་དང་། ཏྱག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྒོ་ག་བྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་། བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱབ་
 པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་
 བའི་ཆད་མ་དང་། ཏྱག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་སྐྱོར་གྱི་སྒོ་ག་
 བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྱགས་དེར་ཐལ། བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ནམ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་བྱས་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
 བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱབ་པས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྱག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་
 པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་སྐྱོར་གྱི་སྒོ་ག་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
 འདིར་མ་བྱབ། ཁ་ཅིག་ཏྱགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་
 བས་བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་བྱབ་
 འཇལ་བ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྱག་པས་བྱབ། དཔེར་ན། བུ་མ་པ་
 བཞིན་ཞེས་པས་དེ་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་བྱབ་དང་། ཏྱག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་

ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པས་དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་བཟོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉ། དེ་རྫོགས་པ་ལ་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་བཟོད་པ་གཉིས་
 དང་ཆོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤར་བ་ཤད་པ་རྣམས་ལས། ཚད་མའི་འཇུག་ཚུལ་
 དང་སྤྱིའི་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་གྲུབ་སྟེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་ནམ་
 མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་བཟོད། ཉག་
 ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་འཇུག་པའི་ཚད་མས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་དག་གིས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་
 མེད་པར་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་འཇུག་པའི་ཚད་མས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་མ་
 གཞལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་དག་དང་། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་ཉག་པ་
 དང་མ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉ། ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤའ་དུ་གཉིས་
 ཀས་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉག་པ་དང་མ་
 བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉག་
 པ་མ་བྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པར་བཟོད་པ་ལ་སྐྱ་བྱས་
 པར་བཟོད་པ་དང་ཆོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ། དཔེར་
 བ། བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེས་སྐྱ་བྱས་པར་བཟོད་
 པའི་སྤྲ་རོལ་དུ། དེ་སྐོར་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེས་དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་

ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་དེ་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱོར་བ་
 སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་སྡོན་འགོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱི་དོར་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཅེས་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་ཡང་བྱས་ཞེས་གཉིས་
 ཀ་ཆོག་ས་ནས་རྗེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་སྡོག་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་
 པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་གང་ཞེན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེན། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱོར་
 བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་
 པ་མི་རྟག་པ་དེ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ།
 དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེན། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་དེ་
 སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་སྡོག་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དེ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་བ་དེས། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་
 ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་

འདིར་མ་ཁྲབ་ཅིང་། ལྷོག་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལའང་ཚྱོད་ལན་དེ་
བཞིན་བྱུངོ།།

རྗེས་ཀྱི་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་རྗེས་ཀྱི་འགྲུབ་¹པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་²དབྱེད་པ་ལ་གཞན་
ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་
གྱི་གསུང་ཟེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་
མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཡང་། བྱས་མ་བྱས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
པའི་ཆད་མ། རྟག་པ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་
གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་
མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་ཅིང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་དང་། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་

1 རོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༥༠བ གྲུབ་
2 ལ་

གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་
 ལྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག
 བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་ཅིང་། རྟག་པ་བྱས་ལྟོང་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་བྱས་ལྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་དང་།
 བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་ལྟོང་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྡེ་ཕྱིར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་ཤིང་། རྟག་པ་བྱས་ལྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
 པ་དང་། རྟག་པ་བྱས་ལྟོང་དུ་མ་ངེས་ཤིང་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་ཅུ་བའི་སྡེ་ཕྱིར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གཉིས་
 བོ་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གོང་གི་
 ཁས་ལེན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བྱམ་པའི་སྟོང་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ནམ་མཁའི་སྟོང་དུ་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན། རྣམ་མཁའ་ནི་རྟག་ཅེས་པའི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲུབ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་བཞིན།
 སྐྱའི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒྱལ་བ་དེས།
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲུབ་པ་རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
 རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ།
 དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན། རྣམ་མཁའ་ནི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ། རྟག་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། གཞན་
 ཡང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་
 པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཅ་
 བའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ལྷོག་
 ལྷོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་བྱས་པ་ལྷོག་ལྷོབས་
 ཀྱིས་རྟག་པ་ལྷོག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་

པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱས་པ་
 མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་
 ཆད་མ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་བྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པས་གཞོད་ཅིང་། སྤྱིར་ཡང་
 མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་
 པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་པ་
 མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹
 འདིར་མ་བྱུབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པའི་མཆད་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོར་ཆད་མས་
 དམིགས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཆད་
 མས་ངེས། སྤྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།

1 ལ། ཞེས་སམ་ཡང་ན། ཞེ་ན། ཡིན་ནམ་བརྟག་གོ།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དངོས་སོར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དངོས་སོར་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་སོང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དངོས་མེད་མ་ཡིན་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དངོས་སོ་དང་དངོས་
 མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དངོས་ཡོད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དངོས་ཡོད་དངོས་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
 གི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
 སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་པར་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་དེ་ལྟར་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་
 པས་མི་སྟོང་བ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟག་པ་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་

སུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པ་ནམ་མཁའ་སྒྲིའི་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པ་ནམ་མཁའ་སྒྲིའི་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྒྲིའི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སོམས་ཤིག་གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་
 པ་ནི། རྣམ་བཤད་དུ། དང་པོར་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ་
 ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། མཐུག་ཏུ་སྤར་རྗེས་ཀྱི་
 གྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མཛོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ན།
 བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་
 གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ།
 བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་
 དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
 དུང་སེར་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། དུང་ཆད་མས་གྲུབ། དུང་སྟོན་
 པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཆད་
 མས་ངེས་པ་ལ། ཆད་མ་དང་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་འགལ། གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་གྲུབ་

པར་ཐལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་ཡིན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཏྲག་པ་ལ་ཁེགས་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་
 ཆད་མ་གཉིས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་འགལ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། གཞལ་
 བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་
 ཆད་མས་གྲུབ། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྦྱར་བ་
 སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
 མི་དགོས་པ་འགལ། དེ་བཞིན་དུ་ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་
 སྦྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་གསུམ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 ཏེ། བྱས་མ་བྱས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། ཏྲག་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 མ། བྱས་པ་ལ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་ཁྱབ་དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་ཆད་
 མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་དགོས་ན། གཞན་གཉིས་དགོས་པ་ལས་
 འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་མ་བྱས་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཏྲག་
 པ་ལྡོག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཏྲག་པ་དང་
 མ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཏྲག་པ་མ་བྱས་པ་
 ལས་ཐ་དད། མ་བྱས་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཏྲག་པ་ལ་ལྡོག་པ་དེ་ཏྲག་པ་མ་བྱས་
 པ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་
 བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བྲངས་པའི་རང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པས། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྟག་གི་
 འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ངེས་པ་ལ་མི་ཏྟག་པ་ལྟོག་
 ལྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པར་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། མི་ཏྟག་པ་ལྟོག་
 ལྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པར་ངེས་པ། ཏྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པ། ཏྟག་པ་དང་
 བྱས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ། ཏྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་ངེས་པ་རྣམས་
 དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཏྟག་པའི་ཏྟགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་ལ་ཏྟག་པ་དང་མ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་
 པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ངེས་པ་ལ། མ་བྱས་པ་ལྟོག་ལྟོབས་ཀྱིས་
 ཏྟག་པ་ལྟོག་པར་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། མ་བྱས་པ་ལྟོག་ལྟོབས་ཀྱིས་
 ཏྟག་པ་ལྟོག་པར་ངེས་པ། བྱས་པ་ཏྟག་སྟོང་དུ་ངེས་པ། བྱས་པ་དང་ཏྟག་པའི་གཞི་
 མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ། བྱས་པ་ལ་ཏྟག་པ་མེད་པར་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་
 པའི་ཞིབ་ཆ་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དུ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ནི། ཏྟགས་
 གྱི་མཆན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལ་སྐར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྒྲངས་པའོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་
 ལ་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་ན་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་
 ཟླ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་ན། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་
 གིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་འབྲ་བར། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ངེས་ན། ཉག་པ་བྱས་
 སྟོང་དུ་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཡང་གྲུབ་ཟླ། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་ན། སྐད་ཅིག་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་པོ་
 འདི་ལ་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཐོབ་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་འོད་ཅིག་
 འོ་ན་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
 དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་ན། ཚེ་ལ་བྱུང་ཡིན་ན། མི་ཉག་པས་ཁྱབ་
 པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཉག་པས་
 ཁྱབ་པ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཚེ་ལ་སྐྱེ་ལ་མི་ཉག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚེ་ལ་བྱུང་གི་ཉགས་ཀྱིས་ཚེ་ལ་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྦྱར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །སྤར་གྱི་དེ་མ་ངེས་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་

ཕྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་དག་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་
 པར་དོགས་སམ་མི་དོགས། དོགས་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མའི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
 གི་བྱུང་བ་ངེས་པའི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མ་དོགས་ན། ཕྱི་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། ཁ་
 ཅིག་གཞོད་བྱེད་སྐྱ་མ་མི་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་དག་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་
 འཇུག་པར་དོགས་པར་ཐལ། ཚེ་ལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་དག་དེས་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པ་
 འཇུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚེ་ལ་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚེ་ལ་སྐྱ་རྟག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚེ་ལ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུང་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱས་སྟེ། འོ་
 བྱ་ཕྱི་རྒྱུ་དེས་ཚེ་ལ་བྱུང་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བམ་སྐྱམ་དུ་དོགས་པར་ཐལ།
 དེས་ཚེ་ལ་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 གཞོད་བྱེད་ཕྱི་མ་མི་འཇུག་སྟེ། འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆད་མས་སྐྱ་ལ་
 རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཆད་

བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲུབ་སྟེ། འདིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། བར་ཕྱིན་
 རྣམ་བཤད་དུ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་བྱས་
 ར་མི་རྟག་པས་མ་བྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པས། རྟགས་དེ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་གསལ་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་ལ་རྟག་འཇིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་གསལ་དུ་གཅོད་པའི་
 ཆད་མ་ཁས་སྦངས་དགོས་པས་ལེགས་པར་སྐྱབ་¹པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་སྐྱ་ཡི། མཁས་
 བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་རྟག་འཇིན་གྱི་སྐྱོ་
 འདོགས་མངོན་གྱུར་བ་བཅད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་བཤད་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་ཞེས་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པ་མི་ལེགས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་སྐྱ་ལ་རྟག་འཇིན་
 གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་མ་ཆད་དཔྱོད་པ་ནི། སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མིན་གྱི། དེའི་ཞེན་
 ལུལ་སུན་སྤང་མ་སྤང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས་
 སྐྱ་རྟག་འཇིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་པའི་ཞེན་ལུལ་སུན་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེས་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 དེས་པའི་ཆད་མས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་ན།
 དེས་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་དེས་

1 བྱབ་ ཡིན་ནམ་བརྟག་གོ།

པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་ན། ཁྱོད་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་པ་
 ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་
 པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ནམ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
 བ། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཁོལ་ནམ་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ནམ་དག་གིས་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་བྱམ་པའི་ཉག་པ་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱ་ཀ་བའི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 མོགས་རེ་རེ་བཞིན་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་
 ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བ་ངེས་པའི་
 སྟོན་པ་དེ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཟེར་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཁོལ་བའི་
 རོར་བྱས་པ་སྐྱ་བྱམ་པའི་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཀ་བའི་ཉག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་

ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྐྱ་
 ཏྲག་པ་ཁྲིགས་ན་དེའི་ངོར་སྐྱ་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཡིན་པ་ཁྲིགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཏྲག་པ་བྱས་པའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་བྲུབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་ན།
 ཆད་མ་དེས་ཏྲག་པ་སྐྱའི་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ངེས་སྐྱའི་བྱས་
 སྟོང་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ། འདོད་ན། ངེས་སྐྱ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་
 པར་ཐལ་ལོ། །སྤར་གྱི་དེ་མ་ངེས་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ནམ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མས་དེ་ལྟར་མ་ངེས་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཕྱི་རྒྱུ་དེས་བྱས་པའི་བྲུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཏྲག་པ་
 འཇུག་པ་དོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྗོན་གྱི་བྲུབ་པ་ངེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
 ཞིག་དེའི་རྒྱུ་ལ་དོགས་པ་དེ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་ན། མ་བྲུབ་མཆམས་སུ་མ་བྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་
 མས་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྲག་སྟོང་དུ་ངེས་ན། ངེས་སྐྱའི་ཏྲག་སྟོང་ངེས་པས་མ་བྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ངེས་བྲུང་གཞི་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་སྐྱའི་ཏྲག་སྟོང་རྟོགས་ཀྱང་། སྐྱ་བྲུང་གཞིར་
 བཟུང་བ་ལ་ཏྲག་པ་མ་ཁྲིགས་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་ཆད་མ་དེས་བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་
 ངེས་ན། དེ་ཏྲག་པས་བྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱའི་ཏྲག་པ་དང་། བྱས་པའི་ཏྲག་པ་
 སོགས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་ཆད་མའི་སྟོ་འདོགས་

གཙོད་ཚུལ་སྤྱོད་པའི་མཆེ་བ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚུར་མཐོང་གིས་ཡུལ་གང་
 ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་མི་རྟག་
 པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་རྣམས་དག་གིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུ་གྱིས་ལྟོག་
 བྱུང་བྱུང་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་
 དག་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་སྤྱོད་མི་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་དེས་ན། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་རྟག་སྟོང་དུ་དེས་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་དེས་ན། དེ་དང་སྤྱོད་
 རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འ་བ་སྤྱུར་གྲོག་པོ་ཤིང་
 དང་འ་བའི་གཞི་མཐུན་དུ་དེས་ན། དེ་ཤིང་དུ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
 བཤད་དུ། སྤྱོད་སྟོང་པར་དེས་ན། བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་དེས་པའི་བྱུང་བ་བྱུང་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྟག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཆོད་མས་བྱས་པ་གང་ཡིན་མི་རྟག་པར་དེས་པར་ཐལ། ཆོད་
 མ་དེས་རྟག་པ་བྱས་པ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང་།
 འདོད་ན། དེས་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་བ་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྗེས་བྱུང་
 དེས་པ་ལ་ཆོད་མ་དུ་དགོས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་
 དེ། རྣམ་མཁའ་རྟག་པར་དེས་ན། དེ་མ་བྱས་པར་དེས་དགོས་ན། སྤྱོད་བྱས་པར་དེས་
 ན། དེ་མི་རྟག་པར་དེས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་བ་དེས་ན།
 བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་དགོས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདི་ལྟར་

དོགས་ཏེ། བྱས་ཏྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས་དངོས་
 པའི་ཏྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏྟགས་པར་
 ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་དུ་ཏྟགས་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་
 སྐྱར་བ་སྐྱར་གཅིག་པོ་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཏྟགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་
 སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་ཏྟགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བ་དང་། ཡང་སྤར་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་
 པ་དང་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་གི་ཆོགས་དོན་ཏྟགས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེས་
 བྱས་པ་དང་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་གཉིས་ཏྟགས་པར་ཐལ། ཞེས་བ་དང་། ཡང་ཕྱི་ཚོལ་དེས་
 མཆན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་མ་ཏྟགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྟེང་དུ་
 དངོས་པའི་ཏྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཏྟགས་ཡང་དག་འགོད་
 ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱར་བ་སྐྱར་
 གཅིག་པོ་དེའི་ཏྟགས་ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟེང་
 དུ་སྐྱར་བ་སྐྱར་གཅིག་པོ་དེའི་ཏྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱར་བ་སྐྱར་
 གཅིག་པོ་དེའི་ཏྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་དང་། ཡང་
 ཏྟག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏྟག་པ་སྐྱའི་མ་བྱས་
 པ་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཏྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 དེས་ན། དེ་སྐྱའི་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་
 བ། སྐྱའི་མ་བྱས་པ་སྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཏྟག་པ་སྟོག་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་རྣམས་དག་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་ལ་འང་ལན་སྒྲར་བཏབ་པས་ཤེས་
བྱས་སམ་བརྟག་གོ།

ཚུལ་བྱུག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ།

དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་འང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་
གཅིག་གིས་སྒྲུབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
གྱིས་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གི་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་
བསྟན་ནས། འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་བཞེད་པ་ལ་
ལུང་འགལ་བྱུག་གིས་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །མི་
མཐུན་ཆོས་བརྟོད་གང་ཡིན་པ། །གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །དེས་མ་སྒྲོས་
ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་། །དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་
གལ་ཏེ། །རི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྟོད་ན། །དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་
པས་རིགས་སྒྲོ་དང་འགལ་ཚུལ་དང་། །གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྟོག་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་
ལྟག་ལྟན་འབྲུལ་ཅན་ཡིན། །ལྟོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆོགས་འགྱུར། །མ་གྲུབ་སྒྲར་
བ་བརྟོད་བྱ་མིན། །བྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་མ་
མཐོང་ཕྱིར། །ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཅེ་ན། །དེ་ནི་མ་མཐོང་ལས་མེད་མིན། །དེ་

བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་། །ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤིད། །ཅེས་པས་ཀྱུན་
 བརྟུས་དང་འགལ་ཚུལ་དང་། མ་མཐོང་བྱིར་རེག་མཐོང་བ་ལ། །མི་ལྟན་འཁྲུལ་པ་
 མེད་པ་ཅན། །ཅེས་པས་སྤྱད་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱང་པ་དང་བོ་གཉིས་གྱིས་ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། ཀྱང་པ་ལྷག་མ་བྱུག་
 གིས་སྒྲིན་སྒྲོང་དགག་པ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། སྤྲ་མ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྤྲ་རྟག་པར་
 སྤྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་བྱིར་དུ། རེགས་སྒྲོར། རེ་
 ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་གཉིན་པོར། གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེགས་སོ། །ཞེས་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲུབ། དཔེར་ན། ཅུ་
 མཁའ་བཞིན། སྤྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྤྱབ་དག་གསུངས་ཤིང་། དེ་གསུངས་པས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱི་རྒྱལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུ་གྱིས་ལྟོག་
 ཁྲུབ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞན་དག་གིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་
 མ་མཐོང་ཅུ་རྟགས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱབ་དག་དེ་སྒྲོས། ཞེས་དང་། ཡང་བྱས་པ་རྟག་
 པ་ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟགས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱབ་དག་དེ་སྒྲོས་ཞེས་འདོད་ཅིང་། དེ་མི་
 འཐད་པ་ནི། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་སྤྲ་ནས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་གྲུབ་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱབ་དག་དེས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མ་
 བསྟན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟགས་པར་
 ཁས་ལེན་བྱས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། རེད་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་བྱས་མི་རྟག་
 གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་སུ་

རྟགས་རྒྱས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྟགས་པ་དང་པོ་གཉིས་
 གིས་ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། རྟགས་པ་གསུམ་
 པས་ལྷོག་པ་ཅན་ཅམ་དུ་བཤད་པ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྟགས་པ་བཞི་པས་ལྷོག་
 པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྟགས་ཡིན་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ནས་རྟགས་པ་དྲུག་
 གིས་བྲད་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་དེ་བཞུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་
 གཟུགས་མཚུངས་པའི་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་རྣམས་རོ་མངར་དང་ལྷན་པ་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་རྟགས་དེ་རོ་མངར་
 དང་མི་ལྷན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས།¹ ཅི་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་
 པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོག་ལྷན་གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་
 བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ཀྱིས་རྟགས་དེ་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པས་ཁས་ཤིང་།
 ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་པ་ནི། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མཚུངས་པའི་བྱམ་
 པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྐྱེལ་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་
 བཞིན་དུ་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཡང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་མ་
 སྟེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་ཤིང་། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་པ་ནི། མདོ་རང་འགེལ་
 ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་
 ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅི་རིགས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་
 ཚོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་དང་།
 ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་ནང་ཚན་གྱི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་
 བྱུང་པ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་མ་
 གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་
 མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་ནང་ཚན་
 གྱི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་ཚོལ་
 ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་དང་།

རྟགས་ཚུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་རྟགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཚུལ་
 ཅན་དགའི་ནང་ཚན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཟུམ་སྤྱོད་ལྟོག་
 གི་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དེ་གསུམ་
 རིགས་ལ། ཚུལ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཚུལ་ཅན་
 དགའི་ནང་ཚན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཟུམ་
 སྤྱོད་ལྟོག་གི་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཅན་
 གཞི་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན།
 ཟུམ་སྤྱོད་ལྟོག་གི་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ཀྱང་གཞན་
 དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཚུལ་ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མས་བྲུབ་པ་མི་དགོས་
 པའི་བྱིར། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་
 ཚུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་དགག་རྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དུ་མ་མ་ཡིན་པ་དེ། བ་ལང་
 གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་¹འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་
 དགག་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞི་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས། རྟགས་
 ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་
 གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒྲོར་གཅིག་པོ་དེའི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་

1 རོད་དཔེ་རྩིང་པ། ༤༣ན འཕྲོས།

ཡིན་པར་འོག་ཏུ་ཞིབ་པར་འཆད་དོ། །སྐབས་འདིའི་རྣམ་པ་འད་ལས། འདི་དགག་
སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་ཡང་སྤར་
ཕྱོགས་སྤར་མར་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་
དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཁྲིད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་ན།
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཁྲིད་རང་འདོད་པ་
ལྟར་ཀྱི་དེའི་ལྷོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ་བཟོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པ་དགག་
སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་
ནང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་དེ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་
མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་
ཁྲབ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོར་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན།
དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་དགོས། དེ་སྐྱོར་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་མ་
གྲུབ་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་འདི་དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། ཅ་རྟགས་བཞི་པ་ཀང་པ་བྱག་གིས་བྱང་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་
 པར་ཐལ་བར་བསྟན་པ་བྱུང་སྟེ། ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།
 ཀང་པ་བཞིས་དེའི་སྟོན་སྟོང་དགག་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མཉན་
 བྱ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཀྱིས་མཉན་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་ཤིང་། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་པ་ནི། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས།
 བྱང་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། རྟག་
 པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སྐྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། མ་བྱུང་
 པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གཏན་ཆེགས་མར་མེ་བཞིན་དུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་
 ཀྱིས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཆེགས་
 བྱས་པ་ལྟ་དུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་
 རུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མར་མེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་གཟུགས་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་
 སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གོ་
 རུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་འགའ་ཡང་བདག་མེད་ལ་

མྱོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། མྱོངས་པ་
 ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དཔེ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། མཁས་པས་དཔེ་མེད་པར་ཡང་སྤར་
 མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ། མཉན་བྱ་མཐོང་མ་ཐག་
 མཉན་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་བྲན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་
 པ་གོ་བྱས་པས། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་
 བ། མི་རིགས་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་
 བྱ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་
 བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་སྤྲུབ་ལ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། སྤྲུལ་མཚན་མས་མ་བྱུང་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཚད་མས་མ་
 བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་སྤྲུབ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་
 པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས། མཉན་བྱ་སྤྲུ་

མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
 དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དེས་པའི་མཉན་
 བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་
 བྱུང་བ་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 ཅེས་པ་ལྟ་བུ་མི་རུང་གི་ སྐྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ཅེས་སྐྱར་དགོས་ཏེ།
 མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དེས་པར་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག་འོ་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་རྗེས་བྱུང་
 སྐྱ་ཕྱིར་ཤེས། རྗེས་བྱུང་དེས་ཟེན་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་ནས་དེས་པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་བ་སོང་། སྐྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཚོས་ཅན། མཉན་བྱའི་རྟགས་
 ཀྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་མཚོན་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཞེས་ཟེར་ན། ལུགས་སྐྱ་མས་ལན་ཤིན་ཏུ་འདེབས་
 པར་དགའོ། །དེས་ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསྐྱུས་ནས་ལན་འདི་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། འོ་
 བ། མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྐར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་

པའི་བྲལ་བ་ངེས་པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། གྲི་མ་ལྟར་ན། ཁང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མིང་མི་ཤེས་ཀྱང་ཁང་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་འདྲིག་པར་མངོན་སུམ་གྲིས་བྱལ་བ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །སྲིད་ན། མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་
 པའི་སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲལ་བ་ངེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་ངང་ནས་མཉན་
 བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲིས་གོ་བར་བྱར་
 ཡོད་པས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་
 བ། སྐྱོན་མེད་དེ་མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྤར་མཉན་
 བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲལ་བ་ངེས། དེ་རྗེས་མཉན་བྱ་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
 སུ་ངེས། དེ་རྗེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉན་
 བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲལ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲལ་བ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྤར་
 མཉན་བྱ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་གྲིས་བྱལ། དེའི་རྗེས་
 མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས། དེའི་རྗེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་
 ཚུར་མཐོང་དེས། སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 དེས་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེས་དེ་མི་རྟག་པར་རྗེས་
 དཔག་གིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤར་མཉན་བྱ་སྐྱད་

ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱིས་མཉན་བྱ་དང་
 སྤྱིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལས་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་ཐ་
 མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཚུར་
 མཐོང་ངེས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་ཐ་མ་
 མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲུབ་སྟེ། སྤྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་
 བྲུབ་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཀྱང་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་རགས་
 པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲུབ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེ་མི་
 རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པ་གང་ཞིག་། དེ་སྤྲད་ཅིག་ཐ་
 མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། དེ་རང་བྲུབ་ཅན་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱིས་པར་གྱི། །སྟེ་བོས་ཕྱིས་
 འབྱུང་བ་དང་ནི། །འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་སོགས་གྱི། །འཛིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་
 གཅོད་ཉིད། །ཅེས་པའི་བསྟན་དོན་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། བྲུབ་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་གསུངས་པས། རོས་
 འཛིན་གོང་དུ་རྩིས་སྤྲད་བཤད་པ་བཞིན་ངེས་པར་བྱའོ། །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲུབ་པ་
 བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། མཉན་
 བྱའི་དངོས་པོ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་ཏེ།
 མཉན་བྱ་སྤྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། སྤྲ་རྟག་

མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་བྱིས་པ་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པར་
 བྱས། དེ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེ་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་
 པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དེས། མཉན་བྱའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེས་རྟག་ན་
 མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་གང་ཞིག་རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པ་དེ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་རྒྱང་པ་བཞིས། དེའི་སྒྲོན་སྒྲོང་དགག་པ་
 བསྟན་པར་གྲུབ་སྟེ། པ་རོལ་པོས་མཉན་བྱས་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འགོག་
 མི་རུས་ཏེ། དེ་འགོག་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཞན་
 ཀྱིས་གཞིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་
 གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དོར་བ་དང་། བྱས་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་
 གཞན་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ། མ་མཐོང་
 ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞིད་པ་

སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲ་མ་ཁ་ཅིག་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་
 དད་ལ་སོགས་པ་སྦྱི་མཚན་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། རང་མཚན་འཇལ་
 བའི་ཚད་མས་གཞོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྦྱད་པའི་ཚད་མས་
 གྲུབ་ཀྱང་། གཉིས་སྟོང་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གཞོད་པ་དང་། རགས་རྒྱན་ལ་
 སོགས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། འཕགས་པའི་ཚད་མས་གཞོད་
 སྟེ་སྦྱུ་སེམས་ཤིང་སྦྱའོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། རགས་རྒྱན་གཞི་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འཕགས་པའི་ཚད་མས་རགས་རྒྱན་འཇལ་བའི་སོ་སྦྱེའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱའི་
 ལོག་ཕྱོགས་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་
 དད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱི་མཚན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྦྱངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཚད་མ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་། དེའི་གཞལ་བྱ་འགོག་བྱས་ན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 གཞལ་བྱ་ལ་འང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས།¹
 མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་སྲིད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 སུན་སྦྱང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་མཐོང་ཞེས་པ་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 རྒྱང་གི་རབ་བྱེད་དང་འགལ་ཚུལ་བསྟན་པ་གྲུབ་སྟེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་
 བྲག་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་དེ་མཐོང་བའི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་
 བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་

ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཁྱབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
 པ་བྱེ་བྲག་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་དེ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་ལྡན་
 པ་ལ་མ་མཐོང་བ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་ཤིང་། འདོད་མི་རུས་པ་ནི་རྒྱུད་གི་
 རབ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་
 བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱེ་བྲག་པས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་
 རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱབ་
 འདོད་ནས་ཆོས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས་ན། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
 པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་
 མི་ལྡན། མ་མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་ཡང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་
 ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པ་ལ་
 དགོངས་ནས། མཐོང་བ་ལ་ཞེས་གསུངས། མ་མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་
 ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་

པའི་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགོག་པ་ལ། མདོ་རང་འགྲེལ་
 ལས། གང་ཡང་གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་
 བ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་
 ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་སྤྲེའི་བྱུང་བ་གྲུབ་ཚུལ་བཀག་ནས།
 རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་བ་འགོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་
 པར་ལས། །རྩས་ལ་བྱས་པ་ཐ་དད་སྤང་། །དེ་ལ་གཅིག་མཐོང་གཞན་ལ་དེ། །ཡོད་
 པར་ངེས་པ་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་རིགས་པས་
 འགོག་བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །མེད་པར་རབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ། །མ་
 དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །གཏན་ཆོགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པས་
 གཞན་སྤྲེ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱི་སྟོན་ས་འགོག་དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས། རང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་བའི་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་
 རུ་ར་དེ། འོ་མས་བརྩས་པའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་རུ་ར་རོ་མངར་དང་ལྷན་པར་
 སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་དེ་རོ་མངར་དང་མི་
 ལྷན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་ཤིང་། འདོད་མི་བྱས་པ་ནི།
 ཞིང་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་སྐྱ་རུ་ར་ཡང་ཡིན། རོ་མངར་དང་མི་ལྷན་པ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། བྱེད་བྱུང་པས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་སྟོན་ལྷན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ལ་མ་མཐོང་ན་དེ་དེ་ལ་མེད་པས་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། གསོན་ལུས་ལ་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་རྒྱུ་འཕེན་གྱིས། དག་སྐྱ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་ན་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་མེད་པས་བྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་
 ལ། འབྱུང་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདུས་བསགས་བདག་རྟག་
 པའི་དོན་མི་བྱེད་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་ན། དེ་བདག་རྟག་པའི་
 དོན་མི་བྱེད་པ་ལ་མེད་པས་བྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། འོ་མ་ལ་ཞོ་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་ཞོ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཞུ་ཡང་། ¹དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་
 གཏན་ཆོགས་རྒྱུ་པར་འདོད་པ་ལ། བན་ཚུན་འགལ་བ་བཤད་ནས་སྤྲུལ་གསུངས་
 ཅན་རྣམས་ལ་འང་བདག་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློབ་སོ། །ཞེས་གསུངས།
 གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་
 ཉིད། །ཕྱོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱ་ཡིས་ནི། །འབྲས་བུ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་
 ལྟ་མེན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །དི་ལྟར་གཞན་ནི་ཕྱོག་པར་འགྱུར། །མི་ལ་རྟ་མི་
 བདོག་ཅེས་ཏེ། །ཕྱོགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི། །དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉི་
 བའི་ཕྱིར། །དི་ལྟར་གཞན་ནི་ཉི་བར་འགྱུར། །མི་ལ་ཕྱོགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །དེ་
 བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི། །ཞེས་པས་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་བྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་།
 དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །དེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །དེ་དག་མེད་

ནའང་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། །དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་མ་
 དང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་
 ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་
 གང་ཡང་རུང་སྒྲིམ་པས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཐན་པ་ཡང་དག་སྟེ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག
 མེད་པས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཡང་། །གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པར་
 བློ། །རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །ཞེས་པས་དགག་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་པའི་
 སྒྲིབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །བཤད་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་
 སྟེ། །དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེད་སྒྲིབ་སྟོན་ནས། །ཞེས་
 པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་
 བོ་འཇམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། །ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་སྟེགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། །ལྟོག་བྱུང་འབྱུང་བ་
 འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་སོ་ཞེས་བསྟན། །ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བ། །ལྟོག་བྱུང་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། །ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པས། །རྗེས་འགོ་མ་ངེས་
 པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། །ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་དེར་ཐལ། །མེ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་
 དུ་བ་མི་ལྟོག་པ་དང་། །མི་རྟག་པ་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ལྟོག་པར་ཐལ། །མེ་
 དུ་གཉིས་འབྲེལ་མེད། །བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན།

མི་དེ་ལ་རྟ་མི་བདོག་ན་ལྷགས་མི་བདོག་པས་མ་ཁྲབ་པ་བཞིན། ཞེས་འཕེན་པ་
 དང་། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྲབ་
 པར་ཐལ། རྟགས་སྒྲ་མ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མི་དེ་ལ་ལྷགས་བདོག་ན། རྟ་བདོག་
 པས་མ་ཁྲབ་པ་བཞིན་ཞེས་འཕེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་
 ཟླ། སོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་ཚད་སྒྲོང་དང་པོ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་འཕྲོས་
 དོན་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་རོལ་པོས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་
 པར་སྒྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མཐའ་དག་བྱུབ་པ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་
 ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས། དུ་སྒྱབ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མཐའ་དག་བྱུབ་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་
 འབྲུབ་པ་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་
 པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་དུ་
 བ་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་
 དག་གིས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་ཅིང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་
 གིས་མེ་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་
 ཁྲབ་འབྲུབ་ཅེས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་

གཅིག་གི་ལྷོག་ཁུབ་འབྲུབ་པ་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་
 པ་ལ་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དེ། འོ་ན་མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་སུ་
 གྲུབ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བྲིས་པས་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སྒྱུར་བ་སྒྱུར་གཅིག་གི་མི་
 མཐུན་དཔེ་དང་རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ན། སྒྱུར་བ་སྒྱུར་གཅིག་གི་ལྷོག་
 ཁུབ་མ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཚུ་སྒྲུང་དེ།¹ དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པས། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁུབ་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ་བས་སྒྱུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་གྲུབ་ཡོད་ན་ལྷོག་
 ཁུབ་གྲུབ་པ་ལ་གཞི་དཔེ་གཏན་ཆེགས་བྲས་པ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྲས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་དེ། གཞུང་འདི་གཏན་ཆེགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྲས་
 པ་ཡིན་པར་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལས་གསལ་བར་རྟགས་ཀུས་པའི་སྤྱིར།
 གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྒྲོབ་དཔོན་
 དབང་ལུགས་སྤེལ་རེ། བྲས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་གི་
 ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྲས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁུབ་
 པ་གསར་དུ་རྟགས་པ་བྲས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྒྲོས་དགོས་པའི་སྤྱིར་
 ཞེ་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། བྲས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁུབ་པ་བསྟན་པ་ཙམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 བྲས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་ཡོད་པའི་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་ག། ༤༤ དེ་ ཞེས་པ་མེད།

ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སློབ་དཔོན་སྟེགས་སྒང་གིས་བྱས་རྟགས་
 གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་ལ། བྱས་རྟགས་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱ་བ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར། ཀུན་བརྟུས་
 དང་རིགས་སྒོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ¹ མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་
 དེ་ཉིད་དཔེ་དག་གིས་རབ་དུ་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྲ། ² རང་བཞིན་འབྲེལ་
 བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་
 དཔེ་དག་གིས་རབ་དུ་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་དང་། བཅ་ཟེར་³ དེའི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་
 དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ཕྱོག་པ་དག་
 སྟོན་པ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དག་གིས་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །སློབ་དཔོན་སྟེགས་ཀྱི་སྒང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
 སྟོན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་དང་རིགས་
 སྒོ་ལས་རི་སྐད་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་རང་འབྲེལ་ལས། སྟེགས་ཀྱི་ཆོས་
 བེ་ཀོལ་བ་ཞེས་སྐར་བྱངས་པ་དང་། རིགས་སྒོ་ལས། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞི་སྟོང་བའི་ལུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་གཞི་སྟོང་བའི་
 ལུང་དུ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་ཁྲབ། དཔེར་ན་དངོས་གྱུར་
 གི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་རྟགས་གིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་གྱུར་གི་ནམ་
 མཁའ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སྟེགས་སྒང་གིས་

བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲབ་ངེས་པར་འགོད་དགོས་
 པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ། རིགས་སྒྲོར། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཤད་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་བཀོད་པའི་ཆེ། དངོས་འགྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
 བྱས་པ་ལ་འཇུག་གམ་སྙམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་
 དུ་བསྟན་ན་ཡང་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཤིང་། གཞི་
 སྒྲོང་བར་མཇད་དེ་ཞེས་དང་། །ཤུ་ཡར། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཞི་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར།
 དེའི་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་ཡུང་མེད་དེ། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་
 དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲབ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཉེ། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
 ཁྲབ། དཔེར་ན། དངོས་འགྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡུང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟོགས་པ་
 སྤེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེད་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲབ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཉེ།
 གང་དུ་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རི་བོང་རུ་བཞིན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་ནི་

དུ་བ་ཡོད། ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་
 པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞི་མ་བྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེའི་
 ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་རྟགས་པ་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། མི་སྲིད་དེ།
 སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐད་དུ་སྦྱ་བ་ལ། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་ལྟོག་བྱབ་བྱབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་
 གཅིག་པོ་དེའི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱབ་ངེས་པར་འགོད་
 དགོས་པར་མི་འདོད་དེ། གང་བྱམ་པ་ཡོད་ན་བྱམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པས་བྱབ།
 བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ནི། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 སོ། །ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་ལྟོག་བྱབ་
 རྟགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་འཕྲོས་དོན་
 འཆད་པ་བྱབ་སྟེ། རྟགས་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཀྱིས་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་
 པ་དང་། དེ་ནས་རྟགས་པ་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་
 བརྟེན། སྦྱ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྟོག་པོ་དེར། བྱས་མི་རྟག་
 གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་དང་།
 དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་དེ་འདྲའི་རྟོག་པོ་བ་དེས། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་

ཟེན་མ་བརྗེད་ཀྱང་། དེའི་ངོར་དེའི་འབྲེལ་བ་བརྗེད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 འདིའི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀྱང་པ་ཕྱིད་དང་གཉིས་པོས་དེ་འབྲེལ་གྲོལ་བའི་
 ངོར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་¹འབྲེལ་བ་དང་སྐྱ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། སྐྱ་བྱས་
 པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བརྗེད་
 པས་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དེའི་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ། འབྲེལ་བ་དེ་བརྗེད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་དེར་
 ཐལ། ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་དེས་གྲོལ་བ་དེའི་ངོར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་བརྗེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་
 འབྲེལ་བ་བརྗེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དེའི་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་
 བརྗེད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་གྲོལ་བ་དེའི་ངོར་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
 བརྗེད་མི་དགོས་པར་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉིས་
 ཀ་བྲན་པར་བྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་པའང་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་སྒྲོར་གྱི་ལྟོག་
 ཁྲབ་བྲགས་ལ་རྟོགས། དེ་སྒྲོར་གྱི་ལྟོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མས། དེ་
 སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་བྲགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་
 བ་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་པ་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲ་མེད་

1 བྱས་མི་རྟག་གི་ ཡིན་ནམ་བརྟག་གོ།

ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྲབ་པ་རྟོགས་
 པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད། སྐྱ་
 བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྟོལ་བ་ལ། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་
 བྲབ་པ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་དགོས་ཤིང་། དེ་
 ལ་དེ་འབྲེལ་བ་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་དེ་འབྲེལ་བ་བཟོད་མི་དགོས་
 པས་གྲབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་བྱས་
 མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ནས་བཟེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་
 མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་དགག་རྟགས་ཀྱི་བྲབ་པ་འགྲུབ་ཚུལ་འཆད་པ་གྲབ་སྟེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་མཚན་མེའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ལྟོག་བྲབ་གྲབ་པ་མེ་མེད་པ་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་གྲབ་སྟེ།
 དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྲབ་འགྲུབ་པ་མེ་
 དུའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤིང་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཤ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྲབ་འགྲུབ་པ། ཤིང་
 མེད་པ་དང་ཤ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་གྲབ་སྟེ། ཤ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཤ་བ་སྐྱར་གྱིག་པོ་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྲབ་འགྲུབ་པ་ཤ་བ་དང་ཤིང་གི་འབྲེལ་

བ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་
 ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་
 འབྲུབ་པ་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དང་བྱམ་པ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་
 ལྟོས་པ་བྱུབ་སྟེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཆད་མས་
 དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲུབ་པ། བྱམ་
 པ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་སྐྱ་བར་བྱ་ཡི། ཁ་ཅིག་མེ་མེད་པ་
 ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་
 མི་འཐད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོག་མཆོམས་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་
 མ་ཟིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཞན་འང་བ་ལ་
 ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་ཟིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།
 གཞན་འང་བ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་

ཚེས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བསྦྱབ་བྱའི་ཚེས་གྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཟེན་
 པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་དོན་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པ་དེ་སྦྱབ་གྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 །ཀྱང་། བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
 སྦྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་དེ་སྦྱབ་གྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཚེས་གྱི་དོན་གྲུབ་
 ཟེན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་གྲུབ་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 རོར་དེ་སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་སྤྲ་སྟད་
 ཅིག་མ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀར་སྦྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་
 སྦྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྤྲ་ཅིག་མ་དེ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལ།
 དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་ཅིག་མ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་
 དངོས་གྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་ཅིག་མ་དེ་སྦྱབ་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་
 པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྦྱབ་
 གྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་གྲུབ་ཟེན་མ་བཟེད། བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་

དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་ངོར། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞེག་སྦྱབ་
 གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག་དེས་སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་བྱབ་ཟེན་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདི་
 ལ་བཟེན་ནས་སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་བྱབ་མ་ཟེན་པའི་བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་ངོར། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་
 ཞེག་སྦྱབ་གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བྱབ་སྟེ། ཚོལ་བ་དེ་ལ་སྤྲ་སྟད་ཅིག་མར་
 སྦྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟད་ཅིག་མ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་
 སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེར་ཐལ། སྤྲ་སྟད་ཅིག་
 མ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་
 པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། སྤྲ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན།
 དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དོན་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།¹ རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་
 བློ། གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏུལ་ཆོགས།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།

1 རོད་དཔེ་རྫིང་བ། ༡༣ན སོ།

མེ་མེད་པ་དེ་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པ་དང་
 དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་དོན་
 ཡང་། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དུ་བ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
 འེང་མེད་པ་དེ་འེང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ལྷོགས་སུ་འུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
 འུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས།
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་མཆོང་སྟེང་དུ་དུ་བ་མེད་པ་དང་། དུ་བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་བཀག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ཡང་ཡིན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མཆོན་

ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཡང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། ཆོག་སྒྲོན་གཙུག་ལྷན་གྱི་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པ་ལ་
 སྐྱར་ནས་མཆོད་ཉིད་འཛོག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཅུང་
 ཡིན་པས་མ་བྱབ་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཁས་སྦྱངས་པར་མི་བྱའོ། ། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་དེ་
 ལྟར་མི་དམིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་
 འཆད་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཙོ་བོ་གསུམ་
 དུ་བཞད་ཀྱང་། སྐྱར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་བ་རྒྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་
 འཆད་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕྲ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་
 པ་ལས། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་རྟག་པ་གསུམ་གྱིས། དེ་ཕྱིར་དེ་
 ཅུ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་བསྐྱུ་དང་། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་
 ལས་མིན། །ཞེས་པས། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་མ་མཐོང་བ། །ཞེས་པ་ནས། གཏུན་
 ཆོགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྐྱུ་དང་། གཞན་དུ་གཞན་

ན་གཞན་དག་དང་། །དེས་པར་ཡོད་པའི་དེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་གིས། དེ་ལྟ་
 མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གི་དོན་བསྟུ་དེ་འཆད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་། དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གི་ཆོས། །ཡིན་ན་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་
 བོ། །ཆོས་དོན་གཞན་གི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །ཕྱིས་
 འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཉིད་མིན། །འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་དེས། །ཞེས་སོགས་འཕྲོས་
 དོན་གྱི་བྲག་སྒྲ་བའི་ལུགས་འགོག་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་མི་སྒྱུར་ན། མི་
 རྟག་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ། བྱས་མི་རྟག་འབྲེལ་མེད་ཡིན་
 བམ། ཞེས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། རང་
 འབྲེལ་ལས། ¹འཇམ་ལྷན་གཅིག་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་
 པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
 གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་འམ་མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ། དོན་ཁས་སྒྲངས་
 བས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གི་དོན་དུ་བསམས་ནས་ཁ་ཅིག་
 དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། བྱམ་སྒྲམ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན། བྱམ་
 སྒྲམ་དང་ཡང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་སྒྲམ་གཉིས་
 སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་གིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་
 བན་འདོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་ཆེ་ཆུང་ལ་རྣམ་གཅིག་
 མི་སྤྱིད་དོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བཞུག་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འིང་ཤ་པ་

དང་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན། དེ་ལྷག་པ་དང་ཡང་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་
 ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ལྷན། ཤིང་དེ་ནི་ཤིང་ལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་རང་གི་ངོ་པོ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་འབྲེལ་གྱི་ལུང་
 རོན་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་རྩས་གཞན་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་སྟེ་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་འབྲེལ་ན། རྩས་ཐ་དད་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་སྟེ་ཕྱིར་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྩས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱིས། འདོད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེ་གཙོ་བོའི་རང་དུ་
 བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེ་འཛིག་
 ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་
 པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།

འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

འོ་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་ལྟོག་འབྲེལ་མི་
 འབྲེལ་པར་ལྟོག་འབྲེལ་པ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འབྲེལ་
 བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་རི་ལྟར་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་

དེ། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
 འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་
 ཟླ། །འབྲས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱ་དང་ལྡན་
 བ་ལས་འདས་འགྱུར། །རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་
 འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །གལ་
 ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྐྱེ་བོ་མེད། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེད་རང་བཞིན་
 མིན། །རི་ལྷར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། །དུ་བ་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །དེ་ཡི་རྒྱས་པའི་
 བྱེ་བྲག་ལྡན། །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འགྱུར། །རྗེས་སུ་
 འགྲོ་དང་ལྟོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་
 རྒྱུཅན། །དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རང་བཞིན་རྟགས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཞོ་ལོ་ཀ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་
 དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་¹པར་དང་།² གལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བྱབ་སྟེ། དུ་བ་ཆོས་
 ཅན། མེད་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་

1 རོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༥ན ལས།

2 པར་དང་། ཞེས་པ་རོད་དཔེ་རྙིང་པར་མེད།

འགྲོ་ལྗོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཏུ་བ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ་ཞིང་། དེ་
 འདོད་ན། ཏུ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ། ཡོད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པ་གང་རུང་ཏུ་ཐལ་
 བར་འབྱུང་ལ། ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་འགའ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན།
 རང་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འབྲེལ་ལས། ¹འོ་ན། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་ལྗོག་པ་རྟོགས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ན། ཅི་ལྟར་དུ་བས་མེ་མི་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་
 བྱ་བར་རྟོགས་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 །ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགོད་ཀྱི། །ཁ་ཅིག་མེ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོག་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་གང་དང་
 གང་གི་ལྗོག་པ་རྣམས་ཆོས་དེ་དང་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོག་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་དེས་བ་ལ། ཚད་མ་དུ་མ་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་
 ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་གྲང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་པ་ལ། དང་
 བོར་མེ་དམིགས་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དམིགས་མངོན་སུམ་གཅིག་
 སྟེ་གཉིས་དེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། བུམ་པས་རྒྱ་རྒྱུར་བར་མཐོང་
 བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་བུམ་པས་རྒྱ་རྒྱུར་བར་འབྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ། དེ་འབྲུབ་པ་ལ་ཡང་དང་བོར་བུམ་པ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དེས་པར་དགོས་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། བྱམ་
 བ་¹དང་རང་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་བྱབ་སྟེ། བྱམ་
 བ་དེ་རང་ནང་གི་རྒྱ་ཐུར་དུ་མི་ལྟུང་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་དུ་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྱུབ་པ་ལ་ཚད་མ་སྟགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུབ་ཡང་། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་
 པའི་ལོག་ཏྟག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མ་སྟགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་
 རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་
 དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་
 སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་
 བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། གཞི་དེ་ཉིད་དུ་གསར་དུ་མ་དམིགས་
 པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་ཚད་མ་སྟགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་ཏྟག་གཉིས་
 པོ་དེ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྒར་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་
 མ་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏྟག་དེ་ཁེགས། ཚད་མ་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༥བ དེ་

ཟུང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་
 ཁེགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་དེས་
 འགའ་བའི་དངོས་པོར་འགྲུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མེས་པན་འདོགས་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 གྲོག་བྱེད་པར་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་བྲུ་ཡི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་
 མས་དངོས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པས་བཏགས་
 པའི་སྦྱི་མཚན་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མེད་ལས་
 སྦྱི་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་བྱུབ་པ་དང་མེད་པས་བྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་
 ཡི། ཁ་ཅིག་ཐལ་བ་གང་རུང་གཅིག་འཕེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་
 བརྗོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱུབ།
 དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བྱུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྦྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྦྱི་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྦྱུབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུབ། ཁ་ཅིག་འདོད་ལན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་
 བྱ། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱི་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་བྱུབ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པས་བྱུང་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་བྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་མེད་
 པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་དང་། དེའི་ཡང་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་
 ལ། ཏུ་བ་ཏུ་བའི་རྒྱ་མེན་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་གསུངས། རྗེས་སུ་
 འགྲོ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་
 པ་ལ། རང་བཞིན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གསུངས་པ་བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་དེ་ཉིད་མདོར་
 བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ་རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཅམ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པ་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གསུངས་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཚོས་མ་བྱུང་བ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་
 བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་
 རང་ངོ་ཐོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྷོག་པ་

ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ཕྲོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་
 གྱི། །རིགས་དབྱེད་དེ་ཡི་བྱེད་པར་གྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་དུ་བྱེད། །དེ་
 ཕྱིར་བྱེད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་
 གྱིས་རུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པ་ལོ་ལོ་ཀ་གསུམ་
 གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
 བོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་གྲུབ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 འབྲས་རྟགས་སུ་མ་ཐད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་རྟགས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་ནས། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཕྲོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཕྲོག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།¹ འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་རག་ན། རང་བཞིན་ངེ་ལྟར་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་
 སྤར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་རྟགས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་ངེ་ལྟར་མི་སྐྱོས་ཞེ་ན། མི་སྐྱོས་
 ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ནི་དམ་བཅའ་ཅམ་དང་། འདིར་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མདོར་
 བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སྤར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་ནས། འདིར་དེ་
 ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་འསྐྱོས་

བཅའ་བ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡན་དོན་ལྡན་དོས་བཟུང་བའི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་¹ཡོད་ཅུང་དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་སོ་ཡང་། །གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་མེད་ན་
 མི་འབྱུང་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་ནའང་རང་བཞིན་དེ་ཅུང་དང་འབྲེལ་
 བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་དམ་བཅས་
 པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆིགས་སུ་འབྱུར་རོ་སྟུང་དུ་སེམས་ལ། གྲུབ་
 པའི་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཡང་། གཞན་སེལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་
 བས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་
 སེམས་ཤིང་། དེ་ཅུང་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྤར་བཤད་པ་རྫོས་
 ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫོས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡན་སྤར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་ཟུར་བྱི་མ་ལ་མི་རྟག་པ་ཁེགས་ན་བྱས་པ་ཁེགས་དགོས་པ་
 ཞེས་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ཁེགས་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཁེགས་
 དགོས་པས། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་ལྡན་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལྡན་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་ཁྲབ།
 ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་ལྡན་སྟོབས་ཀྱིས་
 བྱས་པ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་དང་རྒྱ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་

ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུང་བ་དེ་རྗེས་གཅིག་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གཉིས་པ་གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྦྱངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་
 བསྟན་གྱིས་འཆད་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་རོལ་པོ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱས་མི་རྟག་
 རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་གི་རོ་བོ་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་ན་བྱས་མི་རྟག་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རོ་བོ་
 དང་མི་རྟག་པའི་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་མི་རྟག་གཅིག་ཡིན་
 དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱ་
 བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་
 ལ་གཞུང་འདི་རྣམས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་དངོས་པོའི་གནས་
 ལུགས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འཆད། ཆེག་རྒྱུ་
 བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་རྫོབ་
 དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆེག་རྒྱུ་བྱེད་གཉིས་
 ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་སྒྲོའི་འཛིན་སྦྱངས་དང་། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྒྲོ་དེས་
 ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་ནས། སྤར་གྱི་ཚོད་པའི་ལན་འདེབས་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མ་ཡིན་¹ (པའི་ཀ་བྱུམ་
 སོགས་དང་། བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་)² སོགས་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
 རོན་ལྟོག་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀྱན་ལས་ལོག་པར་གསུངས་
 པ་ནི། བྱས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། རིགས་མཐུན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཀ་བྱུམ་དང་།
 རིགས་མི་མཐུན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་ལས་ལོག་པའོ། །སྤྱིར་
 རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རིམ་བཞིན་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 བྱས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་དོན་མཐུན་སྟེ་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 བྱས་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་དོན་མཐུན་སྟེ་བའི་སྟོ་ནས་འཛིག་ལ། མཚན་
 གཞི་ནི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་། བྱ་སྤྱར་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། མི་དང་རྟ་
 གཉིས་ལྟ་བུ་ཕྱི་མར་བའོ། །སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ལ། རང་བཞིན་
 རྟགས་ལ་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་སྟེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་སྟེ་བའི་
 རྒྱ་མཚན་རྟགས་དཀར་པའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་ལྷགས་
 གཞན་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་པ་
 ལ། ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་བྱས་པའི་རྣམས་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམས་གཉིས་ཐ་དད་མེད་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་དམ་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༡བ བ་དང་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་དང་ཀ་བ་བྱུམ་པ་

2 ལྷག་རྟགས་ནང་ཚུད་པ་ནམས་མོད་དཔེ་རྙིང་པར་མེད།

བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་ཐལ།
 འདོད་པ་གང་ཞིག་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
 རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱས་པ་འགལ་བས་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བྱ་སྒོག་
 གྱུར་རྟགས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར། འདོད་ན། བྱ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་རྩལ་ཐུན་
 ལ་སོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། དེ་དག་
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སོ་སྒྲེའི་མངོན་སུམ་
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཟུང་
 བ་དང་། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཟུང་ན་སྤར་བཤད་པའི་
 ཉེས་པ་འཇུག་པས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་
 མེད་པར་འགྱུར། དེ་འདོད་ན། དེ་རྟོན་དུ་བྱས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། འདོད་ན། ཆད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་སུར་ཐད་པས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་
 ལ་གནས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྟག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་

མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡང་འཛོག་མི་ཤེས་ལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པས། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
 སྒྲིང་བ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུང་པ་ནི་དོགས་
 པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལུགས་གཞན་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ནི། གཟུགས་
 གྲྭ་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མ་ཁེགས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་འཛོག་
 མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་མི་ཤེས་
 ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དང་།
 དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པས། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྒྲིང་བའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདི་ལ།
 དངོས་སོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་ན། དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་
 རུང་ལ། སྐྱེ་མཆོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན། དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མི་འབྱུབ་པས།
 དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་གང་བྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་བྱུར་བྱི་མ་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་གསུངས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་དབང་དུ་
 མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རང་ལས། དེ་དང་མཚུངས་
 པར་ས་སྡེ་སྦྱོར་དང་། དབྱིག་གཉེན་དང་། རྫོ་བརྟན་གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་
 ལྟར་གསལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པས་སྐྱེ་མཆོན་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་འོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར། ཡང་ན་སྤྱི་མཚན་
 རོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་འགོག་ཅེས་ཞིབ་ཆ་སྤར་རོ། །ཅ་
 རྟགས་གཉིས་པ་རྐང་བ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབད་མེད་ཏུ་འབྱུང་བ་བསྟན་
 པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྤྲུལ་དེས་ན་སྤྱིའི་སྟེང་ཏུ་མ་བྱས་རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་
 པ་ཏུ་མ་དང་། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བའི་སེལ་བ་སྤྱི་རྟག་
 བཏགས་སུ་འབྱུང་ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེར། ¹དེས་ན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
 ལ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། ལྷོག་པ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ནས། ད་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
 རྟག་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར། ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཅ་
 རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བའི་གཞན་
 སེལ་མེད་བཞིན་ཏུ་རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི། བྱས་མི་རྟག་འཛིན་པའི་
 རྟག་པས་དེ་ཉིད་སྤྲང་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་བྱས་མི་རྟག་འཛིན་པར་བསྟན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེར། ²བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནི།
 ཉ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ལ་དདུལ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་ནི། རྟགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཅ་
 རྟགས་བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྟག་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་དེས་པ་དང་།
 དངོས་མིང་སོ་སོའི་གོ་བྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་
 བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེར། ³འདི་བསྟན་པ་ན་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པར་ཐལ་བ་མེད་

དོ། །ཞེས་བཤད་པས་¹ནི་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའོ། །གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་
 ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། གཅིག་རྟོགས་ཀྱང་གཞན་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་
 མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་
 འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། དེ་ལ་རྟགས་དེའི་བྱེད་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་
 གིས་སྟོན་རང་གི་གཏན་ཆོག་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ། བྱས་མི་རྟག་གི་
 ཐ་དད་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་
 ཅམ་དང་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་པ་གཉིས་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བའོ། །

ཅེ་རྟགས་གསུམ་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་
 བའི་སྟོན་སྒྲུབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་
 པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་
 གྲུབ། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་མེད་ཕྱིར་ན་མི་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༩བ བ་

སྲིད་འགྲུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་
 པ་དང་། དངོས་མེད་ངོ་མོ་མེད་པའི་བྱིར། །ངོ་མོ་བརྗོད་པ་དབྱེད་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་
 སྐྱ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་པས་དགག་པའི་
 སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་འབད་མེད་དུ་སྐྱབ་¹པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་འང་གཞན་ལས་ལྷོག་
 པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་པ་དང་། །ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལྷོག་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་དེ་འཆད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩེ་བྲག་པ་སོགས་གྱིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་པ་
 དང་། སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ¹ཡང་སྐྱ་དང་རྟགས་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་
 པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་མོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན།
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
 ཅིང་གཞོད་བྱེད་དང་བཅས། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་
 དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱ་བ་འགོག་པ་ལ། རང་འགྲེལ་དུ། ཚད་མ་གཞན་དང་
 སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 དོན་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ།

1 གྲུབ་ ཡིན་ནམ་བཟག་གོ།

རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱབ་
 རྟགས་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་
 ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 དགག་རྟགས་གཉིས་བསྟན་པའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ལ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་ཤོ་ཞེས་
 སོགས་དང་། འབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདྲིགས་ཞེས་སོགས་གསུངས།
 བཅ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན། གཞུང་འདིས་རྟགས་བཞེད་པ་དང་། རེས་སུ་དབག་པ་
 ལས་ཀྱང་དངོས། ཞེས་སོགས་དང་། སྐྱ་འམ་སྐྱོ་གཅིག་གིས་འབ་ན། ཞེས་
 སོགས་འབ་སྐྱབ་དུ་སྐྱོར་བར་མཛད་དེ། འགྲེལ་བར་གསལ་ཏོ།།

དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་
 མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་བྱུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་དུ་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་
 དེ། སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་ཤོ་གཅིག་བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ཚད་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་འབྱུང་
 བ་ལས། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཐོང་བའི་ཆེ་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྲས་མི་རྟག་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྐྱ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱ་དེས་པའི་ཆེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་
 བྲས་མི་རྟག་དེས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དེས་ཤེས་གང་ཞིག་སྐྱ་
 དང་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྲས་མི་རྟག་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་

གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་ཤིང་། འདོད་མི་རྒྱས་པ་
 བློ་སྤྲོད་པའི་ངེས་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ། སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་དགོས་
 བར་སྤྲོད་པས་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན། སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་དགོས་
 པ་མི་སྤྲོད་པར་ཐལ། སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྲོ་མཐོང་བའི་ཆེ། སྤྲོའི་སྤྲོང་གི་
 བྱས་མི་རྟག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་
 ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་ནམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་
 ཏན་གཞན་སྦྱར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྲོ་རྟག་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་པ་སྒྲོག་
 པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་འདུག་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་རྟག་འཛིན་
 གྱི་འཁྲུལ་པ་སྦྱེ་བའི་དཔེ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་དཀར་པོར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཆ་ནས་ཉ་
 ཕྱིས་ལ་དདུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲོ་སྦྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཞུང་
 ཞོ་ལོ་ཀ་སྤྱི་བྱི་གཉིས་པོ་འདིའི་དོན་བསྟུ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་
 བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་གཞུང་སྤྱི་མའི་དོན་བསྟུ་
 དང་། འཁྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། །སྦྱབ་པ་རབ་དུ་འདུག་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་ཕྱི་མའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྟོམས་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་བསྟུ་སྤྱི་མའི་
 དོན་བཤད་ན། སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྲོ་མཐོང་བའི་ཆེ། སྤྲོའི་སྤྲོང་གི་བྱས་
 མི་རྟག་མཐའ་དག་མཐོང་སྟེ། དེ་སྤྲོ་ལ་སྦྱབ་པས་འདུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག

སྐྱ་དང་སྐྱའི་སྐྱེང་གི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་
 གྲང་བྱབ་བདེ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོན་པསྐྱ་གྱི་
 མའི་དོན་བཤད་ན། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་ཡང་། དེའི་
 རྩམ་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྩམ་དཔག་འཇུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་དེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཞུང་དང་པོའི་
 དོན་ལ། སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱ་མཐོང་བའི་
 ཆོ། སྐྱའི་སྐྱེང་གི་བྱས་མི་རྟག་མཐོང་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་
 སུམ་གང་ཞིག་སྐྱ་དང་སྐྱའི་སྐྱེང་གི་བྱས་མི་རྟག་བྱབ་མཉམ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་འགོད། འོ་ན། ལོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་
 སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་མཐོང་བའི་ཆེ་སྟོན་པོ་མཐོང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་སྟོན་
 པོ་དང་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་བྱབ་མཉམ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་ན། ཁྱོད་
 རང་གི་སྟོར་འགོད་དང་འགལ། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁ་དོག་གང་ཡིན་
 རང་གི་རེག་བྱ་དང་བྱབ་མཉམ་རྩམ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ལོང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལོང་བའི་རྒྱུད་
 ལ་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་
 དབང་མངོན་དང་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སྟུགས་
 སྐྱ་མའི་སྟོར་འགོད་དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་མངོན་

སུམ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་བུམ་པའི་ཞབས་མཐོང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ལ་སྐྱབ་བས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་བུམ་པ་དང་
 བུམ་པའི་ཞབས་བྱབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་
 མ་གྲུབ་ན། བུམ་པའི་རྩལ་ཤུན་ཀུན་མ་མཐོང་བར་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཚེས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་བྱབ་མཉམ་ཇུས་གཅིག་དུ་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བུམ་པའི་ཞབས་མ་མཐོང་བར། བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་རྩལ་ཤུན་ཀུན་
 མ་མཐོང་བར་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་དོགས་¹གཞི་ཆེ་ཙམ་འདུག་ནའང་། གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་དུ་མི་
 འགྲོ་བར་སེམས་ཏེ། བུམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བུམ་པ་ལ་སྐྱབ་བས་
 འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། བུམ་པའི་རྩལ་ཤུན་ཀུན་མ་མཐོང་བར་བུམ་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ན། བུམ་པ་ལྟོ་སྒྲིབ་ཞིང་ཞབས་ཞུམ་པར་མཐོང་བས་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བུམ་པའི་མཆུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བུམ་པ་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་མཆུ་རྒྱང་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
 བུམ་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐམ་དུ་སེམས་ཏེ། དབྱུང་པར་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། 13ན དགོངས་

བྱའོ། །ཁ་ཅིག་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་གཉིས་བྲབ་མཉམ་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་
 བ་ལ་བསམས་ནས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྒྱས་
 གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་སྟོ་ཅིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་
 རྒྱས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་རྒྱས་
 གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཤེས་བ་ཡིན་ན། སྟོན་པོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་མི་དགོས་པར་
 སྒར་བཤད་པས་གོ་བྱས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། སྟོན་པོ་དང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་
 བ། སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་དང་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོན་པོའི་བྱི་ལྟ་
 བྱས་མ་དེས་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོར་འགོད་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་ཆེ། སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
 མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པོ་ལ་སྦྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་སྟོན་
 པོ་དང་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་
 ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲབ་པས་ཁས། འདོད་ན། སྟོ་འཛིན་
 རྟོག་པས་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྟོ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཤུགས་
 ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་
 ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོན་པོ་ཡོད། བ་ལང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། བ་ལང་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་བྱིར་ཏེ། མཚུངས་བདག་

ལས་བྱུང་བ་ལང་གི། །ཤེས་བཤམ་འདྲིང་ཡང་ས་སོགས་ལ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་
 ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། །ཡང་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་བྱམ་འཛིན་རྟོག་
 བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱམ་འཛིན་
 རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་
 བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད་ན།
 ཤེས་བ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྦྱ་བ་
 དག་གིས་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ལ། རང་ཡུགས་ནི། རྟགས་དང་པོ་མ་བྱུབ་
 བོ། །འོ་ན། སྐྱ་དང་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་
 ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་བྱུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་གོ་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་
 ཡོད་དེ། སྐྱིར་བྱུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པ་ནི། །ཤར། བྱུབ་པ་ནི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་
 དང་རྩལ་སུ་འབྲེལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་ཆོས་ཐོབ་པ་དང་རྩལ་སུ་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱུབ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། བདེ་བ་སྟེ་གནས་འཛིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་
 པའི་སྟོན་ས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ནི། སྐྱ་གཟུང་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བ་དང་། སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 ཤེས་བ་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྲ་མ་བྱུབ་པའི་དུས་དང་བྱེ་མ་བྱུབ་པའི་
 དུས་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྦྲ་མ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། བྱེ་མ་དང་རང་བཞིན་
 གཅིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ལ་ཆོས་མ་ཐོབ་

བ་དང་། གནས་འཛིག་གཉིས་ལ་ཚོས་ཐོབ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
བུམ་པའི་རྒྱའི་དུས་སུ་བུམ་བ་སྐྱེ་ཡང་བུམ་བ་མ་ཐོབ་བ་¹(དང་། བུམ་པའི་)²དུས་
སུ་གནས་བ་དང་འཛིག་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རིམ་བ་བཞིན། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་བ་དང་།
རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པ། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་ལ་དེ་
མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་བ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་དེ་མ་ཡིན་མ་བཅད་པའི་
སྒོ་ནས་འཇུག་པ། ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱི་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་དང་
མངོན་སུམ་ལྟ་བུས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སྐྱེ་ལ་བུས་མི་རྟག་གི་ཆ་
ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་ཅིང་། སྤྱི་རྟག་བ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་བ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་བུས་མི་རྟག་གི་ཆ་ཤས་ཡོད་པར་གཞལ་ཞིང་། སྤྱི་རྟག་བ་མ་བཅད་
པར་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་ན་རྣམ་མཁུན་
དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་ཡུལ་ལ་
ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། གཞི་གྲབ་ན། རྟོག་
པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོག་བ་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བ་བཞིན་ཁས་སྐྱངས།

1 ཐོད་དཔེ་རྫིང་པ། 13ན བར་བུམ་བ་རང་

2 གྲག་རྟགས་ནང་ཚུད་བ་རྣམས་ཐོད་དཔེ་རྫིང་པར་མེད།

རང་ལུགས་ནི། རང་ལུལ་ལ་བརྟེན་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། རང་ལུལ་ལ་དངོས་
 དབང་གིས་འཇུག་པ་རིམ་བཤུ་བཞིན་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱུང་། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་བའི་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། རང་ལུལ་ལ་དངོས་དབང་
 གི་སྒྲིབ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། མཚན་བྱེད་འཇུག་ཏེ། རྟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། རང་ལུལ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པར་
 ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་འཇུག་ཡིན་པས། རང་ལུལ་ལ་
 སྒྲིབ་པའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིན་
 རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས། རང་ལུལ་ལ་སེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལ་ཅིག་རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་
 སུ་སྒྲིབ་བའི་དབང་ཤེས་རྩ་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་
 རྩ་གཅིག་མི་སྒྲིབ་བའི་བྱིར་ཏེ། གངས་རི་སྒྲིབ་པོར་སྒྲིབ་བའི་དབང་ཤེས་ལ་གངས་
 རི་མི་སྒྲིབ་བའི་བྱིར་དང་། རྩ་གཅིག་སྒྲིབ་བའི་དབང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དེ་སྒྲིབ་བའི་དབང་མཛོན་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ལ་ཅིག་རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་
 སུ་སྒྲིབ་བའི་དབང་ཤེས་རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲིབ་འཇུག་མ་ཡིན་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེ་ལ་རྟག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ལ་ཅིག་སྒྲིབ་བྱས་
 པར་འཇུག་བའི་སྒྲིབ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། དེས་སྒྲིབ་བྱས་པར་འཇུག། མི་རྟག་པར་མི་
 འཇུག་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐུན་ཡིན་ན། རྟག་
 པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་འཇུག་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐུན་ཡིན་ན། རྟག་མེད་ཀྱི་

ཞེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་དེ་ལ་རྟགས་མ་བྱལ་གྱི་ལན་བྱེད་པ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་བྱས་པར་འཇལ་བའི་སྒོ་དང་། སྤྲ་མི་རྟག་པར་འཇལ་བའི་སྒོ་
 གཉིས་སྒོ་རྣམས་གངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་མི་རྣམས་པ་ནི། གཞན་ཡུལ་
 མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ཏུ་གྱུར་
 བའི་སེལ་འཇུག་སྤྲལ་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། རྟགས་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཟེར་
 བ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། སེལ་འཇུག་ཡིན་ན། ཡུལ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྤྲ་བྱས་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་སེལ་འཇུག་དང་། སྤྲ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་སྤྲལ་འཇུག་ཡིན་པའི་རྣམས་གཞག་ཁས་ལེན་དུ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེལ་འཇུག་སྤྲལ་འཇུག་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་
 བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྤྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་དང་། སྤྲ་འདོགས་མངོན་གྱུར་བ་མེད་ན་སེལ་
 བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྤངས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་དེས་གྱུར་བས། །ཆོས་ཀྱི་
 འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །ཉེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་
 བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྲ་རྟོག་སྤྲལ་
 འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྤྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་དེས་
 པར་ཐལ་བའི་གཞོད་པ་འཇུག་པ་དང་། དེ་དག་སེལ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་

བ་དེ་ཉིད་མི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
 སེལ་འཇུག་ཏུ་བྱུང་ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྟོགས་
 སྒྲ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་འགའ་
 ལའང་ཤེས་པ་གང་། །སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བ་རོལ་
 བོས་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་སྒྲ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་
 བས། མངོན་སུམ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་
 མེད། དེ་མེད་བས་དེས་ཤེས་དེ་ཉིད་སེལ་འཇུག་ཡིན་པ་ཁེགས། ཞེས་སྒྲ་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། །དེ་ཅམ་
 སེལ་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན། །དེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་
 བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་
 བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེས་ཤེས་དེ་ཉིད་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཉིད་སྒྲ་སྒྲ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་འཇུག་པའི་
 དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་སྒྲ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་
 ཀྱི་དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཀྱུན་
 བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྟན་སྒྲེས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེའི་བྱེད་

བ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་
 གོ་སྐྱབས་འཛོམས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་སྟེ། སྐྱ་རྟག་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་
 བསྟན་བ་ཡོད་དེ། སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་འཇུག་དགག་
 པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆ་
 བས་སྐྱོ་འདོགས་ངེ་སྟེད་པ། །དེ་བསལ་བྱིར་ན་དེས་བ་དང་། །སྐྱ་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་
 བ་དེས། །དེ་དག་སྐྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་ཡུལ་དུ་
 བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེལ་འཇུག་ཏུ་གསུངས་
 པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་བྱ་ལ། །སྐྱ་
 འམ་སྐྱོ་གཅིག་གིས་བྱུང་ན། །གཞན་ཡུལ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་གངས་པ་
 བེ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་
 ཡིན་ན། དེས་སྐྱའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་དེས་དགོས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་པ་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་དང་། སྐྱའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་
 སྐྱ་སྐྱོ་རྣམ་གངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་པར་
 དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྟོག་པས་ཀྱན་བཟུང་ཡང་
 མ་དེས་པ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་བཞག་
 པ་དང་། རྟོན་བསྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གང་གི་ལྟར་ན་

གྲོས་བྱེད་པར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ཡོད་དེ། གཅིག་ལ་མན་བྱེད་བཟུང་
 ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟོག་པས་ཀྱན་བཟུང་ཡང་
 མ་དེས་པ་དགག་པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་འབྲུལ་བ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས།
 བྱེད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྟོག་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དེས་པ། །དེ་ནི་རི་ལྟར་
 དེ་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་དེས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རྟོགས་ན། དེས་
 ཤེས་ཡིན་པས་བྱེད་པར་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
 ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་མ་དེས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 ཡུལ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཁོ་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་གིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ། དེ་ལའང་གཞན་
 ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྤྲོ་རྟོག་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་སྦྱབ་
 པ་ཡོད་དེ། ལོག་ལྟོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚུད་སྤང་དང་། གཞན་སེལ་
 ཀྱི་སྤྱི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བདའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་གངས་ ༥༧/༥༩ལས། རྣམ་མཁུན་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་དང་བསྟུར་ནས་དེ་གཉིས་སྐབས་
 སོ་སའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བའི་གཞུང་མདོ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱུབ་མཐའི་བྱེད་པར་རམ། རི་
 ཡིན་བརྟག་པར་བྱལོ།

དང་པོ་ཡོད་དེ། སེལ་བ་སྤྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲོ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
 བ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པ་དང་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤྲོ་བ་དང་། ཉེས་
 པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལན་དངོས་ཡོད་དེ།
 དེ་ལ་འང་གཞན་ལས་སྒྲིག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །སྤྲོ་དང་
 དེས་པ་ཉིད་དག་ནི། །བརྗོད་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་
 ནི། སྤྲོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྤང་གིས་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། དངོས་པོ་ལས་རྗེས་
 བ་དང་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། སྤྲིའི་དོན་དུ་ཞེན་པར་གོ་ནས། སྤྲོ་དང་
 བ་པའི་སྤྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པས། འོ་ན། བ་སྤང་དང་རྟ་མིན་པ་
 གཉིས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྲོ་རྟོག་ཐ་
 དད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན་སྤྲོ་
 གསལ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲོ་བ་དཔོན་
 སྤྱོད་གས་སྤང་གིས་སྤྲོ་གསལ་རྗེས་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་བྱེད་རང་ལ་འང་
 མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་མ་བྱེད་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་བརྗོད་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱི་སྤྲོ་ནས་སྤྲོ་བ་དད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་བས་འདིར། རྟ་བ་བཤད་ལས། སྤྲོ་ག་པ་ནི། སྤྲོ་ག་པ་ཆེན་རྒྱུ་
 སྤྲོ་དང་། ལོག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲོ་ག་པ་གཉིས་ཆོགས་བྱེ་བྲག་གོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟ་མིན་པ་ལ་སྤྲོ་མ་དང་། བ་སྤང་ལ་བྱེ་མར་བརྗོད་པ་

ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་མ་རྟེན་ལས་ལོག་ཅམ་དང་། བ་སྒྲང་གི་སྤྱི་ཡིན། བྱི་མ་བ་སྒྲང་མིན་པ་
ལས་ལོག་པ་དང་། རྟེན་མིན་པའི་བྱེད་བྱུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། པ་རོལ་པོས་སྤྲུང་དང་མི་རྟག་པ་རྩས་ཐ་དད་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུང་མི་རྟག་པ་རྩས་གཞན་ལྟ་
བུར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤྲུལ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྤྲུང་སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་
པའི་སྤྲུང་སྤྲུང་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤྲུང་མི་རྟག་པ་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེན། མ་བྲལ་པ་ནི། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མེད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤུན་
ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྤྱབ་པར་
བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྲུལ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུང་སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་སྤྲུང་གཉིས་ཀས་སྤྲུང་བརྗོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྲུང་བྱི་མ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲུང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི།
རྣམ་བཤད་ལས། སྤྲུལ་གྱི་ཚོད་པའི་གཞི་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྲུལ་མ་ནི་ཆོས་ཆོས་
ཅན་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་བྲལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་ལ་ཚོད་¹པའི་ལན་དུ་དེ་གཉིས་རྩས་ཐ་
དད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པ། འདིར་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་
ལྟོག་པ་གཅིག་ཉིད་སྤྱི་སྤྱིར་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་
བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པའོ། །ཡང་སྤྲུང་
དང་མི་རྟག་པ་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུང་སྤྱི་མི་

1 མོད་དཔེ་རྟོག་པ། ༡༧ན བཅད་

རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་སྦྱར་བ་དོན་མེད་མ་^{1.2}ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་
གཞན་ནི་སྦྱང་བ་དང་། །མི་སྦྱང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །བད་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟགས་པ་
པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་སྐྱས་སྐྱ་བྱད་གཞི་དང་མི་རྟག་པ་བྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོན་པ་དང་། སྐྱའི་མི་
རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་སྐྱ་བྱད་ཆོས་དང་མི་རྟག་པ་བྱད་གཞིར་སྦྱོན་པ་གོ་བའི་
ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱུང་ན། ཁ་ཅིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བྱད་པར་གཞན་
སྦྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད།
རང་གི་བརྗོད་བྱ་བྱད་པར་གཞན་མི་སྦྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་
བྱ་དེ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་དོན་དེ་བྱད་
གཞི་ལྟ་བུར་སྦྱོན་པའི་དག་དེ། དོན་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་མཆན་
ཉིད། དོན་དེ་བྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྦྱོན་པའི་དག་དེ། དོན་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་
སྐྱའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དོན་དེ་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྦྱོན་པའི་སྐྱ་དང་།
དོན་དེ་བྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྦྱོན་པའི་སྐྱ། རིམ་པ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན།
ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་
གཉིས་མི་འགལ་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཉིས་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་

1 བོད་དཔེ་རྩིང་པར་མ་ཡིག་མེད།

2 བོད་དཔེ་རྩིང་པ། ༡༧ན་པ་

དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གང་ཞིག་ཆོས་
 བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་
 སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐྱ་ཁོ་ན་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཆོག་སྤང་བྱུང་གཞི་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་
 ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤང་བ་དད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
 འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པ་བྱུང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉན་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་
 དབང་གིས་ལྟོན་ཤིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
 པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་
 ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་རག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་སྐྱེས་
 བུའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟན་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རོན་
 དེ་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དང་། རོན་དེ་བྱུང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱ་མཆོན་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་དེ་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་དང་། རོན་དེ་
 བྱུང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྦྱིར་ཆོས་
 ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང་། གཞི་གཅིག་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན། གཞི་

གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱ་ཡིན་དགོས། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ན། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་
 གི་སྐྱ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྐྱ་
 ཡིན་ན། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་གི་སྐྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མི་རིགས་ཏེ། མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་
 པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
 ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རོན་དེ་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་དེ། རོན་དེ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། རོན་དེ་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་
 མཉན་བྱ་དེ། རོན་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་སྤར་
 བཤད་པས་ཤེས། འོ་ན། རོན་དེ་བྱང་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དང་། རོན་དེ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་མཆན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཆོན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་
 བ། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་རོན་ཕྱོགས་ཡང་
 དག་གཉིས་མཆན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་བཤད་
 པའི་ལོག་ཕྱོག་ཏུ་མ་ཟད་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡུལ་གང་ལ་སྤར་ཡང་།
 བརྗོད་བྱ་ཇུས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ལ་ཇུས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །སྐྱ་ཡི་
 བྱང་པར་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །བྱང་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་

མ་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཚེས་ཚེས་ཅན་བཟོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་རི་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་། བཟོད་བྱ་རྩམ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་
པས། །དེ་ལ་པན་པའམ་བྱེད་ལྡན་ནམ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བཟོད་ཀྱང་རུང་། །དེ་
ལས་བྱེད་པར་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་ཡོད་དེ། དེ་བྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་
ལ་ནི། །དེ་ལྡན་ཕྱོགས་ལ་བཟོད་པ་བསལ། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱོད་དོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་བཟོད་འདོད་
ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག
ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། །གང་དག་གི་ཚིག་དོས་སེལ་དབང་། །ལྟར་བཟོད་
བཟོད་འདོད་མི་ཉེན་པ། །དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་པ་དང་། །ཚིག་དབྱེ་ལ་སོགས་སྐྱེ་
ཀ་རིགས། །བྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །ཚིག་གང་སྤྱོད་སེལ་རི་ལྟ་བུར། །ཟོད་
བྱེད་ཉིད་དུ་དེས་བྱེད་པ། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟོད་བྱེད་ཡིན། །བཅུ་མོ་རྣམས་གྲོང་
བྱག་ལ་སོགས། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་པའམ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་
ཉིད་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟེན་པ་དང་སོ་གཉིས་
གྱིས་བྱེ་བྱག་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་སྤྱི་གསལ་རྩམ་གཞན་ལ་བཀོད་
པའི་ཉེས་པ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་བཞིས། དེར་མ་ཟད་བྱེ་བྱག་པ་ལ་ཟོད་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པའང་འཇུག་པ་དང་།
དེ་ནས་རྟེན་པ་བཞིས་རང་ལ་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་རྟེན་པ་བཞིས་བྱེ་

བྲག་པ་སོགས་ལ་ཉེས་བ་འཇུག་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གཤམ་ལ་ཤིང་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། གཤམ་ལ་ཤིང་སྐྱ་རྩམ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤིང་སྐྱ་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ཤིང་སྐྱ་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཤམ་ལ་ཤིང་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་སྐྱ་འཇུག དེ་ལ་ཤིང་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཤམ་དང་ཤིང་གི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོར། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མང་ཆོག་དང་དྲུག་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེལ་བ་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པས་མང་ཆོག་དང་སྐྱ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་ན་བྱུང་མེད་གཅིག་ལ་བཅུན་མོ་རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་དང་། གྲོང་དྲུག་ཆར་དུ་བསྐྱེད་བ་ལ་འབྲེང་བ་ཞེས་གཅིག་ཆོག་དང་། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དྲུག་སྐྱ་དང་། རྣམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་སྐྱར་བ་སོགས་མི་རུང་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱ་དངོས་བབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དུལ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་སྤང་གི་སྒྲོའི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དང་། དེ་ལ་སྤང་བ་བསམ་ངོའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་

སྐྱབ་པ་དང་། རོན་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་དེ་འཛིན་འབྲུལ་པར་
 སྐྱབ་པ་དང་། འབྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤྱོད་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་
 བྱི་སྤང་བའི་སྒོ། །གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་པ། །སྐྱབ་
 བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །དངོས་རྣམས་
 ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱིང་
 འཛིན་རྟོག་པ་དེས། བྱིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས། དེ་ལ་
 ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 བྱི། །སྤྱི་ཡོད་པར་བྱི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱིང་འཛིན་རྟོག་པ་
 ལ་བྱིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་རང་གི་གནས་ཚུན་ལ་བདེན་པར་མི་
 གནས་པས། བསམ་ངོའི་བདེན་པ་ཙམ་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱིང་དང་བྱིང་གི་དོན་
 སྤྱི་གཉིས་ཀ་བྱིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡིན་
 ཡང་། སྤང་བ་དེའི་རང་ལྟོག་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིས་རི་ལྟར་ཀྱན་བཏགས་པ། །དེ་བྱི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་
 བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགོ། །རྗེས་འགོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། །ཤེས་ལས་ཐ་དད་
 མ་ཡིན་པ། །རི་ལྟར་དོན་གཞན་འབྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྟོག་
 པ་ལ་བྱིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་རྗེས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་དད་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། གསལ་བ་ནང་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་

མི་བྱེད་པས་སྤྱི་གསལ་རྩིས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ།
 དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་དུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལོག་པ། །ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལས། །ཤ་བྲུག་ཤིང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་ཤིང་དུ་སྤང་བའི་
 ཞེན་རིག་ཡིན་པས། རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་ཤེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
 ཡོད་དེ། མིང་དོན་གང་ལྟན་པན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་བ་
 རས། བརྟན་པས་པན་འདོགས་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་བ་ལས།
 །ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་རང་རྒྱ་ཤིང་ལས་སྤྱིས་པས་རྒྱ་
 མེད་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་དབང་སོགས་
 གྱིས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོན་པར་པ་ཏ་སོགས་གྱིས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་
 བཞིན་ནོ།།

ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་
 པར་བཤད་པ། དོན་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་
 བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་རྟོག་སྒྲོ། །དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འབྲ། །དེ་ཡི་འབྲས་ཅན་
 མིན་དོན་ལས། །ཐ་དད་མཐར་ཐུག་སྤྱི་བ་གང་། །དེ་ལ་ངོ་ཤོ་ཕྱི་རོལ་དང་། །གཅིག་
 ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །སྤང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་
 དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས།
 རི་ལྟར་འཕྲོས་ན། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ། །ཤ་བྲུག་གཉིས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་

ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྟོག་པའི་སྒྲང་ཡུལ་
 ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་གཉིས་དེ་ལ་དེ་སྒྲར་
 སྒྲང་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་དེ་ཤུག་གི་སྒྱིར་
 ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་ཚད་པའི་ལན་དུ། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྲངས་པའི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། རྒྱུའི་བྱེད་པར་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བག་
 ཆགས་ལས་བྱུང་བ། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་
 ཅན་ཡིན་པ། རོ་བོའི་བྱེད་པར་ཤིང་གི་དོན་སྒྱི་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པར་སྒྲང་བ་ཤུག་གྱུང་དེར་སྒྲང་བ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེར་སྒྲང་བ་འབྲས་བུ་དོན་
 གཉེར་གྱི་དགོས་པ་སྐྱབ་རུས་མིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྱི་རྒྱའི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། སྒྱི་དང་གཞི་
 མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་གཞན་
 སེལ་ཡུལ་ཅན་དང་། །གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ། །དངོས་པོ་རྟོག་པའི་རྟོག་
 ཡིན་ཏེ། །རྗེས་དཔག་རི་སྐྱད་བཤད་རི་བཞིན། །འབྲུལ་པར་འབྲ་ཡང་གཞན་ལས་
 མིན། །ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་བ་ལས། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲང་བ་དེ། ཤུ་
 ཤུག་གི་སྒྱི་ཡིན་པ་དང་། ཤུ་པ་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཤུ་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་དང་། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་

འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་། ཤིང་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྦྱ་བར་
 བཤད་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྦྱ་བར་གང་དུ་བཤད་ཀྱང་ཡོད་
 དེ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། ¹རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་
 ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་ལས་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་སྤང་བ་ཉིད་མིན་ཡང་དེ་
 ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
 མངོན་སུམ་བཞིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་འཆད་ན། སྦྱ་མི་རྟག་རྟགས་
 ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྦྱ་མི་རྟག་པ་དང་། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། སྦྱ་མ་སྦྱ་མི་རྟག་པ་དང་ཕྱི་མ་དུ་
 ལྡན་ལའི་མེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་དེ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་
 གཉིས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་
 དག་སོ་སོར་རྟགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་སྦྱིར་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྦྱ་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་སུམ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དུ་མཁང་
 འབྲས་གཅིག་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྦྱི་གཞི་མཐུན་
 རྟག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་

མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་
 རོན་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་ངེ་ལྟ་བུར། །ཐགས་པ་བཞིན་
 ཏུ་བརྟེན་པ་སྟེ། །དངོས་ལ་འདི་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལས། རྟོག་པ་ལ་
 སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་དོན་དམ་ཏུ་མེད་ཅིང་། རྟོག་པ་ལ་ཐགས་པ་
 ལྟར་འཛིག་པས་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་ཞེས་པར་འབྲུར་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་གཞག་དང་། །ཐ་དད་ཐ་
 དད་མིན་ཅི་འདྲ། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །འཛིག་རྟེན་ངེ་ལྟར་ཐགས་
 དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་
 པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་
 བ་ལས། སྒྲི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་
 རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གནས་སྐབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པ་ཡོད་དེ།
 དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་
 གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་བ་བཤད་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག་ ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བདའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་བདའི་ཡུལ་
 ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་བདའི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲི་དོན་གཞན་

བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚྱད་སྤྱོད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་
 དུ་ཡོད་དེ། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་བ་བདའི་ཡུལ་དུ་མི་
 རུང་། སྤྱི་རྒྱང་བ་བདའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་། སྤྱི་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་བདའི་
 ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གང་ལ་ཚྱད་པའི་
 གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་
 མཆན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་གཤིས་སྤང་ཞེན་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ་
 ཚྱོད། གང་ཟག་གང་གིས་ཚྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚྱོད།
 ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཚྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རང་མཆན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་གཤིས་
 གིས་སྤང་ཞེན་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་ཚྱོད་དོ། །ཚྱོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་
 དུ་བྱས། །དེ་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བདར་མ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། བ་ལང་རང་མཆན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་གཤིས་སྤང་ཞེན་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བང་ལང་གི་བདུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདུ་དུས་ཀྱི་
 བ་ལང་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདའི་ཞེན་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། བདུ་སྤྱིར་བའི་དགོས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་སེལ་
 མེད་ཀྱང་གསལ་བ་རང་མཆན་ལ་བདུ་སྤྱིར་ཞེ་ན། བ་ལང་མིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་
 པ་ལ་མ་སྟོས་པར་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདུ་སྤྱིར་

རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བད་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་མེད་པའི་བྱིར།
 ཁྲབ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གང་ལ་བདར་བཏགས་པའི་དོན་སྟོན་
 ལ། བད་དེ་ནི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟུང་།
 གཉིས་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་པ་བདའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཅི་ནས་སྐྱེས་བྱ་
 དོན་བྱེད་པར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པའང་བཤད་དུ་ཡོད་
 དེ། དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བདའི་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པ་
 ཡོངས་སྤངས་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པའང་བཤད་དུ་
 ཡོད་དེ། སྐྱེ་དོན་གཞན་མེད་ན་ངོ་མེས་ཀྱི་སྟོ་མི་འབྱུང་བ་སྟོང་བ་དང་། སྐྱེ་འཛིན་
 སྐྱེ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དང་སོ་བྱུབ་སྟེ། གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་འཛིན་སྐྱེ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་
 དགག་སྐྱེས་པན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པ་དགག་གསལ་བས་པན་
 བཏགས་པའི་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་སོ་བྱུབ་
 སྟེ། གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་སྟོ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་དངོས་གཅིག་གོགས་བྱེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གང་རུང་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་བྱེད་

མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་
 ཀྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་ཚད་བསྟོང་བ་ཡོད་དེ། རྟགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་
 སྟོང་། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་སྟོང་།
 དངོས་པོ་སྤྲས་བརྟོན་ན་སྤྲ་དང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་
 ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉེས་པ་མེད་པར་སྤྲུབ་
 པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་ཚད་བསྟོང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་
 དག པན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། །མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། །དེ་
 ཡི་ཕྱིར་ན་བརྟན་བཟགས་པ། །མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 སྟོན་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་རུ་མ་ལེན་གྱིས་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་རྟགས་པ་པན་ཚུན་
 བརྟེན་པར་ཐལ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པས་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
 སྟོན་པས་ཤིང་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གང་རུང་གཅིག་སྤར་
 ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ཤིང་བརྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྤྲ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་དེ། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། དེའི་
 ལན་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ནི་བརྟན་

འདོགས་ལ། །ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡལ་
ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བརྟུ་སྒྲུར་བའི་ཆེ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ཤིང་མིན་
གཅོད་དམ་མི་གཅོད་ཅེས་བརྟགས་པ་བྱས་ནས་གཅོད་ན། གཤམ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་
ཤིང་གི་དོན། །འཛིན་པ་མེད་ན་རིམ་པའི་ཤེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤིང་འཛིན་
རྟོག་པས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་རྣམ་ཤིང་འཛིན་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་
བརྟན་པར་ཐལ་ཞེས་འགོག་པ་དང་། མི་གཅོད་ན། བརྟུ་ལས་དེ་དག་མི་སེལ་
ན། །ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་
ནི། །མི་འགྱུར་ཤིང་གི་བྱེད་པར་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤིང་དོན་གཉིས་
ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་རྣམས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ལས་ཤིང་མིན་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་མི་འཇུག་
པར་ཐལ། ཞེས་འགོག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ཡོད་དེ། གཤམ་ཏེ་
གཞན་བགག་མི་སྐྱབ་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉིས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་
ནི། །གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས། །དེ་དང་དེ་མིན་རྟོག་རྣམས། །བདག་
ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ལ་
ཤིང་བརྟུ་སྒྲུར་བ་ལ། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟན་པའི་
སྒྲོ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་སྤྱིང་པོར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་རྣམ་ཡལ་ག་
ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བརྟུ་སྒྲུར་བ་གང་ཞིག ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་

མི་ལྡན་གཉིས་ཤིང་བདེ་སྤྱོད་རྣམས་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་སོ་སོར་ཤེས་ཅུས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་
ཐལ་བ་སྤོང་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་གིས་
མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་དང་། སེལ་བའི་སྤྱི་རང་སྤྱོད་ལ་དེས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་
བ་སྤོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོག་
ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །སྤྱི་ཅི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བྱེད་དེ། །དེ་དོན་
དེས་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་སྤྱོད་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་
སོགས་ཆོག ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། བ་རྣམས་སྤྲུལ་སོགས་བརྫོང་པའི་སྤྱི་གཙང་
བྱ་ཡོད་པས་སེལ་འཇུག་ཏུ་རིགས་ཀྱང་། གཙང་བྱ་མེད་པ་ཤེས་བྱ་བརྫོང་པའི་སྤྱི་ལྟ་
བྱ་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱ་བ་ལ། ལན་དུ། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྫོང་པའི་
ཆོག་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྤྱི་དོན་ཤེས་བྱ་མིན་པ་སྤང་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་
སྤྱོད་བ་ཡིན་པས། དེའི་རྣམ་བཙད་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་གཞན་སེལ་བདེ་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་པ། དེ་
ཕྱོགས་སྤང་གི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱི་ནས་ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལྟ་སྟེགས་འོད་བྱེད་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་གསལ་བ་སོ་སོའི་
སྤྱོད་ན་གཅིག་ཡིན་ནས་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་དོན་གཞན་བདེ་ཡུལ་དུ་
ཐལ། དམ་བཙད་གང་ཞིག གཞན་སེལ་བདེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

གསལ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་སེལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པས་བརྟུ་རྩེ་མི་རུས་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་གཞན་སེལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བརྟུ་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན།
 སྤྱི་བརྟུ་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། ཡིན་ན།
 གཞན་སེལ་སྤྱི་བརྟུ་པའི་སྤྱི་ནས་བརྟུ་དམ། དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱི་ནས་
 བརྟུ་དམ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་སེལ་སྤྱི་བརྟུ་བྱེད་བྱེད་པ་དང་འགལ། བྱི་མ་
 ལྟར་ན། གཞན་སེལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྤྱི་
 རས་བརྟུ་དམོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ཡང་རང་མིན་བཅད་
 པའི་སྤྱི་ནས་བརྟུ་དམོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
 གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས། རྟག་པ་ལ་ཤིང་མིན་
 ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཤིང་བརྟུ་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་སྤྱི་གས་སྤང་གི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱི་ནས་ལུང་དོན་བཤད་
 པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་སྤྱི་གས་པ་ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག་
 རྟགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་ཏུ་བཤད། །འདི་ལའང་ངོ་མོ་ཅུང་ཟད་མེད། །སྤྱི་
 རས་ལས་དེ་རྟགས་ཉིད་ཀྱིས། །གཞན་བསྟོག་རྟགས་འགྱུར་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། སྤྱི་བ་དཔོན་ཀྱིས་དོན་གཞན་ལས་བསྟོག་པ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་
 ཆ་འགའ་ཞིག་རྟགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་རྩེས་གཞན་རྫོང་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱི་རྟག་གི་ཡུལ་དུ་མ་བསྟན་ཞིང་། སྤྱི་ནི་དོན་གཞན་ལས་བསྟོག་པས་ལུང་
 པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དག་ཁོ་ན་བརྟུ་དམོས་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་རྩེས་

གཞན་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་མིན་པར་
 ལུང་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཀས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་
 མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲ་བ་དངོས་ཡུལ་དང་། ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་བྱུགས་
 ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་པས། ཐལ་འགྱུར་ནམས་ལ་
 ལན་འདེབས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་བ་དཔོན་བྱུགས་སྒྲ་གིས་སྒྲས་ནི་སྒྲ་དང་
 རྟོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་རང་གི་རྟོན་བརྫོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ལུང་རྟོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་
 མིན་བྱིར་འདི། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་རྟོན་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཤིང་བརྫོང་པ་དང་
 ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ཤིང་བརྫོང་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱར། དེ་བས་ན་གཞོན་རུ་མ་ལེན་ལ་
 སོགས་པས་སྒྲ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་གཉིས་མི་རུས་པར་ཐམས་ཅད་སྒྲས་བརྫོང་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲས་པ་གང་ཡིན་པ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེའི་རྗེས་སུ། དངོས་མེད་དངོས་སོ་ལྟན་ཉིད་དུ། །མཐོང་བ་སྒྲོ་ཡིས་
 བསྐྱད་པ་ཡིན། །དེ་ཉིད་བྱིར་འདི་རྟོན་དམ་མིན། །གཞན་དུ་དངོས་སོ་ལས་ལྟོག་
 པ། །དངོས་སོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྫོང་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་གཞུང་རྟོན་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་བསྐྱད་ཅིང་འཁྲལ་པ་
 ཡིན་པས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲ་བ་དངོས་སོ་དང་རྟོན་དམ་

བར་མེད་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དངོས་
པོ་ཡིན་ན། དེ་ཤིང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། ཤིང་གིས་སྔོངས་པའི་གང་ཟག་མི་
སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྐྱས་བརྗོད་ན། སྐྱ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་
སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱ་དང་ཚད་མ་སྐྱ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སེལ་
བ་སྐྱ་བ་ལ་ཐ་སྟངས་ཀྱང་འཐད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བ་རོལ་
པོས་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རང་མཚན་མིན་ཞིང་། སྐྱི་རྩས་གཞན་མེད་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་
དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཁྲིད་རང་ལ་འཇུག་སྟེ། རྟོག་པས་རང་མཚན་སྤང་ཡུལ་
དུ་བྱེད་ཅིང་། སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་རྩས་གཅིག་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སྐྱ་བ་འགོག་པ་ན། འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན། །སྐྱ་འམ་རྟགས་ནི་གཅིག་
བྱ་ཡིས། །བྱ་བྱེད་དེ་ལ་བཅད་པ་ཡི། །དངོས་པོའི་བརྗོད་བྱ་ཅིང་ཡང་མེད། །ཅེས་
འབྲུང་བ་ལས། སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་ལ་སྐྱོ་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་
སྐྱ་རྟོག་དུ་མ་འཇུག་དགོས་པས། སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་མི་
འཛིན་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས། རྟོག་པ་དེས་སྐྱ་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རང་མཚན་ཅམ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་སྐྱ་བ་འཇུག་ཡིན་དགོས་
པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱ་བ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་འཐད་
པ་དང་། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་

བོ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་མཐུན་མི་འབྲང་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་མི་འབྲང་པ་དང་།
 སྤྱི་སྤྱི་མི་འབྲང་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་
 གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་པ་གཅིག་ཅེས་པས་འདོད་པ་
 བརྗོད་ཅིང་། གནས་པ་རྟོན་ནས་གསལ་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ། །རྟག་
 ལ་པན་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟོན་མིན་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི། །རྒྱུ་ལྟག་སོགས་
 ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྐྱེད་པ་འཁར་གཞིང་སོགས་པས་རྟུས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་
 འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡོད་དེ། པ་རོལ་པོས་རྒྱུ་ལྟག་སོགས་
 གསལ་བ་མང་པོ་ལ་ཤིང་སྤྱི་གཅིག་འཇུག་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
 གནས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་བྱུབ་སྟེ། རྟང་པ་དང་
 བོ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གནས་ན་གསལ་བ་སྤྱིའི་དོན་གཞན་གྱི་
 རྟོན་ཡིན་ནམ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་
 ཚུལ་དུ་འགོག་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 འདི་བྱུབ་སྟེ། རྟག་ལ་པན་འདོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བ་སྤྱིའི་དོན་གཞན་གྱི་
 རྟོན་ཡིན་པ་འགོག་བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རུང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་
 བ་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་བྱུབ་སྟེ། བདག་ལ་
 །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་དེའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོན་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་

བ་དང་། ཚེས་དེའི་གསལ་བྱ་ཡིན་ན། ཚེས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་
 དེ་བསྟན། འདི་ནི་སྤྱ་ནས་རུང་ཉིད་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་གསལ་ལ་དེ་མི་རུང་
 བར་བསྟན་ཞིང་། དེགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་
 བྱེད་ཀྱི་དེགས་བ་གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་འདི་གྲུབ་སྟེ། གསལ་བ་སྤྱིའི་
 གསལ་བྱེད་མིན་མོད། ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ཀྱིས་དེགས་དོན་གཞན་དང་ལྡན་
 བར་འདོད་པ་མི་དེགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོན་འོད་ཚེས་ཅན། བ་ལང་ཉིད་དང་
 ལྡན་པར་ཐལ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་
 གཞན་མཐོང་བ་ཉམས། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བ་ལང་ངོ་སྟམ་
 པའི་སྟོ་དོན་མཐུན་སྤྱི་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འགོག་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་བ་སྤྱི་སྟོ་མི་འཐད་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་ངོ་བོ་དགག་པ།
 སྤྱི་བྱེད་ལྟར་སྤྱང་དུ་བསྟན་པ། རང་ལ་ཚེད་པ་སྟོང་བ་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་། དང་
 པོ་ལ་བྱེ་བྲག་བ་དང་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། གཞེགས་ཐན་
 ཀྱི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་དག་
 དེགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་། གཉིས་བ་ལའང་
 གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་མེད་པར་འདོད་པའི་དབེ་ཐ་རའི་ལུགས་དགག་པ་དང་།
 གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབེ་ལུ་ཀའི་ལུགས་དགག་པ་དང་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཀུན་ན་དེགས་ཡོད་

བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྟན་པ་
 ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་དེས་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་
 དང་། གཞན་སེལ་སྤྱོད་རྒྱུ་རིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། པ་རོལ་པོས་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་དེ། དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་བ་མཐོང་
 པའི་བྱིར། ཞེས་སྤྱས་པ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པར་ཡང་། །འཆོད་
 པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པར་ཡང་
 འབྲས་འཆོད་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་དང་། འཆོད་པ་པོ་འོ་
 སྟམ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་
 དེ། འཆོད་ལས་འཆོད་པ་པོ་འོ་སྟམ་པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་འཐད། འཆོད་ལས་ཀྱི་རིགས་
 དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད། འཆོད་ལས་ཀྱི་རྩས་པ་དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད། འཆོད་པ་པོ་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 ཐ་དད་བྱིར་ན་ལས་རྒྱ་མིན། །ཞེས་པས་འཆད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདི་
 ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 ཡོད་དེ། རྗེས་འགོ་མེད་བྱིར་རྩས་པ་འདྲ་མིན། །ཞེས་པས་འཆད་པའི་བྱིར། བཞི་
 པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་འཆོད་པོ་ཉིད་སོགས་སྤྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་གཞན་སེལ་སྤྱོད་རྒྱུ་རིགས་པ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་
 ར་རིགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་རང་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་
 པ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་ཚོད་པ་སྤོང་པ་དང་། རིགས་པ་དེས་གཅེར་བྱ་བ་འདྲ་

ཁེགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལའང་འདོད་པ་བརྗོད་
 པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་
 སྤངས་པ་ཡི། །དངོས་པོའི་རྗེས་འགོ་གཞན་མེད་ན། །གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་
 གྱིར་མིན། །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་བྱིར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་
 མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་དངོས་པོ་
 བ་མེད་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟུ་གུ་ས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ས་སོགས་ཀྱིས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ས་བོན་དང་ས་སོགས་ཀྱིས་སྟུ་མོང་
 དུ་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་དེ། ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། ས་སོགས་ཀྱིས་
 སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་¹པའི་རང་བཞིན་²གཉིས་གཅིག་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ཏེ།
 རང་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྗེས་འགོ་ཅན་གྱི་རིགས་འགའ་
 ཞེག་གིས་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཡིན་ན། མང་པོ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དུ་མ་གཅིག་བྱེད་པ་
 ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་ཡང་། འདིར་གངས་ཅན་གྱིས་གལ་ཏེ་ལྷོག་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་ལ། དངོས་པོའི་རྗེས་འགོ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལོ། །དེའི་ཆོ་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༥༡ན བ་

2 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༥༡ན པའི་རང་བཞིན་ ཞེས་པ་མེད།

གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་སོགས་པའི་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་བོན་དང་ས་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཏུ་
 མ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ། རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། འཇུག་པ་འཆོལ་བར་
 ཐལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་
 བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དེས་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཐ་
 དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ། །མི་འགྲོ་བྱུང་པར་རྣམས་དེས་བྲལ། །གཅིག་དང་བྲལ་ན་
 འབྲས་མེད་ཕྱིར། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་
 ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞིག་རྗེས་
 འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཞིང་དོན་ནི། རྟག་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ལུང་དོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གཅིག་
 པོ་ལའང་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་སྟེ་གཙོ་བོ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 ཞེས་བསྟན། དེ་ནས་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱིས། དེ་ལ་བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྟེ་གཙོ་བོ་དེ་
 ས་བོན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་། རྒྱ་ལུང་སོགས་ལ་ལྷན་པའི་དེས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོ་ག་དེ་ནས་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱིས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
 རྒྱ་ལུང་སོགས་ལས་རང་འབྲས་སྟུ་གུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ལུང་སོགས་གང་
 རུང་གཅིག་དང་བྲལ་ན་ཡང་སྟུ་གུ་མི་འབྱུང་ཞིང་སྟུ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་ཆོགས་

ནས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་དེ་ནས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་
གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་གཙོ་བོས་རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དོན་
བྱེད་ནུས་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་དེ་ནས་
རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་གཙོ་བོ་དེ་དོ་བོ་དང་། སྐྱ་གཙོ་བོ་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པ་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རང་བཞིན་དེ་ནི་གཅིག་ཉི་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་རྒྱ་དང་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར་གཅིག་
ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལྷར་ཡང་། བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་དུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱ་གཅིག་པའང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་
བས་ན་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་
པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་
པས་བྱུང་བར་བསྟན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་དེ་དག་གིས་གངས་ཅན་གྱིས་
སྐྱ་གཙོ་བོས་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྒྲོས་ཀྱི་^{1•2}དགག་པ་སྟོན་པར་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༥༩ན ལ་

2 བོད་དཔེ་རྙིང་པར་གྱི་ཞེས་པ་མེད།

བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷར། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར། གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་དེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་ཐ་
དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་
ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ན་
བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་གཞན་པ་མིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན།
ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་ས་ལུང་ས་བོན་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ནས་སྟུག་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་མིན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཐ་དད་ཡིན་
ཀྱང་། དང་པོ་ནས་སྟུག་གི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་ལས་ལོག་སྟེ་མ་དེ་ལས་མ་ལོག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་
ཡོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྟོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་པ། །མེད་ན་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར། །དེ་ལས་
ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། །མི་འགྱུར་ཞེ་ན་གཅིག་འཇིག་ཆེ། །བདག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་
མིན། །དེས་ན་སྟེ། བྱད་སྟོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རྣམ་དང་ས་ལུང་ས་
བོན་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་བྱེད་པར་ཐལ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ས་
ལུང་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་པ་དང་། བ་
རོལ་པོས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་དུ་མི་བྱེད་

ཅེས་ལན་བཏབ་པ་ཡང་། འོ་ན། སྤྱི་གཙཾ་བོ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་གཙཾ་བོ་དང་རྣམ་འགྱུར་ལ། སྤྱི་དང་
 ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་དོན་མཐུན་མི་སྤྱི་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འགོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱོད་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞན་སེལ་དང་
 མཚུངས་པ་སྤྱོད་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་
 སྤྱོད་བ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱི་གཙཾ་བོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་
 དང་མི་གནས་ཉོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་སྒྲོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སུན་དབྱུང་
 བ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཅིག་འཛིག་ཆེ། ཞེས་
 པའི་ཐལ་བ་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འག་པ་དང་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་རྫས་
 གཅིག་གམ་རྫས་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། འག་པ་དང་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་སྤྱི་འཛིག་
 ཅིག་ཆར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བྱུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་སྤྱི་གསལ་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྤྱི་སྤྱེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་བ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།
 ཞེས་དང་། འུར། གཞན་སེལ་བ་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་ལ་གཅིག་ནི་འཛིག་
 གནས་པ་ཡི། བདག་ཉིད་གང་ཡིན་དེ་ཡི་མིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་
 དུ་མར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བདའ་བའམ་སེང་ལྗེང་འཛིག་པ་ན་ཤིང་མིན་ལས་
 ལོག་པ་ཤིང་གཞན་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན།
 ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གང་ལ་བྱེད། ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལམ། སྒྲོའི་

གཞན་སེལ་ལམ། རོན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འ་བ་དང་ཤིང་གི་
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྲུབ་
 བདེ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་
 ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
 ཁྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐལ་འགྱུར་དེ་
 ལ་ལན་དེ་ལྟར་ཐེབས་ཏེ། དེས་ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དངོས་པོར་
 མེད་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འ་བ་དང་ཤིང་གི་སྒྲིའི་
 གཞན་སེལ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྩམ་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་
 ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ལན་དེ་ལྟར་ཐེབས་
 ཏེ། དེས་ཤིང་གི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། འ་བ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འ་བ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
 སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གནོད་
 བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་
 ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འ་བ་དང་འ་བ་མ་ཡིན་པ་

ལས་ལོག་བ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བྱུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་
 གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་
 གོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འབྲེལ་ལས། མཚུངས་བ་མ་ཡིན་
 ཞེས་དང་། ལྷུར། མཚུངས་བ་མིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་
 པར་བྱེད་དོ། །འདིར་དོན་ནི། གཞན་སེལ་བ་ནི་རྣམས་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་
 གཅིག་ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོད་ཉིད་
 ལྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དབང་དུ་མཛད་ནས། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་
 དངོས་དག་ལ། ལྟོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་བ་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པས། འདིར་
 ཡང་སྐྱེ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 གྱི། སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་གཞན་གྱི་གཙུག་པོའི་
 ཕྱིར། གཞན་རྣམས་པར་གཙོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་
 གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་
 ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་བ་ནི་འདིས་གཞན་
 སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་པར་རྟོག་པའི་སྟོ་ལ་སྦྱང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་
 བཅོས་མཛད་པས་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། དེ་ཞིག་པ་ན་འཛིག་པ་ཁོ་

ནར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་གནས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག
རྟ་མ་ཡིན་པ་ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཤིང་
དང་རྟ་མིན་པ་ལ་བརྟགས་ནས་ཚད་སྟོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟ་མིན་པ་ཤིང་འཛིན་
རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན།
ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་བྱགས་ཡུལ་དང་། ཤིང་གི་སྟོང་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཤིང་
འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་འཐད་ལྟར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་བྱི་མ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་བ་
དོན་གྱི་བྱགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་དེ་ཉི་ལར་བཟུང་བར་ནི།
ལྟོག་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །ཞེས་བཤད་
པ། ཞེས་དང་། སྟོ་འདོགས་པའི་གཞན་སེལ་བ་དངོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་
ཉི་ལར་བཟུང་ནས་ནི། སྤྱི་ཡི་སྟོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་
མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་རྣམས་ལ་ནི་འདི་དང་
མི་འདྲ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱའི་སྟོང་གཞན་སེལ་དུ་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཞན་སེལ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དོན་གྱི་
གཞན་སེལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤ་པ་དང་ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཆར་མི་འཛིག་གམ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་བའི་ཆ་
ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་མཚན་ཡིན་ན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་

བྱུང་སྟེ། ལུས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དགག་
 བ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་དགག་བྱེད་ཡིན་ན།
 དགག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་སྣུར་བྲངས་པའི་ཤུག་སྒྲིའི་
 འགྲེལ་པར་གསལ། ཁ་ཅིག་དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་
 བ། མི་འཐད་དེ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ་ལས། འདྲིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་
 གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །སྟོང་དང་
 རོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཀ་མ་ལ་གིའ་ལས། མ་ཡིན་
 པ་དང་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པ་སྟེ་མེད་པར་
 དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དགག་པ་དང་གཞན་སེལ་
 རོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོག་ཟེན་ལ་
 བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་པ་དང་། རང་འཛིན་རྟོག་པས་དེ་
 མ་ཡིན་བསལ་བའི་སྟོན་སྟེན་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་པ་དང་། གཞན་དག་ནི། རང་
 འཛིན་རྟོག་པས་དེ་མིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྟོན་སྟེན་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་ཟེར། དང་སོ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཞན་སེལ་
 ཡིན་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་
 ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་རིག་བྱ་བ་གཞན་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྒྱན་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་རྗེས་
 མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་འཆད།
 མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་
 པ་བྱམ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་
 པ་བྱམ་པ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རྟག་
 དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་མིན་པ་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་
 ཤར་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་མིན་པ་
 ལས་ལོག་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་མིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཤུགས་ལྷལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྣམས་ལས་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཟེན།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲོ་ལ་དོན་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་དགག་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཏུ་འཆར་བ་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དཔྱེ་ན། མེད་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་
 གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་ཏུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་
 དང་། འཕེན་པ། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་ལ། རང་
 བཟོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་ཏུ་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་། འཕེན་པ།

ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེས་མ་དེས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་
 འཕེན་པ་གང་ཞིག་དེ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། དེ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དོན་རང་མཆོན་གྱི་
 གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 བྱམ་མེད་མེད་དགག་གང་ཞིག་བྱམ་མེད་བཟོད་པའི་སྐྱས་བྱམ་མེད་ཀྱི་དགག་བྱ་
 བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེས་
 དེའི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་བྱམ་པ་བཀག་པ་འཕེན་པ་གང་ཞིག་བྱམ་པ་བཀག་
 པ་བྱམ་མེད་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ནི། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་
 རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་པ་
 དེ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་བཟོད་
 པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པ་དེ། མ་ཡིན་
 དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲིའི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་
 རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རྟོག་
 པས་བཏགས་པ་ཅུ་དེ་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དེ། བྱི་མའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ལ་ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་
 རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ལུགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱམ་འཛིན་

རྟག་པ་སེལ་འདྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱམ་པའི་
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་བྱམ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་སྣང་བ་དེ་བྱམ་པའི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དེ་བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་བྱུགས་ལ་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པའི་
 བྱུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གི་བྱུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། བྱམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
 དེ་བྱུགས་ལ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མིན་གྲང་། བྱམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དབྱུང་དགོས་ཏེ། བྱམ་པ་རྟག་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་རྟག་པ་དེའི་བྱུགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་
 བས་གྲང་དབྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་སྤྱི་ངོ་ལ་དང་། །གཅིག་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་
 ལྟ་བུར། །སྣང་བ། ཞེས་སྒྲུང་བས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་གསུམ་པ་མི་
 འཐད་དེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་བྱམ་འཛིན་རྟག་པའི་བྱུགས་

ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་སེལ་འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སོགས་གསུམ་ཀ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་
 བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སོགས་གསུམ་ཀ་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་
 གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་
 བ། བྱམ་མིན་བཅད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སློའི་གཞན་སེལ་
 ཡིན་ན། སློའི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དོན་རང་མཆོན་
 གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 ཞེས་ཟེར་ན། མ་བྲལ། ཁ་ཅིག་འདོད་ལན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྲ་མ་ལ་ཤེས་བྱ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པས་མ་དེས། སྤྲི་མ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པས་མ་དེས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས། སློའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། སློའི་དོན་རང་
 མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་སློའི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་རང་མཆོན་
 གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་རང་མཆོན་གྱི་སློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་
 དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་པར་བྱའོ།

རང་གི་ལུགས་ནི། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོས་བྱམ་མ་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱམ་
 པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་མཛད་པ་ལྟར་རལ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱམ་པ་
 ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་

རམ། ཡང་ན། བྱམ་བ་དང་བྱམ་མིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དེ། དེའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་བྱམ་བའི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་བའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །བྲམ་ཟེའི་ལུགས་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་ལ་མཆོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། དེའི་མཆོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། ཡང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དེ་མཆོན་བྱའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། མཆོན་བྱའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་འཕེན་པ་འདྲ་མོ་ཡོད་ནའང་ཆོག་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ཏེ། ཐལ་འགྲུར་གྱི་མ་ལ་བྲབ་མེད་ཀྱི་ལན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་ལ་མེད། མཆན་ཉིད་མཆོན་བྱ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དོན་བྱེད་རུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་སྐྱམ་དུ་སེམས་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དགག་པ་དགག་པ་མ་
 ཡིན། དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་ཁྲབ། མེད་དགག་ཡིན་ན། རི་
 བོང་རུ་ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ། ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དགག་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་རུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པ་མེད་དགག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཕྱི་མ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མ་ཡིན་དགག་གིས་དགག་པའི་གོ་མི་ཚད་པ་ལ་ཁུངས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བ་ཡོད་
 དེ། དེ་ཡི་སྦྱིད་བྱེད་ངོ་མོ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་
 ཁྲད་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་
 ཐལ་བ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ཡོད་དེ། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་
 བྱས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པ་དེས་གཅེར་
 བྱ་བའང་ཁེགས་པར་བསྐྱན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་མེད་པ། །ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་
 འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་དེས་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་དང་། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་བཟོད་པར་བྱེད་
 པར་གྲུབ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
 སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད་པ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་བྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །ལྟོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་
 ཞེག་པ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཟོད་དེ། །འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་
 བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། བྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 དང་། དེ་མི་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་
 འབྲས་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་བཞིན་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་

ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་
 དབྱེ་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། རང་བཞིན་རང་བཞིན་གྱི་བྲག་ལ། །ཞེས་
 སྟོས་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གོ་རྒྱུ་ཡང་ཆེར་མེད་པའི་བྱིར། སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཡོད་
 ཉིད་བཞིན། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་པས། ཡོད་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་བྱེད་
 པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བྱས་མི་
 རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་
 ཡོད་ཀྱི། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་
 པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་བྲབ་ཀྱི། སེལ་
 ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྲབ་པོ། །ཞེ་ན། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་ངོར་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེལ་ངོར་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སེལ་ངོར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་
 རྟག་ངོར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེ་ན། འོ་ན། སེལ་ངོར་ཡོད་ན། སེལ་ངོར་
 མེད་པའི་བྲབ་པ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཡོད་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་ན། སེལ་
 ངོར་མེད་པས་བྲབ་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟག་ངོར་ཡོད་པའི་བྱིར། བྲབ་པ་ཁས།

འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་ལྟོས་
 བ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱ་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བ་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་སྐྱ་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་དེས་པ་
 ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེས་པ་སྐྱ་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྐྱབ་བྱེད་དང་
 པོའི་བྱབ་པ་མ་དེས་ཏེ། དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དངོས་པོའི་བྱད་པ་པོ་མི་
 འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་རྒྱ་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་
 ལ། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་བརྗོད་པའི་
 སྐྱས་རང་གི་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་མི་འཕེན་པ་བྱད་པར་
 དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་གི་དངོས་མིང་ལས་རང་
 གི་ངོ་པོ་དེས་པ་རང་གི་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་སྐྱ་ལྷུང་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པ་དང་།
 དེ་གང་ཞིག་དེ་མི་ལྟོས་པ། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས། དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་དངོས་མིང་ལས་

དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དེས་བ་དོན་བྱེད་རྒྱས་བ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་བ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལུགས་ནི།
 རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱེ་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་
 དུ། རྟགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཕངས་པ་ལ་ལྟོས་པ་
 བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བ་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་
 འཕངས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ། ཞེས་དང་། དེས་ན་བྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་
 བ་བྱེད་པ་པོ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་ལྟར་ལྟོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་པ་ལ། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་
 རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། བྲངས་ཅན་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་རེད་ཀྱིས་
 གཙོ་བོའི་སྐྱེ་དོན་ཚོས་ཅན། ཡོད་དེ། བྱེད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་བྱེད་པར་རྣམས་རྗེས་
 སུ་འགོ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་དོན་ཡོད་ཅུ་སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་
 སྐྱབ་པར་འགྱུར། དངོས་པོར་སྐྱབ་ན་རྗེས་བྲུབ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་སྟོན་བྱེད་རང་
 གི་གཏན་ཚིགས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱེ་དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། བྲུམ་པའི་
 དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེ་དངོས་པོ་

བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་བྱིར། བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་སྤྲིའི་
 སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྤྲོ་སྤྱེ། གལ་ཏེ་གཏན་
 ཆོག་ས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཡོད་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན། །བྱུང་པར་རྗེས་འགྲོ་
 མེད་པ་ནི། །གཏན་ཆོག་ས་བསྐྱབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་འགོག་པ་ཡོད་དེ། ཡོད་པའི་བྱུང་པར་ཅམ་དུ་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་
 ཆོས་ཅན་ལ། །དོན་འགའ་ཞིག་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །དེ་འཇོ་བ་ཡང་བཀག་པ་
 མེད། །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱོད་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གངས་ཅན་ལ་
 བཀོད་པ་དེ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་ཅེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཡི་བྱུང་
 པར་གཟུང་མེད་པར། །དངོས་པོ་ཅམ་ནི་སྐྱབ་པ་ན། །དེ་ཅམ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། གངས་ཅན་གྱིས་
 བཀོད་པ་དེ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཇུག་ཅེས་བསྟན་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་ལ་
 ཡོད་ཆོས་མེད། །གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་འབྲེལ་པ་ཅན། །མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་
 ཡིན་ན། །ཡོད་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཙུ་བོའི་སྤྲོ་
 དོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གྱང་།
 གཙུ་བོའི་སྤྲོ་དོན་དང་། དངོས་པོའི་ཆོག་ས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་
 ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འོ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་
 ཚུད་པ་སྤྱིང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དབྱེ་བ་དེ་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་བྱེད་

བྱེད་དེས་པས་¹ཡིན། །རང་བཞིན་དེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །འདི་ལྷོག་པ་ན་དེ་ལྷོག་
 བྱེད། །དཔེར་ན་མི་རྟག་ཉིད་བྱས་པའམ། །མ་བྱས་པས་ན་མི་འཇིག་བཞིན། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཏུ་བསྟན། སྦྱོར་བ་དཔེར་བཅོམ་པ་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ། དཔེར་ན།
 བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཅོམ་པའི་ངག་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱུབ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས། ཞེས་བཅོམ་པའི་ངག་གཉིས་
 དེམ་པ་བཞིན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་
 ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། དེ་སྦྱོར་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་
 ཏུ་འགྲུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་
 ཞར་ལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་དག་གིས་དེ་འབྲེལ་བྱེད་ཆོས་ཡང་དག་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལས། སྤྱོད་ཆོས་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བ་ལྟར། སྤྱོད་ཆོས་རྣམ་དག་གིས་དངོས་སུ་
 བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར། དཔེར་ན་མི་རྟག་ཉིད་བྱས་པ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་
 སུ་གིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་
 བ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་སུ་གིས་པ་དེ་ཡང་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༠༦ན པའི་

དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གཉིས་གསལ་བར་དོས་འཛིན་པ་ལ། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་
 ན་འཛིག་པ་ནི། །རང་གི་དོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །དངོས་པོ་ལྟོས་དང་བཅས་
 རྣམས་ནི། །དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་དེས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། འཛིག་པར་འགྱུར་
 བ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ན་འཛིག་དེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཆོས་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་བསྐྱེད་དེས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 ཆོས་གཅིག་ཆོས་གཉིས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་
 དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན། ཆོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ལ། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྗེས་སུ་དཔོག་
 གང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །འབྲས་དང་དོ་བོ་དེ་དག་ལས། །རང་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་
 དེས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ནི། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་
 ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཡིན་ན། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་
 བྱ་སྐྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་
 རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་
 ཟེར། མཆན་ཉིད་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་
 པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོར་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྟག་
 དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་མི་འཐད་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། མ་ཡིན་དགག་
 དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་ཏུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་
 པའི་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་རྟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཏུ་
 བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མེ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 པ་ཁས། ཁ་ཅིག་ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེའམ། མེ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་
 པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དངོས་པོ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་རྣམ་དེས་རྟེན་ཆེན་
 དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་ཏུ་ཡང་གཏན་
 ཆོགས་འདི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་ལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། རྒྱུ་ལྡོས། དེ་གཉིས་
 ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དགག་
 པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆོགས། ཞེས་པའི་
 རོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ། སྐྱབ་བྱེད་ལྷ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་དང་། ཏུ་བས་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེ་དག་གི་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་དཔག་དེ་དག་
 གི་འབྲས་ཀྱི་རྟགས་བྱ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་རྟགས་དང་དགག་

རྟོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་དེས་ཤིག་ཆེན་
 དུ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་ཅེས་
 བ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་
 གསལ་བར་བཤད་པས་མཆོན་ཉེཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་དེ། དུ་བ་དུ་ལྟན་
 ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྟོག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིགས་ཤིགར། འོ་ན། དུ་བ་ལྟན་
 པའི་ལ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བ་ཡང་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་རྟོག་གི་ཤེས་འདོད་རྟོག་པའི་དབག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་
 ལ་གཙོ་བོར་ལྷགས་ན། མེ་ཡོད་སྟུང་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་དགག་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བས་སོ། །འོ་ན། མེ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། བྱུང་བ་མེད་ལ། མེ་
 ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ལྷགས་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། གང་རེག་གིས་
 སྟོང་པ་སྟུང་བ་སྟུང་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལན་
 ལེགས་པར་གདབ་ཅིག་རང་ལྷགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་

དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་སྐབས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཆད་པ།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ།

འོ་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཆད་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དགག་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དེ་རྗེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་
ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཁྲབ་པ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་ཆོད་མ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་སྒྲོ་སྒྲན་ཅན་
ཉིད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ན། །འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། །མི་
དམིགས་པ་ནི་ཆོད་མར་བཤད། །བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་
རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །མི་དམིགས་
ཕྱིར་ན་རྗེ་ལྟར་མེད། །ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཆོད་མ་ཉིད་
མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། ཤ་ཟ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་
དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་
པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་

དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚས་བྱལ། འ་ཟ་འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་ན། འ་ཟ་ལ་འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་འ་ཟ་ཡོད་
 དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པས་བྲབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་པ་རོལ་པོས། འ་ཟ་ཡོད་ན། འ་ཟ་
 འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་དམིགས་
 དགོས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེ་སྤྱད་བཟོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཚོལ་བ་མི་འཐད་པ་ནི།
 འ་ཟ་འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ལུང་ཚད་མ། དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་ཀྱི་ཚད་མ། རེས་དཔག་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་ཞེས་འགོག་པར་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འ་ཟ་ཡོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡིན་ན། ཁྱོད་
 ཡིན་ན། རང་རྒྱ་འ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་སོང་ཡིན་པས་བྲབ་པས་བྲབ་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས་སྟེ་ཅམ་པས་མ་དེས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྤྲ་ཞིང་། འདོད་ན། དགག་གཞི་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྲབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་དེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །ལ་ལ་ཚད་མ་དག་ཏུ་
 འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ནས། སོ་སོར་དབྱེ་ན། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་
 བུ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་བྲབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཅན་ལ། །རང་

བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། སྤང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 རྟུ། །མི་སྲིད་པར་ནི་གྲུར་བ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་
 བ་ཡང་། །དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། འགལ་དམིགས་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ།
 །བྱེད་ཀྱིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་གངས་དེས་མི་འཐད་དེ། སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་རྟགས་དེ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་
 དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཙོ་བོ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 བཤད་པ་དང་འགལ། མེད་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྲིའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཞེ་ན། མ་བྲབ་སྟེ། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་
 པས་ཡོངས་བསྐྱབས་པ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ། །སྤྱོད་ཚེས་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཚེས་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྲིའི་བརྗོད་
 བྱ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱོད་ཚེས་ལའང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ།
 གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི། མེད་པ་མ་ཡིན་སྐྱ་
 སྐྱར་ཕྱིར། །ཞེས་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཚེས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། གཙོ་

བོའི་སྤྱོད་ཅེས་པ་གཏན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་བསྟོན་པ་སྦྱབ་པ་
 ལ། །ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོགས་པ་བསྦྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། །ཡན་
 གར་ཆོས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཙུ་བོའི་སྤྱོད་ཅེད་དོ་ཞེས་
 བསྟོན་མི་རིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་མེད་ན། གཙུ་བོའི་
 སྤྱོད་གཙུ་བོའི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་
 དགོས། དེ་མེད་ན་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་མེད་དགོས་པར་གསུངས། སྤྱོད་ཅེད་
 དོ་ཞེས་མི་བསྟོན་ཀྱང་། བཙུ་བསྟེན་གཉེར་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱས་རང་གི་འདོད་དོན་
 སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱ་ཡི། མེའི་སྤྱོད་ཅེར་སྤྱང་ཡོད་མེད་
 དབྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ཕྱོགས་
 ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དབྱེད་བྱ་སྟེ། །འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་
 ལས་ཕྱིར། །དོན་བྱེད་རུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་
 བྱ། །མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་
 པན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མེ་ལས་གཙུ་བསྟེན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་མེར་སྤྱང་གིས་
 བཙུ་བསྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་
 དོན་གཉེར་གྱིས་བརྟགས་པས་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་པ་
 དང་ལྡན་པའི་བྱེད་ཅེད་ཀྱིས་མ་ནིང་ལ་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བརྟགས་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། གཙུ་བོའི་སྤྱོད་ཅེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྤྱོད་ཅེད་དེ། རྟག་པའི་

ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །སྤྱི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན། །དངོས་ཉེན་མ་གྲུབ་
འདི་ཆོས་སུ། །རིགས་པ་སྤྱོད་བས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ལུང་
དེས་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་དོན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། གཙོ་བོའི་དངོས་པོའི་ཉེན་དུ་མ་
གྲུབ་པ་དེའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོའི་སྤྱོད་དོན་མེད་པར་མ་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས། བརྟན་བཙུགས་སྐབས་དང་འབྲེལ་
མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་ཤ་ཟ་ཆོད་མ་གསུམ་གང་རུང་གིས་མ་དམིགས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་ཟ་མེད་དེས་སུ་སྤྱོད་མི་རུས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ལུང་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་
མེད་དེས་སུ་སྤྱོད་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུང་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་ཆོག་རང་གི་ཞེན་དོན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་
དེ། སྤྱི་ཆམས་དངོས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །དེ་ལས་
དོན་གྲུབ་མིན་དེ་དག་སྤྱོད་པོའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེའི་དོན་ནི། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་འབྲེལ་བས་མ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་ན། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཆམས་རང་གི་ཞེན་དོན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ནང་སྤྱོད་ཆོད་མ་བཤད་པ་ནི། གནས་སྐབས་ལྷ་བྲལ་
ཀྱི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དེ་འདྲིའི་ཆོག་རང་སྤྱོད་

བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཞར་བྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་མི་འཐད་ཅེས་པ་འགོག་པ།

ལུང་དོན་མཛོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སློན་པ་འགོག་པ།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སློབ་དཔོན་སྤྱགས་སྤང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྐྱ་
བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་
རང་གི་ཞེན་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདི་འགོག་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སློན་པ་འགོག་པ་དང་། དེ་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློན་པ་འགོག་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་པ་དེ། བེན་དུ་སློག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་
གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།
སློབ་དཔོན་སྤྱགས་སྤང་གིས་ལུང་དེ་གསུངས་ཀྱི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ་ནམས་སུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྦྱེས་བྱའི་དོན་
 ནི་རྗེས་བྱེད་དག ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་
 དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 ལུང་དེས། ལུང་ཙམ་རང་གི་ཞེན་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྒོ་
 བས། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ལ་ལུང་གི་སྦྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་པར་གསུམ་
 ལྷན་གྱི་ཤིན་སྒོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གསུངས་
 ཀྱི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་དོར་འབྲེལ་
 ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྦྱབ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 ཐབས་སྟོན་པ་དང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་སྦྱེས་བྱའི་མདོན་
 པར་འདོད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ་གསུངས་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུང་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་
 དེམ་པ་བཞེན་སེའུ་བཅུ་པའི་དག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་མེད་དང་། འདོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་
 ལེན་པའི་མན་དག་ལྟ་བུ་དགོས་པ་སྦྱབ་མི་བྱས་པ་དང་། བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་
 བཅོས་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མེད་པ་གསུམ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤ་མས་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་
 དང་བྲལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཤིང་ལྷོག་སྟོན་པའི་གསུང་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་དང་མ་
མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། །ཐེས་སུ་དཔག་ནམ་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱང་། །གཞོན་མེད་འདི་ཡི་མི་སྤྱོད་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་
ལྷོག་གྱུར་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་
ལ་མི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་འདིར་མཐོང་བ་ཞེས་པ་མངོན་གྱུར་རྒྱུར་པ་ལ་བྱེད་པ་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་¹རྟེན་མིག་མཐོང་བས་ཀྱང་
མཐོང་བར་བཟོད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཅུང་ཟད་ལྷོག་གྱུར་ལ་ཡང་མཐོང་བ་
ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་གི་ཁས་སྦྱངས་
སྤྱི་ཕྱི་དང་། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་ཐེས་དཔག་
གིས་བྱུང་བཅ། དངོས་སྟོབས་ཆོད་མས་བྱུང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ད་དུང་ཐེས་
དཔག་དེ་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཤིན་
ལྷོག་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་མ་འདི་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། ཤིན་
ལྷོག་མ་རྟོགས་ཀྱང་། རང་འགལ་མེད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་པ་མི་འགལ་
བའི་ཕྱིར། ཟས་ཟོས་པ་དང་། ཆོར་མ་ཟུག་པས་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་བྱུང་བ་ན། དེ་དག་གིས་བདེ་སྤྱག་མི་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་པས་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེད་
མི་བསྐྱེད་དངོས་འགལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་། དེ་བྱུང་བ་ན། སྤྱིན་པ་བཏང་

བས་བདེ་བ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་སྔ་ཕྱིར་བསྟན་པ་མཐོང་ན་
 ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིན་
 བ་བཏང་བས་བདེ་བ་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་
 བའི་སློ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་ན། སྤྱིན་བ་བཏང་བས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་
 སྟོན་པའི་ལུང་དོན་མཐའ་དག་གྲུབ་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་
 མཐའ་དག་ལ་ཡོད་མེད་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བའི་སློ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་
 བ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གྲུབ་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་
 ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དབྱུང་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཁས་སྐྱངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ། རང་ཆོག་དངོས་
 །ལུགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ལུང་དེ་དེའི་དོན། ཞེས་ཟེར། ཁ་
 ཅིག་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་ཁས་སྐྱངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ། རང་ཆོག་དངོས་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་
 པ་མེད་པའི་ལུང་དེ་དེའི་དོན། ཞེས་ཟེར། ཡང་གཞན་དག་རང་གི་ཞེན་དོན་མངོན་
 སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་
 དེའི་དོན་ནོ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་ཞེན་དོན་རང་དམ་བཅའ་བ་སོའི་གང་ཟག་
 གི་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གང་རུང་གིས་
 གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་དེའི་དོན། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཉག་པར་སྟོན་པའི་

གངས་ཅན་གྱི་ལུང་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་བསྟན་དོན་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་རྒྱུ་པའི་དོན་སྤྱི་
 དེ་དེའི་བསྟན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་
 གཞུང་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹ གང་ཟག་གི་བདག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་ནི་མི་
 འབ་སྟེ། གསུང་རབ་དེའི་བསྟན་བྱའམ་བསྟན་དོན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཚན་
 ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་མཐོང་གོ་འཕང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་
 ལུང་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། དེ་རང་གི་ཞེན་དོན་ཡོད་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་
 པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་མི་རྒྱུ་པར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྟོག་པས་
 བརྟམས་པའི་སྤྱི་མི་རྒྱུ་པར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་
 རས་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་འགོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་ཞེན་དོན་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་

1 ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་འགྲུལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་གངས་ ༡༩༡༧ལས། ལུལ་དེའི་སྤྱི་དོན་སྤྱི་
 ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཞེན་རིག་གང་ཡིན་ལུལ་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པའི་
 རྣམ་འགྲུལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ ༡༩༣༣/༡༩༣༤ ལས། དེའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་རྒྱུ་པ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཤོག་གངས་ ༡༩༤ ལས། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་
 བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྤྱི་གསུམ་རྣམས་སྤྱི་རྒྱུ་
 པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞུང་ལུལ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་མི་དག་ཇི་ཡིན་བརྟག་པར་བྱའོ།

དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བ་
 ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་མཆོན་བྱ་དེ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་མཆན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་དོན་གྲགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་འཛོག་
 ཚུལ་བཞི་པའང་དེས་ཞེས། རང་ལུགས་ནི། རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་མཛོན་སུམ།
 དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཁས་སྒྲངས་སྲ་ཕྱི་འགལ་བ་རང་
 ཆོག་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་
 ལུང་དེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་དོན་ལྟོག་ཡིན་ནོ།

ཤིང་མོག་སྟོན་པའི་གསུང་ཆད་མ་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་དེ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་
 མི་སྐྱབ་པའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་སྟོག་གྱུར་ནའང་། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒོ་
 བྱི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །སྒྲང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་
 བཅས་རབ་དུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། །ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་
 ཤིན་དུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་
 སྐྱབ་དེ། །གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་པའི་རྟགས་ལས། ཤིན་དུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་

སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་
 རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཤིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་ཤིན་མློག་ལ་
 ཆོད་མར་འབྱུག་པའི་སྐྱབས་མེད་པས་ཤིན་མློག་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཞེན་སྟོ་
 རྗེས་དཔག་ཉིད་དུ་གསུངས། ཞེས་བསྟན། ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པས། གཙོ་བོའི་དོན་
 བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གིས་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་མི་སྐྱ་
 བར་དངོས་སྟོབས་ཆོད་མས་བྱུབ་པ་དཔེར་བཞེད་ནས། གཞན་པས་པ་ཤིན་མློག་
 སྟོན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 དེ་ཡིད་ཆེས་བྱ། ཞེས་བསྟན་ཞིང་། དོན་སྤྱི་ལ་ན། གང་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་ལུང་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བས་བྱུབ། དཔེར་ན། བདེན་
 བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་བཞིན། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བས་ལྟར་སྟེ་
 བར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཡང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲིང་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བཞི་བརྒྱ་
 པར། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་སྟོན་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་
 ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་
 པའི་གསུང་དཔེར་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུང་ཚོད་གཞིར་སྟོན་
 པ་དང་འབྲས་ཤི། རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་ཙམ་རང་གི་ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་གཞན་ལས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་རང་གི་ཞེན་
 པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གཞུང་ལོག་མ་

རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རོག་མར་གཞན་དག་གི་ལུང་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པའི་
 ཐབས་དགག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཕུལ་བྱང་ལ་ལྟོས་པ། །རི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་
 ཞེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁོ་ན་རེ། དང་པོར་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་
 ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་ཞེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེས་བྱས་པའི་ཆོག་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། །ཞེས་པར་རུས་
 ར་དོན་འདི་འདོད། །འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་མིན་ནོ་ཞེས། །གཞན་ལ་སྐྱོན་ལྡན་སྐྱོན་
 མེད་པའམ། །ཆོད་མ་རྣམས་ནི་རྟེན་དཀའི་ཕྱིར། །རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་
 གྱིས་ཞེས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་དེའི་ཆོག་ལ་བརྟག་པ་མ་བྱས་པར་
 སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་དེས་སྒྲས་པའི་ཆོག་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པར་ཞེས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཉེས་པ་
 ཀུན་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱང་བརྟེན་
 པ་ཀུན། །མི་མཐུན་སྟོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་
 བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་གོམས་པ་ལས་ཆགས་སོགས་འགྲིབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་
 ཕུལ་བྱང་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཟག་ཟད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉེས་པ་རེ་ཞིག་ཟད་ཀྱང་གཏན་ཟད་མི་སྲིད་དེ། ལུལ་
 དང་འཐད་པའི་ཆེ་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། འཆེ་བ་མེད་དང་

ཡང་དག་དོན། འོ་པོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་གིས། །འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་རྫོག་སྟེ། །སྐོ་
 བེ་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་རྫོག་པ་
 མི་སྲིད་དེ། དེ་རང་གི་རང་གིས་ཀྱང་མི་རྫོག་དེ་རྫོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་བ་བྱེད་
 བ་ཡང་མི་འཐད། འབད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མི་བརྫོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་འོ་པོ་ཉིད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 བ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་མཐོང་ནས་དེ་རྫོག་པའི་ཕྱིར་འབད་བ་ཡང་མི་འཐད། ཡོན་ཏན་
 མ་མཐོང་ནས་དེ་རྫོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་བ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོན་གྱི་ཉར་འཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐོ་བེ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་
 དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྦྱེས་བྱའི་སྐོ་བེ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་མི་སྲིད་དེ། ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་
 བ། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་ལས་སྦྱེས་པ་
 ཡིན། །དེ་མ་རིག་དེར་དེ་ལས་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་བེ་གཉི་ཐུག་ཡིན་པར་གསུངས། །གཞན་ལས་
 འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་སྟེ། །དེ་སྤངས་པ་ན་སྟོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
 བ། འཛིག་ལྟ་སྤངས་པས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སྟོང་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་པ་

ཆགས་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱ་འཛིག་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་ལྟ་
 ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བཤད་པ། མ་རིག་པ་དེའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
 བ་ནི། འཛིག་ལྟ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ཆགས་སྣང་
 འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་
 བས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པ་ཡང་། འཛིག་ལྟ་སྣངས་པ་ན་ཉེས་པ་
 ཀུན་སྣངས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱེས་བྱས་སྒྲས་པའི་ཆོག་རང་གི་
 ཞེན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
 རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་རང་གི་ཞེན་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བཞི་
 བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། རིག་བྱེད་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བཞི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས་
 སུ་ཡོད། དང་པོ་ལ་རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་མ་བྱས་པ་དགག་
 རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་འང་། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
 དང་དེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོག་རྣམས་ལོག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་བདེན་དོན་
 ཅན། །ཞེས་ནི་ལ་ལ་རྗོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། རིག་བྱེད་བཞི་
 ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ཆོག་རྣམས་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཆགས་སོགས་སྐྱེས་བྱ་

ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་
 དེ། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོག་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཡོན་ཏན་སྐྱེས་
 བྱ་ལ་བརྟེན་བྱིར། །སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན། །ཅེས་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་
 དག་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དོན་ཕེས་
 བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ། །བདེན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་བླ་
 བྱིར། །སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱང་འདོད་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་ཏྲག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང་། རིག་
 བྱེད་ཆོད་མར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་གཞན་དགག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་ཡོད་དེ། ཏྲགས་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཇིག་པ་ཡོད་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་བྱིར་སྐྱ་ནི་མི་ཏྲག་
 ཉིད། །ཅེས་པས་འཆད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་
 དག ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་
 ཁེགས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བྱིར་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ཡང་། །ཏྲག་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་
 ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་རིག་བྱེད་ཆོད་མར་སྐྱབ་པའི་

ཏྲགས་གཞན་དགག་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་ཆོད་མར་སྒྲུབ་པའི་སྲར་གྱི་
 ཏྲགས་ལ་མ་ངེས་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང་། ཏྲགས་གཞན་དགག་པ་དང་། སྒྲགས་
 མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གལ་
 ཏེ་བྱས་ངག་ལོག་ཉིད་དུ། །མཐོང་ཉིད་བྱིར་ན་མ་བྱས་པའི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཆད་པ་སྟེ། བ་རོལ་བོས། སྟོག་པ་གཅིག་ཕུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
 འདོད་ཅིང་། འདི་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་མེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ངོས་
 བཟུང་བ་དང་། སྟོག་བྱབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་མི་སྲིད་པ་དང་། གསུམ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མེད་བྱིར་གཏན་ཆེགས་མ་བསྟན་ནའང་། །དེ་ནི་
 ཡོད་པར་དོགས་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་། །བྱབ་པར་བྱེད་པ་
 མཐོང་བྱིར་རོ། །ཀུན་ལ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས། །མི་འགྱུར་ཅེས་ནི་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་བྱུབ་ན། །སྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །ཞེས་པས་བསྟན་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྗེས་འགོ་སྟོག་པ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
 ཅན་ལ་ཡོད་ཉིད། །དེ་ངེས་འབྲས་ཅན་ཤེས་པ་ཡིས། །བྱུབ་པར་བྱུར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་
 ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས། །བསྟོག་པ་ཉིད་རྫོང་དེ་ཉིད་ནི། །འདི་ཡི་ཆོས་མཐུན་འགྱུར་ངེས་
 བ། །གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི།
 སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་སྟོག་བྱབ་བྱུབ་ན། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་རྗེས་བྱུབ་
 པས་བྱུབ་པར་ཐལ། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་

ངེས་པའི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་བྱུང་པའི་ཚུལ་ཡིན་ན། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་
མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་བྱུང་པའི་ཚུལ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་
རིག་བྱེད་བཞི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་དངོས།

སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དེས་སྟོང་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅས་ཟེར། དེ་མི་
འཐད་དེ། བུས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་ཡང་། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་གཅིག་དེས་
སྟོང་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་མཆན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་
གཅིག་དེ་ལ་དབྱེད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྟེགས། གཞན་
པ་མི་མཐུན་སྟེགས། མེད་པ་མི་མཐུན་སྟེགས། དང་པོ་ནི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི་ཕེས་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་མེད་ངེས་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་སྟེགས་དང་མི་མཐུན་སྟེགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་
 དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། འཁྱི་བས། རང་གི་
 བྱབ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལས་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་
 འདོད། དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཡོད་མེད་ནི། །གང་ཡིན་དེ་རུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
 ཅིག་དེ་གཉིས་སྐྱར་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་
 རྣམ་དག་གི་དོར་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་དོར་
 རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་
 དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 བ་རེ། འོ་ན། ཡོད་ན། ཕྱི་རྟོག་རྣམ་དག་གི་དོར་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དོར་དེ་གཉིས་
 དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་དོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེ་ན། འདི་ཡི་བསལ་བ་དང་རྟགས་ཕྱི་མ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། སྐྱེ་དེ་ཕྱི་རྟོག་དེའི་དོར་

མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་དང་། རྟག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་ཕྱོག་དེའི་
 རོར་དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱོག་
 བའི་རོར་སྒྲ་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ས་པ། གཏན་ཆེགས་གསུམ་གྱི་ཅིག་
 པའི་བ་གམ་ཅིར། །རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་ཞོར་བུའི་ཐོག་ཕྱབ་ཅིང་། །གཞན་སེལ་
 སྒོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་སྤེལ་ཡི། །ལེའུའི་བརྗོད་བྱའི་ཕོ་བྲང་འདིར་ལྟོས་ཤིག་རྒྱས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས་ལེའུ་དང་ཕོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ།

ཚད་མར་གྲུབ་པའི་ལེའུ་འི་རྣམ་པར་བཤད་པ།

༡༡། །དེ་ལྟར་ལེའུ་དང་པོར་ཚད་མ་མདོའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཐབས་རང་དོན་
 རྗེས་དཔག་དེ་བཤད་ནས། ལེའུ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་
 མ་མདོའི་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པས་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་
 འབྱུང་ལུགས་བརྒྱུད་གི་སྒྲིམ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ལེའུ་ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་
 མདོའི་ལུས་དངོས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་འདིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ། ལྷ་
 དབང་སྒྲོམ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པའི་
 རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པས་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བཤད་པ་མཛད་པར་ཚུམ་
 པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ལྷོར། བཀའ་བ་དང་ལན་བསྟན་པའི་བྱར་གྱི་ལེའུ་དང་
 པོ་གཉིས་དང་། གཉིས་པའི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་ཚད་
 མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་རྣམ་པར་འཆད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་བཤད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དང་པོར་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་

ཉིད་རྒྱུ་པ་བཞག་པ་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཀལ་བའོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་
 མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདིའི་
 ལན་ཡིན་ནོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་ནི་སློབ་དཔོན་བྱུགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་
 དེ། དེའི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གླུ་པས་འདིའི་བཀལ་ལན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། ལེའུ་གཉིས་
 པས་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་བརྗོད་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་
 འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སོགས་མར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། ཅ་
 བར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སློབ་ལ་བྱག་
 འཆལ་ནས། །ཚད་མར་སྒྱུབ་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བརྟུས་ཏེ་སྒྲ་ཆོགས་
 འཛོར་རྒྱལ་ས་འདིར་གཅིག་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་རབ་རྟ་
 བྱེད་པའི་དང་པོར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པས་ཚད་མར་གྱུར་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ནི། གྲུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་
 དུའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ནི་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །བསམ་པ་ནི་འགོ་
 བ་ལ་པན་པར་བཞེད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་འགོ་བ་ལ་བསྟན་པ་སྟོན་པའོ། །འབྲས་བུ་
 ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །རང་དོན་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
 ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དོན་གསུམ་ཉེ་བར་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །རབ་རྟ་
 མཛེས་པའི་དོན་ནི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལེགས་པ་བཞེན་ནོ། །ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་དོན་

ནི་རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་བཞིན་ནོ། །མ་ལུས་པའི་དོན་ནི་བྱམ་པ་ལེགས་
 པར་གང་བ་བཞིན་ནོ། །དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་དང་། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་རྣམས་ལས་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་
 པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་སློབ་པའི་དོན་ཉིད་
 གྱིས་ན་སློབ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་བྲག་འཆལ་ནས།
 ཚད་མར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རིག་པའི་སློབ་པ་སོགས་
 པ་རྣམས་ལས་འདིར་གཅིག་ཏུ་བརྟུན་ཏེ། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུན་པ་བརྩམ་པར་
 བྱའོ། །གཞན་གྱི་ཚད་མ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཚད་མའི་ཡོན་ཏན་
 བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གང་གི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི། ཚད་མ་ལ་རག་
 ལས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་མང་བས་ནའོ། །ཞེས་སློབ་ལམ་གྱི་
 སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟོམས་པར་བྱས་པ་ལས་
 བདེ་གཤེགས་ཏེ་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་
 གཉིས་དང་། སློབ་པ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་སྐྱུབ་¹པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་མཆོད་པར་
 བརྗོད་ཅིང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བ་མཛད་པའོ། །ཚད་མ་རྒྱན་དུ། ཚད་མ་ཡང་དག་
 འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སློབ་པ་བྲག་འཆལ་ནས། །རྟོག་
 གོ་ངན་འབྲུལ་འགྲོ་བ་ལ་བརྩེ་བས། །ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པར་
 བྱ། །ཞེས་པ་བྱུང་བ། རྒྱན་རང་གི་མཆོད་བརྗོད་དང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་བཞེད་

1 གྲུབ་ ཡིན་ནམ་བཞག་གོ།

ཅིང་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་དགོངས་པའང་སྒྲངས་པར་སེམས་ཏེ། སྤྱིར་ནམ་
འགྲེལ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་དུ་རྒྱན་མཁན་པོས་བཞེད་པར་གཞན་དོན་ལེན་པའི་
རྒྱན་སོགས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣམ་བཤད་དུ་ཆད་མ་ཡང་དག་ཅེས་མི་
འབྱུང་བར་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་ཇི་སྐད་དངས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྒྲོན་མེད་དེ། འབྲུ་སྒྲོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆད་མར་གྱུར་པ་ལ་བཤད་པ་མ་མཛད་པར།
ཆད་མ་ཡང་དག་ཅེས་པ་ལ་བཤད་པ་མཛད་བྱུང་བས། སལ་ཆེར་ཡི་གེ་མ་དག་
པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྣམ་བཤད་དུ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་སྤྱིར་བའི་
ཆོ། གཞུང་འདི་ཙམ་འགྲེལ་དངས་ནས་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡང་། གཞུང་འདིས་སྒྲོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་དགོངས་པའི་ཆ་སྒྲངས་པ་ལ་དགོངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལུགས་འབྱུང་གི་སྒྲིན་ནས་སྒྲོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལེའུ་གཉིས་པས་མདོ་ཙམ་འགྲེལ་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་
དུ། ལུགས་འབྱུང་གི་སྒྲིན་ནས་སྒྲོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་།
ལུགས་བསྐྱོག་གི་སྒྲིན་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་ཞེས་སམ། ཡང་ན་
ས་བཅད་ཆེན་མོར། ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་བཀག་ནས་ཆད་
མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ལུགས་མཐུན་དུ་བཤད་དང་། སྤྱིར་བྱེད་
ཆད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་བསྐྱོག་དུ་བཤད་པ་ཅེས་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཆད་མ་སྤྱི་མེད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

གཞུང་གསུངས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་མངོན་ནས། ཡང་ན་སྐྱོབ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 གཞུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ཚུར་ཤོག་བྱ་
 རྒྱུ་བཞེན་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་
 སྐོན་ས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེ་གོམས་ལས་
 དེ། ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་ཅེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བཅེ་ལྷན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 གཞོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་
 གྱིས་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 བདེ་གཤེགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་རང་དོན་སྤྱན་ཆོགས་དང་། སྐྱོབ་
 པ་ཉིད་གཟེགས་ལམ་གསུངས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པ་གཞན་དོན་སྤྱན་
 ཆོགས་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མ་སྤྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚད་མ་སྤྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་
 པའང་མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལའང་།
 ལྷ་ཤྲག་གི་ལུགས་དང་། རྒྱན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་
 སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། རང་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་སྤྱན་ཆོགས་ལས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱར་འབྲུངས་པའི་

རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འབྲས་ལྷུ་གི་ཚད་མའི་
 རོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚད་མ་སྤྱི་མཚན་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པ་
 བློ། །མི་སྤྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟར། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མར་
 འབྲས་པའོ། །ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ། ཚད་མ་སྤྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །ཚད་
 མའི་རོ་བོ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་གང་གིས་དེ་དང་འབྲས་བུ་དམ་བཅའ་ཞེ་ན། ཚད་མ་སྤྱི་
 མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། ཞེས་དང་། །ལྟར། དེ་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་ཉིད་
 གྱིས། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པའི་འགྲེལ་བ་མཛད་ཅིང་། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 འཆད་པ་ལ་ཚད་མར་འབྲས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་འབྲས་པའི་དོན་ཏེ་
 ཚད་མ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ནི། མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་
 པ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷུ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡང་
 ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉག་གཅིག་ཚད་མའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་
 པའི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་མཚན་ཉིད་གང་། ཞེ་ན། གཞུང་འདི་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། འདིས་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་སྟོན་པ་ནི། ཚད་མ་སྤྱི་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཚད་མ་ནི་མི་སྤྱི་བ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱི། དེ་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་བ་ཡིན་ན་བསྒྲིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱི་འདྲིན་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་

ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། མི་སྤྱི་བ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བ་དེ་གཞལ་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་དང་། གཞུང་
གིས་བསྟན་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་རང་གི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་
ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་འདུག་ཡུལ་གྱི་
གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ། ཚད་མ་མ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དར་ཐལ། སྤྱོད་པོ་ལ་མི་
སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོ་སྤྱི་མ་ཡིན་དུ་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་འདོགས་
གཙུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོ་ཡོད། ངེས་པ་དང་ནི་སྤྱོད་འདོགས་
ཡིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་ཤེས་དོན་
གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མི་སྤྱི་བའི་
རིག་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མཚན་
ཉིད་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་
མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
སྤྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤང་བ་གང་ཞིག་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་

མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྫོལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་
 མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་ཤིང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གིས་འཕོངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་
 གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཉིད་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 ཞེས་འཕེན་ཞིང་། འདོད་ན། འཇུག་ཡུལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། ཞེས་
 འཕེན་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། གསར་
 དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཤིང་གི་མཆན་ཉིད་གསུམ་
 པ་དེ་བཞག་པ་ལའང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་འཐད་དེ། སྤྱི་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱོད་པོ་ངས་པའི་ངས་ཤེས་དེ། སྤྱོད་པོའི་དོན་
 སྤྱི་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེ་དེ་རྟོགས་ཟེན་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་སྤྱོད་
 པོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་ཤེས་དེ་སྤྱོད་པོའི་
 དོན་སྤྱི་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་སྤྱོད་པོ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁུན་
 གླེང་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚད་མའི་སྤྱེས་བྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གསར་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་ཁྱོད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ་འཕེན་ནོ། །ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྡོ་འཛིན་མངོན་
སུམ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མི་སྤྱི་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་སྤྱི་མེད་ཅན་ཤེས་
པ། །ཞེས་པས། མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་
ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྤར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་
པའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། ལྷ་དབང་སྟོས། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སྤྱི་བ་གཅིག་ཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་
ཀྱང་། གཞན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། ཚད་མ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཕྱི་མ་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་

གྱི་དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཤར་བའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་གཉིས་དངོས། བྱི་མ་
 དེར་ཐལ། མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་ན། བྱི་མ་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པར་བཤད་ཟེན་
 ཅིང་། འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱི་གས་སྤྱི་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལྡོག་
 པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ཅིག་
 ལོས་ཀྱང་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། ཞེས་མཚུངས་པ་འཕེན་ཞིང་།
 རང་ལུགས། མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྤྱི་
 ལྟེ། དངོས་འགལ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གཞུང་སྤྱི་མས་ཐ་སྙད་
 པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད། བྱི་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཟེར་
 བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་ཐལ་བ་
 དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། སྤྱི་མ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་དང་། བྱི་མ་རང་གི་གཞུང་བྱ་སྤྱི་མ་ཤེས་པ་གསར་
 དུ་ཤེས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་འཐད་
 པ་ཉམས། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞུང་སྤྱི་མས་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་མ་
 བསྟན། བྱི་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཅིང་། གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པས་དེ་ལྟར་
 བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། འོ་ན། གཞུང་སྤྱི་མས་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་
 པ་དང་། བྱི་མས་ཀྱང་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གང་
 ཞིག་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན་དགོས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞུང་སྤྱི་མས་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན། གཞུང་ཕྱི་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞུང་སྤྱི་མ་ལ་གསར་དུ་ཞེས་པ་གསལ་པོར་མེད་ཀྱང་
 དགོངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཚད་མ་སྤྱི་མེད་ཅན་
 ཤེས་པ། ཞེས་པར་དང་པོ་དང་། གསར་པའི་དོན་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་གསལ་པོར་
 མེད་པས། ཕྱི་མས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་སྤྱི། འོ་ན། གཞུང་ཕྱི་མ་སྤྱི་མ་པ་དོན་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་བྲལ་སྟེ། གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 ཡོངས་རྫོགས་རེ་བསྟན་ཀྱང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་གསར་དུ་ཞེས་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཕྱི་མས་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བར་ཐལ། ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པས་ཁས་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལས་བྱུང་བ་
 ཡང་། །མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རང་གི་གཞལ་
 བྱ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གསར་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པས་དེ་ལས་འདོད་
 དོན་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཚད་མའི་སྤྱི་བྱར་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་
 བཅས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་

ཡུལ། །དོན་གང་སྟོང་རབ་གསལ་བ། །དེ་ལ་སྦྱ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་
 ཅན་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མངོན་མཐོང་ེས་ལེགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱ་དེ་རངགི་
 ཞེན་དོན་མངོན་མཐོང་ེས་ལེགས་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་མངོན་མཐོང་ེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་མངོན་
 མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་སྟོན་པོ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་མི་སྦྱ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀྱང་
 རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དེས་ཤེས་དེ་རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྦྱ་
 མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་གྱི། གསར་དུ་མི་སྦྱ་པའི་རིག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་རང་འཛིན་
 བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྦྱ་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྦྱ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་
 ཉམས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་རིག་པ། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་དང་
 བཅད་ཤེས་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་ཡིན་པའམ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་
 མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོས་བཟུང་ཟིན་བྱེད་པ་
 མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐད་ཅིག་
 དང་པོའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་

བོ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོན་པོ་
 མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྡོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་
 བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་ཞིང་། སྡོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྡོན་
 པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འཕངས་ན་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྤྱིར་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་དབྱེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་འདྲེན་
 གྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱི་མཚན་རྟོགས་ཅིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་ངེས་
 པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། རྟོན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་
 རྩོམ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྫོ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། རྫང་དང་དོར་བྱའི་
 དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་
 པས། །རྫོ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རྫོ་ཁོ་ན་
 ཚད་མ་ཡིན་གྱི། རྟོན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་

ལས། རི་ལྟར་སྒོ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཤད་པ་ནི། སྒྲང་བ་དང་དོར་བར་བྱ་
 བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་ནི།¹ ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འཇུག་པ་དེ་ལ་ཡང་སྒོ་ཉིད་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་
 དཔྱེ་སྒོ་བ་པ་འཕགས་པའི་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་དམ་
 ཞེ་ན། མེད་དེ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་བ་ཉིད་གྱིས་རིགས་ཤེས་
 དེས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཙམ་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་
 བློ་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐ་
 སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་རྣམ་དཔྱེ་དེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་
 གྱི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། འདིར་སྤྲུས་པ། རང་ལས་རང་
 གི་ངོ་བོ་རྟོགས། རང་ལས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་གྱི། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། འོ་ན། རི་ལྟར་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱེ་བར་རྣམ་
 པར་གཞག་ཅེ་ན། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། འདི་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་བུ་ལྟར་ན། ཚད་མ་སྤྱི་མཆན་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་
 པར། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་མཆན་གཞི། ཚད་མ་ཡིན་པར་མཆོན། གསར་དུ་མི་
 སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་ཤེས་
 པར་² ཐུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དང་། ཚད་མར་³ ཐུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ཤན་ན།
 2, 3, འ ཚད་དམ་བརྟག་གོ།

ཏེ། ལྷར། འོན་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཅག་གི་ཆད་མ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་
 གསུངས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་པར་གྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། རང་ལས་
 རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། ཁྱོད་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ཤེས་པར་¹ གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་ལས་
 རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། རང་རིག་པ་ལས་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཤེས་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་
 ཡོད་པ་ཉིད་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་
 དེ། སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྡོ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་གཉིས་བརྒྱུད་བར་མཆུངས་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ནི་བརྒྱུད་། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཆད་མ་
 ཡིན་པ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཏེ། ལྷར། གལ་ཏེ་ཤེས་
 པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱང་བརྒྱུད་བ་ཉིད་ཡིན་
 ནོ། །ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་
 དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་མཆུངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཆ་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཏུས་པ་ཡིན།
 དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར། མཐོང་བ་ལ་ཁྲུད་
 པར་མེད་ན་ཡང་རྣམ་པ་གང་དོན་དུ་གཉེན་བ་དང་། གོམས་པ་དང་སྐབས་ལ་

1 འ ཆད་དམ་བརྟག་གོ།

སོགས་པ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་ན་དེ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ཚད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་པ་ལ་ཉེ་བརྒྱུད་བར་མཚུངས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ངེས་པའི་
 རྒྱ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མཐོང་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ན་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྒྲིམ་ཏེ། ཞེས་གསུངས། སྤྱི་འདོན་མཛོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཚད་
 མར་¹གྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལས། བྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་དོན་བྱེད་སྤང་ཅན་གྱི་ཐ་
 སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་པ་ འོ་ན། ཚད་མ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་ཞེ་
 བ། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། དུས་ཕྱིས་འབྱུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་ཞེས་དང་། ཐ་
 སྙད་ཀྱིས་ནི་ཚད་མ་ཉིད་འབྲུག་པ་ལ་སྤར་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས། འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་རྒྱུད་པ་གཉིས་པོ་འཆད་ཚུལ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཁ་ཅིག་ལྷ་ལྷ་གཉིས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་
 མི་བཞེད་ཅེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་པ་ དེ་བས་ན། འདི་ལྷ་པ་མཛོན་སུམ་ནི་
 རང་དང་གཞན་ལས་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རང་ཉིད་ལས་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ཆེ་བར། དོན་
 ཐོབ་བཤད་པ་ལྷ་པ་ན། ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་
 མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན། མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས། མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་

1 འ ཚད་དམ་བརྟག་གོ།

ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་
 མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྟངས་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རུས་པར་བྱིས་འབྱུང་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པས་བྱུང་བས། ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་
 རུས་པས་བྱུང་ཅེ་ན། སྤྱི་མ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྟངས་དུ་གནས་
 པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རུས་པའི་
 གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐ་སྟངས་
 ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་
 མི་རུས་པའི་གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ན། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རུས་པ། རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཆན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་སོགས་དེ་མི་རུས་པར་སོགས། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
 མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མ་སྤྱི་མས་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཆ་གང་
 ལ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་འདྲེན་ན་ཐེ་ཆོམ་རྒྱུད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟ་ན། རོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཅོད་པ་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས། རོན་ནི། འོ་ན། རོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་

མེན་ཐེ་ཚོམ་ཐ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་དེ། དོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་
 བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་ཡིན་ནམ། ཁ་དོག་
 དམར་ལམ་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་པ་ཡིན་ནམ། རང་ཡུལ་གང་
 ལ་ཡང་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་མི་རྒྱས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་ལ་མེའི་
 ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་མེའི་ཁ་དོག་རྟོགས་པའི་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་
 བ། དེ་འབྲེའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ། དེ་ཚད་མ་གང་ཞིག་
 རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་ལ་ཡང་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་བ། དེ་ཚོས་ཅན།
 རང་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚད་མ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་པ། རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དེ་མི་རྒྱས་
 པར་ཕྱིས་འབྱུང་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ། གཞན་ངེས་ཀྱི་
 ཚད་མའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་རྒྱས་ཡིན་པར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་
 བྱའི་སོགས་འབྲེན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྱི་ཐོ་རང་གི་གཞལ་བྱའི་

བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྔོན་སྔ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་
 ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོ་འདྲིན་མདོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་མི་
 རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གང་
 ཞིག་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མདོན་སུམ་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་
 རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་དེ་མི་རྒྱས་པར་ཕྱིས་འབྱུང་
 བ་སྟེད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་འདྲན་དགོས་པ། གཞན་ངེས་ཀྱི་
 ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ངེས་
 པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་དང་། དེ་མི་རྒྱས་པར་ཕྱིས་འབྱུང་སོགས་འདྲན་
 དགོས་པ་ཞེས་ཟེར། དང་སྔོ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མདོན་
 སུམ་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་
 བ། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མདོན་སུམ་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་ངེས་ཀྱི་
 ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྒྱུད་འཕེན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་རྒྱུད་འཕེན་
 ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ཚད་མར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་འཕེན་དེ་རྗེས་
 དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 བ་རེ། རྒྱུད་འཕེན་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་རྟོགས་པའི་གང་

ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྦྱབ་པའི་བསྦྱབ་བྱ་རྟོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་པའི་གང་
 ཟག་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུད་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
 ཚོས་ཅན། རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེ་ན། ཐལ་འགྲུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་པ་འལ། ཕྱི་མའི་ཚོས་ཅན་ལ་ལན་
 གདལ་པ་གང་ལེགས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། གོང་གི་མཚན་ཉིད་
 དེ་མི་འཐད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་རང་ཉིད་ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲན་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཚད་
 མར་མ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཚད་
 མར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ལྟར། ཚད་མ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྤར་བྲངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མེ་
 ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཟེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་
 ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་དེ། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
 རིགས་ཏེ། མའི་ཁ་དོག་མེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཆེད་ཡིན་དགོས། མེ་ཡིན་ན། རིག་བྱའི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟེག་པར་
 བྱེད་མིན་ཕྱིར། །མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
 འོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་
 རྒྱང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འདྲིན་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་དེ། འོན་ལ་
 མེའི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་
 ལ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྤང་
 ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་ལ་མ་
 ངེས་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྐྱ་འདྲིགས་གསར་དུ་གཙུག་བྱེད་མ་ཡིན་དགོས།
 ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གི་དོན་
 ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པས་¹ན། འོན་བྱ་བ་ལ་སྐྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། འོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་
 དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ལ་གཞན་ངེས་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་ལ་མ་ངེས་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པས་ཁས།

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡ན བ་

ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་དེ་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་
 དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་
 པ་ལ་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་གཞན་
 དེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་མེད་ཅེས་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ།
 ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེ་དང་ཁ་དོག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། སྤྱིར་རང་ཉིད་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གཞན་དེས་ཀྱི་
 ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་མངོན་དེ་ཁ་དོག་
 དམར་འབར་བ་ལ་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་མ་གྲུབ་ན། དབང་
 མངོན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་ལ་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན།
 དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན། དོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཏུ་
 བྱུར་པའི་རྒྱུར་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
 གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་དེ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེས་པ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རུས་པར་ཕྱིས་འབྱུང་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་
 རས་དེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། རང་གི་ངོ་པོ་
 ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་དང་། ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་དེས་པ་ནི་གཞན་ལས་དེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་ལ་
 གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་གཞན་
 ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གང་རུང་གང་ཞིག་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་རྟོགས་པའི་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་རྟོགས་པའི་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གང་
 རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་ན། ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ལ་རང་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་རྟོགས་
 པའི་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་
 ལ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རྒྱས་
 པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་
 གྲུ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་
 རྒྱས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་གཞལ་གྲུ་རྟོགས་
 པའི་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་

འབར་བ་ལ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱང་རིང་
 མེད་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཡོད།¹ སྤྱིར་²སྤྱང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིར་³རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བྱད་པར་གཞན་ལས་
 ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་ཤིན་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཁྱོད་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཁྱོད་འབྲུལ་བ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་
 དགོས་པར་ཐལ། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཉགས་ཁས།
 འདོད་ན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུལ་བ་ཚད་
 མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་
 བ། དེ་སྤྱི་མི་ཉག་པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུལ་བ་ཚད་མར་སོང་
 བའི་ཡུལ་ཡོད། དེ་སྤྱི་མི་ཉག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཚད་མར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག
 འདིར་མ་བྱུང་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་འབྲུལ་བ་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་
 ལ་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་པ་ལ་སྤྱང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ།

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༥ ན དེ་ཡོད། ཅེས་པ་མེད།

2 སྤྱིར་ ཞེས་པ་བོད་དཔེ་རྙིང་པར་མེད་

3 བོད་དཔེ་རྙིང་པ་ ༡༥ ན སྤྱི་

དེ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་
 སོ། །རང་ལུགས་ཅ་བའི་ཐལ་འབྱུང་ལ་མ་བྱུང་བོ། །ཁ་ཅིག་རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲུ་མི་
 ཉག་པ་ལ་འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲུ་མི་ཉག་པ་ལ་འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཚད་མ་གང་
 ཞིག་སྤྱིར་རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན། འབྱུང་པ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན།
 འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འབྱུང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་གང་ཞིག་སྤྱིར་
 རྟོག་པ་ཡིན་ན། འབྱུང་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་སོ། །དེར་ཐལ། དེའི་
 རོན་སྤྱི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྒྲུ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་
 རྗེས་དཔག་དེ། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། རྟོག་པ་ཚད་མ་ཡིན།
 དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འགལ་བ་ཁོ་ན་འོ། །རིགས་གཉེར་བའི་རྗེས་འབྲངས་
 ཁ་ཅིག་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ། རོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ། རང་
 རིག་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག་དང་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་
 ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐྱེད་
 ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཉམས་སུ་
 མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། སྒྲུ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་ཅིག་
 གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་མི་པ་བཞིན་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སོགས་ཡིན་པ་

གང་ཞིག་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པ་སྤང་ལ་མ་
 དེས་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་དང་བཞི་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 རང་རིག་དེས་ཡིད་མངོན་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས།
 དེ་དག་གི་རྒྱན་ཏུ་གྱུར་པའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་
 ཡིན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགེལ་ཆེག་འདིས་སྡོ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་བདེ་ཐ་མི་དད་དུ་བཤད་པ་རི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ལ་ཡང་
 འགྲོ་ཞིང་། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་འབྲས་སྡོན་པོ་དེས་
 པའི་དེས་ཤེས་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 སྟེན་གྱི་ལ་ཚུར་འཛིན་གྱི་སྡོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྟེན་གྱི་ཁ་དོག་
 འཛིན་པའི་དབང་མངོན་དེ་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ཡིད་གཟུགས་
 མཛེས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཞན་དེས་ཀྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟེན་གྱི་ལ་
 ཚུ་འཛིན་གྱི་སྡོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། དེ་སྐྱེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེ་ལ་དེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་
 ཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་སེམས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་དེས་རྟེན་ཆེན་ལས། གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་གང་

ཞེག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་
 མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
 སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཀླུ་པ། མཚན་
 ཉིད་ནི། གསར་དུ་མི་སྤྱོ་བའི་ཤེས་པ་གང་། རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
 གྲུབ་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་གཞན་ངེས་དང་། མི་འདྲེན་
 བ་རང་ངེས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་འདི་ལས། དེས་ན། མི་སྤྱོ་བའི་ཆ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་གཞན་ངེས།
 ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་དོན་ནི། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་
 ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་གསར་དུ་མི་སྤྱོ་བའི་ཤེས་པ། རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་
 དེ་རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་བྱ་དང་གཞལ་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན། རང་
 གི་གཞལ་བྱའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་
 ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པར་བྱིས་འབྱུང་བ་སྤྱད་པའི་ཚད་མ་
 གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་གསར་དུ་མི་སྤྱོ་བའི་ཤེས་པ་གཞན་
 ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་དང་། དོན་ལ་ཤ་བ་
 ཡིན་ཞིང་རྟག་པས་ཤ་བ་ཡིན་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་བྱ་དུས་ཀྱི་རྒྱུང་རིང་པོའི་ཤིང་འཛིན་
 དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་སྤང་བ་རང་ངེས་ཤིང་།

བདེན་པ་གཞན་ངེས་པ་དང་། སྤྱིར་རང་ངེས་ཤིང་། འབྲུག་པར་གཞན་ངེས་ཀྱི་མཚན་
 གཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། གཉིས་པོའི་ཐ་སྣང་དུ་ཚད་མ་ཞེས་མི་སྤྱིར་བ་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་
 མེད་ཁ་དོག་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ན།
 རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་ངེས་པས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདྲའི་སྤྱི་མ་ལ་མ་འབྲུག་སྟེ། འོ་ན།
 རྟོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་མ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 རྟོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ན། རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་ངེས་པས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།
 འབྲུག་པས་ཁས། ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་ཞེ་འདོད་ལ་མ་སྟོགས་¹པའི་བཟུལ་ལན་
 ཡིན་ཏེ། གྲྭ་བས་འདྲའི་རྟོག་པས། མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་གྱི་ཆོམ་ཟ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་
 རྩས་སྤྱི་མ་ལ་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚུར་མཐོང་གི་
 རྟོག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོན་ལ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཞིང་
 རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གཞན་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་ཀྱི་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། རྟོག་པས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟོག་པར་སྤྱི་བའི་ཕྱི་རྟོག་ལ་ནུས་དག་

1 འདི་དག་པའམ། ཡང་ན་བོད་དཔེ་རྙིང་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལེའུ་ ༩ ཞོག་གྲངས་ ༡༩ན ལས་
 གསལ་བ་ལྟར། རྟོག་ ཡིན་ནམ་ཡང་ན་བསྟོགས་ཡིན་བརྟག་གོ།

གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ལ་རང་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་དེའི་གཞལ་
 གྲ་དང་། གཞལ་གྱི་¹མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན། སྤྱི་ཡུལ་སྤྱི་དུ་གནས་པ་
 མེད་པར་མངོན་སུམ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་དེས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 འཛེན་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་འབྱུར་དང་པོ་ལ་མ་ཁུབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རོན་
 ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་
 རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་དང་། དེ་འབྲེལ་ཁ་དོག་
 དམར་འབར་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྲེལ་ཡིད་མངོན་དང་
 རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །ཁོ་ན་རེ།
 སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་རང་
 སྤྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ཕྱིས་
 འབྱུང་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། བསྟན་བཅས་སུ་ཚད་མའི་མཚན་
 གཞི་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅས་སྟོངས་
 པ་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྤྱི་བ་སོགས་ཀྱི་
 སྟོངས་པ་སྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱི་བ་ཙམ་ཀྱིས་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་ཡོད་དེ། མ་ཤེས་དོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།

1 རོད་དཔེ་རྟིང་པ། ༡༥བ གྲ་

ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དང་པོ་འཕྲུལ་གསལ་དུ་ཞེས་པ་
 སྤྱིར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྤྱི་མཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱེས་
 པའི་སྤྱོད་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཚད་མར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་པོའི་དོན་སྤྱི་གསལ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཚད་མར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་
 འོག་ཏུ། །སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ངེས་ཤེས་དེ་སྤྱི་
 འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་པོ་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་པོ་གྱིས་སྤྱོད་པོ་རྟོགས་
 པའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་པོའི་དོན་སྤྱི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 བ་རྒྱུ་པ་གཉིས་པོ་འདི་གཞན་གཞུང་དུ་བྱ་སྟེ། གོང་དུ་གཞན་གྱིས་སྤྱེས་པ་ཉིད་
 འདིའི་དོན་དུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ཤེས་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གསལ་དུ་མི་
 རྟོགས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་
 ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་རྟོགས་ན་སྤྱོད་
 པོ་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ། དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་སྤྱོད་པོའི་དོན་སྤྱི་གཞལ་བར་^{1,2}མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 ཚད་མ་ཐམས་ཅད་མཐར་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འབྲས་བྱ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱེས་བྱས་རང་གི་ཞེན་དོན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་
 མཚན་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༥བ བར་ ཞེས་པ་མེད།

2 བོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༡༥བ ཟུར་

ཐུབ་པའང་མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐུབ་པའང་མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྡན་
 བཅོམ་ལྡན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གསར་དུ་མི་སྟོབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ལྟར། དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཆད་མ་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 བ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟོན་པོ་ལ་མི་སྟོབ་པ་དང་། སྟོན་པོ་གསར་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱང་
 མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལ་མི་སྟོབ་པ་དང་གདུལ་བུ་ལ་མངོན་
 མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པས་
 ཆད་མ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྟར། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་
 པའི་ངོ་བོ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཆད་མ་
 ཉིད། འདི་ཆད་མ་དང་ཡང་ཅི་ཞིག་མཚུངས་ན། གང་གིས་ན་ཆད་མ་དང་འབྲ་བས་
 ན་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་མཚུངས་པ་ཡིན། ཇི་
 ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་མི་སྟོབ་པའི་བྱིར་དང་།
 མི་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟེས་བུའི་

རོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་མཛད་པ་དང་། རྟོགས་པ་པོས་སྐྱེས་བུའི་རོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་
 ཤེས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཆད་མ་ཉིད་
 གྱིས་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་དཔེར་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཆད་མ་
 ཡིན་དགོས་སམ་མི་དགོས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་
 རོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སྟོན་པ་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ་
 ཡིན་མིན་གྱི་ལྟ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་
 མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དེས་གསར་དུ་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་
 གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྐྱེབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཆད་མར་ཐལ། མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ན་ནི། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་ཞེས་པ་
 རོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བཅད་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཁེགས་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། ལྟ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་པ་སྐྱེས་སམ་
 མ་སྐྱེས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྟག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་པ་ཆད་མར་ཐལ། དེས་དེ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་པ་

གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་
 གང་ཞིག་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསར་དུ་མ་གཞལ་བའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་
 འབྱུང་འབྱུང་དུ་རྟོགས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་དོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། རྣམ་
 མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འབྱུང་འབྱུང་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་
 བ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བྱུང་བྱེད་ནམ་མ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་གོང་གི་བྱུང་བར་བྱེ་
 བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ཆད་མར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བྱུང་བར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་གཉིས་པ་གསར་དུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསར་དུ་
 མ་གཞལ་བའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་ཟེན་
 པན་ཆད་གསར་ཡོད་སྲིད་དམ་ཅི་སྲིད། མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །སྲིད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆད་མར་ཐལ། དེས་
 གསར་ཡོད་དེ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བྱེད་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཡང་། བྱང་
 སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་སམ་མ་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་
 སངས་རྒྱུང་དུ་མ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་དམ་ཅི་སྲིད། མི་སྲིད་ན། སེམས་ཅན་
 སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསར་དུ་སངས་
 རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་

བོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྲིད་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆད་མར་ཐལ། དེས་
 བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་སངས་རྒྱས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསར་
 སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཀྱང་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསར་དུ་མ་གཞལ་
 བའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་འོག་གི་འཕྲུལ་མཆོམས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཡི། རྣམ་
 མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་རྟོགས་ན། དེ་སྐྱེས་པར་གསར་དུ་
 རྟོགས་པས་ཁྲབ་པ་དང་། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་བྱང་བར་རྟོགས་
 བ་བྱང་བ་དེ་གསར་རྟོགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་བ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
 པར་རྟོགས་ན། གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་གསར་རྟོགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
 ལྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 གསར་དུ་སྐྱེས་པར་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པ་ན་བྱང་ཟེན་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཀྱང་མཁུན་ཡེ་ཤེས་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཟེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་
 ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཟེག་ཆེན་གྱི་
 སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཟེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཆད་མར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཆད་མར་ཐལ། དངོས་པོ་འབྱུང་འགྱུར་དང་བྱང་ཟེན་ལ་གསར་དུ་མི་

སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདས་མ་འོངས་ལ་འབྱུང་འགྱུར་མི་སྲིད་
 པས། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་
 ཟེན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་
 བོན་སྤངས་ཟེན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཟེན་
 ཏུ་ཡང་ཐལ། སངས་རྒྱུ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱིར་ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་
 འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་ན་བྱང་ཟེན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱི། བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་
 འགྱུར་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཟེན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཅེ་ན། འོ་ན། རྣམ་མཁྲེན་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་
 ལ་སྤྱར་བྱང་མ་ཟེན་པའི་བྱང་ཟེན་ཕྱིས་ཡོད་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་།
 རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད། སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་གསར་དུ་ཟད་
 པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། སྲིད་ན་རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་
 པ་གསར་དུ་ཟད་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱུབ་བྱེད་སྤྱར་བཞིན། མི་སྲིད་ན་
 སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་
 མཁྲེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། ཆད་མ་ཡིན་ན། གསར་དུ་
 མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་འདིར། ཁོ་བོ་
 བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་ངེ་ཅམ་བསམས་ཀྱང་ཆད་མ་མིན་པའི་ཀུན་མཁྲེན་དང་།
 ཆད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པ་མ་ཆོད། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། །

ཞར་བྱང་གྱུར་པ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ལ་དངོས་དང་ཚིན་སྒྲིང་།

འོ་ན་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ། ཆོད་མ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
 དགོས་པ་དངོས་དང་། ཚིན་སྒྲིང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མ་སྐྱེས་
 པ་ནི་བསྐྱེད་དོན་དུ། གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཆོད་
 ཡིན་རིགས། །ཞེས་འབྱུང་བས། རྣམ་བཅད་ལ་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བྱ་མ་སྐྱེས་པ་དགག་
 པ་དང་། ཡོངས་གཙོ་ལ་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བྱ་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་
 ཤེས་པའི་ཆོད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚིན་སྒྲིང་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོའི་དབང་ལྷན་གྱི་ངོ་པོ་
 དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བ་
 རོལ་པོས། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱེད་དོན་དུ། །ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་ལྷན་གྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་མ་དེ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཆོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་
 མ་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ལྷན་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་།
 ཡང་དེ་མི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་དེ་ཡིན། ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དང་པོ་འགོག་པ་ལ། ཆོད་
 མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །དངོས་ཡོད་རྟགས་པ་ཆོད་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་མི་

1 བོད་དཔེ་རྙིང་ལ། ༡༧ དེ་ ཞེས་པ་མེད།

ཏྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱི་མ་
 གཉིས་འགོག་པ་ལ། དེམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི། །ཏྟག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
 ཕྱིར། །སྟོས་པ་མི་རུང་བ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་ཕྱིར། །མི་
 ཏྟག་ན་ཡང་ཆད་མེད་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་
 ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་
 མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་
 དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྟོད་འཇུག་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 དང་། །དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་
 པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས། དབང་ཕྱུག་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་རྣམས་
 དེས་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལུས་དེ་རྣམས་བྱེད་པ་པོའི་
 སྒོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་གང་ཞིག དབང་ཕྱུག་ལས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོད་ཅིང་སྟོད་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 རྟེན་བཞིན། དབྱིབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་བཞིན།
 དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་སྟ་བཞིན། ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་གྲུབ་པའམ་དཔེ་མ་གྲུབ། །ཡང་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 ཡིན། །ཅེས་པས་མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་པ་དང་། བྱིན་སྒྲོབ་ཡོད་
 མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

གྲུབ་སྟེ། གློ་སྒྲོན་སོང་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱུ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བསྒྲུབ་བྱ་སངས་རྒྱུ་པས་གྲུབ་ཅིང་འདོད། སྒྲེས་བྱ་རྟག་པའི་གློ་སྒྲོན་སོང་དུ་སྒྲུབ་
 བ། དོན་བྱེད་རྒྱུ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་གྲུབ། བྱེད་
 པ་པོ་གཞན་ཀྱི་གློ་སྒྲོན་སོང་དུ་སྒྲུབ་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པ་མ་ངེས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་འགོག་ཅིང་། བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡང་། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་འཕངས་ན། འཁོར་གསུམ་སྒྲར་ཡང་སོང་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་། དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་
 ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། རང་
 བྱིན་ཀྱིས་སྒྲོབ་པ་པོའི་སྒྲེས་བྱ་དབང་ཕྱུག་ལྟ་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་བྱང་པར་
 ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ལ། བྱིན་སྒྲོབ་ཡོད་མེད་
 ཇེས་འཇུག་ཅན། །དབྱིབས་སོགས་ཅི་འབྲས་རབ་གྲུབ་པ། །དེ་ལས་ཇེས་སུ་དཔོག་
 གང་ཡིན། །དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དབྱིབས་ཙམ་བྱམ་
 པ་དང་དབྱིབས་ལྡན་དུ་མཚུངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་བྱུང་པ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་
 ལ། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྱ་བོའི་ཇེས་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་
 ན་རྩ་མཁན་གྱིས། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་འདིམ་པ་ཡི། །རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་
 པའི་བྱིར། །གྲོག་མཁར་ཡང་དེས་བྱས་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གྲོག་མཁར་ཡང་རྩ་
 མཁན་གྱིས་བྱས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་

ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུའི་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན།
 བྱས་པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན།
 དེད་ཀྱིས་དབྱིབས་ལྡན་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཏག་
 བས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་སྒྲུབ་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བསྒྲུབ་
 བྱའི་རྗེས་འགྲོ་ཕྱིར་འབྲས་སུ། །སྒྲིམ་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་
 ཐ་དད་ཕྱིར། །ཐ་དད་སྒྲོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཁྱོད་
 ཀྱིས་དེད་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན། །དེད་
 ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲུབ་འཇུག་པ་ཅམ་ཏྲགས་སུ་མི་རུང་བ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། རིགས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ལ་བྱུབ་པ། །སྒྲུ་ཡི་སྒྲུ་ནི་མཐོང་བ་ལས། །སྒྲུབ་བྱེད་མི་རིགས་ངག་ལ་
 སོགས། །གོ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། དབྱིབས་
 ལྡན་ཀྱི་སྒྲུབ་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གནས་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་
 གཞན་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་སོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ངག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། གོ་ཉིད་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །སྒྲུ་
 རྣམས་གང་ནའང་མེད་མ་ཡིན། །དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་གྲུབ་ན། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་
 ཐམས་ཅད་གྲུབ། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་གང་ཡིན་ཀྱི་ཞེན་དོན་གྲུབ་

བ། སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འབད་མེད་དུ་གྱུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་
 སྐྱ་ནམས་བརྫོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ནམས་ཀྱིས།
 སེར་སྐྱ་པ་དང་གཅེར་བྱ་པའི་ལུགས་ངན་གྲང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་སེར་
 སྐྱ་ལ་སོགས་ཀྱི། །མི་རྟག་སོགས་ཕྱིར་ཡང་སེམས་མེད། །སོགས་དང་ཤུན་པ་
 བཤུས་ན་ནི། །འཆི་ཕྱིར་སེམས་ལྡན་དབྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། སྒྲོ་
 བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 སྒྲོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ནམས་གྲང་བརྟགས་ནས་འགོག་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོང་གི་གཞན་ལུགས་
 བཀག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་ནམས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་གཙོ། མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 ནང་ནས་དོན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྱུབ་
 བ། །ཚུལ་འདི་གྱུབ་ན་མ་གྱུབ་ཀྱང་། །བྱེད་པར་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱི་ཡི་ནམ་
 མཁའ་ལ་བརྟེན་བཞིན། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་མ་གྱུབ་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མ་གྱུབ་པའི་ཚུལ་འདི་འཐད་ཀྱི། དེ་གྱུབ་ན། གཞན་ལ་མ་གྱུབ་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་བྱས་པ་སྤྱིའི་སྤྱིང་
 དུ་མ་གྱུབ་ཀྱང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་པ་
 བཞིན། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་ཆེ་

བ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར། ལྷག་
 པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། ལུས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 ཞིང་། དོན་ནི། གྲུས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་ཀྱང་། ཁྱོད་
 གྱི་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྒྲའི་སྟེང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་ཐན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དེག་བྱ་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། བྱེ་བྲག་
 པས་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་ལ་འབྲུག་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་དེག་བྱ་ཅན་དུ་གྲུབ་པས། དེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་གྱིས་འབྱུང་
 བཞིའི་རྩལ་ཐན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་བཞིན། ཞེས་པར་འགྱུར་
 བའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་པས་དེག་བྱ་ཅན་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་ཐན་ལ་འབྲུག་པར་མི་འདོད་དེ། དེས་ཤེས་བྱ་ལ་རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་
 བྱེ་བྲག་དང་། ལས་དང་འདུ་བ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཆོག་གི་དོན་དུག་དུ་འདོད་པའི་ནང་ནས་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་རྗེས་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཆོག་
 དོན་དུག་ཀྱང་འགལ་བར་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་ལུས་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་སངས་
 རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ལུས་
 ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་

འབྱུར་བ་རྣམ་པ་འདད་ཀྱི་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་
 བྲག་པའི་ངོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་རེག་བྱ་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 དེ་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རེག་བྱ་ཅན་
 དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུར་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ། ཁ་ཅིག་འདོད་ལན་བྱེད་
 པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། བྱེ་བྲག་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དང་། འབྱུར་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མི་ཉག་པ་ཡིན་
 མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་འབྱུར་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་ཉག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གྲོལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྒོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉགས་སུ་བཤད་པ་
 ལ་དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་
 དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། རེག་བྱ་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་
 བའི་དུས་སྤིད་པ་གང་ཞིག་ སངས་རྒྱས་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་
 བཀོད་པའི་དུས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱད་ལ་འབྱུར་

བཞིའི་རྩལ་སྒན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་དེར་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་སྐྱེས་པའི་དུས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སངས་རྒྱས་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་སྔ་ཚོལ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། རྩེ་བྲག་པ་
 རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། རྩེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་
 རེག་བྱ་ཅན་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་
 རྩེ་བྲག་པ་རྩེ་བྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྩེ་བྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་
 སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བྲག་པ་
 སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེ་རྩེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྩེ་བྲག་པ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་
 སྔ་ཚོལ་རྣམ་དག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། དེ་དེའི་སྔ་ཚོལ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་
 བྲག་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རྩེ་བྲག་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་
 སོང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྩེ་བྲག་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་བ་བའི་

གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྤར་བཞིན་
 བཞོད་པའི་ཆེ་ན། རེག་བྱ་ཅན་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྤར་བཞིན་བཞོད་
 པའི་ཆེ་ན། རེག་བྱ་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་།
 སྤྱིར་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། ཟེར་ན། ཆོག་འབའ་ཞིག་
 ལ་བཏེན་པའོ། །དབྱང་བ་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པས་བྱངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་
 རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་བྱངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ལའང་སྒྱར་བར་
 བྱའོ། །དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 པ་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་འབྱུང་ལ་སོགས་ཡིན་ན། །སྐྱ་ནི་འབྱུང་པ་མེད་ན་
 ཡང་། །སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དངོས་ལས་དངོས་པོ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་
 བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྡན་ཕྱིར། །རྩ་ཅན་སྤང་པོ་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད། །འདི་ཡི་སྐྱ་ཡི་བརྗོད་
 བྱ་ནི། །གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། མིང་དོན་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་ཉིད་འབྱུང་ན་མིང་མ་འབྱུང་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་ཏུ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དངོས་པོ་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བ་སྤང་ཁ་པོ་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། སྤང་པོའི་སྤྱག་གུ་ཆོས་ཅན། སྤང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་ན། འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟོག་ཆགས་
 གཉིས་པོ་དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེ་དྲོ་ལྟར་སྐྱར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་ལག་ལྡན་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་བཤད་
 དུ་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ཉིད་གང་གི་ཆེ། །རྒྱ་མིན་གང་
 གིས་དེ་ནི་རྒྱར། །འདོད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་མི་འདོད། །མཚོན་དང་སྟན་སོགས་འབྲེལ་
 བ་ལས། །ནག་པའི་ཆ་དང་འབྲུབས་ཡིན་ན། །འབྲེལ་མེད་སྤྱོད་དུ་མ་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །རྒྱ་
 ཉིད་དུ་ནི་རྟོག་མི་བྱེད། །ཅེས་འབྲུང་བ་ལས། །ཁྱོད་གྱིས་དབང་ལྷག་རྟག་དངོས་སུ་
 །ཁས་སྦངས་ཤིང་། །རྟག་དངོས་ཡིན་ན། །རང་འབྲས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་
 ཆད་མའི་བསལ་བ་འབབ་པ་དང་། །མི་འབབ་ན་སྤྱོད་དུ་མ་ཡང་ཆ་བསོས་པ་དང་
 །བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། །འདོད་མི་རྣམས་པ་ནི། །མཚོན་གྱིས་
 །ནག་པའི་ཆ་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྟན་གྱིས་ཆ་འབྲུབས་པར་བཤད་པ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་གཞན་ལུགས་
 ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཀུན་མཁྱེན་དུ་
 སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆད་མ་སྟོག་གྱུར་དོན་ཤེས་

ཡིན། །དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྲང་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནམ་ཉན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
 བློ་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་བརྗོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱུང་འཕེན་དང་དཔྱད་པ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ན་རེ། དབང་སྤྲུག་དགག་པ་ཁྱོད་རང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། ཤིན་དུ་སྒྲིག་
 རྒྱུར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དེས་བཤད་པའི་
 རོན་ལ་ནམ་ཉན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་
 དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་ཆོལ་ཚུལ། བཅའ་བའི་
 ཀུན་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་ཤེས་སྟོན་
 བར་བྱེད་པ་ལ། །འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནམ་ཉན་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས་གྲོལ་
 བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བྱས། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་མཁྱེན་པའི་ཤེས་
 ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་དགོས་ཏེ། དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནམ་ཉན་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་བུ། །རྒྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་
 དཔྱད་བྱའི། །འདི་ཡིས་སློན་བྱའི་གངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་
 མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཤེས་ལྡན་དེ་ཡང་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་མངོན་
 སུམ་དུ་མཁྱེན་མི་མཁྱེན་སྟམ་དུ་དཔྱད་ནས་ཆོལ་བར་བྱ་ཡི། སློན་བྱའི་གངས་
 མ་ལུས་པ་མཁྱེན་ནམ་མི་མཁྱེན་སྟམ་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གངས་དེ་འདྲ་མཁྱེན་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་

ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆེ་བཤེས་གཉེན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ། དེ་ལ་བདེན་བཞི་མཁྱེན་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་སམ་མ་ཤེས། ཤེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རང་ཉིད་
 གྱིས་སྦྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐབས་ཤེས་ཟིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། བཤེས་གཉེན་དེ་ཆོལ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མི་ཤེས་ན་བསྟེན་བྱ་ཡིན་
 མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་བྱེད་པར་ཐོག་མར་གང་སྤང་བ་དེ་བསྟེན་རིགས་པར་ཐལ།
 ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདི་གདུལ་བྱ་ཉོག་ལྡན་གྱིས་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་བའི་ཚུལ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཡོན་ཏན་རགས་པ་ཆད་མས་ཤེས་པ་
 དང་། ཅུང་ཟད་སྤྱི་བའི་ཡོན་ཏན་རགས་པ་ཡིད་དཔྱེད་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། གཞན་ལ་བྱིས་པ་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་
 རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་འདོད་གྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་
 བོ། །རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་
 ཏེ་རིང་མཐོང་ཆད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་གྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལས། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཐུབ་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ནམ། ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་གཟུང་བར་བྱ་ཡི།
 སྟོན་བྱའི་གངས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཀུན་མཁྱེན་
 ནམ་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ལེའུ་གཉིས་
 པར་སྦྱེས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་བསྟན་པར་གྲགས་པ་ལས་ཇི་སྐད་

བཤད་པ་དེ་ནམས་ནི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་སྦྱར།

འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པའི་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།

བསམ་པ་ཕུན་ཆོག་པ་དང་པོའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཐུགས་ཇེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པ་ནས། ཆགས་བྲལ་
 ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་
 པོ་དེ་འཆད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་པ་ཕུན་ཆོག་པ་དང་པོའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་
 པ་དང་། དེ་ལ་ཚད་བ་སྤོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱབ་བྱེད་
 ཐུགས་ཇེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ།
 སྦྱབ་བྱེད་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་
 ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་གོམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟར། སྦྱབ་བྱེད་
 ཐུགས་ཇེ་གོམས་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་མི་
 གཅང་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདིས་ནི་འགྲོ་ལ་པན་པར་བཞེད་པ་ཉིད་བཤད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཚད་སྤོང་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཚད་སྤོང་ཡོད་དེ། ཚད་བ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གློ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་
 བ། །ཞེས་འབྱུང་བས་བསྟན་ཞིང་། རོན་ནི། རྒྱང་འཕེན་ན་རེ། ཐུབ་དབང་སྤྱིང་ཇེ་

སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་འབྱུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་
 ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སྒོ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སྒོ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རས་ཀྱི་དཀར་པོ་དང་། བུ་རམ་གྱི་མངར་བ་བཞིན།
 ཡང་ན། ཡིད་སྒོ་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་ལ་སྒྲོན་མེའི་
 འོད་བརྟན་པ་བཞིན། ཡང་ན། ཡིད་སྒོ་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། ཆང་དང་ཆང་གི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷར། སྒོ་ནི་ལུས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ་ལྷར་ན་ཡིད་སྒོ་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རས་
 ཀྱི་དཀར་པོ་དང་། བུ་རམ་གྱི་མངར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོན་མེ་ལ་འོད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། ལྷར། གལ་ཏེ་སྒོ་
 ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་རྒྱུ་འཕེན་པའི་
 རྩོགས་སྔ་མ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་དེ། སྙིང་རྩེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་
 དགག་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་
 སྤངས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྐྱན་རྒྱས་བཤད་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མ་ཡིན་ཉེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། ལུས་ཡིད་སྒོའི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཉེན་ཡིན་པ་ཆད་མས་བཀག་པས་
 ཁྱོད་འདོད་པ་དེ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྙིང་རྩེ་
 སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་སུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་ཆད་མས་བཀག་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་
 དང་། མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་
 བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྟོང་དག་ནི། །རང་གི་རིགས་ལ་སྟོས་
 མེད་ཅན། །ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན། །ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་མཆམས་སྦྱར་
 བར། །རྒྱས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ། །ཅི་ཞིག་ཡོད་གྱུར་གང་མེད་པ། །གང་གིས་
 ཕྱི་ནས་མཆམས་སྦྱར་མེད། །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས། ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་
 པའི་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། སྟོན་མས་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་སྟོན་སོང་གི་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱུ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱུ་ན། ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་རིག་པ་སྐྱ་མ་སྟོན་
 དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐ་མལ་པ་འཆི་
 ཁའི་ཡིད་སྟོང་ཏོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་སྦྱར་ཏེ། ཆགས་
 ཅན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཅིང་། དེ་ལྟ་མིན་ན།
 འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡིད་
 ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཡི་ཤེས་པས་
 པན་འདོགས་ཕྱིར། །ཡིད་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་

ལུང་དེས་ལུས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེས་ཡིད་སྒོ་ལ་པན་འདོགས་
 པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུས་དབང་ཡིད་སྒོའི་རྟེན་བྱས་པར་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུས་དབང་མེད་པར་ཡིད་སྒོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། གལ་
 ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་སྒོ། །མ་ཡིན། ཞེས་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ཡང་དེ་མེད་པར། །དེ་ལྟ་འདྲ་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་པས། །དེ་ཕྱིར་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། ཡིད་སྒོ་ཡང་ལུས་དབང་གི་རྟེན་དུ་ཐལ། དེ་མེད་པར་
 ལུས་དབང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་དུ་ཞིབ་
 ཆ་མཛད་པ་ལྟར། ལུས་ཡིད་སྒོའི་རྟེན་བྱས་པར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་གི་རྟེན་ཡིན་པ་
 ཙམ་མི་འགོག་པ་འདྲ་སྟེ། འཁར་གཞིང་རང་ནང་གི་རྒྱ་ལྷག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 པ་རོལ་པོས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་དེ། གང་འཆི་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་
 མ་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བས་བྱལ། དཔེར་ན། དབྱ་བཙོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་བཞིན། ཐ་
 མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འཆི་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འགལ་བྱུང་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་
 དང་། །མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐ་མལ་པ་འཆི་
 ཁའི་སེམས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་

བྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་
 གི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། ཚད་མ་ཡོད་པ་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། དག་བཙུག་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཆོམས་སྦྱར་མེད་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རོན་ནི། དག་བཙུག་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན།
 ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མར་མཆོམས་མི་སྦྱར་བར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་
 མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །འདོད་ན། ཐེག་དམན་དག་བཙུག་འཆི་ཁ་མའི་
 སེམས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆོམས་སྦྱར་རམ་མི་སྦྱར་ཞེ་ན། མི་སྦྱར་
 ཏེ། དེས་རང་འབྲས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་
 མེད་པར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དུ་རྣམ་ངེས་
 ལས། རོན་བྱེད་རུས་སྦྱང་དངོས་མེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། དག་བཙུག་
 ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ན། སེམས་ཅན་དུ་བགང་བའི་སྐད་ཅིག་
 གཞན་གྱི་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་པས་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་ཡི། འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལ་པན་འདོགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་པན་འདོགས་
 པའི་རོན་ཡང་གཞན་དུ་གོ་བ་བཙུག་པར་བྱ་ཡི། དེ་འདྲའི་དག་བཙུག་སངས་རྒྱ་བར་
 འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆེ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་བེམ་རིག་
 རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
 བཞེད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞུང་འདི་དག་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་ངེས་
 པར་བསྟན་པར་འདོད་ན། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དག་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེས་རང་འབྲས་རིག་
 པ་ཕྱི་མར་མཆམས་སྦྱར་བར་ཐལ། རིག་པ་ཅམ་ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་རང་
 འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཆམས་སྦྱར་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་
 མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པར་ཀ་མ་ལ་ཤིའ་ལས། གང་འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གིས་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་
 བསྐྱེད་པར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དགག་པ་ཡོད་དེ།
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་པས་ལུང་
 གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་བལ་ཕྱིར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཙོང་པ་སྦྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་ལའང་ལུས་ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟག་ནས་དགག་
 བ་དང་། རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟག་ནས་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་
 བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལུས་རགས་པ་ཆ་མེད་ཡིད་སྒྲོའི་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
 རྩལ་སྤན་དེ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པ་
 དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་འགལ་འདུ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། ལག་སོགས་གཡོ་ན་
 ཐམས་ཅད་དག གཡོ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་འགལ་བ་ཅན། །ལས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་
 ཕྱིར། །གཞན་དུ་ཐ་དད་བྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་མཐོང་
 བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། གཅིག་བསྐྱེད་པ་ན་ཐམས་ཅད་དག བསྐྱེད་པ་
 བར་འགྱུར་བའམ་མ་བསྐྱེད་པ་ན། །མཐོང་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པ་
 ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། གཅིག་ཆོན་གྱིས་བསྐྱུར་ན། །བསྐྱུར་བའམ་
 མ་བསྐྱུར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་ལག་པ་གཡོ་བའི་ཆོ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཡོ་
 བར་ཐལ། དེའི་ལག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ལུས་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་
 མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། གཡོ་མི་གཡོ་གཉིས་ཆ་མེད་
 གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་

ལུས་གཡོ་མི་གཡོའི་ཆ་དང་བཅས་ན་ལུས་དེ་ཆ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་
 སོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་གདོང་གཅིག་པོ་
 གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་ལུས་ཐམས་ཅད་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་ཐལ། གདོང་
 གི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ལུས་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆེ། ཡན་ལག་གི་གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
 གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་གོས་ཀྱིས་མ་བསྐྱབས་སོ། །ཞེས་སྒྲ་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་
 གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆེ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་གདོང་གོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
 པར་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
 པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ལྷས་བྱིན་གྱི་གདོང་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཆེ། ལུས་ཐམས་
 ཅད་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བར་ཐལ། གདོང་གི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ལུས་གཞན་གྱི་
 ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་
 གི་གདོང་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་ཆོན་གྱིས་ཁ་
 མ་བསྐྱར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གདོང་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཆེ། ཆོན་
 ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་བའི་གདོང་སྟོན་པོ་གཅིག་དང་། མ་བསྐྱར་བའི་དེ་མི་ཤ་ཁ་¹གཉིས་
 ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་གི་གདོང་ཆོན་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར།

1 ཅིག་ ཆད་དམ་སྐྱམ་སྟེ་འདྲིའི་ཐད་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མི་ཤ་ཁ་ཅིག་ ཅེས་འགྱུར་
 བས་སོ། །

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་ཚོན་སྒྲོན་པོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
 གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་དོན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང་།
 ཡན་ལག་ཅན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་རྩ་དགག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དུ་མ་ཉིད་ནའང་སྔ་མ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རགས་པ་ཡིན་ན། རྩས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་བཞིན་དུ་དབང་
 དུལ་དེའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲོན་མིན། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སོ་སྐྱེའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡིན་ན། རྩལ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོན་པོ་རགས་པ་མ་ཡིན་ན། ཕྱི་དོན་ཡིན་པས། རྩལ་སྤྲོན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སོ་
 སྐྱེའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདིས་ནི་སྐྱིབ་
 བྱེད་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པ་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་
 དེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
 པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་སོགས་དོན་གཞན་དགག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དདུལ་ཚུ་གསེར་དང་འབྲེས་པའམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་
 པ་སྤངས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་སོ་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ཡོད་
 དེ། སྐྱ་ཐ་དད་འཇུག་པས་དོན་རྩས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་

སྐྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྟོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྐྱ་
 ཤེས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་
 དེ། སྐྱ་ཐ་དད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྟོང་བ་དང་། རྒྱག་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མེད་ལ་ཐ་དད་དོན་མེད་ན། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་བྱེད་
 པར། དེགས་བརྗོད་དང་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པར་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་རྒྱག་སྐྱ་སྤྱིར་བའི་སྟོན་ན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པར་གཞན་
 སྟོང་བ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་བྱེད་པར་གཞན་མི་སྟོང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སོར་མོ་ལྷན་འགྱུར་ཞེས། །ཆོས་ཅན་
 བརྗོད་པར་གྲགས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། དེགས་
 བརྗོད་ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། པ་རོལ་པོས། རུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 དང་། རུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། རུམ་
 པ་དང་རུམ་པའི་གཟུགས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་རུམ་
 པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཙོང་བ་ན་ཐལ་འགྱུར་སྤྱི་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱེད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ།
 གཟུགས་སོགས་རུས་པའི་བྱེད་པར་ནི། །སྟོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །ཁྱ་

མེན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བྱམ་པའི་སྐྱ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེས་ན་བྱམ་པ་
 གཟུགས་སོ་ཞེས། །གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྐྱ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རོན་ནི།
 སྐྱ་མ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱམ་པའི་གཟུགས་བརྗོད་བྱར་མི་བྱེད་
 ཅིང་། བྱམ་པ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་མ་ཁུབ་སྟེ། ལྟོར་
 ལྟོར་ཞབས་ཁུམ་ཚུ་སྟོར་གྱི་རོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་བྱམ་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོགས་སྟེ་རོན་གཞན་མེད་ཀྱང་རིགས་བརྗོད་
 གྱི་སྐྱ་དང་། ཆོགས་བརྗོད་གྱི་སྐྱའི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་
 བྱི། །ཆོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། རིགས་བརྗོད་གྱི་
 སྐྱས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་། ཆོགས་བརྗོད་གྱི་སྐྱས་ཆོགས་པ་ཅན་བརྗོད་
 བྱར་སྟོང་བ་དེ་དེ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པའི་གཟུགས་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་གཟུགས་རྩས་གཞན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་སྟེ་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །བྱམ་པ་ཡི་ནི་
 གཟུགས་སོ་ཞེས། །དེ་རུས་ཁྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད། །སྟོགས་འདིས་གཞན་ལའང་
 བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། གཟུགས་ཁྱད་གཞི་དང་བྱམ་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་
 གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་དེ་སྐྱར་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། །ཁ་ཅིག་
 རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། རིགས་སྟེ་ཡིན་པས་ཁུབ་པ་
 རིགས་བརྗོད་གྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། ཆོགས་
 སྟེ་ཡིན་པས་ཁུབ་པ་ཆོགས་བརྗོད་གྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་

གཞན་འདྲ་བ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་ཞིབ་ཆ་བྱེད།
 ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་འདྲ་བ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་
 སྦྱར་བར་བྱེད། ཡང་གཞན་དག་རང་གི་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡོད། རང་
 ཉིད་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། རིགས་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དེ་
 ཡོད། རང་ཉིད་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་རོ། །རིགས་བཟོད་ཀྱི་
 སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུམ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྤྱི་རིགས་
 བཟོད་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཞིག་ དེའི་བཟོད་བྱ་དང་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ལ་རིགས་སྤྱི་ཡིན་
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལུམ་པ་སྤྱི་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་དང་
 རིགས་སྤྱི་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ལུམ་པ་དང་ལུམ་པའི་དོན་སྤྱི་
 གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུམ་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཞིག་ དེའི་
 བཟོད་བྱ་དང་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ལ་ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། ལུམ་པ་ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ལུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་
 ཉིད་གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། སེལྷེ་སེལྷེ་ཞེས་པའི་སྤྱི་རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཞིག་
 སྤྱི་དེའི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ན། རིགས་སྤྱི་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

དེར་ཐལ། མེད་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་རིགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རི་བོ་རྣམ་མ་ངེས། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
 མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཞིག་དེའི་
 ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་ཚོགས་སྐྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
 རི་བོང་རྣམ་མ་ངེས་སོ། །མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་བཞི་བའང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། རིགས་སྐྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ།
 བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། ཚོགས་སྐྱ་
 ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 ཏགས་གཉིས་པ་སྤྲ། ཁ་ཅིག་ ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན། རང་གི་དངོས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། རྩལ་རྩས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་ཡོད་
 ཅེས་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱའི་ཁ་དོག་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་
 མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་ན་དེ་རོའི་རྩལ་མེད་པར་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་གི་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན། རིགས་སྐྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་མཉམ་
 བྱ་དེ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡིན་ཚོགས་སྐྱ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཕྱ་བཞི་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་
 མ་ཡིན་པ་ནི། ཤར་གྱི་རྩལ་སྤྱན་དང་། ལུབ་གྱི་རྩལ་སྤྱན་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ཡིན་ལ་བྱེ་མ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་
 བུ། བྱེ་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུ།
 ཁ་ཅིག་རི་བོ་འབིག་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རི་བོ་
 འབིག་བྱེད་རིགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤར་
 རྩལ་གྱི་རི་བོ་འབིག་བྱེད་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རི་བོ་འབིག་
 བྱེད་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཐ་དད་པའི་རི་བོ་གཉིས་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་རྩལ་སྤྱན་ཡིད་སྟོའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡོད་དེ།
 མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཡན་ལག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མིན། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་ཚིང་བ་སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཚིང་བ་
 དང་། ལན་འདེབས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ལུས་
 བྱེ་ལྟོག་པ་ན། །རྟེན་མེད་བྱིར་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་གནས་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལས། བ་ངོ་ལ་པོ་ཤི་བའི་ཆོ་ན་སེམས་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གནས་པར་
 ཐལ། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྤྱི་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལན་གདབ་པ་དང་། ཆོ་བྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་རྟེར་

ལེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི། རྒྱ་འབྲུག་ཐོབ་
 ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱན། །གནས་རྒྱ¹ཡན་ལག་མི་འགྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 རོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་འབྲེལ་ལ་འགྱུར་འཕེན་བ་མི་རིགས་ཏེ། འདོད་གཟུགས་
 སུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་
 ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་མི་རིགས། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་
 པའི་སེམས་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་འཕེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་ལ་བྲབ་
 མེད་ཀྱི་ལན་དང་། ཕྱི་མ་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་འཕྲོས་
 མ་ཐག་འདོད་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཞི་མ་ཐག་དེའི་སེམས་
 དེའི་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་ཡན་གར་བར་མི་གནས། ཞི་འཕྲོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་
 དུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞི་མ་ཐག་དེའི་སེམས་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
 གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་སྤྲ་མ་འཆི་ཁའི་ལུས་དེ། རང་འབྲས་རང་གི་རིགས་
 འབྲས་ཕྱི་མའི་ལུས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། སྐྱེས་བུ་ཕྱི་མ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེའི་
 རིགས་འབྲས་ཕྱི་མ་འཆི་ཁའི་ལུས་དེའི་རིགས་འབྲས་ཕྱི་མའི་ལུས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཆེ་ཕྱི་མའི་
 ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལེན་ངོས་བཟུང་བ་ཡོད་དེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྡ། །ལུས་
 གཞན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རོན་ནི། ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༣༡ན རྒྱར་

སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཆེ་བྱི་མའི་དབང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་དང་
 ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོའི་རྩམ་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འོ་ན། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་
 དུ་སྐྱེས། དེ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་
 དང་པོའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་
 སེམས་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དང་། བཅ་པོ་ཡིན་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
 ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་བྱིར་ཡང་བྱུག། ཁ་ཅིག་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་པ་ནས་འཆི་ཁའི་མིག་དབང་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ།
 མི་འཐད་དེ། དེ་ན་མིག་དབང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་འཆི་ཁའི་མིག་དབང་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་
 ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་མིག་དབང་དང་། འདོད་པ་ནས་ཤི་
 འཕོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས། དེ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་
 ཟག་གི་མིག་དབང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བས་ཆོད་པའི་བྱིར།
 རང་ལུགས་ནི། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིང་གི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་མིག་དབང་
 དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་འང་གཟུགས་

མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་དོན་བསྟུན་པ་ཡོད་དེ། དེས་ན་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། སྤྱིང་རྩེ་སྤྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་
 དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་ཚུ་
 ཡི་བྱོད་བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་
 བློ་དཔྱད་པ་པ་ན་རེ། སྤྱིང་རྩེ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཡང་།
 མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། ཆད་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆོངས་དང་
 ཚུ་ཡི་བྱོད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་ཡོད་དེ། དཔེ་དོན་མི་
 མཆོངས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་ཡོད་དེ། བཙེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་
 མཆོངས་པ་དང་ཚུའི་བྱོད་ལ་མེད་པ་དང་། བཙེ་སོགས་ལ་ཡོད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤྲར་ཡང་ནི། །འབད་ཚལ་ལ་ནི་སྟོས་
 འགྱུར་རམ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ན། །རང་
 བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། བཙེ་བ་དང་ཤེས་
 རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་ཟེན་འབད་
 ཚལ་སྤྲར་མ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་། རྟེན་མི་བརྟན་ན་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ན་ཡང་།

1 མི་ ཡིག་ལྷག་ཡིན་ནམ་བཟླག་གོ།

ཁྱོད་ཉེན་བརྟན། གོམས་ཟེན་འབད་ཚུལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡིན་
 ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གང་ཆེ་བྱས་གྱུར་པ། །ཡང་ཚུལ་
 ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚད་པ་སྤངས་
 པའང་ཡོད་དེ། བཅེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར།
 རི་སྐད་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བྱ་རྩུང་བྱ་དང་
 བྱན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོད།

སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཆད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་པ་བཤད།

གསུམ་པ་བཅེ་ལྷན་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅས་
 པའི་བར་ཀྱིས་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཆད་པ་བྱུང་སྟེ། མདོར་
 བསྟན། རྒྱས་པ་བཤད། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བཅེ་
 ལྷན་སྟུག་བསྐྱེལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྤྱོད་མཛད། །ཐབས་
 བྱུང་དེ་རྒྱ་སྒོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་
 བེ། བཅེ་ལྷན་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་
 ཐབས་ལ་མངོན་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་མཛད་རིགས་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་
 གཞོམ་པར་བྱེད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱུང་སྟེ། བདེན་བཞི་རང་ལ་སྒོག་བྱ་
 གྱུར་པ་གཞན་ལ་མངོན་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་དང་། དེ་རྟོག་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུང་དང་རིགས་
 པས་རྣམ་དཔྱེད་པ། །ཞེས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྟོག་པར་
 བྱེད་པར་གསུངས། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱག་ཀུན་ལ་རྟོག་ཚུལ། འགོག་ལམ་ལ་རྟོག་
 ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས། །སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་
 དང་དེ་མི་རྟག་ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་པར་མཛད། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱ་གནས་
 བ། །འབྲས་ལོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད་པ་དང་། གཉིས་པ་
 ནི། དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་བརྟག་པ་མཛད། །རྒྱ་ཡི་ངོ་
 བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཙེ་ལྟན་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
 གནས་ན། འབྲས་བྱ་སྤྱག་བདེན་ལོག་པར་གཟིགས་པ་མེད་ཅིང་། རང་གཞན་གྱི་
 སྤྱག་བསྐལ་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། དང་པོར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་
 བསམ་ནས་འབྲལ་འདོད་བསྐྱེད། དེ་ནས་དེ་ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ། རྒྱ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་
 སོགས་སུ་རྟོག་པར་མཛད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདག་འཛིན་གཞོམ་པའི་
 ཆེད་དུ་དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྟོག་པར་མཛད་དགོས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན།
 བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །འདུས་བྱས་སྦྱོད་ཡུལ་

ཅན་ཆགས་ནི། །རྒྱ་ཡིན། ཞེས་དང་པོ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཡི་གཞི་དཔྱད་ནི། །བདག་
མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དེའི་གཉིན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལུང་དང་རིགས་པས་དཔྱད་ཚུལ་སོགས་དེ་
ལྟར་ཡིན་ན། བསྐྱེམས་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། གཤམ་དུ་ཡོད་
དེ། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་སྐྱོན་
དང་ཡོན་ཏན་དག་རབ་དུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་
བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འདུག་ཅན་
ཀྱིས། བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཐུབ་པ་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྦྱག་བསྒྲུལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་
གོམས་པས་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་ཐུགས་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྐྱེས་བུར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉན་རང་ལས་
ཁྱད་ཞུགས་པར་གྱུབ། ཅས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ཡོད་དེ། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་
སྐྱོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅས་འབྱུང་བ་ལས། ཐབས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་སྐྱོན་པ་མཐར་ཐུག་དང་། གཞན་དོན་དུ་གོམས་པར་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༣༣བ རྒྱུང་

བྱས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོན་
 པ་མཐར་ཐུག་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་གོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ། བྱུང་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་
 བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་སྟེ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་རྒྱ་རུ་བཤད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུངས་
 པ་དང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་སྐྱོར་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་འབྱུང་དང་
 ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དང་། འགོ་ལ་པན་བཞེད་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཆད་པ་རྣམས་སྐྱེས་
 བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ལ་སྦྱོར།

བདེ་གཤེགས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ།

བཞི་པ་རྒྱ་སྤངས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་
 འཆད་པ་དེ་བྱུང་སྟེ། བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་སུ་བསྟན་
 པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཚད་པ་སྤངས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས། །ཉིད་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལས། ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་
 ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བདེ་གཤེགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ལེགས་པར་སྤངས་པ། སྤྲོ་མི་ལྟོག་
 པར་སྤངས་པ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་
 དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེན་མིན་བྱིར། །ལེགས་ཡིན་དེ་ནི་བདག་མེད་པ། །མཐོང་བའམ་
 སྦྱོར་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་སྤངས་པ་ཉིད་
 སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཉེན་མི་བྱེད་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་
 ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་སྦྱོར་བ་ལས་ཐོབ་ཅེས་
 པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྦྱེ་དང་སྦྱོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག
 སྤྲོ་ཡང་ལྟོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། །བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར། །སྤྲོ་མི་
 གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བདེན་ཐ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས།
 རི་སྐྱད་བཤད་པའི་སྤངས་པ་ཉིད་བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཆ་ནས། སྤྲོ་མི་
 ལྟོག་པར་སྤངས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དེ་སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྲོ་པ་ལན་བདུན་པ་བ་
 ལྟ་བུ་¹ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པ་ནམས་སྤྲོ་ཡང་འཁོར་བར་ལོག་པས་སྤངས་པ་དེ་དང་མི་
 ལྟན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །ལམ་བཤད་མི་གསལ་
 ཉིད་ལུས་ཡིན། །གོམས་བྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས། ཉན་

1 མོད་དཔེ་རྩིང་པ། 326 བྱའི་

རང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་གདུང་བ་མེད་ཀྱང་། སྒོ་
 གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ཐར་ལམ་བཤད་པ་
 ལ་སྒོ་མི་གསལ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐུབ་པས་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཉག་ཅིག་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ལེའུ་འདིར། ཉོན་སྐྱེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་
 བ་ལ་ཤེས་སྐྱེ་བ་རྟུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤངས་ཅམ་བདེ་གཤེགས་སུ་སྟོན་གྱི།
 གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྐྱེ་བ་རྟུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་
 སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྤྱན་མོང་གི་སྟོན་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 བདག་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་གཏོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་
 དེའི་འགལ་སྒྲུབ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ནམ་གཞག་ཁས་སྤང་བར་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་སྤངས་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་འདིས།¹ མདོ་
 རང་འགྲེལ་དུ། རང་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་ཚུལ་དང་པོས། རབ་རྟུ་མཛེས་
 པའི་དོན་ནི། སྐྱེས་བུ་གཟུགས་ལེགས་པ་བཞིན་ཏེ། དོན་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་རང་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་

1 མོད་དཔེ་རྙིང་པ། ༣༥ན འདིས་ནི།

ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་འཆད། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པས། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དོན་ནི།
 རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་བཞིན་ནོ། དོན་དེ་ཡང་སློབ་པ་ལས་རང་དོན་སྤྱོད་
 སུམ་ཆོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད། གསུམ་
 པས། མ་ལུས་པའི་དོན་ནི་སུམ་པ་ལེགས་པར་གང་བ་བཞིན་ནོ། དོན་དེ་ཡང་མི་
 སློབ་པ་རྣམས་ལས་རང་དོན་སྤྱོད་སུམ་ཆོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཕྱིར།

བདེ་གཤེགས་རང་དོན་སྤྱོད་ཆོག་གི་ཚུངས་སྤངས་འཆད་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚུངས་སྤངས་པ་ཡོད་དེ། ཚུངས་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱིར་ན་སྤྱོད། །ཟད་མིན་ཞེས་
 ཟེར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི་དཔྱད་པ་པ་ན་རེ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཟད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལམ་
 པོ་ཆེའི་སྤྱོད་བྱ་བཞིན་ནོ། ཞེས་འགོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ཡོད་དེ། འདི་ལྷོག་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་ཕྱིར་
 འཁྱུལ། ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་པ་རོལ་པོས་ངི་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལྷོག་ཁྱུལ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་
 ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །སྤྱོད་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་
 གང་ན། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། འོ་ན། ཐུབ་པ་སྤྱོད་མ་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཅེ་ཡིན། སྐྱོན་ཆགས་སོགས་རྟག་པ་ཡིན་ནམ། མི་རྟག་ཀྱང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
 མེད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་གྲང་། དེ་
 ཐབས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡི་ནི། །གཉེན་སོ་གོམས་པས་ཟད་
 ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
 འབྲུང་བ་ལས། ཆགས་སོགས་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། གཉེན་སོ་བདག་མེད་
 རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། ཆགས་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་མཁན་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོབ་པ་གཞན་དོན་སྤྱན་ཚོགས་བཤད་པ།

ལྷ་པ་སྐྱོབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པ་གཞན་དོན་སྤྱན་ཚོགས་དེ་འཆད་
 པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་
 མི་གསུང་། །ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་ཕྱིར་རྩོམ་ཀྱན་ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། ཐུབ་པ་ཉིད་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གཟིགས་པའི་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གཞན་
 གང་ལ་ལྟོས་ནས་བརྟན་སྤྲོས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་མེད་པར་མཐུན་པས་
 བརྟན་མི་གསུང་བ་དང་། སྦྱོར་ལམ་བསྐྱོམས་པའི་རྩོམ་པ་ཀྱན་ཡང་གཞན་དོན་དུ་
 སྦྱོར་བར་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ལས་གྲོལ་བ་དོན་

གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པར་བྱུང། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒར་བཤའ་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱན་ལས་སྐབ་བཞིན་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་བྱུང་བ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཆད་ཡིན། ཞེས་པ་
 ཉི། དེའི་རྒྱ་བསམ་སྐྱོར་ཕུན་ཆོག་གས་བསྐྱེམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་
 ཆོག་གས་ཀྱི་ངོ་བོར་འབྲས་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་ཆོག་གི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལུགས་ཆོག་གི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དམ། སྐབ་
 བྱེད་ཆད་མ་མེད་པ་བཀག་ནས་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་ཆོག་ཏུ་བཤའ་བ་ཡོད་དེ།
 སྐྱོབ་པ་སོགས་བཞི་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཆད་མར་སྐབ་པ།
 ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བསྟོན་པའི་དགོས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་སྟོན་པ་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་སོགས་
 སྐབ་ཚུལ་བཤའ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་
 པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་
 བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསྟན་བཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤའ་དུ་ཡོད་དེ། མཐའ་
 དབྱེད་པ་དང་། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཁ་
 ཅིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་

བྱས་ནད་དང་འབྲ་བར་ཤེས་བྱར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དེས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་སྤང་བྱར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ།
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྣམ་བྱང་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་གོལ་བ་
 རོན་གཉེར་གྱི་སྤྱིས་བྱས་ནད་དང་བལ་བ་ལྟར་མདོན་དུ་བྱ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་
 པ་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་དེས་སྤྲོད་དང་འབྲ་བར་རྒྱད་ལ་
 བསྟེན་བྱར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར།
 དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པར་གྱུར་
 པའི་དད་པའི་དབང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་
 ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱག་བདེན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཁོར་བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 འབྲའི་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་བལ་
 བའི་གནས་པ་ནི། །བཅེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ལས་འཁོར་དུ་ལྷན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དད་པའི་དབང་པོ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་

བྱུང་བའི་དད་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དག་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་
 བ་དེར་ཐལ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་རྣམ་བྱང་གི་དབང་
 པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་
 མཆོད་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་མི་འཐད་དེ། ཆངས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་ཞིག་དེའི་བྱུང་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དག་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་
 འཛོག་ཚུལ་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཐུན་འགོག་བདེན་དང་། མི་གནས་པའི་མྱང་
 འདས་ལམ་བདེན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་དུ་རི་
 སྐད་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉོན་སྐྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་
 དབང་པོ་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན། འགོག་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་
 རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ལྷག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་
 གཉིས་འགལ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་སྐྱག་བསྐྱུལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པས་བསྟན་པའི་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་གང་རུང་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཀྱན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་རྒྱུར་བ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་རྒྱུར་རྒྱུར་བ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡིན་པ་ལས་ན། སྟུག་བསྟན་བདེན་པ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པས་ཁྱབ་པར་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དམ་དཔྱོད།

རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བས་བསྟན་པ་དེ། སྟུག་བསྟན་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྟུག་བསྟན་ཀྱི་སྟུག་བསྟན་ལ། འབྱུར་བའི་སྟུག་བསྟན་ལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྟན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། ད་ལྟར་མཁའ་མའི་ཟུག་གཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལྟག་པར་སྟེད་ནས་རོ་སྟོང་བའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ། རང་འབྲས་སྟུག་བསྟན་བདེན་པ་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྟན་པ་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཅ་ཉོན་བྱུག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤ། གཉིས་པ་ལ་འཁོར་བས་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་

གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་རྣམས་གཞན་ལས་ཤེས། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ།
 འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་གཞན་ལས་ཤེས།

གཉིས་པ་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་
 སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་དང་། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་
 བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དང་། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ལམ་བདེན་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་
 སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཆན་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་འཆད།
 དེའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་འཆད་
 བ་ལ། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་བྱིར། །མི་རྟག་ཅས་དང་། གཉིས་པ་འཆད་
 བ་ལ། ཉེས་པའི་རྟེན་བྱིར་དང་། །རྒྱ་དབང་བྱིར་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན། ཞེས་དང་།
 གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། བདག་མིན། ཞེས་དང་། བཞི་པ་འཆད་པ་ལ། བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའང་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་བ། །སྤྱག་བསྐལ་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་གྲུབ། །ཅས་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྒྱའི་རྣམ་པ་དང་། རྟགས་རྣམས་
 བསྟན་པའི་བྱིར། དབང་ཕྱག་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་།

སྲིད་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་དང་། གང་
 ཕྱིར་ཡང་། སྒོ་གཤམ་གས་བདེ་སྤྱག་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་
 དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལས་གསུམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་
 མེད་དེ། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བརྗོད་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་
 བེ་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་
 ཕྱིར་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། དེ་མ་ཐག་འབྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས།
 སྐབས་འདིར་དེ་རྒྱུར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་དང་། སྲིད་པ་ཉིད་རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་
 ཕྱི་མའི་རྒྱུན་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་འབྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས།
 སྐབས་འདིར་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་ཡོད་
 བ་ལས་ངང་གིས་ཡོད། དེ་མེད་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས། ལས་
 ཉིད་ཀྱང་རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་ཏགས་གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་
 དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པ། །འདུ་བྱེད་སྤྲ་མ་འཇུག་པ་ཅན། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། །འཆིང་ཡིན་ཏུག་
 ལ་དེ་གང་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱ་ལོ་མ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཞིང་། དེས་འབྱུང་གི་
 རྣམ་པ་ནི། ལམ་བདེན་གྱི་ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་

སྟོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མེན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་
 མིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འགོག་བདེན་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོའི་ཚུལ་ནི། བ་མལ་པའི་རྣམ་
 སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཟད་
 པའི་རིགས་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་རེག་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བས། གང་
 འབས་སྒྲུ་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཏྲགས་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞིག་དེའི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་
 ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་
 ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་
 འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཞིན། ཏྲགས་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་
 སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས། ཁྱོད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་། དགག་བྱ་
 ནི། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གང་
 ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་པའི་ཚུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། བདག་མེད་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི།
 གང་ཟག་རང་དབང་པའི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་བསམས་སྤང་གི་རིག་པས་ངེས་

པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་
 མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་གང་ཟག་སྤང་ལོ་ལ་བཏགས་
 པ་ཅིམ་དུ་ཟད་དོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་དེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ཐར་པ་
 སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། བདེན་
 བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་ལ་
 གཞོད་བྱ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་དུ་ཆོགས་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། གཞོད་
 བྱེད་སྟོབས་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ལྟན་ཉི་འདི་གཞིར་གྱང་རེག་
 གི་རིགས་མཐའ་དག་གཞོད་མེད་དུ་མི་གནས་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་བྱུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅོད་སྤོང་འཆད་པ་བྱུབ་སྟེ། འཁོར་ཕྱིར་
 ཐར་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པ་དང་།
 རི་སྲིད་བདག་ཆགས་མ་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་མི་
 སྲིད་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བཅེ་བའམ་
 ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །འཕངས་ལ་སྟོག་མེད་འདོད་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་
 རྣམ་བཤལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ཟེན་སྲིད་པར་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ་བ་སྤངས་པ་དེ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། སྐྱབ་བསྐྱལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་
 པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བྱུབ་སྟེ། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་ལོ་གསུམ་
 ཀྱིས་དག་བཅོམ་པས་བདག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཞི་བ་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་

ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཞེ་སྤང་མི་
 སྐྱེ་ཞེས་སྟོན་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་སྤྱིར་ཡང་། །གནས་པའི་འབད་རྩལ་ཆེན་
 བོ་མེད། །གང་དག་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 བས་ཉན་རང་སྟོང་རྗེས་སྲིད་པར་གནས་ཀྱང་སྟོང་རྗེ་དམན་པས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར་
 མི་གནས་ཤིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར་གནས་པར་
 བསྟན་པ་དང་། བ་རོལ་པོས། གལ་ཏེ་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བུའ་བྱིར། །ལམ་དང་པོར་
 བྱི་སྲིད་མེད་འབྱུར། །ཞེས་བས་འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་
 གྱིས་དེ་སྤངས་པས་སྲིད་པར་བྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སྐྱ་བ་ལ། ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་བྱིར། །སྤངས་ནའང་སྲིད་པ་གལ་ཡོད། །ཅེས་དེས་འཛིག་
 ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་སོ་ཞེ་ནའང་། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པར་སྐྱེ། ཞེས་
 བསྟན་པའི་བྱིར། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལམ་བདེན་
 བསྟན་པ་བྱུབ་སྟེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཐར་ལམ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱི་དེ་དགག་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
 དང་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་དང་བྱི་མ། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །གནས་
 རྒྱུར། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པའི་བྱིར་དང་། བར་པ་གཉིས། བདག་འཛིན་རྒྱ་
 གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཉོན་མོངས་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་
 དུ་བསྟན་ཞིང་། དེ་དང་སྟབས་ཅིག་ཏུ་སྟུག་བདེན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ངེས་འབྱུང་གི་

རྣམ་པར་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་གྱང་། །ལམ་བཞིན་སྒྲོན་ནི་
 འབྱུང་ཞེ་ན། །མ་ཡིན་ལུས་པ་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་
 དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཅ་ཏགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རིགས་པ་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་
 གཉེན་ཡིན་པར་མི་རུང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་པན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་ན་ཡང་
 གཞོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་ཙམ་གྱིས་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོར་མི་
 རུང་བ་ནི། བྱམས་སོགས་སྤངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆད་གཅོད་
 མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་མ་རིག་པའི་གཉེན་
 པོར་རིགས་པ་ནི། རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་བྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་
 དམིགས་པའི་བྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་བྱིར་གཞན་
 བེ་རིགས་མ་ཡིན། །འགལ་བ་གང་ཡིན་འདྲིར་བཤད་བྱ། །སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་
 བྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱན་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པས་འཆད། བྱི་མ་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་ཏག་ཏུ་
 ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲིད་འགྱུར་ཏེ། །སྲིད་པས་སྒྲོན་རྣམས་སྐྱབ་པར་
 བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲིད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ལེན། །དེས་
 ར་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །བདག་ཡོད་ན་ནི་
 གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་

འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བདག་འཛིན་སྲིད་པའི་
 རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ཐར་ལམ་དགག་པ་ནི། དེས་
 བར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་གོམས་པ་དང་བྲལ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་
 ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་
 དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྲིད། །ཅེས་བདེན་པ་
 བཞིའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་རོལ་པས་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་དམ་བཅས་པ་ལ་¹ཡང་སྲིད་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་
 དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །ལེགས་བསྐྱོམས་ཡང་དག་ལྟ་
 བ་ཡིས། །སྲིད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྲིད་པ་
 རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལས་བདེ་གཤེགས་སོགས་སྐབ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་སོགས་སྐབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོབ་ལས་དེ་
 ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །མ་ལུས་བྱེད་པར་མཁྱེན་པར་གྲུབ། །གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་སྟོབ། །མི་སྟོབ་ལས་ལྟག་ཅེས་འབྱུང་བ་ལས།

1 ལ་ ཡིག་ལྷག་ཡིན་ནས་བརྟག་གོ།

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་བདེ་གཤེགས་སམ་མཁུན་པ་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་སྟོན་དུ་སོང་བར་ངེས་ཏེ།
 བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འགོད་ཅིང་། བྱང་པར་གསུམ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁུན་པ། མཁུན་པ་བརྟན་
 པ། མ་ལུས་པར་མཁུན་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ། སྐྱོབ་པ་ལས་མཁུན་པ་རྣམ་དག་
 དཔོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། ལུགས་བརྒྱུ་གི་སྐབས་འདིར་རྟོགས་པ་མཐར་
 ཐུག་བདེ་གཤེགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སུམ་ཐུབ་པ་འདི།
 ཕྱི་རོལ་པ་དང་། ཉན་རང་སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་
 ཐུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་དོན་མཁུན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། །དེ་ལས་བཅེ་
 ཡིན་གཞན་དོན་ངོར། །དོན་ཐུབ་མཛད་པ་མི་འདོར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་
 གྱིས་བདེ་གཤེགས་ལས་སྦྱོར་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་སོང་
 བར་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོན་པ་དེ་ལས་བསམ་པ་ཕྱན་ཆོགས་སྐྱབ་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་པ་ཉིད་ཆད་མར་སྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། བཅེ་བས་ལེགས་དང་
 ཡེ་ཤེས་ལས། །བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྐྱབ་བྱེད་བཅས། །དེ་གསུང་བར་ཡང་མངོན་
 སྦྱར་ལྡན། །གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ཚད་མའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟའི་དངོས་
སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི། །ཚད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་
དེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །གསུང་རབ་ལས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པའང་ཡིན་ཏེ། །རྗེས་སུ་དབག་པ་མ་བཞོག་ཕྱིར། །ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་
ཉིད་ཅན། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཆོས་ཅན། །ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་
ནི། །འདི་ཡི་སྦྱར་བའང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། །རྗེས་དབག་ཚད་མ་
མ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། །རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱར་ངག་གསུངས་པ་དང་། །མདོན་
སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀའ་སྒྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུམ་པ། །སྟོན་དང་
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཚད་མ་ནི། །སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་འདིས། །བདག་
ཡིད་རང་དབང་འཕྲོགས་ནས་རིགས་ལམ་བཞིན། །ལེགས་པར་བཤད་པ་མདོ་
ཙམ་གཏམ་ཏུ་སྤྲུམ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གཤམ་དུ་ལུང་འདྲེན་ནམས་བོད་ནས་སྤར་དུ་བསྐྱར་བའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་
 ཉེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་སྤྱར་ཁང་གིས་དཔེ་བསྐྱར་བགྱིས་པའི་
 བསྟན་འགྱུར་དེབ་གཟུགས་ལྟར་བཀོད་ཡོད།

བསྐྱར་མཆན།

ལུང་འདྲེན་ཁག

ཤོག་གྲངས། ༩ མཆན། 1 ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་བ་ལ་འདོད་
 པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་དམ་པ་ནམས་དང་
 རྒྱུད་པ་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་
 བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་བགལ་མེད་
 པར་ཆར་ཕྱིན་པ་དང་། (བསྟན་འགྱུར། ཆད་མ་ཇེ་དེབ་༤༩ ཤོག་གྲངས་ ༤༥༥)

ཤོག་གྲངས་ ༡༠ མཆན། 1་.....བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་ཡང་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱས་
 པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །(བསྟན་འགྱུར། ཆད་མ་ཇེ་དེབ་༤༩ ཤོག་གྲངས་
 ༤༥༦).....ངེས་པར་ལེགས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །.....འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཇེ་ལྟར་གནས་པ་
 བཞིན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་མངོན་པར་མཐོ་
 བ་དང་། ངེས་པར་ལེགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་ཅན་དག་ཁོ་ན་འོད་ཟེར་དང་འབྲ་བས་ན་

འོད་ཟེར་དག་ཅེས་བྱའོ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩ འོག་གངས་ ༥༥༦)
 འོག་གངས་ ༡༡ མཆན། 1 རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་རང་བཞིན་ཅམ་གྱི་སྐྱེ་བདག་དང་མི་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། .....ཟུ་ཆེ་བས་
 ཉི་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཉིད་བརྗོད་དོ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་
 མ་མེ་ དེབ་༡༠༡ འོག་གངས་ ༥༥༧)

འོག་གངས་ ༡༣ མཆན། 1 གང་གི་ཆེ་གྲགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཆེ་ནི། ཀུན་དུ་བཟང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་
 གྲགས་པས་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་
 དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །བྱང་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་
 ཉི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པ་ལས་བཟུ་བར་བྱའོ། །ཟབ་པ་ནི་ཉན་
 རོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །ཟུ་
 ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མཛད་དོ། (བསྐྱར་འགྱུར།
 ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩ འོག་གངས་ ༥༥༦)

འོག་གངས་ ༡༤ མཆན། 1 བསྐྱར་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་
 མཁས་པ་དག་གྲང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་བོའི་སྦྱོན་མང་བས་
 བན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་མེད་པ་སྐད་དུ་བྱས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གོམས་
 བས་བསྐྱོས་པའི་སེམས་ཁོ་ན་བསྐྱར་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཟུ་ཡིན་པར་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་

དང་། རོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཉེས་པ་འདི་ནི་དོར་བའི་རིགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདི་ཡང་ཆེག་བྱུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
པ། རྒྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ།། (བསྟན་འགྲུལ། ཆད་མ་ཇེ་
དེབ་༥༥ འོག་གངས་༥༥༥)

འོག་གངས། ༡༥ མཆན། 1 གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་
པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཀུན་ནས་བརྟུས་པ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་པར་བྱེད་གྱི་
རང་དགའ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བའི་སྐྱབས་འདིར། རྒྱེ་བོ་པལ་
ཆེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་
བདག་ནི་སེམས་པ་དང་། སྟོང་རྗེས་ཆད་མ་ཀུན་ནས་བརྟུས་པ་བཤད་པར་སེམས་ལ་
འདོད་པ་སྟེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་པན་པ་རྒྱུད་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་དང་། པན་པ་
རྒྱུད་པ་ཡང་ཉན་པ་པོའི་སྟེ་པོའི་ཉེས་པ་ལས་གྱུར་པས་སོ།། (བསྟན་འགྲུལ། ཆད་མ་
ཇེ་ དེབ་༥༥ འོག་གངས་ ༥༥༥)

འོག་གངས། ༡༦ མཆན། 1 ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཞེ་ན། ལེགས་བཤད་གོམས་པས་ལྷུང་ལེན་
བསྐྱེད་པ་ལའོ། །བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལུགས་ལས། གང་ཞིག་གང་
དང་འབྲེལ་པ་ནི། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། (བསྟན་
འགྲུལ། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༥ འོག་གངས་ ༥༥༧)

འོག་གངས། ༡༧ / 1 (བསྟན་འགྲུལ། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༥ འོག་གངས་ ༥༥༩)

འོག་གངས། ༡༧ མཆན། 2 (བསྟན་འགྲུལ། ཆད་མ་པེ་ དེབ་༡༠༡འོག་གངས་ ༡༣༩)

ཤོག་གངས། ༣༠ མཆན། 1 དེ་ལྟ་བུ་ན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རོན་ནི་
 སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
 ཏེ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་རིགས་པ་
 དང་ལྡན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཛིག་པའོ། །དེ་ནི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་
 ཉིད་ཀྱི་ཆིག་རྣམས་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་
 པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་
 པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩
 ཤོག་གངས་ ༥༦༥)

ཤོག་གངས། ༣༠ མཆན། 2 རོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོའོ། །..... (བསྐྱར་འགྱུར།
 ཆད་མ་བེ་ དེབ་༡༠༡ ཤོག་གངས་ ༥༣༧)

ཤོག་གངས། ༣༡ མཆན། 1 .....རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བས་རྣམ་
 པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བསྐྱར་བཅོས་མཛད་པས་བཤད་པའོ། ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་
 ཇེ་ དེབ་༥༩ ཤོག་གངས་ ༥༦༥)

ཤོག་གངས། ༣༡ མཆན། 2 .....ལ་སོགས་པས་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་རྣམ་པར་.....
 (བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩ ཤོག་གངས་ ༥༦༥)

ཤོག་གངས། ༣༣ མཆན། 1 ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།

གངས་ངེས་པ་དང་། ངེས་པའི་རྒྱ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་བཤད་དེ།
 ཕྱོགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱ་བ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་དེའི་ཆ་ནི་
 བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཏེ། དེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་སྟེ། གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་
 གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བ་དག་ཡིན་ནོ། ། (བསྐྱར་འགྲུར། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་
 གངས་ ༥༤༥)

ཞོག་གངས་ ༩༣ མཆན། 1 མདོ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་པ། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་ན། གཏན་ཆིགས་ནི་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཕྱིར་ཀློལ་བ་ལ་མ་
 གྲུབ་པོ། །འོན་ཏེ་གྲུབ་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། (བསྐྱར་འགྲུར། ཆད་
 མ་ཇེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༤༦)

ཞོག་གངས་ ༩༤ མཆན། 1 ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །
 མཆན། 2 .....གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། (བསྐྱར་འགྲུར། ཆད་མ་ཇེ་ དེབ་༥༩
 ཞོག་གངས་ ༥༠༡)

ཞོག་གངས་ ༩༥ མཆན། 1 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉི་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་

བར་རྟོགས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།། (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡
 འོག་གངས་ ༤༠༡)

འོག་གངས། ༣༩ མཆན། 1 ཇེ་ལྟ་ལྟ་བྱ་བ་སྟེ་.....

འོག་གངས། ༣༩ མཆན། 1 .....ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་
 དེབ་༤༡ འོག་གངས་ ༤༠༡)

འོག་གངས། ༣༩ མཆན། 2 དེའི་ཆས་བྱ་བ་ཞེས་..... ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 གཟུང་ངོ་ཞེ་ན། (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ འོག་གངས་ ༤༠༡)

འོག་གངས། ༣༡ མཆན། 1 ..... སྟོས་པ་ཡིན་པར་ཡང་དགོས་པར་འགྲུར་ཏེ། མཐུན་
 པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་མཐུན་པ་ལས་ལྡོག་པ་བྱ་བ་མོད་ཀྱི། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོག་གངས། ༣༡ མཆན། 2 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ འོག་གངས་ ༤༠༡)

འོག་གངས། ༣༡ མཆན། 3 .....ཉམས་པར་འགྲུར་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཞེས་
 མ་བཤད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ འོག་
 གངས་ ༤༠༤)

འོག་གངས། ༣༩ མཆན། 1 .....གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འོག་གངས། ༣༩ མཆན། 2 .....བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་.....གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 བར་བཅད་པས་ནི་.....

ཞོག་གངས། ༣༥ མཆན། 3 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༧ ཞོག་གངས་ ༥༠༡)

ཞོག་གངས། ༥༥ མཆན། 1.....སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། .....སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༧ ཞོག་གངས་ ༥༠༣)

ཞོག་གངས། ༥༦ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༧ ཞོག་གངས་ ༥༠༣)

ཞོག་གངས། ༥༦ མཆན་ 2.....སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །.....དེ་མེད་
པར་ཏེ། མེ་མེད་པར་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། .....མེ་རྫས་སྤྱད་པ་ག་
རྒྱ་མི་རུང་ངོ།། ..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༡༩)

ཞོག་གངས། ༥༦ མཆན། 3.....མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་.....བསྐྱར་
འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༡༩

ཞོག་གངས། ༥༥ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༧ ཞོག་གངས་ ༥༠༣)

ཞོག་གངས། ༥༥ མཆན། 2.....སྐྱར་ཏེ་བྱ་བར་སྐྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། .....དེ་ལྟ་
བས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟེ། .....གཏན་ཆིགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ།། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༡༡)

ཞོག་གངས། ༥༩ མཆན། 1.....མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། .....སྐྱ་དང་ཐ་སྙད་དགག་
པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༧ ཞོག་
གངས་ ༥༠༥)

ཞོག་གངས། ༥༩ མཆན། 2.....དབང་དུ་བྱས་ནས། ..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་
ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༡༡)

ཞོག་གངས། ༦༩ མཆན། 1 འགལ་བ་བྱུང་བས་ནི་.....འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་བྱུང་བས་

ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གང་བའི་..... ལྷ་མ་གྲུབ་པས་ནི་.....རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པས་

ནི་དཔེར་ན། ..... (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༡ ཞོག་གངས་ ༥༠༩)

ཞོག་གངས། ༥༩ མཆན། 2 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༡ ཞོག་གངས་ ༥༠༡)

ཞོག་གངས། ༥༩ མཆན། 3.....རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་.....

.....ལྷ་མི་དམིགས་པ་ནི་.....ལྷ་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའོ། |.....(བསྟན་

འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༤༩)

ཞོག་གངས། ༥༤ མཆན། 1 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༡ ཞོག་གངས་ ༥༤༩)

ཞོག་གངས། ༥༤ མཆན། 2 འདི་སྐད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་

པའི་སྒྲིབ་བ་ཐ་དད་དེ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་མི་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་མ་

པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་མི་དམིགས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་

དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡང་ཐ་དད་དེ། ..... (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་

ཅེ་ དེབ་༡༠༩ ཞོག་གངས་༡༩༡༡)

ཞོག་གངས། ༡༠ མཆན། 1 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༩ ཞོག་གངས་ ༥༤༩)

མཆན། 2 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༡༠༩ ཞོག་གངས་ ༡༩༡༡)

ཞོག་གངས། ༡༣ མཆན། 1 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༥༡ ཞོག་གངས་ ༥༡༡)

ཞོག་གངས། ༡༡ མཆན། 1 (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༡༠༡ ཞོག་གངས་ ༥༥༡)

མཆན། 2.....ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་ཏེ། ཚེགས་པས་.....གཏན་ཚིགས་དེ་རི་

ལྷ་ར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱ་དང་རང་མི་དམིགས་པ་

ཞེས་བྱ་བའི་ནང་དུ་འདྲ། .....ནང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ..... (བསྟན་འགྲུར། ཚད་མ་ཅེ་

དེབ་༤༩ འོག་གངས་ ༤༤༧)

འོག་གངས་ ༩༠ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ འོག་གངས་ ༤༠༩)

འོག་གངས་ ༩༡ མཆན། 1 དངོས་སུ་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༤༩ འོག་གངས་ ༡༠༠༧)

འོག་གངས་ ༩༣ མཆན། 1.....མ་ཆོགས་པ་ལས་ཀྱང་..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༤༩ འོག་གངས་ ༡༠༠༥)

འོག་གངས་ ༩༤ མཆན། 1 ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།
(བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ འོག་གངས་ ༩༣)

འོག་གངས་ ༩༥ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་མེ་ དེབ་༡༠༡ འོག་གངས་ ༡༠༡༣)

འོག་གངས་ ༩༧ མཆན། 1 མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
.....འདོད་པས་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་.....སྟོན་པར་མཇད་པ་ནི་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ།།.....ངེས་པས་ནི། ..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ འོག་གངས་ ༩༡)

འོག་གངས་ ༩༩ མཆན། 1.....དེ་མཐུན་ལ། .....འདི་རུ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། .....
(བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ འོག་གངས་ ༩)

འོག་གངས་ ༩༩ མཆན། 1 .....ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ།། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་
༤༧ འོག་གངས་ ༩༧)

འོག་གངས་ ༡༠༠ མཆན། 1.....དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་.....སྟོག་པ་གསུམ་ལའང་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱིས་ཚད་མ་ཀྱན་ནས་བརྟུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས། གཉི་ག་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་
ནི་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ་..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༤༩ འོག་གངས་ ༡༠༡)

ཤོག་གྲངས། ༡༠༠ མཆན། 2 རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་སྟོས་པས་ཏེ། ..... (བསྐྱར་འགྱུར།
ཆད་མ་ཐེ་ དེབ་༥༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༣༠)

ཤོག་གྲངས། ༡༠༡ མཆན། 1.....ལོ་མ་འཁུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་ནི་.....ལོ་མ་
འཁུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། .....ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་པས་ནི་
..... (བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་ཐེ་ དེབ་༡༠༥ ཤོག་གྲངས་༡༣༣)

ཤོག་གྲངས། ༡༠༢ མཆན། 1.....ཉིད་སྟོས་པས་སྤུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ།
དེ་ནི་མཐུན་པའི་.....ཡོད་པ་སྟོས་པ་ལས་སྤར་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྟོས་པ་ནི་ཡོད་
པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་པའི་སྤྱགས་ལ་མ་བྱུང་བ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་
ཆོག་ཉིད་དུ་བསྐྱར་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་ངེས་པས་གཟུང་བ་བྱས་ན་ནི་.....གཏན་
ཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། .....ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ....ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་.....(བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་ཐེ་ དེབ་༡༠༥ ཤོག་
གྲངས་༡༣༣)

ཤོག་གྲངས། ༡༡༡ མཆན། 1 དེ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པས་ནི་.....ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་.....སྟོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། .....དེ་བས་ན་ངེས་
པར་བྱེད་པས་འདི་བསལ་ཏོ། །མེད་པའི་སྤྱི་ལྟ་རྟོག་དུ་ངེས་པར་གཟུང་བ་བྱས་ན་
ནི་.....དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མཐུན་པའི་སྤྱགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །.....
དེ་ལྟ་ན་དེ་སྤར་མ་བྱས་སོ། །ངེས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་
ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །(བསྐྱར་འགྱུར། ཆད་མ་ཐེ་ དེབ་༡༠༥ ཤོག་གྲངས་
༡༣༣)

ཤོག་གྲངས། ༡༣༩ མཆན། 1 གཞུགས་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་རོ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་
 དེས་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། (བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༧) ལོ་རྒྱ་བ་དག་
 བསྟན་སེང་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་ཤོག་གྲངས་༡༠༣ ཡང་ལོ་རྒྱ་བ་དད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
 འགྱུར། (བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༧ ཤོག་གྲངས་༣༩༧) ལས་ གཞུགས་
 མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་གཏོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ཤོག་གྲངས། ༡༣༩ མཆན། 1 མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གཏོད་པ་སྤིང་ན། དེའི་མཚན་
 ཉིད་སྟན་སྤང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ། (བསྟན་
 འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༩༡༧)

ཤོག་གྲངས། ༡༣༩ མཆན། 1.....མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཏན་ཆོགས་ལྡོག་པར་.....
 (བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༤ ཤོག་གྲངས་༡༠༣༣)

ཤོག་གྲངས། ༡༤༣ མཆན། 1 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དཔེ་དེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ།
 (བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༩༣༡)

ཤོག་གྲངས། ༡༤༣ མཆན། 2 (བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༩༤ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༣༤)

ཤོག་གྲངས། ༡༤༣ མཆན། 3 .....དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་.....ཆོས་མཐུན་པ་
 དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དག་.....ཞེས་སྟོན་པ་ནི་དེའི་ཞེས་བྱ་བའོ། (བསྟན་འགྱུར།
 ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༡༠༡ ཤོག་གྲངས་༡༠༤༠)

ཤོག་གྲངས། ༡༤༠ མཆན། 1.....གཉི་གའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ། (བསྟན་འགྱུར། ཚད་
 མ་ཅེ་ དེབ་༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༩༣༥)

ཤོག་གངས། ༡༤༣ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ ཤོག་གངས་ ༤༣༥)

ཤོག་གངས། ༡༤༤ མཆན། 1.....ཇི་ལྟར་དུ་བས་མེར་འབྱུང་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཤེ་
ན། .....(བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ ཤོག་གངས་ ༤༣༤)

ཤོག་གངས། ༡༥༠ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༡ ཤོག་གངས་ ༤༣༠)

ཤོག་གངས། ༡༥༡ མཆན། 1 ཡོད་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་མོ་ཡང་གཏན་ཆེགས་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བ་བསྐྱབས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ན་གཞན་འདི་སྙམ་དུ་
རང་བཞིན་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་
བརྗོད་པ་དེ་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་.....གྲུབ་པའི་མཐའ་སྤྱོད་བ་
ཡང་གཞན་སེལ་བ་རབ་དུ་བསྐྱབ་པ་.....དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་སྤར་བཤད་པ་བཞུགས་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་ཏེ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཇེ་ དེབ་༤༡ ཤོག་གངས་ ༡༠༡༤)

ཤོག་གངས། ༡༥༤ མཆན། 1 དེས་ན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར་ལྟོག་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ནས་ད་ནི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་
བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲིམ་སོ།

ཤོག་གངས། ༡༥༤ མཆན། 2 བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པའི་ཆོས་
.....གཏན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ནི། དེའི་བྱུང་པར་ནི་རྟོགས་འགྱུར་
བ་དག་རབ་དུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་མེ་ དེབ་ ༡༠༡ ཤོག་
གངས་ ༡༡༤༤)

ཤོག་གྲངས། ༡༧༤ མཆན། 3.....ཞེས་བཤད་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའོ། །.....
གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཅིག་རྟོགས་
གྱང་གཞན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་མེ་ དེབ་ ༡༠༡ ཤོག་
གྲངས་ ༡༢༠༠)

ཤོག་གྲངས། ༡༧༥ མཆན། 1 (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ ཤོག་གྲངས་ ༤༣༩)

ཤོག་གྲངས། ༡༩༥ མཆན། 1 གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་ལས་འབྲེལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་ཐོབ་
པ་རྗེས་སུ་འབྱུག་པའོ། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་མེ་ དེབ་༤༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༤༩)

ཤོག་གྲངས། ༢༠༡ མཆན། 1 རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་.....སྤང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། ...
...(བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཅེ་ དེབ་༤༧ ཤོག་གྲངས་ ༤༠༣)

ཤོག་གྲངས། ༢༥༤ མཆན། 1 མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཡུལ་ལོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་རེས་འགའ་མཐོང་བའོ།
མིག་བཞིན་དུ་རྟོག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བར་བརྗོད་དེ། མིག་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་
ནི་ཆོས་ཅན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞན་དོན་ལེའུའི་འབྲེལ་བ་
འཐད་ལྡན། (བསྐྱར་འགྱུར། ཚད་མ་ཆེ་ དེབ་༡༠༥ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩)

ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཡངས་པའི་སྤྱན་དང་ལྗན་པ་པཎ་ཆེན་བསོད་
 བསམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་
 སྒྲོ་གསལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་པས་སྒྲོལ་
 བྲག་རི་འཛོམས་པའི་ཐོ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

གྲུབ་མཐའ།

ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་བར་བཤད་པ།

༡༡། །རྩོམ་གྱ་རུ། འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །འདིར་
 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་བར་དང་། ཕྱི་ནང་སོ་སོའི་
 དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་བཞེ་ཁས་ལེན་པའི་
 གྲུབ་མཐའ་སྒྲོ་བའི་གང་ཟག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གནས་མ་བྱ་པའི་སྒྲེ་བ་ཆོས་ཅན།
 མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲོ་བའི་སྒྲེ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲེ་བ་བཙུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་

དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེས་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བཞི་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རྟག་མི་རྟག་གང་
 ཏུ་ཡང་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་དེ་
 ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་འདོད། །ཅས་
 པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱོད་པ་ཐོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་སྤྱོད་སྟེ། དེས་རྟག་མི་རྟག་གང་ཏུ་ཡང་
 བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་མཆོན་ཉིད།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཉིན་པའི་ལྟ་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ལྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
 དཔུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདིགས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། བོན་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
 དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བོད་གངས་ཅན་ན་ཕྱི་རོལ་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐུང་སྤྱོད་པའི་
 གང་ཟག་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་

ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་ཕྱི་རོལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་
ལ་གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་པ་འཕེན། གཞན་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་
མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་མི་ཤེས་པའི་ནང་
པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་མི་ཤེས་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་
རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་དང་། ཁྱིམ་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པ་
ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་མི་ཤེས་
པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་ཤེས་པའི་དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་གི་ལུགས་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་
སྤྱུ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཕྱི་ནང་གང་རུང་
གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་སྤྱུ་ཁས་མི་ལེན་པར་དབང་ལྷན་
ལ་སོགས་པ་འདྲི་བ་རྟེན་པའི་ལྷ་གཞན་སྐྱབས་གནས་སྤྱུ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་
ཕྱི་རོལ་པའི་མཆོན་ཉིད།

ཕྱི་རོལ་པའི་དགྲེ་བ་བཤད་པ།

སོ་སོའི་དགྲེ་བ་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་དགྲེ་བ་དང་། རང་པའི་དགྲེ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲེ་བྲག་པ། གངས་ཅན་པ། གཅེར་བྱ་པ། རིག་བྲེད་པ། རྒྱང་
འཕེན་པ་སྟེ་རྟོག་གི་སྡེ་ལ། རྟོག་གི་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཤེས་བྱ་ཆོག་གི་དོན་
རྒྱལ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ།
གྲེ་བྲག་པ། རྒྱང་མིག་པ། གཞེགས་ཅན་པ། ལུག་པ་ཅན་པ། དབང་ལྷན་པ་སྟེ་ལ། དེ་

ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཁོན་ཡོད་དེ། མིག་རྒྱ་བ་ལ་བལྟ་ཞིང་། བརྟལ་ཞུགས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་རྟ་རྒྱ་མིག་པ། གཞེགས་མ་ཟ་ཞིང་བརྟལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞེགས་
 ཟན་པ། ལྷག་པའི་གསོལ་གྱི་ཞིང་བརྟལ་ཞུགས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟ་ལྷག་པ་ཅན་
 པ། དབང་ལྷག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རྟ་དབང་ལྷག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤེས་བྱ་
 ཆོག་གི་དོན་བྱུག་ནི། རྩིས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི། །བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་བྱུག་
 ཅེས་བཤད། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་ཉིན་བྱེད་པ། རྩིས་ཀྱི་མཁོན་ཉིད། རྩིས་ལ་
 དབྱེ་ན། བདག་སྤྱོད་པ། དུས། རམ་མཁའ། ཡིད། འབྱུང་བ་བཞིའོ། །ཡོན་ཏན་ལ་
 དབྱེ་ན། གཞུགས་ཅི་རོ་རེག་གངས་ཆད་དང་། །སོ་སོ་དང་ལྷན་རྣམ་དབྱེ་དང་། །ལྷི་
 གཤེར་ཏོ་སྐྱམ་འདུས་བྱས་དང་། །བདེ་སྐྱབས་འདོད་སྤང་འབད་བ་དང་། །གནས་དང་
 གཞན་མིན་སྒོ་རྣམས་དང་། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཉི་ཤུ་བཞི། །ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱིང་
 དུ་སྐྱབས་བསྐྱེད་པས་ཉེར་ལྷ། ལས་ལ་རྒྱ་བ་འདེགས་འཛོག་དང་། བརྒྱུང་བསྐྱེད་ལ་
 སོགས། སྤྱི་ལ་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱི་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་ཡོད། ཡོན་ཏན་ཉི་
 ཤུ་ཅ་བཞིའི་ནང་ནས། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ བདེ་བ། སྤྱི་བསྐྱེད་ལ།
 འདོད་པ། སྤང་བ། འབད་པ། ཆོས། ཆོས་མིན། སྤྱི་བའི་ཤུགས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། སྤྱི་བྲག་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཇི་སྤྱིད་དུ་བདག་གི་བ་ལ་
 ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་
 ལ། བདག་གི་བ་ལ་སྤྱོད་ཅན་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་ཅན་དུ་བསྐྱོམས་པས་བདག་གི་
 བའི་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས། བདག་གཅིག་ཤུར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཐར་པ་

ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གློ་དང་བདག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད། །རྒྱུ་ན་འདུག་པའི་
 རྣམ་འབྱོར་པ། །ཡིད་ལ་གནས་པ་བདག་ཅེས་བྲ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་
 སྡེ་ལྡེ་པོ་གང་རྒྱུད་གང་ཞིག་རང་གི་ཙྰ་བའི་གྲུབ་མཐུན་ལ་ཞེས་བྲ་ཉི་ཤུ་ཙྰ་ལྡེ་ཁས་
 ལེན་པ། གངས་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། གངས་
 ཅན་པ། སེར་སྐྱེ་པ། གསལ་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཞེས་བྲ་ཉི་ཤུ་ཙྰ་ལྡེ་གངས་ཁས་ལེན་པས་ན་གངས་ཅན་
 པ། གྲོང་བྱིར་སེར་སྐྱེའི་ཆངས་འདིང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་བྲང་སྲོང་ཆེན་
 པོ་སེར་སྐྱེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་ན་སེར་སྐྱེ་པ། འབྲས་བུ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་
 སུ་ཡོད་པ་རང་གི་རྒྱུ་གྱིས་གསལ་བར་ཁས་ལེན་པས་ན་གསལ་བྱེད་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲ་ཉི་ཤུ་ཙྰ་ལྡེ་ཡོད་དེ། བདག་ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ། སྤྱི་
 གཙུག་པོ། གློ་འཕེལ་ཆེན་པོ། ང་རྒྱལ། དེ་ཙྰ་ལྡེ། དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་འབྱུང་བ་ལྡེ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙྰ་ལྡེ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དེ་ཙྰ་ལྡེ། སྤྱི་དེ་ཙྰ་ལྡེ། འི་དེ་
 ཙྰ་ལྡེ། རོ་དེ་ཙྰ་ལྡེ། རིག་བྲ་དེ་ཙྰ་ལྡེ་དང་ལྡེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་
 དེ། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྤྱི་དབང་པོ། སྤྱི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་
 དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། རང་གློ་དབང་པོ་དུག་ ལག་པའི་དབང་པོ། ཀླང་
 པའི་དབང་པོ། ཁའི་དབང་པོ། གཤམ་པའི་དབང་པོ། འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། སྤྱི་
 ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྡེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྡེ་ཡོད་དེ། ས་
 རྩ་མེ་རྒྱུད་ནས་མཁའ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲ་ཉི་ཤུ་ཙྰ་ལྡེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་

ནས་རྒྱ་ཡིན་པ་དུ། འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། སྤྱི་གཙུག་པོ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་
 ཡིན་པའི་ཐུ། དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་འབྲུང་བ་ལྟ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པའི་ཐུ། སྒོ་ལམ་ཆེན་པོ། ང་རྒྱལ། དེ་ཅམ་ལྟ་དང་བདུན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུ།
 བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བུ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐུ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་རང་བཞིན་
 རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་། །བརྩ་
 རྩལ་པོ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱིས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །ཞེས་
 དབང་རྩལ་ནག་པོའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྟ་པོ་དེ་དག་
 གང་ལས་གང་འབྲུང་ཞེ་ན། སྤྱི་གཙུག་པོ་ལས་སྒོ་ལམ་ཆེན་པོ་འབྲུང་། དེ་ལས་ང་
 རྒྱལ། དེ་ལས་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་དེ་ཅམ་ལྟ། །དེ་ལས་འབྲུང་བ་ལྟ་འབྲུང་
 པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ལས་ཆེན་ང་རྒྱལ་དང་། །དེ་ལས་བརྩ་རྩལ་ཆོག་གས་རྣམས་
 འབྲུང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རི་སྤྱིད་རང་བཞིན་དང་སྤྱིས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་
 དེ་སྤྱིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཞིག་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་
 བསྐྱེད་སྟེ། མངོན་ཤེས་གྲུབ་པ་ན་མངོན་ཤེས་གྲིས་གཙུག་པོ་ལ་བསྟན་པས་སྤྱིངས་
 པའི་ཚུལ་གྲིས་གཙུག་པོ་སྤྱིས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བསྐྱེད་ནས། གཙུག་པོ་འཇུག་
 ཡལ་བ་བཞིན་དུ་སོང་ནས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བུ་གཅིག་བུ་གནས་པའི་ཆེ་
 གངས་ཅན་གྲིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད།

རྟོག་གི་སྤྱེ་ལྟ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤེས་བྱ་
 ཆོག་གི་དོན་དགའི་གངས་ཁས་ལེན་པ་གཅེར་བུ་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་མིང་གི་

ནམ་གངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཅེར་བྱ་བ། འཛེམ་མེད་པ། རྣམ་མཁའ་གོས་ཅན་པ།
 ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་པ། ཟས་གཅོད་པ། རྒྱལ་བ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་
 ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གོས་དང་བྲལ་ཞིང་གཅེར་བྱར་སྡོད་པས་ན་གཅེར་བྱ་
 པ། བསྟན་བྱ་མེན་པ་འཛེམ་མེད་དུ་སྟོན་པས་ན་འཛེམ་མེད་པ། རྣམ་མཁའ་གོས་
 སུ་ཁས་ལེན་པས་ན་ནམ་མཁའ་གོས་ཅན། ཕྱོགས་བཅུ་གོས་སུ་ཁས་ལེན་པས་ན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་པ། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་དང་། ཅེ་གསུམ་ལ་མཆོང་བར་བྱེད་པས་ན་
 ཟས་གཅོད་པ། རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན་རྒྱལ་བ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་
 བྱ་ཆོག་གི་དོན་དགུ་ནི། སྟོག་སྟོམ་ངེས་པ་དགའ་བ་འཆོང་། །ལས་སྡིག་བསོད་
 རྣམས་ཐར་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་ཆོག་གི་དོན་དགུར་ནི། །གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་སྤྲོ་བར་
 བྱེད། །ཅས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། ཟས་གཅོད་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འཕེལ་བ་ཟད་པར་
 བྱེད་ཅིང་། ཟད་པར་བྱེད་མ་རྒྱས་པ་རྣམས། རྒྱས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་
 ཅེ་གསུམ་ལ་མཆོངས་ནས་རྒྱས་པ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྟེང་ན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ཉིག་གམ་གདུགས་དཀར་
 བོ་བྱེན་དུ་བསྟན་པ་ལྷ་བུའི་ནང་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རྟོག་གེ་སྟེ་ལྷ་བོ་གང་
 རུང་གང་ཞེས་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐུན་ལ་རིག་བྱེད་བཞི་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་
 རིག་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད། རིག་བྱེད་བཞི་ནི། སྟོན་ངག་གི་རིག་བྱེད། སྤྱིད་སྤྱང་
 གི་རིག་བྱེད། མཆོད་སྦྱོན་གྱི་རིག་བྱེད། ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷ་

ཆངས་པའི་ཞལ་བཞེན་ས་གསུངས་སོ། །རིག་བྱེད་བ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱལ་དཔོག་པ།
བྱེད་དཔོག་བ་གཉིས། འོ་ན་རིག་བྱེད་གང་གིས་གང་ལ་བཤད་ཅེ་ན། རིག་བྱེད་
རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་བཤད། དེས་བྱེད་དཔོག་བ་ལ་བཤད་དོ། །

རྟོག་གི་སྡེ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྦྱེ་བ་སྦྱ་
བྱི་མེད་པར་ཁས་ལེན་བ་རྒྱུང་འཕེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ།
རྒྱུང་འཕེན་པ། མཛེས་བ་བ་གཉིས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། འཛིག་
ཉེན་བྱི་མ་རྒྱུང་འཕེན་དུ་སོང་བས་ན་རྒྱུང་འཕེན་པ། འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་མེད་པར་
སྦྱ་ཞིང་འཛིག་ཉེན་རྒྱལ་རོལ་ཆེ་འདི་གང་མཛེས་ཀྱི་ཐབས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་
རྒྱལ་རོལ་མཛེས་བ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུང་འཕེན་གྱི་གཞུང་ལས། རང་གི་བྱ་མོ་དང་
ནི་རྒྱུང་མ་ལ། །མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྦྱོད་ཅིང་ཟ་བར་གྱིས། །ལུས་མཆོག་འདས་
གང་དེ་བྱོད་ལ་མི་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། མཛེས་མ་མང་ཐོས་གང་སྦྱ་བ། །དེ་དག་སྦྱང་
ཀའི་རྗེས་དང་མཆུངས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

ནང་བ་སངས་རྒྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

ནང་བ་སངས་རྒྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བའི་གང་ཟག་ལ་དབྱེ་ན། བྱི་ཐག་སྦྱ་
བ། མདོ་སྡེ་བ། སེམས་ཅམ་བ། དབྱ་མ་བ་སྟེ་བཞི། དེ་ལྟར་ཡང་དོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་
ལས། སངས་རྒྱུ་པ་ལ་བཞེས་དང་། །ལྷ་བ་སྦྱབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་བྱི་མདོ་གཉིས། དོན་སྦྱ་གཉིས། ཉན་

ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དེ་གཉིས་ཀས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་པལ་ཆེ་བས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྡེ་སྡོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བ་ལ་ཡིན་
 གྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མདོ་སྡེ་བས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་མདོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་གྲུབ་མཐུང་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐུང་སྤྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐུང་ལ་
 གཞུང་རྣམ་དང་། རང་རིག་མེད་ཅིང་། ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་
 བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། གཙོ་པོ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། གྲུབ་མཐུང་སྤྲོ་བར་
 བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི། དེ་ལ་གྲུས་པ་
 བཙོ་བརྒྱད། རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་སྡེ་བ། པལ་ཆེན་
 པའི་སྡེ་བ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་བ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་བ་དང་བཞིའོ། །གཞི་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་སྡེ་བའི་མཁན་པོ་ནི། རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་

ཞིང་། བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དག་བཅོམ་
 པ་སྐྱ་ཅན་འདྲིན། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྤྱི་ཀྱི་ཏའི་སྐད་དུ་འདོན་ཞིང་། ལྷམ་སྐྱར་
 ཀྱི་ལྷམ་ཕན་ཉེར་ལྷ་ནས་དགྲུ་ཡན་ལ་བྱེད། ལྷམ་སྐྱར་ཀྱི་རྟགས་བསྒྲ་དང་། རིན་པོ་
 ཆེ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་། ཤིང་ལོ་སོགས་ལ་བྱེད། འེན་ལེན་ལག་པ་བཀན་ཏེ་བྱེད།
 ལུབ་ལྷག་ཁྱེད་དང་དགྲུས་བར་དུ་ཆོད་ན་ཐུབ་པར་འདོད། སལ་ཆེན་སྤེ་པའི་མཁན་
 པོ་ནི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་སྐྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཀྱི་མཆོག་
 ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དག་བཅོམ་པ་འོད་སྐྱང་ཆེན་པོ། སོ་ཐར་ཀྱི་མདོ་སྤྱི་ཀྱི་ཏའི་སྐད་དུ་
 འདོན། ལྷམ་སྐྱར་ཀྱི་ལྷམ་ཕན་ཉེར་གསུམ་ནས་བདུན་ཀྱི་བར་ལ་བྱེད། ལྷམ་སྐྱར་
 ཀྱི་རྟགས་དུང་ལ་བྱེད། འེན་ལེན་སྒྲོད་ལ་བྱེད། ལུབ་ལྷག་ཡོལ་བས་ཆོད་ན་ཐུབ་
 པར་འདོད། གནས་བཟན་པའི་སྤེ་པའི་མཁན་པོ་ནི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་དུ་
 བྱུང་བ། མཐའ་ཁོབ་འདུལ་བའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་འཕགས་པ་ཀླ་ཏ་ཡ་ན། སོ་
 ཐར་ཀྱི་མདོ་སྤྱི་ཀྱི་ཏའི་སྐད་དུ་འདོན། ལྷམ་སྐྱར་ཀྱི་ལྷམ་ཕན་ཉེར་གཅིག་ནས་ལྷའི་
 བར་ལ་བྱེད། ལྷམ་སྐྱར་ཀྱི་རྟགས་དཔལ་བེུ་ལ་བྱེད། འེན་ལེན་འཕྲོག་ཐབས་སུ་
 བྱེད། ལུབ་ལྷག་ཐག་པས་བར་དུ་ཆོད་ན་ཐུབ་པར་འདོད། མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤེ་
 པའི་མཁན་པོ་ནི། བྲག་མཁན་ཀྱི་རིགས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བ་འདྲིན་པའི་
 མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དག་བཅོམ་པ་ཉེ་བར་འཁོར། སོ་ཐར་ཀྱི་མདོ་ཨ་ཕ་སྤྱི་འའི་
 སྐད་དུ་འདོན། ལྷམ་སྐྱར་ཀྱི་ལྷམ་ཕན་ཉེར་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་ལ་བྱེད། ལྷམ་སྐྱར་
 ཀྱི་རྟགས་དཔལ་བེུ་ལ་བྱེད། འེན་ལེན་སྐྱར་ཐབས་སུ་བྱེད། ལུབ་ལྷག་རི་མོས་

ཚོད་ན་ཐུབ་པར་འདོད། དེ་དག་ལས་གྲུས་པའི་སྡེ་བ་བཙུང་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་
 ཏུལ་བ་ལྟས། སྡེ་བ་ཐ་དང་བསྐྲག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། གཞི་ཀྱན་ཡོད་དང་ཚས་སྤང་
 སྡེ། །ས་སྟོན་པ་དང་འོད་སྤང་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སྐྱོབ་མ་ཅན། །ཐམས་ཅད་
 ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཡིན། །ཤར་རུབ་རི་དང་གངས་རིར་གནས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པར་
 སྐྱ་བའི་སྡེ། །རྟག་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་རྣམས་ནི། །ལྷ་ཚན་དག་འདུན་པལ་ཆེན་པ། །རྒྱལ་
 བྱེད་ཆལ་དང་འཛིགས་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་གནས་གནས་བརྟན་པ། །ས་
 སྐྱོག་རི་དང་སྤང་བ་པ། །གནས་མ་བྱ་པའི་སྡེ་བ་ནི། །ཀྱན་གྲིས་བཀྱར་བ་རྣམ་པ་
 གསུམ། །ཞེས་པ་ལྟར་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་བ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་ཀྱན་
 ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་བ། ཚས་སྤང་བའི་སྡེ་བ། ས་སྟོན་པའི་སྡེ་བ། འོད་སྤང་བའི་སྡེ་
 བ། མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡེ་བ། གོས་དམར་ཅན་གྱི་སྡེ་བ། སྐྱོབ་མ་ཅན་གྱི་སྡེ་བ་དང་
 བདུན་ནོ། །པལ་ཆེན་པའི་སྡེ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ཤར་གྱི་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་བ། རུབ་
 གྱི་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་བ། གངས་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་བ། རྟག་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་བ་དང་ལྷའོ། །གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་བ་ལ་དབྱེ་
 བ། རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་ན་གནས་པའི་སྡེ་བ། འཛིགས་མེད་གྱི་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་
 བ། གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་སྡེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །མང་ཐོས་བཀྱར་བའི་
 སྡེ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ས་སྐྱོག་གི་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་བ། སྤང་བ་པའི་སྡེ་བ། གནས་
 མ་བྱ་པའི་སྡེ་བ་དང་གསུམ་སྟེ་བཙུང་དོ། །དེའི་དང་པོ་བདུན་ལ་གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་

མདོ་སྡེ་གི་ཉའི་སྐད་དུ་འདོན། སྡེ་པ་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ལྟ་བུ་དང་།
 དུས་གསུམ་རྩལ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱིར། བདུན་པོ་དེའི་དང་པོ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་
 བར་སྤྲུལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་བུ་རྩལ་ཡོད་
 དུ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་བུ་ནི། གཟུགས་ཕུང་གི་གཞི། སེམས། སེམས་
 བྱུང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་དང་ལྟའོ། །དེའི་དྲུག་པ་ལ་གོས་
 དམར་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཟངས་དམར་
 པོ་ལ་བྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་པལ་ཆེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། དག་འདུན་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་
 གནས་བརྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་བརྟན་བགེས་པོ་པལ་
 ཆེ་བ་འདུས་པའི་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེ་
 བྲག་སྤྲུལ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་བ་དང་། ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་
 བ་དང་། ཉི་འོག་རུབ་ཕྱོགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་བ་དང་གསུམ་མོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་
 གང་ཞེས་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་རང་རིག་ཁས་ལེན་ཅིང་།
 ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རྩར་དང་པོས་ཕྱི་རོལ་

པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གཙོན། ཅ་བའི་ཞེས་པས་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་པའི་
 མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལ་འཇུག་ཁ་མའི་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་
 མདོ་སྡེ་པ་གཙོན། གཟུང་ནམ་དང་། རང་རིག་ཞེས་པས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་གཙོན། ཕྱི་
 དོན་ཞེས་པས་སེམས་ཅམ་པ་གཙོན། བདེན་གྲུབ་ཅེས་པས་དབྱུ་མ་པ་གཙོན། མིང་
 གི་ནམ་གངས་ལ། མདོ་སྡེ་པ། དཔེ་སྟོན་པ་གཉིས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཞེས་བྱ་ཞེ་
 བ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་མདོ་སྡེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བས་ན་མདོ་སྡེ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྟོན་སྟོན་པས་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ལྷང་གི་
 རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བའི་མདོ་སྡེ་པ། གཉིས་པ་ནི། མདོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་
 བྱའོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆེ་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བཞེད། ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་
 ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པར་བཞེད་ཅིང་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་
 ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 རྣམ་ངེས་སུ་དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་ལ། བ་རོལ་
 པོས་དག་བཅོམ་པ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཏུ་ཐལ། དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མས་སེམས་ཅན་ཏུ་བགངས་

པའི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་ཀྱང་། རང་འབྲས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་སྤྱིར།

སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
སྤྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་སེམས་ཙམ་པའི་མཆོན་ཉིད། མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་ལ། སེམས་ཙམ་པ། རྣམ་རིག་པ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པའོ། དབྱེ་ན།
སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱན་པ་གཉིས། རྣམ་བདེན་རྒྱན་
གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོར་སྤྲང་བའི་
རགས་པ་སྤྲང་བ་ལྟར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་རུང་
གང་ཞིག་དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོར་སྤྲང་བའི་རགས་པ་སྤྲང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་
པར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གྲངས་
མཉམ་པ། ལྷ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ། ལྷོ་ང་བྱེད་ཆལ་བ་དང་གསུམ། མཆོན་གཞི་
རིམ་པ་ལྟར། དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོར་སྤྲང་བའི་ཁྱ་བོའི་སྤྲང་གི་སྤྱོད་སེར་ཇས་ཐ་དད་
པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བོའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་གི་སྤྱོད་སེར་ཇས་པའི་དབང་ཤེས་
དང་། སེར་སྤྱོད་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་རྣམ་བདེན་
པ། དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོར་སྤྲང་བའི་ཁྱ་བོའི་སྤྲང་གི་སྤྱོད་སེར་གཉིས་འཛིན་པའི་དབང་
ཤེས་གཉིས་ཇས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེ་འདྲའི་ཁྱ་བོའི་སྤྲང་གི་སྤྱོད་སེར་གཉིས་
ཇས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རྣམ་བདེན་པ། དབང་ཤེས་ལ་ཁྱ་བོར་སྤྲང་བའི་ཁྱ་བོའི་

དབང་ཤེས་དང་ཁ་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་རྣམས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་
འདོད་པའི་རྣམས་བདེན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམས་རྣམས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རི་བཙས་རྣམས་རྣམས་པ།
རི་མེད་རྣམས་རྣམས་པ་གཉིས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཉིས་
སྤང་ཡོད་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཉིས་སྤང་མེད་
པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ། མདོ་སྤྱོད་པ། སེམས་
ཙམ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་དབྱ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་
གི་སྐབས་སུ་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དབྱ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་མེད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། དབྱ་མ་པའི་མཚན་ཉིད།
དབྱ་མ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམས་གངས་ཡིན། ཅིའི་
ཕྱིར་དབྱ་མ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་
པས་ན་དབྱ་མ་པ་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པས་ན། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དབྱ་མ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་པ་རིག་གྲུབ་པ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གཉིས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་དང་བདེན་མེད་
ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ། ཆོས་ཀྱི་བདེན་
མེད་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ་གཉིས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་ཀྱི་དང་
བདེན་མེད་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབྱ་མ་པ་མ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུགས་དོན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 དེ་འབྲེལ་རྣམས་གཞན་མི་འཐད་པར་ཐུག། དེ་འབྲེལ་རྣམས་གཞན་མྱོངས་པ་དོ་མཆར་སྐྱེ་
 པའི་གནས་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་གད་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐིག་
 པ་ལས། སྐྱུ་མ་གཉིས་མེད་རབ་ཏུ་མི་གནས་དབུ་མ་གཉིས། །རྣམ་འབྲེད་འདི་ཡང་
 མྱོངས་པ་དོ་མཆར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པ་
 ལ་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། འཛིག་
 རྟེན་གྲགས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་གསུམ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་པོ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དོན་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས་
 གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དོན་མེད་པར་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་ཆོ་བ་གྲགས་པ་གཉིས་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འཛིག་ཚུལ་འཛིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་འཛིག་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་ཆོ་བ་གྲགས་པ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྲགས་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་ཐུག། དེ་དང་མཐུན་
 པར་རང་རིག་མེད་ཅིང་བྱེད་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རྣམས་ཁྱབ།

རང་གི་ལུགས་ལ། དབུ་མ་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོན་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་

པོ་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཆེ་བ་གྲགས་པ་རྣམས་དང་པོ་ཡིན། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་
 འཕགས་སངས་པའི་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན། ཡང་དབུ་མ་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་
 རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས། ཐལ་རང་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་རྩ་བའི་
 གྲུབ་མཐའ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ། རང་རྒྱུད་པའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་གང་རུང་གང་ཞིག་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་མེད་པར་བཞེད་པ། ཐལ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི་
 རོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་མི་བཞེད་པའི་དེ་གཉིས། དང་པོ་
 བློ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། དེས་ཕྱི་རོན། གཟུང་རྣམ།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཞན་སྤྱི་རྣམས་
 ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དོ། །ཞི་
 འཆོ་ཡབ་སྲས། འཕགས་སངས་སོགས་ནི་ཕྱི་རོན། ཀྱན་གཞི། ཉོན་ཡིད་རྣམས་མེད་
 པར་བཞེད། གཟུང་རྣམ། རང་རིག་འཛིན་རྣམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ།
 གཞན་སྤྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་ཡོད་པར་བཞེད། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་
 གཉིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེད་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད། འཕགས་སངས་པའི་
 བྱང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད། རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་ཏེ་
 བཞེད། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་
 པ་མེད་པར་བཞེད། འཕགས་སངས་པའི་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་གྱི། དམིགས་གསལ་ལ།

སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
 རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས།
 རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་མཇུག་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
 རོན་འཆད་པ་ན། སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྲེད་ལས། ཉན་རང་འཕགས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱང་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཉན་རང་འཕགས་
 པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བློ། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་འཆད། གཉིས་
 པ་ནི། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་འཆད། རྣམ་
 བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉན་རང་འཕགས་པས་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་བསྟན། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སུ། རྩ་བ་བྲགས་པ། རྩལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་
 ལྟ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་
 བརྒྱུད་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི། སྒྲུབ་པའི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་བརྒྱད་ལས། དགག་པའི་དམ་བཅའ་
 ཆེན་པོ་བཞི་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
 པ། གུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་མེད་པ། རང་རིག་མེད་པ་དང་བཞི། སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་
 ཆེན་པོ་བཞི་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པས་བྲུབ་པ།
 བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱིས་བྲུབ་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འདུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དགག་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་
 པོ་གསུམ་དང་། སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་པོ་ལྔ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ལ། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟགས་པས་བྲུབ་པ། བདེན་འཛིན་ལ་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱིས་བྲུབ་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་མེད་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་གུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་མེད་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་གྲུབ་པ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་བརྒྱད་
 ཇོ། །གཞན་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་དང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་། སྐྱབ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ།
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བཞེད་དེ། དེས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་
 གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅམ་སོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་མ་
 བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་
 མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཆོགས་རྣམས་སུ་སྤང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་

བ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅོད་པར་
 མ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིས་ཙམ་སྤྲུལ་བདག་རྟག་
 པ་དང་། སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་རང་འབྲས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བྱེད་པ་
 པོར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། བསྟན་བཅོས་སེམས་
 ཙམ་ཞེས་བྱ་བ། །བྱེད་པོ་བཤད་པ་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་པ་སྤྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟག་པ་བཞེས།
 སྤྱོད་ཅོད་པར་མ་བསྟན་པར་གཟུང་རྣམ་ཙམ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེས་
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་དེ། དེས་གང་ཟག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེས་གང་ཟག་གི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་ན་ཡོད་
 པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དབང་པོའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་གང་ཟག་ཏུ་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་
 བཞེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་དོས་སུ་འདོགས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་
 སྤྱིད་པར་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་སྤྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེས། རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་
 ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་སྤྱོད་པ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་

ཕྱིར། དེས་གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་
 འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ལ་འདིར་
 གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆིག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་དང་། དེའི་
 འབྲེལ་པར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོག་པ་དང་། ཆིག་ཏུ་
 བརྟེན་པ་ཐ་སྙད་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ། མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་གཞན་དབང་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་དེ་ནི་
 བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་དེ། དེས་གཞན་དབང་ཡིན་ན། རང་གི་
 བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེན་ཡོད་པས་བྱུང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྷན་
 འབྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་བཞེད་དེ། དེ་གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན། །ཞེས་
 པའི་གཞུང་གི་ཚུགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཞུང་དེའི་ཚུགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་
 པོས་གཞན་སྐྱེ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཞུང་དེའི་ཚུགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་པོ་
 དང་། དངོས་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚུགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་སྤྱོད་པ་
 དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚུགས་སྡེ་སྤྱོད་པ་པོས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་
 ལེན་པ་གང་ཞིག་དངོས་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 དགག་ལ་རག་མོད། གཞུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་རང་བཞིན་མངོན་
 སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བདེན་
 པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་མ་གྲུབ་ན། གཞུང་
 དེའི་སྤྱོད་པ་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོས་གཞན་སྐྱེ་བཞེད་དེ། དངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེས་གཞན་སྐྱེ་བཞེད་དེ། དེས་སྐྱ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ས་བོན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དེས་རང་
 རིག་མི་བཞེད་དེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། དུལ་དུ་སྤངས་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་
 ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་། །ཞེས་ཡུལ་སྟོན་པོ་སྤང་བའི་སྟེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་པ་ལས་
 གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རང་རིག་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་
 དེ། ཕྱི་དོན་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྟབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་
 སྟོང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་དེ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྟབ་
 སྟེ། ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན་དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ངར་སེམས་
 པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་
 དེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ། གཞུགས་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་

ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་
 དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་གང་ཞིག་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་
 པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ན། གཞན་
 དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་
 ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་
 པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། རོ་བོ་
 དང་བྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་འདོད་པས་
 དབུ་མའི་རིགས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་
 སྙིང་པོས་བྱི་དོན་བཞེད་དེ། དེས་ཚུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཚུ་འཛིན་
 དབང་ཤེས་ལ་ཚུ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བ་འཐད། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
 གྲུབ་པར་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཚུ་བྱི་རོལ་
 དོན་དུ་སྤང་བ་དེ་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་ལས། སྤང་དུ་འབྲེལ་དོན་བྱེད་དག
 ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་ལུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་
 བྱི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་

སྒྲུབ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཡང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་མི་བསྐྱེད་བ་
 དང་། བསྐྱེད་བ་ལ་སྒྲུབ་ནས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡང་
 དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་གོ། ཞེས་ཆུ་དེ་ཆུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
 སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛིན་
 པའི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་དེ། དེས་ཆུ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཆུ་དེ་ཆུ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་བཞེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུབ་
 བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་
 ཆེན་པོ་སྤྱི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཤེས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཡང་ཞེས་པ་ནས་རྟོགས་སོ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས། ཆུ་ཆུ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་
 བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་སྒྲིག་རྒྱུ་འཛིན་
 པའི་མིག་ཤེས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་
 པའི་ཆ་ནས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་གཞན་སྐྱེ་
 བཞེད་དེ། སྤྱི་གྲུ་དེ་རང་ལས་གཞན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
 བ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། ཕྱི་དོན་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་བསྐྱབས་ཟེར།

ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་དེ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་བསྐྱབས་ཐེན། དེས་
 རང་རིག་མི་བཞེད་དེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་གྱིས་
 དཔེན་པའི་རང་གི་ངོ་མོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་
 གྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི།¹
 སེམས་ཙམ་པས་གཞན་སྣང་གི་ཤེས་པ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ། གཟུང་འཛིན་
 རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སྣང་གིས་
 ཤེས་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རང་གི་རིག་པ་དང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པར་རིག་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་སྤྱོད་ན་
 མེད་པར་བཞེད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཅེ་སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་འཕམ་སྤྱི་རོལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 ཁ་ཅིག་ཤྱོགས་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་སེམས་ཙམ་ཞེས་བྲ་བ། བྱེད་
 བོ་བོ་དགག་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་རི་སྐད་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་སེམས་པ་ནི།
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡང་། །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཏེ། །རང་གི་གྲུབ་པ་
 གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱ་འབྲས་ཤེས་པའི་བདག་

1 འདིའི་དོན་དབུ་མ་དཔོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག་གྲངས། ༣༧ལས། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་
 གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་སྟོང་པར་བསྐྱབས་པ་ན། ཤེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་སྣང་
 གིས་དཔེན་པའི་ངོ་མོ་རིག་པར་འབྱུང་བའི་རང་རིག་གྲུབ་ན། དེ་ནས་གཞི་དེ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་
 ཤེས་ཀྱི། དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་གཞི་དེ་རང་རིག་གིས་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་སྟོང་པ་མི་
 འབྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་
 དཔོན་པ་ལ། དེ་མི་འབྲུབ་ཅེས་བཀག་གོ། ཞེས་གསུངས།

ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་བར། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་
 སྟུ། །ཕྱི་རོལ་དངོས་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཚུལ་འདྲིར་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཡང་། །ཤིན་
 ཏུ་དངོས་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་
 པར་ཤེས་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སྟུ། །རིག་པའི་སྤྲུལ་སྤྱེད་གསུང་
 བྱེད་པ། །དེ་དག་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བཞིན་དོན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་ཐ་
 སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཤིང་རྟའི་ཚུལ་གཉིས་ཞོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བཟོད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱིས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་
 དེ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གཞི་གྲུབ་ན། བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 འཕགས་སེང་གཉིས་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བཞེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
 བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་དེ། གཞུགས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པ་གང་ཞིག་སྦྱ་སྦྱག་
 མ་གསུམ་པོ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་
 གསལ་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། སྦྱ་སྦྱག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་

ཏུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། དབུ་
 མ་སྣང་བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ཁོ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རུས་
 བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། ཆད་དང་མཆམས་སྒྱུར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་
 དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །ཅེས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་
 བྲངས་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་སེམས་སུ་བཤལ་བའི་
 ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་བཞེད་དེ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་
 གཉིས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལང་གཤེགས་ཀྱི་
 ལུང་། ཆོས་ལྷ་དང་ནི་རང་བཞིན་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །བདག་
 མེད་ཀྱིས་ནི་དངོས་སོར་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་སོ་ཡང་དག་འདུ། །ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་མ་
 གཏོགས་ཀུན་གཞི་མི་བཤལ་བ་རྩུང་ཙམ་ཡང་མ་རྩུང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་
 གཉིས་རང་རིག་བཞེད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །དམིགས་པ་མངོན་
 སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་གྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྲངས་ནས། ཤེས་པ་
 ཡིན་རང་ཡུལ་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང། དཔེར་ན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན།
 མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ངས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་གཙུགས་ནས་སྒྲུབ་
 པའི་མདོར་བཞེད་དེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་པོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ནི་བྲང་དོན་ཡིན་ཏེ།

དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་
 ཏུ། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་། དེས་པའི་དོན་ཉིད་ཏུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་
 ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དེས་པའི་དོན་ཉིད་ཏུ་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་རི་
 བཞིན་ཏུ་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་དགོངས་པ་དེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་
 ཉིད་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་
 ཅན། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་གཙུགས་ནས་སྐྱབ་པའི་མདོ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་དོན་གྱི་མདོར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
 མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་བ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ། འགགས་པ་མ་མཆིས་པ། གཞོན་
 མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་
 བརྒྱལ་བ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་མཚར་མཛད་
 ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐླར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐླར་བ་དེ་
 ཡང་ལྷན་མཆིས་པ། སྐྱབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན། ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
 གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། དེས་དོན་གྱི་མདོར་བསྐྱབས་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་། དང་དོན་
 ཀྱི་མདོར་བསྐྱབས་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གཉིས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཅམ་ཏུ་
 མཚུངས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་མདོ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེས་

རོན་དུ་བསྐྱབས་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་རོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་
 སྐྱར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་འབྲུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདྲ་རོན་གྱི་མདོར་སྐྱབ་པའི་འཁོར་
 ལོ་གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་རོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་མ་སྐྱར་བའི་ཤེས་རབ་སྣང་པོ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་རོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པར་ཐལ།
 གང་ཟག་དང་། སྤང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་
 བཏགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་མེད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་
 ལ། སྤང་པོ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་མེད་པ་ཀུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པའི་རོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 འདྲ་རོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་
 གསུམ་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པ་གང་ཞིག་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་
 རོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་མདོ་དང་།
 འཕགས་པ་དཔལ་འབྲེང་གི་མདོ་རྣམས་ངེས་རོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ།
 དེ་གཉིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། གཞུངས་རྒྱལ་ནས་གདུལ་
 བྱ་བའི་མདོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡངས་པའི་
 སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་གི་སྟེ། མདོ་སྐགས་རབ་འབྲུམས་སྐྱ་བ་བསོད་
 རྣམས་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྐྱར་བའོ། །

རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པའི་དཔལ་ནམ་དཔྱིད་མཆོག་གི་སྒྲེའི་ནམ་པར་
 ཐར་པ་ངོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དད་པའི་
 རོལ་ཅེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ནམ་ཐར།

ནམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་ཅེད།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་གྱི་ནམ་པར་ཐར་པའི་ཆལས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
 དད་པའི་རོལ་ཅེད་ཅེས་བྱ་བ། རྒྱལ་བ་ཀུན་བདག་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ནི། །མ་
 རུང་འདུལ་བྱིར་བྲག་པོའི་སྐྱར་བསྟན་པ། །དཔལ་ལྷན་གཤེན་རྗེ་གཤེད་པོའི་ངོ་
 བོ་ཉིད། །བློན་ཅན་སྤྲུལ་པ་ནམས་ལ་གྲུས་བྲག་འཆལ། །བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་
 ཐུབ་བསྟན་ཀུན་གསལ་དུ། །གྲགས་པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་ལ་སྒྲུ་མེད་པ། །དཔལ་
 ལྷན་མཁས་མང་འདབ་བརྒྱའི་གཉིན་གཅིག་བྱ། །སྤྲུལ་པའི་ཉིན་བྱེད་དབང་པོས་
 རིང་དུ་སྟོངས། །དེ་ཡི་ངོ་མཚར་མཛད་པའི་ཚུ་གཏེར་ལས། །སྒྲོ་བོས་ཤིན་དུ་ཐ་
 བའི་སྤྲུལ་ཅེ་ཡིས། །ཟེགས་པའི་ཆལས་སྒྲངས་ནས་རང་གཞན་གྱི། །ཐུང་ན་མེས་

གཅེས་ཡིད་ལ་བསེལ་བ་སྤྱོད། །སྐལ་བཟང་གིས་གྲང་བསྐལ་པར་ཐོས་དཀའ་
བའི། །དམ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་དམ་པའི་ནམ་ཐར་འདི། །ཡིད་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་ཡིད་འཕྲོག་
སྟོན་ངག་གིས། །ལེགས་པར་བརྟེན་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་བར་བྱ། །དེ་ཡང་འདི་
སྐད་ཐོས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་
ལོ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་སྤྲོ་ཆོག་ཞེས་པ་ཚུ་པོ་རྟའི་ལོ་ལ་རྩ་བོ་
རྗེ་འཁྲུངས་ཤིང་དགྲུང་ལོ་ཉིར་དགྲུ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དྲུག་ཅུ་བ་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་
ཕེབས། དེ་གཅིག་ལ་མངའ་རིས་དང་། དེ་དྲུག་བ་ལ་བསམ་ཡས། དེ་དགྲུ་ལ་ཡེར་
པར་དགོ་བཤེས་སྟོན་པས་འབྲུལ་འོད་མཛད། རོན་གསུམ་པ་ཤིང་པོ་རྟའི་དབྱུག་
གྲུ་རྩ་བའི་ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་སྟེ་ཐང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས། །དེ་ནས་ལོ་སྤུམ་བརྒྱ་དང་
གཉིས་འདས་པ་ན་གསེར་འཕྲང་ཞེས་པ་མོ་མོ་བྱ་ལོར་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་
འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པ་ལ་དགོ་བསྟེན་དང་། བདུན་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། བཅུ་
བདུན་བ་ལ་དབྲས་སུ་བྱོན། བཅུ་དགྲུ་བ་ལ་གསང་ཕྱར་གྲུ་བསྐྱོར་མཛད། སུམ་
ཅུ་ཅ་དྲུག་བ་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཀའ་བསྐྱུལ་ཏེ་བྱ་བལ་ལ་ཕེབས། ས་མོ་སྤང་ལ་
ལྷ་སར་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཇུགས་པ་དང་དགའ་ལྷན་འདེབས་པ་སོགས་གནང་།
སྤྱིར་བྱེད་ཅེས་པ་ས་མོ་པག་གི་རྟོར་རྩ་བཅུ་པའི་ཉིར་ལྷ་ལ་འོད་གསལ་ཆོས་གྱི་
སྤྱོད་མཛོད་དུ་མཛད་པ་ནས་ལོ་གངས་ང་དགྲུ་འདས་པ་ནམ་འཕྲང་ཞེས་པ་ས་པོ་
བྱིའི་ལོ་ལ། ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁ་བ་ཅན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
ཐེག་ལེར་གྲུར་བ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་ནམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཤིང་མཁས་གྲུབ་

མ་ལུས་པའི་འདུན་ས་དཔལ་ཅེ་ཐང་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོའི་གམ་དུ།
ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱད་ཚུལ་གྱི་མཆམས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་རིགས་རྩས་ཆོ་འབྲང་ལུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་འབྲོར་ལྡན་ཞིག་གི་སྤས་སུ་བསམ་བཞིན་དུ་རྗེ་སྤྲུལ་མ་འདི་ཉིད་
འབྱུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ནམས་ཅིག་ཆར་དུ་དབུགས་དབྱུང་བར་མཛད་
དོ། །ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

རྒྱབས་ཆེན་སྤོན་ལམ་ལག་པའི་རྫོས་གར་གྱི། །འདོད་དགའི་ལང་ཆོ་རྒྱས་
པའི་འཛིན་མ་ཡི། །སྤྱི་བོར་བྱོད་སྤྱོད་ཅོད་པན་བཀོད་པ་ན། །འཕོངས་པའི་ཡིད་ཀྱན་
བདེ་བས་སེམ་པར་གྱུར། །དེ་ནས་སྤོན་གྱི་བག་ཆགས་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་ཤུགས་
ཀྱིས་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་གཞི་མ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྐོར་འབྲུག་པར་ཆེས་
ཆེར་རིངས་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་དགེ་བསྟན་གྱི་སྤོམ་པ་ན་ཆོད་ཚུང་དུའི་དུས་
ཉིད་དུ། ལས་ཆེན་ལུ་ཉིད་དུང་དུ་མཐོས་ཏེ་མཆན་ཡང་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་
དཔལ་དུ་གསོལ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་སྤོལ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་གྲ་གཉིས་སུ་པར་
ཆད་གྱི་གྲ་བསྐྱོར་མཛད་པ། ཅེ་ཐང་དུ་བཤད་པར་གྲལ་འཛིན་ལུན་སུམ་ཆོགས་
པ་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་དུས་དབུ་ཞུ་མ་ལུང་པར་ཆོགས་ཆེན་ལ་ཕྱག་མཛད་པས།
ཆོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བཞད་མའི་སྤྱོད་ཚུང་བས་དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཆོ་འདིར་ཆེན་པོ་ལ་
འདུད་མི་དགོས་པ་དང་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱོར་བའི་ལྷས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པ་འདྲ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

སྒོ་གསུམ་ཆངས་སྤྱོད་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ལ། །རབ་མཛེས་དུར་སྤྲིག་གོས་

ཀྲིས་རྣམ་པར་དགྱིས། །རིང་ནས་གོམས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཏྲིག་གིས་སྤྲས། །ཐུབ་བསྟན་
ཁང་བཟང་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས།།

དེ་ནས་ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་སྤྱགས་ལ་འབད་མེད་དུ་ཟིན་ཞིང། དེ་དུས་ནམ་
མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་སོགས་རྣལ་ལམ་ཁྱད་པ་ཅན་མིས་པས་དེ་གཞན་དག་ལ་བཞུས་
པ་ན་ཡབ་ཀྱི་ཆོང་གྲོགས་གནས་རྟིང་པ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་བཤེས་བཟང་པོ་
ཞིག་ཡོང་བའི་ལྟས་ཡིན་ཞེས་སྐྱོང་བར་གྱུར་ཞིང། དེ་ནས་གཡའ་བཟང་དུ་ཕེབས་
ཏེ་ཆོས་རྗེ་དྲགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་འབྱམ་རམ་པ་གཉིས་བསྟེན་ནས་ལོ་ལས་
ལྷིག་གི་བར་དུ་རབ་དབྱེ་སོགས་གསུན་ཅིང་རིགས་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པས་སོགས་
པ་མེད་པར་མཐུན་ཡང། སྤྱགས་དེར་རྣམ་དཀར་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐུ་ཚུང་བ་སོགས་
ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་སྤྱགས་ཁེངས་པར་མ་གྱུར་ཏེ།
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་གཟིགས་པ།
བདག་ཅག་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་
ཀྱང་བཀའ་བློན་ལྷག་པར་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རིང་
ལུགས་ནི་མ་མེད་པའི་བཤད་སྟེལ་ཆེན་པོའི་སྟུན་པས་སྤྱགས་རབ་དུ་འཕྲོག་སྟེ་
དགྲུང་ལོ་བཙུ་བྱག་པ་ལ་སྦྱིད་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་བཤེས་གཉེན་མཁས་
པའི་དེད་དཔོན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་བཤད་འོར་བུའི་བགོ་སྐྱལ་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཕེབས་པར་མཛད་དོ། །སྟོན་ནས་ལེགས་སྦྱངས་བག་ཆགས་ཉལ་བའི་
ཡིད། །ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་འབྱུབ་པ་དཀའ་མིན་ཞིང། །ཞིང་གི་ཕུལ་བར་རྗེས་སུ་འཇུག་

བ་ཡང་། །ཡང་དག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ངང་ཚུལ་ལགས།།

དེ་ནས་བྱང་སེམས་བདེ་མོ་ཐང་བའི་སྤྲུལ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱལ་བཟང་པོ་དང་
 རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་ཕྱིར་ཆོག་གས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལྷན་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྟེན་
 རྗེ་གས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཛད། ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཡོངས་
 འཛིན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་པ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་གྱི་བར་
 དུ་བསྟེན་ནས། ཚད་མ་མདོ། རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་ངེས། རིག་ཐིག་མདོ་ཅ། བར་ཕྱིན།
 མདོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས། ཅ་འཇུག་གཞི་གསུམ་རྒྱད་ཟླ། སྟོན་འཇུག་བྲང་ངེས་
 རྣམ་འབྲེད། སྤྲུལ་བཟང་ཐིག་འབྲེད། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། བྱང་ཚུབ་གཞུང་
 ལམ། བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་ཆུང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར། རྗེའི་རྣམ་ཐར། བྱང་
 བར་དཀའ་ཆེན་བཞི་དང་ཅ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ཐར་ལམ་གསལ་བྲེད།
 སྟོན་པོ་རྒྱན། ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཚོའི་སྟོན་པོ། མཆིམས་རྒྱུ་ཆེན་མོ། རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཚོ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་བཅས་
 པ། གང་སྟོ་མ་དང་མཚན་བརྗོད་ལུང་། གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་ཆེ་ཁིད།
 བི་གུ་ཆོས་དུག་གསང་འདུས་རིམ་ལྷ། གཅོད། སྟོན་པོ་དོན་གསུམ། ལྷ་བའི་ཁིད།
 ཞེ་ཁྱོ་སྤྲུགས་ནས་བསྐྱབ་པའི་ལུང་། སྟོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྗེས་གནང་
 སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་མཐའ་ཡས་པ་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཅ་བའི་ཡོངས་
 འཛིན་མཆེད་ལྗེའི་ཡ་གཅིག་དུ་གྲུས་པས་བསྟེན་བར་གསུངས་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་
 ལས། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་སྟེ་རྒྱ། །རྗེ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་

ཞབས། །ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་གྲུས་བསྟེན་ནས། །བཀའ་གཞུང་ལུགས་བཅུ་ཐལ་
 ལྷག་ཅུ་ལ། །རིགས་ལམ་ནས་བྲངས་པའི་ཞིབ་བཤད་ཞུས། །རྗེ་ཁོང་གི་བཀའ་
 བློ་འཁོར་ཐབས་མེད། །ཡར་སློ་སྟོང་བྲང་གསུམ་ལིངས་ཀྱིས་གཏད། །རྗེ་དམ་པ་
 ཁོང་ཉིད་མ་གཏོགས་པ། །སྐྱབས་རེ་ས་གཞན་ནས་མ་བཅའ་བས། །ཐུགས་གཏོང་
 རྣམ་མཉེས་པའི་པོ་ཐག་ཆོད། །མི་ང་ལ་ཞེ་གདེངས་འདི་ཅུ་ཡོད། །པ་སྒྲ་མའི་བྱིན་
 བརྒྱབས་ཞུགས་པ་ལས། །ཆོས་ལྡན་གྱི་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་གྲུབ། །སྟོང་རུས་
 པའི་ཁོང་ནས་དད་པ་སྐྱེས། །ཁོང་ཆེ་རབས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པར་ངས། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སེ་ར་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་
 རྒྱུ། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། འབྲེད་གཉིས། རྒྱུ་སྒྲ་མ་ཉེ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྗེ་ལུང་། ཏྲ་
 མགིན་ཡང་གསང་ཁྲོས་པ་དང་། ཀུན་རིགས་ཀྱི་དབང་། རྣམ་རྒྱལ་རྣམ་འཛིན་ས་
 གཉིས། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ། རྣམ་སྤྲས་གསེར་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་
 གནང་། གྱའི་གསུམ་བསྐྱང་སོགས་དང་། སེ་ར་ཅེར་དཔོན་རྣམ་ཤྲི་ལར་ཆོས་རྒྱལ་
 བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་རྒྱུད་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་
 ལ་ཇ་སྒྲུ་ལ་དཀར་པོ་དང་། རི་ཁྲོད་ལོ་མ་གྱོན་མའི་རྗེས་གནང་། ཉི་ལྗེངས་ཆོས་རྗེ་
 དཔལ་ལྡན་འོད་ཟེར་གྱི་བྱང་དུ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བཅ་ཆོས་ཆེན་ལྷ་བཅུ་ཐམ་
 པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལུང་། ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ཐོན་འགའ་དང་བཅས་པ་དང་།
 དགའ་ལྡན་དུ་འདར་སྟོན་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་སོགས་གསན་པར་མཛད་དོ། །འདུལ་བའི་དཔལ་གྱི་བརྗེད་པའི་བྲང་

མོང་དེ། །དེ་འདྲའི་གཞུང་ལུགས་བརྒྱུས་བརྗོད་བསམ་གཏན་ནམས། །ནམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་མི་ངལ་བསྟེན་པའི་མཐུས། །མཐུ་ཆེན་ནམས་ཀྱི་གཙུག་ཏུ་ངལ་གསོ་མཛད། །དེ་
 རས་ལུང་རིགས་སྤྱོད་པའི་མཁས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་ནས་ཆོས་གྲུ་དཔལ་གྱི་ཅེ་
 ཐང་དུ་རབ་འབྱམས་གྲུ་བསྐྱོར་མཛད་པས་དེར་འདུས་པའི་མཁས་མང་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་
 བུ་ནམས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསར་པའི་དུས་སྟོན་གྱིས་ཡིད་ཆེ་མས་པ་དང་།
 དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ནམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་དཔལ་བསྐྱོང་བ། མཁྱེན་
 རབ་གཏིང་མཐའ་མི་མངོན་པ་ལ་ཁེངས་པའི་རྒྱལ་མཐའ་ལྷོ་བའི་དུལ་བའི་དཔལ་
 གསུམ་ལྡན་དུ་གནས་པར་མཛད་པས་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་རབ་ཏུ་གཡོས་ཏེ། མཁྱེན་
 པའི་ལམ་ཀུན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་ནས་སྟོན་པའི་གྲགས་ཆེན་དཀར་པོའི་མེ་ཏོག་
 རྩུགས་བཅུར་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྱོར་བར་བྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །མང་ཕོས་འདབ་གཤོག་
 རྩུགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྗིང་། །ཕྱིར་རྒྱལ་གདེངས་ཅན་འཛོམས་པའི་དངོས་སྟོབས་
 ཀྱི། །མཆེ་སྤར་མི་བཟད་པ་ཡིས་བསྐྱེགས་པ་ན། །ཐུབ་བསྟན་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་
 ལག་ཏུ་གཏད། །དེ་གའི་མོད་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དུ་བཀའ་གདམས་བསྟན་
 པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་ལས་ཆེན་ཨ་ནཱའི་བྱང་དུ་ལྷོ་ཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བའི་
 སྟོང་ནས་མདོ་ཅའི་ཞིབ་བཤད་མེ་ཏོག་སྤང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཆར་གཅིག་ལུས་
 པས་འདུལ་བའི་ཆེན་དོན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྩད། ཁོང་པ་འདུལ་བའི་རྩུགས་
 ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་འདུག་པ་དང་། རང་ལའང་བག་ཆགས་ཡོད་པ་འདྲས་རྩུགས་
 འདིར་མི་འཛིགས་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པར་གྱུར། ཅས་པ་གསུང་ཞིང་བྱིས་སྤྱི་

རོན་དུའང་། དེས་པར་བྲམ་ཟེའི་བཙུན་པ་ཉིད། །སྤར་ཡང་རང་གཞུང་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། །དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་འོངས་ཕྱིན་ཆད། །ལེགས་བཤད་འདི་ཙམ་སྤྲོ་བར་
 འོས། །ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་ཡང་། ལམ་སྟོན་ཅ་འགྲེལ། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་ཅ་
 འགྲེལ། བེའུ་བུམ་དམར་པོ། བེའུ་བུམ་ཁ་བོ། ལ་ར་བའི་ལམ་རིམ་བརྟེན་བྱང་མ།
 སྤང་རི་ཐང་བའི་ཆོག་ཀྱང་བརྟེན་མ། ཁམས་པ་ལུང་བའི་སྟོ་སྟོང་མཐུན་བརྟེན་མ།
 ཉོར་སྟོན་པ་དང་བྱང་སེམས་རྩ་བསྐྱེད་པས་མཛད་པའི་སྟོ་སྟོང་སྟན་རྟེན་ཆེན་པོའི་
 རྣམ་བཤད། སྟོ་སྟོང་གི་རྒྱ་གཞུང་མང་པོའི་ལུང་། གནས་བཙུའི་བསྐྱབ་ཡིག་ཉིད་
 གྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་པོ་སོགས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་
 ཆོས་སྟོར་པལ་ཆེར་གསན་པས་ན། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་ཕྱོགས་མཐོང་
 ཙམ་ཡོད་པ་འདིའི་བཀའ་བྱིན་ཡིན་ཅེས་ཡོངས་འཛིན་ཅ་བ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ།
 ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། དཔལ་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་ཅེ་ཐང་དུ། །རྩེ་ཡོངས་འཛིན་ཀུན་དགའི་
 མཆན་ཅན་ཞབས། །དུས་ལྔ་བ་དུག་ཏུ་གྱུས་བསྟེན་ནས། །ལམ་སྟོན་དང་བེ་བུམ་
 ལ་སོགས་པ། །བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་དུ་མ་དང་། །བྱང་པར་དུ་འདུལ་བའི་
 རོན་ལ་སྤྱངས། །ཁོང་གསུང་རབ་དལ་ཀྱི་སྤྲོ་མཁས་པས། །མི་ཁོ་བོའི་སྟོ་སེམས་
 ཆོས་ལ་བསྐྱར། །རྩེ་ཡོངས་འཛིན་འདི་དང་མཛལ་བྱིས་སྟུམ། །ཡིད་ཁོང་ནས་བྱངས་
 པའི་དད་པ་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྷ་མ་འདིས་བཀའ་གདམས་སྟོར་བྱང་སེམས་བདེ་མོ་ཐང་བའི་དངོས་སྟོབ་
 གནས་བཟུན་བྱང་རྒྱལ་བ་ལ་གསན་ནོ། །བྱབ་བསྟན་ཅ་བ་འདུལ་བའི་ཆོག་དོན་

ལ། །བྱམ་ཟེའི་བཅུན་པས་རང་གཞུང་མཐོང་བ་བཞིན། །བཀའ་གདམས་ལུགས་
 བཟང་ཀུན་དའི་གཉེན་གང་དེས། །ཁྱོད་ཐུགས་འོ་མའི་ཆུ་གཏེར་ཅིར་ཡང་རྒྱས། །སྒོན་
 གོམས་བག་ཆགས་སད་པའི་ནམ་དཔྱོད་ལ། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དངོས་
 པའི་གཤིས། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟོན་དངགས་ཆོག་རྒྱན་ནམས། །ཁྱོད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་
 བརྗོད་ཆེ་ངལ་གསོ་བགྱིད། །དེ་ནས་སྤང་ཡང་སྦྱིད་ཤོད་ལ་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་གྲ་
 ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ་གྱུབ་པའི་དབང་ལུག་ཆེན་པོ་མཁས་བཅུན་
 ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་གྲུས་པས་བསྟེན་
 བས། ཆོ་དཔག་ལྟ་དགྲ་ནམ་སྤང་མངོན་བྱང་། ཀུན་རིགས། བག་མོ་བཅུ་གསུམ་
 མ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྟ་སོ་གཉིས། བདེ་མཆོག་ལོ་བྲིལ་གཉིས། འཁོར་
 ལོ་ཆེན་པོ། རྩོམ་འཛིགས་བྱེད། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབང་། འཇམ་
 དབྱངས་ཆོས་སྒོར། རྣམ་སྤྲས་སྒོར། མགོན་པོ་བཅུ་གསུམ་མ། གྲུང་ཞལ་གཉིས།
 བྱག་བཞི་པ། དམར་པོ་སྒྲོར་གསུམ། རྩམ་ལ་དམར་པོ། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ།
 ལྟ་མོ་ཤ་མ་ཤ། བྱག་རྩོར་ལྷ་ཅ་བྱ། ཉ་མགོན་ནག་པོ། ལྟ་ན་བཞི་བསྒྲོར་སོགས་ཀྱི་
 རྩམ་གནང་། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་མ། གདན་རྩོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད། བདེ་མཆོག་ལོ་
 བྲིལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད། དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད། བ་རོ་
 ཆོས་བྱག་གསང་བདེ་དུས་འཁོར་ནམས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཟེན་མཐུན། སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་གྲ་
 སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསལ་ཅིང་། རྩ་བའི་
 ཡོངས་འཛིན་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། དཔལ་འབྲས་སྤངས་

ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་དུ། རྗེ་མཁས་བཙུན་ལྟ་འབྱོར་དབང་ལྷན་ཞབས། །ལོ་རིལ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་གྲུས་བསྟེན་ནས། །དཔལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་སྐྱར་དང་། །ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་བཤད་སོགས། །ཆོས་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞུས། །ཁོང་བཀའ་
 འིན་ལྷན་པར་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །དུས་དེང་སང་དྲན་པས་བ་སྦྱ་གཡོས། །པ་བཀའ་འིན་
 ཅན་དེའི་འིན་ལན་དུ། །ཁོར་ཟང་ཟིང་གི་འབྲུལ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །མོས་གྲུས་ཀྱི་སྦྱ་
 ཅེ་མ་ལོག་པས། །ཐུགས་དགེས་པའི་རྣལ་འབྱུང་རྒྱུད་ནས་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་གཅིག་རྣལ་ལམ་དུ་རྡོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ཁར་ཡོད་ཟེར་
 བའི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བུ་དེ་རྡོ་བོའི་བྱུང་ན་བཞུགས་འདུག་པ་ན་ཐུགས་ཁ་ཕྱེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཐུག་ཏུ་བབས་བྱུང་བ་ན། །སྦྱེ་བོ་མང་པོས་བྱུབས་ཏེ་འཕྲོག་ཏུ་བྱུང་བ་ན་ནམ་
 མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་རི་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཁྲད་ལྡན་ཞིག་གི་ཁར་སླེབས་པས་ཐུགས་བདེ་
 སྦྱུང་བྱེད་པའི་མོད་ལ་མནལ་སད་ཅིང་། དེ་ཉིན་རྗེ་བཙུན་མ་རིགས་བྱེད་མའི་རྗེས་
 གནང་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་དེ་ལ་བསྟེན་སྦྱོར་བྱས་པའི་དུས་རྒྱུ་དུ་མས་བརྒྱུན་པའི་བྱ་
 མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མང་པོས་མེ་ཏོག་སྦྱིམ་པ་གང་བ་འབྲུལ་བ་སོགས་དང་། གཞན་
 ཡང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཇོད་པ་དགོ་ལྡན་འབྲས་སྦྱངས་སོགས་ཀྱི་
 གདན་ས་འཛིན་པ་གནང་ཞིང་གཞན་པན་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བའི་མཆོན་རྟེན་རོ་
 མཆོར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་ཚུལ་སྦྱེ་ལ་ཉེ་བར་རིང་དུ་གནས་པའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་འགའ་
 ལ་ཐུགས་བསྟན་དུ་བཀའ་སྦྱུང་པ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་བསྟན་
 རྣམས་ལ་ནི་འབྲུལ་བའི་དྲི་ཅིམ་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྒྲུང་བས་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་

ཐུགས་མཐུན་ཐོགས་མེད་དུ་མངའ་བ་གོར་མ་ཆག་བ་འབྲེལ་དོན་རྒྱུ་བ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་ཉི་མ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་གསུང་དོ། རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་ཐུགས་བརྟུང་
 བདུད་ཅིང་རྒྱུ། །སྤྱིན་གྲོལ་ཟབ་མོའི་ཆུ་གླུང་གྲེ་བ་བརྒྱ། །གང་ཐུགས་འཛིན་མའི་
 ཁྲིན་དེར་བབས་བ་ཡིས། །ཉམས་རྟོགས་སྤྱུ་གུའི་སྤྱུ་ལོང་ཅིར་ཡང་གཡོས། །འགྲོ་
 བའི་མཛའ་བཤེས་མཆོག་དེའི་གཅིས་པའི་མཛོད། །མ་ལུས་མདོ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་
 གཞུང་ལུགས་ལ། །འཆང་ཅོད་ཅོམ་ལ་དབང་བསྐྱུར་མཆོན་མ་སོགས། །གཟིགས་
 ཞིང་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་འདི་མཛད་དོ།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་བཞེས་བ་ན། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ཡང་སྤྲིང་
 རྗེ་སྤྱི་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་བ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་སྤེལ་བར་
 གྲེད་པའི་སྟོད་རྒྱུད་མཁས་འདུས་ཀྱི་འདུན་སར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལུན་སྟོ་
 གྲོས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་
 རྒྱུད་འགེལ་བ་མན་ངག་དང་བཅས་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཞིབ་བཤད་ལུང་དང་
 བཅས་བ། ལོ་ངེལ་གཉིས་ཀྱི་དབང་། གསང་སྤྲུགས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དངོས་གྲུབ་
 རྒྱ་མཚོ། བདེ་མཆོག་འདོད་འཛོ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་དང་བྲིད་ཡིག་
 རིལ་བྱ་རིམ་ལུང་རྣམ་བཤད་དང་བྲིད། འཛིགས་བྲེད་ཀྱི་བྲིད། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་
 རྩོན་རྒྱལ་བཞི་ལུན། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་བྲིད། རྣ་རོ་ཆོས་དུག་གི་
 བྲིད། རིམ་ལུ་དམར་བྲིད། འཆི་མེད་འབྲུལ་འཁོར། མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་
 བྱ་དང་། སྤྱན་སྤྲེའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཟབ་ཆོས་དབལ་ཏུ་མེད་བ་གསན་བ་གནང་

བ་སོགས་ལས་ན་བཀའ་འདྲིན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་མཆོག་ཏུ་མཛད་དེ། ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས།
 སྟོད་རྒྱུད་མཁས་འདུས་གྱི་གྲ་ཆར་དུ། །རྗེ་ཆོས་ལྷན་སྒྲོ་གྲོས་མཁས་པའི་ཞབས། །ལོ་
 རོ་མཐོང་གསུམ་དུ་གཙུག་བསྟེན་ནས། །དཔལ་འདུས་པའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་
 སོགས། །འཕགས་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་དང་། །ལམ་རིམ་བ་ལྷ་ཡི་བྲིད་ལ་
 སོགས། །ཟབ་བྲིད་འགའ་ཡང་གི་བཀའ་འདྲིན་ཞུས། །འདི་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་
 དང་། །འདྲིན་འཁོར་མེད་ཅ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ལས་བསོད་ནམས་བསོགས་
 པའི་ཞིང་ས་ཡིན། །ཆོས་སྒྲོ་འདོགས་གཙུག་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན། །འཁོར་མང་
 དུ་ཐོས་པའི་མཁས་པ་དང་། །ལས་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པའི་བཙུན་པ་དང་། །སྤྲུགས་
 འགྲོ་ལ་བྱམས་པའི་བཟང་བ་སྟེ། །ལར་མཁས་བཙུན་བཟང་འདུས་གྱི་དམ་པར་
 གདལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷུག་ཆེན་པོ་ལྷ་རིམ་བ་
 ཀུན་སྤངས་སུ་བཞུགས་པ་ལའང་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་གྱི་རྗེས་གནང་
 དང་། །ཆ་དཀར་ཆོས་རྗེ་ཆོས་གྲུབ་སྐྱེ་བའི་སེངྒེ་ལ་མགོན་པོ་ལེགས་ལྷན་དང་། །གྱི་
 གྲུག་ཕྱག་བཞི་པ། །ཆེ་བདག་ཆོགས་བདག་དཀར་པོ། །རྩམ་ལ་དཀར་པོ། །རྩམ་ལ་
 སེར་པོ། །ཡུམ་སྐྱུ་གཏེར་མ། །དུར་ཁྲོད་བདག་པོ། །ཡེ་ཤེས་ཁྱུང་ཁ། །འཇམ་དབྱངས་
 རག་རག་ཤིང་རྗེས་གནང་སོགས་གསན་ཅིང་། །དགའ་ལྷན་དུ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཤེས་
 རབ་དར་ལེགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་རྒྱུད་དུ། །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་འགྲེལ་
 བ་སྒྲོན་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། །དེའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་
 བུས་དང་། །ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས་གྱི་གཞུང་ཤིག་ །བདེ་དགེས་གཉིས་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ།

གསང་སྤྲུགས་ལམ་རིམ། གྲིལ་བྱ་རིམ་ལྗེ་ནམ་བཤད། ནམ་གཞག་རིམ་པའི་ཤི་གླ།
 བསྐྱེད་རིམ་ཤི་གཞུ་ཆེན། རིམ་ལྗེ་གསལ་སྒྲོན། རིམ་ལྗེ་མདོར་བྲས། མདོ་བསྟེ། རྗེའི་
 བཀའ་འབྲུམ། མཁས་གྲུབ་བཀའ་འབྲུམ། ཀམ་ཤ་ཏམ། གྲི་རྩོ་རྗེའི་དབང་ལ་སོགས་
 པ་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསལ་ཅིང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་སྤྲུག་མ་
 མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་གྱུར་པས་རྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་མཆོད་ལྗེའི་ཡ་གཅིག་
 ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། འཕྲོག་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་བྱ། །རྗེ་
 མཁས་པའི་དབང་པོ་བརྒྱུའི་ཞབས། །དུས་ལྔ་བ་བྱུག་ཏུ་གཙུག་བསྟན་ནས། །སྤྱིར་
 མདོ་སྤྲུགས་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་དང་། །དཔལ་ལྔ་མེད་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ཡི། །གཞུང་
 བཤད་པ་པལ་ཆེར་རྗོགས་པར་བྱས། །ཁོང་གསུང་རབ་གདམས་པར་ཤར་བའི་
 མཐུས། །གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་སྤྱིག་མཁས་པས། །མི་ཁོ་བོའི་ནམ་དཔྱོད་སྤྲུག་
 པར་འཕེལ། །ཚུལ་འདི་ལས་དམ་པའི་ནམ་ཐར་བྲན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་
 རྒྱུད་པའི་དབྱར་ཆོས་ཀ་ཆལ་བཏེགས་པའི་སྟེང་དུ་རྗོ་རྗེའི་སྟོབ་དཔོན་རྟར་ཕན་མ་
 ཏིའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་སྤྱི་ཁམས་ཅུང་ཟད་བསྐྱུན་པའི་ཚུལ་བསྐྱུན་པ་ན་གྲ་བྱ་བྱ་སྟོབ་ནམས་
 ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་རིམ་ལ་འབད་ཚོལ་འདོན་པ་དང་། རྗེ་ལྔ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་
 བྱིར་བཅར་ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུན་བཀྱར་བ་གནང་བ་སོགས་ངོམས་པ་མེད་
 པར་མཆོད་པས་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་ཐུགས་མདུན་མ་སྟོག་ཀྱང་དགེས་པ་
 ཆེན་པོའི་སྟོ་ནས་བསྐྱུན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་ནས་གྲ་ཆང་སྟོང་དགོས་
 ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཆེམས་ལེགས་པར་གདམས་ཏེ། སྟོན་རྩོ་བོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་

སྟེ་ཐང་དུ་བསྟན་པའི་གཏོད་ལེན་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ཕྱག་
 ཏུ་ཐུགས་ཁུར་སོག་སྟེ། རྫོང་འཛིན་སྟོན་དཔོན་དེ་ཉིད་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་
 བསྟན་པ་ན། དེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད་
 ཅིང། དགྲང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་རྒྱད་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་
 བཞེས་པས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་དབྱར་དུས་
 ཀྱི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཏེ་གྲ་ཆང་སྟོད་འགྱུར་དུ་སོང་ཞིང་རྒྱད་སྟོད་སྟོད་
 ཞེས་པན་ཚུན་འགན་པ་བཞིན་དུ་གནས་པ་འདི་ཉིད་དམ་པ་འདི་ཁོ་ནའི་ཕྱག་རྒྱུ་སྟེ་
 མཐོང་བས་ཤེས་ལྡན་རྣམས་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་ཅིའི་ཕྱིར་གཡོ་བ་མི་བྱེད། འདི་ཡང་
 ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། རྗེ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་དམ་པ་དེ། །བཀའ་རྒྱུད་སྟེའི་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱོར་བཞིན་དུ། །སྤྱི་ལྷག་པར་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཆེ། །མི་བདག་ལ་བཅེ་བའི་
 སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། །དཔལ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྒྱལ་ཤོད་ཅིག་གསུངས། །རིགས་
 འཛིན་གྱི་སྟོན་མ་སྟོང་ཞིག་གསུངས། །གསུང་གི་ཐ་མ་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། །དག་སྤང་
 སར་སྐྱེལ་མས་ཐོར་བ་བཞིན། །རྗེ་མཁས་བཙུན་དམ་པ་དབྱིངས་སུ་ཡལ། །བདག་
 མགོན་དང་བྲལ་བར་ཤུལ་དུ་ལུས། །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་སྤར་བསགས་ཀྱི་ལས་
 འཕྲོ་དང་། །རྗེ་སྤྱི་མ་དམ་པའི་བཀའ་བློན་གྱིས། །ཆོས་ཉན་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་
 མ་ལོངས་སོ། །པ་སྤྱི་མའི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པར་བྱས། །ཆོས་དཀའ་བ་སྤྱད་
 པ་དོན་ལྡན་བྱས། །བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་དེ་རིང་ཤར། །དེ་ཡན་ཆད་བཀའ་བློན་ལྷག་
 པར་ཆེ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁའི་རིང་ལུགས་ལྷ་ལམ་གཞིར། །མདོ་རྒྱུད་

བསྟན་པ་ཉི་ལྔ་འཁོར་ཆེན་གཡོ། །གསང་སྤྲུགས་རིང་ལུགས་མཆོན་མའི་མགོན་
པོ་ནི། །འགན་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཞིག་འདིག་ཏེན་སྤང་། །ཡོན་ཏན་དགྲིལ་འཁོར་
རྫོགས་པ་ཡི། །རྒྱུད་འདིན་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི། །འཕྲིན་ལས་འོད་དཀར་འདི་མཐོང་
ཆོ། །འགོ་སློང་གུ་མུད་ཅིས་མི་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོ་བོས་ལོ་བཅུའི་རིང་གྲ་ཆང་བཟུང་བས་སྦྱིར་ལྟ་དོ་བོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་། བྱད་པར་སློབ་དཔོན་པའི་ཞལ་སྤྲན་པའི་སྦྱ་སྦྱང་བའི་བསྟུང་
གཡོགས་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཏེན་བཞེངས་འདས་མཆོད་ཆག་མེད་
བཟུང་བ་སོགས་གྱི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བཤད་ཉན་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་དགོ་རྒྱན་ཇ་
ཚུལ་འཇུག་པ་དང་འདུཁང་བྱང་འབྲེལ་ཅིགས་པ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་
ཞིག་སྦྱབ་རྒྱ་བྱང་བ་འདི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་ཉུང་
ཟད་གཅིག་སྦྱེས་སོ་ཞེས་དང་གྲ་ཆང་འདི་དག་སློབ་དཔོན་དང་མཆོད་གྲོགས་ནང་
མཐུན་པས་བཤད་ཉན་འཕེལ་བ། དགོ་འདུན་གྱིས་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པས་
ནམ་ཐར་གཙང་བ། སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ངང་གི་བྱམས་པས་དད་ཟས་འདུ་བ། མཁའ་
འགོ་ཆོས་སྦྱོངས་རྒྱན་དུ་འཁོར་བས་བར་ཆད་རྒྱུང་བ་སྒྲ་མའི་གདན་སར་སློབ་མ་
བཞུགས་པས་དམ་ཆེག་གཙང་བ་སོགས་ཏེ། འདིག་ཏེན་གྱི་ཡོན་གནས་སུ་འོས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་དག་གདུལ་བུའི་ཞིང་འདིར་རྗེ་རྗེ་འཆང་། །དུར་
སྦྱིག་གར་གྱིས་འགོ་གུན་འདྲན་འདི་ལ། །འདྲན་པར་མ་རུས་འོག་མིན་མཁའ་ལ་
བྱོལ། །དཔལ་ཡོན་ཅན་ཡང་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་ཞུགས། །དེ་མཐོང་རྒྱ་སྒྲང་བདག་པོ་

རབ་འཛིགས་ཏེ། །འདར་བའི་བརྒྱབས་འཕྲེང་གཡོ་དང་འཛིགས་པའི་སྒྲ། །རྒྱ་སྐར་
 རྣམ་མཁའི་པ་མཐར་འགྲོས་པ་ལྟའི། །མཁའ་ཡངས་གཟུགས་མེད་དབྱིངས་སུ་གཤམ་
 བམ་སྟམ། །དེ་དུས་འོན་སྒྲ་དང་ཉི་སྤྲིངས་ཀྱི་གདན་སའང་གནང་ནས་སྐྱུ་སེར་རྣམས་
 ལ་གང་ལ་གང་པན་གྱི་དོན་གནང་བས་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཚྭ་གས་དེའི་འགྲོ་བ་མ་
 ལུས་པའི་སྐྱབས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་རྒྱན་ཆགས་
 ཞིང་སྐབས་དེར་སྒོ་གསལ་སྤིང་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་རྗེ་བླ་མས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་བཀའ་འོག་དང་མི་སྣའི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནན་སྦྱོང་ཆེས་
 པ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་མངོན་པ་ཙམ་ན། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་བཀའ་འོག་ཏུ། དམ་པའི་ཞལ་བཞེས་རྗེ་ཡི་རི་མོ་བཞིན། །གྲགས་པ་སྤིང་ལ་
 ཡི་དམ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད། །དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་། །སྒྲོས་པར་
 ཅི་འཆལ་ཚུལ་བཞིན་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཕེབས་པ་ཁུར་དུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཏེ།
 ཆོས་རྗེ་དཀོན་དར་བ་ལ་རྒྱད་པ་གཏང་ནས། སྤྱེལ་ལོ་ལ་སྒོ་གསལ་སྤིང་གི་འཆང་
 ཉན་དུ་ཕེབས་ཏེ། ལོ་ངོ་དུག་གི་བར་དུ་བཀའ་ཆེན་རྣམས་ལ་གཞུང་བཤད་ལེགས་
 པར་མཛད་པས་འགྲན་ཆེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རིགས་བྱ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་སྤྱི་སྤེར་གྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དགྲེས་པར་གནང་ཞིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་བླ་མ་དུ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་དཔེ་ལུང་བཅས་པ། བཀའ་གདམས་སྟུང་བཞི་
 དང་ཐིག་ལེ་བཅུ་དུག་གི་དབང་། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་བཏུ། འཇམ་དབྱངས་
 དཀར་པོ། མི་གཡོ་དཀར་པོ། རོ་བོ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་གྱུ་དུ་བྲག་

སོ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ། ཡེ་ཤེས་ཁྱུང་ཁ། ཐུག་ཏུག་པ། ཆོས་རྒྱལ།
 འདོད་ཁམས་དབང་ཐུག་མ། རྣམ་སྤྲུལ་གསེར་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ཐུག་
 རྒྱལ་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་། མཆོན་བརྗོད་བཤད་པ། སྒོ་སྒྲིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
 དམར་ཁྲིད་ཆོས་བྱ་ཐུགས། ལྷ་ཁྲིད། བེ་གྲུ་ཆོས་ཏུག་གི་ཁྲིད། ཆེ་ཁྲིད། སྒྲིང་པོ་
 གོན་གསུམ་ཀྱི་ཁྲིད། འཕོ་ཁྲིད། མགོན་པོ་སྒྲིང་ཞུགས་ཀྱི་ཁྲིད། ལོ་འཛིན་འཛིན་གས་
 བྱེད་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
 རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་རང་གི་བཀའ་འབྲུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ། དཀའ་
 རབ་འབྲུམས་སྤྱོད་པའི་མཁས་མང་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་ཚུ་སྦྱང་འབབ་པ་བཞིན་དུ་འདུས་
 ཤིང་དགེ་བཤེས་ཡང་ཆ་ཆ་འདེབས་འདེབས་ཡོད་པ་ལས་ན་གྲ་ཆང་མཁན་ཆེན་
 དཔལ་སྒོ་བ་དང་མཁས་མཆོག་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་པའི་དུས་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ་
 ཞེས་ཀྱན་གྱིས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་བྱུང་ནའང་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ཆེན་སེར་དམག་ལངས་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་འཐུད་པ་
 ཆེར་མ་བྱུང་བར་སྤང་སྟེ། དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱིབ་དགོས་པ་སོགས་ནས་བཤད་ཉན་རྒྱན་
 འཐུད་པ་གཅིག་མ་བྱུང་ཁྱེད་། ཅི་སྟོན་གྱི་རིང་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས་བཙོན་
 འབྲས་ཏུག་པོའི་གོ་ཆ་གྱོན་ཏེ་གོ་ཆོད་དང་བསྟན་པའི་གཞུང་བཤད་བགྱིས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒོ་མིག་དག་པས་ཐོས་ལ་འདུན་གྱུར་ནས། །མཁས་ལ་འདུད་
 ཅིང་ལེ་ལོ་དོར་བ་ཡིས། རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་པ་རོལ་སོན་པ་དང་། །སྐལ་བཟང་
 རེ་བ་བསྐྱོང་བ་དགའ་བ་ཡི། །རྒྱ་ཆེན་མང་དུ་ཐོས་པས་སྒོ་འདོགས་ཆོད། །རྣམ་

དག་སྒྲུལ་གསུམ་ཚུ་བོས་རང་རྒྱུད་གང་། ། ལུང་རྟོགས་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བས། ། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས། ། དེ་ནས་རྗེ་སྒྲུ་
 མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་པན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་གནས་
 གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ཞིག་གསོས་སོགས་ཀྱི་བཀུར་སྟེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཞབས་ཏོག་
 སྐྱབ་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གྲ་བུ་
 སྟོབ་སྟེན་བདག་ནམས་ཀྱི་གདུང་ལྷགས་དག་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 ལ་བཏེན་ནས་ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་ཤར་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཀུན་སྤངས་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་
 ཆོས་ཀྱི་བཞེས་གཉེན་པའི་བྱང་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོར་བ་ཡན་ལག་
 དུག་དང་ཆེ་དབང་ཞིག་ཀྱང་གསན། གདན་ས་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་པ་ལ་
 ཟབ་ལམ་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་གི་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་ཞིང་། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་
 བཞེས་པ་སྤང་གི་ལོའི་ཚུལ་ཞུགས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཆེས་བཟང་པོ་ལ། སྟོགས་དུས་ཀྱི་
 རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
 ཞེས་འཛིག་ཏེན་གསུམ་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་འབྲེན་པ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སེང་
 གའི་ཁྱི་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་སྟོན་མི་ཀུན་གྱིས་མངའ་གསོལ་ཏེ་འདུས་པ་
 རྒྱ་མཚོའི་ཆོགས་ལ་ལེགས་པར་བཞེད་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་སྐྱེལ་བ་
 སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ནམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་བཟང་པོས་ལོ་ཉིལ་པོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་
 བསྐྱངས་ཞིང་། སྟོན་དབྱིད་གཉིས་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། དབྱར་དགུན་གཉིས་
 སྟོར་བ་བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་པས་དུས་འདའ་བ་སོགས་ཕྱག་སྟོལ་བཟང་པོ་ཐུགས་

ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྲངས་ལས་འདས་པ་འདུས་པར་
 བྱུང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སློབ་གསུང་པའི་གདོང་ལྗེ་ཁྱིམ། །བརྗེད་ཅིང་ཡིད་འཕྲོག་
 སྐྱེ་ཡིས་རབ་འཛེགས་ཏེ། །ཆེ་མས་དཀར་སྤྲིན་གསེབ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་
 ཀྱི། །གསལ་བྱེད་འབྲུག་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཆར་པལ། །དེ་ཆེ་མཁས་མང་གཙུག་མུང་
 ལྷན་པའི་ཆོག་གས། །དག་འབའི་སྒྲོས་གར་གཡོ་བར་བྱུང་བ་དང་། །སྤྱི་འགྲོ་འཛིན་
 མའི་ཁམས་འདི་མ་ལུས་པ། །པན་བདེའི་ལོ་ཐོག་རྒྱས་པ་མཉམ་དུ་མཛད། །དུས་
 དེར་ཡང་བསྟན་པ་དེ་མ་མེད་པའི་སྲོལ་བཟང་པོ་དུས་ཀྱི་ཐ་མར་དར་ཞིང་རྒྱས་
 པའི་ཚུལ་ལ་བདུད་རིགས་སྡེ་དང་བཅས་པས་མི་བཟོད་པའི་བྲུག་རྩ་དག་པོ་ལྡང་
 བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེར་དམག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་གཏད་ཆེས་ཆེར་བྱུང་བ་ནམས་
 ཐུགས་དམ་ཟབ་མའི་འཁོར་ཡུག་ཏུ་འདུལ་ཏེ། ལྷུང་དུ་ཞི་བར་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་བ་
 རྒྱུགས་འཛིན་དང་བཅས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དར་རྒྱས་རྗེ་རྩེ་དུ་སོང་ཞིང་རང་རྒྱུགས་
 ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་སྲོལ་རྒྱུན་ཆགས་པར་གནས་པར་བྱུང་ཞིང་གདན་ས་
 རིན་པོ་ཆེར། རྗེ་སྤྱི་མའི་གསེར་སྐྱ་ཆེན་པོ་དོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞེངས་པ་དང་། གཟིམ་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་ནམ་པར་དག་པ་
 གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སློན་སྐྱབ་བྱ་བ་ལྷག་པར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་རྗེ་ཆོས་སྦྱོང་རྒྱ་མཆོའི་དུང་གདན་སར་བསྐྱོས་ཏེ། རྗེ་རང་ཉིད་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་
 གཟིམས་ཁང་དུ་བྱུང་བ་ལྷགས་གནང་སྟེ། གཙོ་བོར་ཐུགས་དམ་ཟབ་མའི་རིམ་པ་

ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་ཞིང་། སྐལ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་
 ལ་མདོ་རྒྱད་མན་ངག་གི་རེ་བ་སྐྱོང་བ། མལ་གྲོ་རིན་ཆེན་གླིང་གི་ཞལ་བདག་ཅམ་
 གནང་བའི་སྒོ་ནས་བཞུགས་པར་མཛད་དོ། །དུས་ངན་མི་བཟད་སུན་པའི་དམག་རུམ་
 ཐེབས། །ལོག་སྐྱོད་སེར་བའི་ཁུར་ལྡན་སྤྲིན་ཕུང་འཁྲིགས། །དགོ་ལེགས་ལོ་ཐོག་
 འཛོམས་པར་ཅོམ་བ་ན། །ཐུགས་ཟེའི་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱུང་གིས་མཁའ་ལ་དེད། །འགྲོ་
 གུན་བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་ལྟ་ལམ་དུ། །ནམ་དག་ལྟག་བསམ་ཏྲ་བདུན་གྱིས་
 བངས་པའི། །བྱིན་རྒྱབས་འོད་འབར་གསེར་རི་ལྟར་བཟིང་སྐྱུའི། །མཐོང་ཐོས་བྱ་
 བའི་སུན་སེལ་འདི་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་ཟེ་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་བ་གཞན་དོན་དུ་
 ཐེག་པ་ན་དགུང་ལོ་རེ་དུག་པ་ལ་འབྲས་སྤངས་སྤྱི་སོ་དང་སྟེ་གདོང་ཅེ། སྐྱོར་མོ་
 ལུང་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་སོགས་ནས་མཆོད་ཡོན་ནམས་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་
 གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་བཏབ་པ་དང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྟག་པར་གཅེས་པའི་ཐུགས་
 འདུན་བྲག་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཟེ་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་སྐུ་ལ་སྐྱུ་ཞིག་
 མ་སེབས་བར་དུ་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་ཞལ་བཞེས་གྲུབ་པ་
 ན་བསྟན་པའི་ཁུར་རྒྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཞེན་དུ་ལྷུང་བ་ནམས་རྩུང་ཟད་ཡིད་མི་རངས་
 པར་མདོན་པ་ནམས་ལ་འདི་སྐྱོད་ཅེས་བཀའ་སྐུལ་ཏོ། །སྤྱི་མའི་གདན་ས་གྲུབ་པའི་
 དབེན་གནས་སུ། །དོ་མཆར་མདོ་རྒྱད་གསུང་རབ་མཛེས་མ་དང་། །ཡིད་འཕྲོག་ནམ་
 དཔྱོད་གྲགས་པའི་ཐུ་ཅན་ངོས། །ས་སྐྱོང་ཆོས་རྒྱལ་སྒོན་པོར་བཅས་པ་དང་། །དགོ་
 འདུན་ངང་མོ་མཐའ་དག་མགྱིན་གཅིག་ཏུ། །ནན་ཏན་གསུང་རབ་སྟན་པོས་བསྐུལ་

བ་ལས། །དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བཞུགས། །ན་ཚོད་ཡར་
 སོང་མགོ་བོར་རྣམ་གཤེད་གི་གདེངས་ཀ་ལྷི་བས་གཅེས་པར་གོ་ན་ཡང་། །བསྟན་
 པའི་རིལ་མཚོ་རྒྱས་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །ཆོས་ལྷན་མགྱོན་པའི་རྩ་སྤྱོད་གས་
 མ་ཐོད། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་པ་རིལ་སྤྱོད་པོ་ཡིས། །འོས་པ་བཞིན་དུ་མཐུན་
 པར་བསུས་པའི་ཆོ། །སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཐུན་ཀྱན་ལ་དབང་བྱེད་པའི། །ཁོར་བུའི་ཁྲི་ལ་
 འཁོད་པ་སྤྱོད་གས་ཅི། །གཞན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུ་མཚོ་མི་འཕེལ་ཞིང་། །དགོ་འདུན་
 གསེར་བྱ་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ན། །ཀྱན་མཁྱེན་གདེངས་ཅན་དབང་པོའི་གདན་
 ཁྲི་ཡང་། །ཉོན་མོངས་རྩལ་གྱིས་གཡོགས་པའི་སྟེགས་བུར་བྱད། །ཁྲོད་ཁྲོད་སྤྱོད་
 པོའི་དབུལ་བ་མི་སེལ་ཞིང་། །མི་རྣམས་མཐུན་པར་ནོར་བུ་མི་ཤེས་ན། །རིན་ཐང་
 མེད་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །ཆོང་དུས་ངན་པར་འགྱུགས་པ་འོས་སམ་ཅི། །ཞེས་
 དང་། མཐོ་རིས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ལས་མཐོ་བ་ཡི། །གདན་ས་གཉིས་པ་མེད་པར་ཀྱན་
 གྱིས་ཁུམས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འབྲས་སྤངས་ཁྲི་ཐོག་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཀྱན་ལ་མཐུན་ངོས་སུ་ནམ་མཁའ་
 གཡའ་དག་པ་ལ་འཇའ་མཚོན་སྣ་ལྷའི་སྒྲ་བྲེས་དང་། །གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་
 བ་དན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནི་
 ཆེས་ཆེར་གསལ་བ་དང་། ལྷའི་མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབབ་པ་སོགས་ལ་མཚན་པའི་ལྷས་
 ཀྱི་སྤྱོད་གས་རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་སྤྱིགས་ལམ་རྣམ་གཞག་ཅུང་བྱད་
 ཉམས་པ་ལེགས་པར་འཆོས་པ་དང་གང་ལ་གང་འཆམས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་

ཆགས་སུ་བསྐྱོར་བ། བསྐྱར་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལོ་ལོ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྩོ་
 རྩོ་གདན་ཆོས་འཁོར་དཔལ་གྱི་ལྷ་སར་ར་ས་དང། ར་མོ་ཆེད་རྩོ་བོ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་
 དུང་དུ་སྒྲོན་ལམ་ནམ་པར་དག་པ་སྐྱབ་པའི་མགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཐོང་ཐོས་བྱན་རེག་
 གི་འགྲོ་བ་ནམས་ལ་པན་འདོགས་པར་མཛད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གཟིམས་
 ཁང་སོགས་ཀྱི་ཞིག་རལ་བསོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགོན་གནས་བྱང་པར་ཅན་
 དེ་ཉིད་ལྷག་པར་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ལེགས་ཆོགས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དབྱར་དུས་ཀྱི་
 ལུ་བོ་འམ་ཡར་ངོའི་ལྷ་བ་ལྷ་བྱར་སྤེལ་བས་ཕྱོགས་འདིར་བཀའ་བློན་ལུ་བྱང་
 བས་ཀྱུན་གྱིས་བཀའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བས་དགེ་འདུན་ནམས་ཀྱང་དེ་དུས་
 ཁོ་ན་ཐུགས་མཐུན་ཞིང་ཆོས་སྦྱོང་གྱི་དགའ་སྟོན་ཉིད་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་གྱུར་ལ།
 འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་ལོ་རང་དུ་བསྐྱར་བ་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་ས་སྦྱོང་མིའི་བདག་
 མོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་འདྲོམས་ཡོན་མཆོད་ཀྱིས་ནན་ཆར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱི་ལུ་མགོ་མཁས་ཤིང་
 གྲུབ་པ་བསྟེས་པ་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་སྦྱོར་
 མོ་ལུང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་ཏེ་བསྐྱར་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་མཐུ་ལས་ལུགས་
 གཉིས་ཀའི་སྒོལ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ཞིང། སྦྱོར་མོ་ལུང་གི་སྤེ་སྤིད་ཀྱི་ཡོ་འབྲེམས་
 ཆེན་མོ་སོགས་སྒོས་མི་འབྱུང་པའི་སྤེ་གཟར་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཅི་བྱ་
 གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱེ་བོའི་སྤེ་འདི་ཉིད་ལ་ལྷོས་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་འཆོ་
 བའི་འཛིགས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་སྐབས་པར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་

འདིར་བཀའ་འདྲིན་ལྷག་པར་ཡང་ཆེ་བར་གྱུར་ཞིང། དེ་རྗེས་སེ་རའི་གདན་ས་གནང་
 དགོས་པ་བྱུང་བས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལྷག་པར་སྐྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་མདོར་ན་པན་ཚུན་
 ཐམས་ཅད་དུ་གང་ལ་གང་འཆོམས་སུ་དུས་སུ་ཆོས་གསུང་བ་སྤྲིགས་ནམ་གཞག་
 འཆོས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང། དེ་
 ནམས་སུ་རང་རང་གི་ཡུལ་སློལ་དང་བསྟན་པའི་སློབ་འཁོར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་
 ཐམས་ཅད་ལ་རེ་བ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་གནང་སྐྱོང་ཀྱན་ལ་སྟོམ་པར་
 མཛད་ཅིང་དོན་མེད་ཀྱི་དབང་ཤེད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ས་པའི་ཡོ་ལང་ནམ་ཡང་
 མི་གནང་ཞིང་འདིའི་སྐྱབས་སུ་དོ་རྗེ་འདྲིན་པ་ཉི་མ་བཟང་པོའི་གསུང་ལས་ཀྱང།
 ཐབས་ཀྱི་ཡོ་ལང་གནང་སྤྲོན་འབྱུང་སྐྱོད་སོགས། །སུ་ཡི་རེ་བའང་མ་ཆད་པ་རེ་
 མཛད། །དོན་མེད་ཤོགས་རབ་གནང་བ་གཏན་མ་མཐོང་། །དབང་ཤེད་ཟང་ཟིང་ཡོ་
 ལང་ལ་མི་དགེས། །སྤལ་གྱི་ཐབས་ཆས་གདན་ཆ་སོགས། །སྐྱོར་རེ་བ་རེ་འདྲིན་ཅིང་
 དེ་ཡི་དཔེར། །བདེ་གཤེགས་པག་མོ་གྲུབ་པའི་ནམ་ཐར་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་
 པག་མོ་གྲུབ་ནི་ཡོན་བདག་གི་བསྟེན་བཀུར་དང་འབྱུལ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནམས་
 ཀྱིས་དགེ་འབྱུན་ཁོ་ན་སྐྱོང་ཞིང་སྐྱོད་ཆོས་མ་མཛད། །སྐྱེ་མདུན་དུ་བྱུང་བ་ནམས་
 ལ་སུ་ཅིད་ལ་དཀར་ཡོལ་དང་སྤྲང་པོ་ལ་པམ་པབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིམ་བཤུགས་དུ་
 བསྐྱོར་བ་གནང་བར་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་འདི་ནམས་ཀྱང་སྟོ་གོས་དང་ལྡན་
 པས་གཞུ་བོར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟག་ཤིང་དབྱེད་ན། ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ངོ་
 མཆར་བའི་ནམ་པ་ཐར་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་གོ། །མཁའ་བཙུང་པའི་

གཏེར་ཆེན་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་དེ། །སྤྱི་བ་གཉེས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་
གཟིགས་ཞིང་། །སློ་བློས་མཆོག་སྦྱོལ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོད། །སྦྱ་གསུམ་
སྦྱོན་བྱུང་དུས་གསུམ་བྱུགས་སྦྱ་ཆུད། །འཇམ་དཔལ་གསང་བདག་པད་དཀར་ཅན་
ནམས་ཀྱང་། །རལ་པའི་རྒྱན་སྤངས་བྱུང་དུ་བཏུད་གྱུར་ཀྱང་། །ད་དུང་མཚུངས་པར་
དཀའ་བ་ས་གསུམ་ན། །སྤང་བ་འདྲེན་པར་གྱུར་བ་གཞན་དག་གང་། །རབ་ཏུ་དམན་
པའི་སྦྱོད་ཚུལ་བྱེ་བ་བརྒྱས། །གངས་མེད་བསྐལ་པར་སྦྱབ་པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི། །སྦྱོས་
པའི་བྱ་བ་གཙོད་པའི་བྱུགས་རྗེའི་མཆོན། །འཛིན་མཛད་དུས་མཐའི་སྦྱབས་གྱུར་
གཞན་ཡོད་མིན། །

དེ་འདྲ་བའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་ན་དགྲའ་ལོ་སོ་བཞི་
བཞེས་པ་ནས་དོན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སློབ་འཁོར་མཐའ་ཡས་བསྐྱངས་པས་རྗེའི་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གར་བྱུང་གྱི་སའི་ཆ་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ལ་རྩ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱད་
རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་གི་བར་གྱི་ཆོས་སྟེ་ཆེ་ཆུང་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་
ནམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སློབ་དཔོན་པལ་ཆེར་བུ་སློབ་དུ་མ་གྱུར་བ་མེད་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་
ནས་ཞུ་སེར་ཐོག་གི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་དེར་སང་གི་དུས་འདིར་འགྲན་པའི་ཆེ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོན་བཛྲོད་པར་
དཀའ་བ་དེས་རྗེས་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཐབ་
ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་ཞིང་རྫོགས་དཀའ་བ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་མན་ངག་ཡི་གེར་བཀོད་པ། པར་བྱིན་རྩ་ལྷོ་ཀ་ནམ་བཤད་ཆོག་

དོན་རབ་གསལ། སྤྱི་དོན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། མཐའ་དཔྱད་ཡང་གསལ་
 སྒྲོན་མེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། འདུལ་བའི་སྤྱི་
 དོན་རྣམ་བཤད་ལུང་རིགས་ཉི་མ། མཛོད་གྱི་སྤྱི་དོན་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། རྒྱུད་ཆ་
 མའི་གཞུང་འགྲེལ། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། དབུ་མའི་མཐའ་
 དཔྱད་ཟབ་དོན་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ། བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་གྱི་མཛེས་
 རྒྱུན་དང་། བྱང་རེས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཟུགས་ལའི་སྤེང་བ། ལེགས་བཤད་
 སྤྱིང་པའི་དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད། སྒྲོམ་གསུམ་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་རྒྱས་བསྐྱུས་
 གཉིས། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་སོགས་མདོ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་།
 རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཇུག་ཁྲིད། བསྐྱེད་རིམ་
 མཐའ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་རྫོགས་རིམ་ཐར་ལམ་གསལ་སྒྲོན། སྤྱིད་པའི་བྱུར་བཀོལ་
 གཉིས། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱུན་བྱུག་ཏུ་མཛོད་པའི་རྣམ་བཤད། བ་རོ་ཆོས་བྱུག་
 དང་གསང་སྤྲུགས་གྱི་གཅོད་དང་། སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་དང་། ལྷ་ཁྲིད་བན་པ་བཞི་
 ལྷན་རྣམས་གྱི་ཁྲིད། ཆོ་དབག་མེད། སྒྲོལ་དཀར། རིགས་བྱེད་མ་སོགས་གྱི་སྒྲུབ་
 ཐབས་སྟེ་གསང་སྤྲུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་། འདུལ་བའི་དུས་ཆོགས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
 གཞག་འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང་། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་པན་བདེ་འབྱུང་
 གནས། རྒྱལ་རབས་འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་མིག་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་དང་། དགེ་ལྷན་ལེགས་
 བཤད། བསྟན་ཅིས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། བཀའ་གདམས་སྤྱེགས་བམ་གྱི་དོན་བསྐྱུ་
 ཆོ་ཁྲིད་རྒྱུད་པ་དང་གཅོད་ཡུལ་རྒྱུད་པ་སོགས་གྱི་གསོལ་འདེབས། ཀམ་པའི་པར་

ཕྱིན་ནི་ཀླའི་དགག་ལན་དང་དགག་ལན་གྱི་ཡང་ལན་སོགས་ཐོར་བྱ་བ་དུ་མ་དང་ཞུ་
 ལན་བཀའ་ཞོག་གསུང་མགྱུར་དུ་བྱུང་བ་སོགས་སྒྲིགས་བཅས་བཞུགས་མི་ཆུང་བ་
 ཞིག་ནམས་མཛད་ལ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཡང་ན་གདན་ས་མཐོན་པོར་འཕགས་
 བ་ཅན། །སྤྱི་པོ་མཁས་དང་མི་མཁས་ཀྱན་ལ་ཡོད། །བྱུག་རྩ་ལྡང་ན་རྩོམ་འཆད་
 རྩོད་པ་ཡི། །མཁས་པའི་ནམ་འགྱུར་འདི་ལ་ལྡང་བར་འོས། །ཞེས་དང་། བྱུང་བར་
 ལོ་རྒྱུས་ལ་ནི་ལྟག་པར་མཐུན་པ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་ཞལ་གྱིས་ཆེར་བཞེས་
 བར་མཛད་དེ། འཁྲུག་བསྟན་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་པའི་མཆོག་གྱུ་སྟོན་ཁ་ཆེ་ཞ་ལུ་ནས་
 གཤེགས་པ། །གངས་ཅན་དབུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁན་གཅིག་ལྟ། །བསོད་ནམས་
 གཤེགས་པའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པས་སྤྱར། །ཞེས་དང་། ཆལ་བ་སིལ་དགོ་བའི་སྒོ་གོས་
 དེ། །འཛིག་ཉེན་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་སུ་ཞིག་གཏུང་། །རྒྱལ་རབས་དེབ་གཏེར་
 སྤྱིག་ལ་སྒྲུ་མེད་པའི། །བྱུང་པོ་གཉིས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་
 སོ།།

མདོར་ན་སྤྱི་ཆེ་ཉིལ་པོར་ལེགས་པར་བཤད་པ་འཆད་པ་དང་རྩོམ་པ་ལ་ནམ་
 ཡང་ངལ་བ་མི་མངའ་བ་འདི་ནི་སྤྱི་བྱུང་པ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་པ་མཛད་
 དུ་བྱུང་བ་ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་ཉི་མ་བཟང་པོའི་ཞལ་
 ནས། གཞུང་ལུགས་འཆད་དང་ལེགས་བཤད་རྩོམ་པ་ལ། །ནམ་ཡང་དུབ་པ་མེད་
 པའི་བརྩོན་འགྲུས་མཛད། །སྒྲུ་མའི་ནམ་ཐར་གཙོ་པོ་འདི་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །མཛད་བྱུང་མཛད་པའི་བཞེན་པས་རབ་བྱངས་ཏེ། །རྩོད་དུས་ཐུན་པ་འཛོམས་

ཕྱིར་འོངས་པ་ཡི། །ཐུབ་བསྟན་སྤང་ཅིའི་གཉེན་གཅིག་ཁྱོད་མཐོང་ཆོ། །མི་པམ་
 ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་མི་ཁོ་འཇམ། །ཨ་ཅང་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པད་
 དཀར་ཅན་ཁྱོད་དུར་སྤྲིག་ཐོལ་བཏེན་ནས། །སྤྲིགས་དུས་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་འདྲེན་
 པ་ལས། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་གུད་དུ་འཛིན་པ་མཛར།།

དེ་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་ནམས་སུ། ལྷག་པའི་ལྷ་མོ་དབང་གི་རྒྱལ་མོ་རྗེ་བཙུན་ཀུ་རུ་
 ཀུམྱེ། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ། འཕགས་པའི་གནས་བཏུན་བཙུ་བྱག་འཕགས་མཆོག་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་
 དབང་ལྷག་ཁོ་བོའི་དབང་པོ་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་
 དུ་མས་དངོས་སམ་མི་ལམ་དུ་བྱ་བ་ཅི་མཛད་ལུང་སྟོན་པ་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་
 དུ་ཡང་ལྷག་པའི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་ཀུ་རུ་ཀུམྱེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་
 རོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡོང་བའི་སྤྲུགས་སྒྲོན་གནང་བས་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པ་བྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་། པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་གྱི་མཐུག་བྱང་དུ། །རིང་ནས་ཡི་
 དམ་ཉིད་དུ་བགྱིས་པ་ཡི། །ལྷག་པའི་ལྷ་མོ་དབང་གི་རྒྱལ་མོས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་
 བདག་གི་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་མེ་འདི། །སྤྲིད་ལས་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉན་པོར་
 མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལར་སྒྲུ་མ་དམ་པའི་བསྟན་ཚུལ་ལ། །སྒྲོ་ནང་དུ་བཀུག་སྟེ་བསམས་ན་
 ཡང་། །སེམས་འགྱོད་པའི་ཆ་ཤས་རྒྱལ་ཅམ་མེད། །འདི་དང་སང་དུས་ན་ཡ་རེ་
 མཛོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་མཆེད་ལྔ་ལ་སོགས་ཡོངས་

འཛིན་བརྩ་ཐུག་གཉིས་ལྟག་པ་རྣམས་ལ་མདོ་སྒྲགས་ནས་གསུངས་པའི་བསྟེན་
 ཚུལ་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིང་ཡང་འདའ་མ་སྟོང་བའི་གདེངས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྟན་
 བ། མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེའི་གཏིང་སུས་གྱང་དཔོག་མི་རུས་ལ། སྟོགས་ལྟར་
 མེད་པའི་བསྟེན་པའི་བྱར་བསྐྱམས་པས་རིས་མེད་པར་ཀུན་ལ་པན་པར་བཞེད་
 པའི་ཐུགས་བསམ་ལྟན་སྦྱེས་མངའ་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་
 གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པས་ན་སྟན་པའི་བ་དན་སྟོགས་
 བརྩར་རྣམ་པར་གཡོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཐུགས་སྦྱིབ་
 བལ་ཀུན་གསལ་མཛེས་མའི་ཁྱོན། །སྣ་ཚོགས་གཟུགས་སྒྱུ་རྒྱ་སྐར་འབྱུང་བའི་
 གནས། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་དབྱར་སྦྱེས་ཁང་བཟང་མཆོག་སྟན་པའི་འབྲུག་སྟོང་
 སྟོག་པ་ཅི་ཞིག་མཆར། །

དེ་ནས་སྦྱུལ་པའི་སྦྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བསམས་བཞིན་
 དུ་སྦྱར་ཡང་ཐེབས་པའི་ཞབས་ཐག་སྤིང་བར་གནང་ཞིང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་མཁན་
 བོ་མཛད་དེ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོར་མཆོག་གསོལ། དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་
 བུམ་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་སྦྱལ་ཞིང་བསྟེན་པ་དང་འབྲས་སྦྱངས་གདན་ས་ཐུག་ཏུ་
 གཏད་དེ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་བསྒྲགས་ལན་མཛད་དེ། སྟོན་གྱི་ཞལ་བཞེས་གྲུབ་པས་
 ཐུགས་ལེགས་པར་བདེ་བའི་ཉམས་དང་ལྟན་པར་གཙོ་བོར་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་
 བཞུགས་པ་གནང་ཞིང་སྐབས་འགར་སེ་ར་དང་སྦྱོར་མོ་ལུང་དུ་ཐེབས་བཞུགས་
 གནང་ནས་སྦྱི་སྦྱེར་ལ་གང་འཆོམ་གྱི་གསུང་ཆོས་གནང་བར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་

དང་ནས་སྐྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་འདུལ་སྐལ་ནམས་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་དང་།
 ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱི་བའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་པོ་སྟག་གི་
 ལོ་མགོ་རྩེ་བ་ལ་ཉེ་བ་ན་ཅུང་ཟད་བསྐྱུན་པའི་ཚུལ་བསྐྱུན་ཤིང་། དེ་ཡང་གསོལ་བ་
 དང་སྐྱ་མདངས་སྐྱ་ཤིང་ནམས་ཞན་པར་སྒྱུར་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། མངོན་འགྱུར་
 བའི་བསྐྱུར་གཞི་གཞན་མེད་ཀྱང་། གྲ་བུ་སྟོབ་ཀྱི་ཆོགས་ནམས་དཀར་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཉིན་བྱེད་རུབ་རིའི་ཅེར་སྐྱུར་བར་དོགས་པས་རབ་དུ་འཛིགས་སྟེ་ཡར་མར་
 བན་ཚུན་ཀྱི་གྲ་བ་གྲ་ཆང་སྤྱི་སྤེར་ཀྱན་གྱིས་རང་རང་གི་མཐུ་དང་འཆོམས་པར་
 སྐྱ་རིམ་ཟབ་མོའི་རྒྱན་བསྐྱབས་ཤིང་། རྗེའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་རང་གི་དགོངས་པས་
 སེ་ར་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་མདོ་ལེ་ལ་སྤྱན་དངས་ཏེ་ལྷས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མ་
 དང་བཅས་ཏེ་འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་པ་ན་སྟགས་ཤིན་དུ་དགྲེས་ཤིང་སྐྱ་ཁམས་
 ཡང་བདེ་སྤྱད་ཆེ་བ་སྟམ་དུ་བྱུང་ཡང་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཉེ་བ་
 དང་བདུད་རིགས་སྤྱན་པའི་སྟོབས་འཕེལ་བ་ལ་རྟེན་པས་དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་
 རོག་ཕེབས་པའི་མགོའི་རྩེ་བའི་བཙུ་བཞིའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 པ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་དེ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྐྱུན་
 ཏོ། །སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་པའི་གཉེན་གཅིག་མཁའ་ལ་ཡལ། །སྟོ་བུར་ས་སྟེང་འགྲོ་འདི་
 སྤྱན་པས་བྲལ། ཆོས་ཚུལ་མ་ལུས་སྤེལ་བས་རབ་ངལ་ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ངལ་
 གསོའི་བསྟེ་གནས་བསྟེགས་སམ་སྟམ། །

དེ་ནས་དག་པོའི་རྒྱུང་ནམས་ནི་རང་གི་ཞི་ཞིང་ནམ་མཁའ་བྱི་མ་མེད་པ་

རབ་ཏུ་དངས་པ་ལ་སྒྲིའི་མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབབ་ཅིང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁ་དོག་
 ལྷ་ཆོག་མ་པའི་འཇའ་ཆོན་གྱི་བྱ་བས་སྤྱང་དང་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་ནམ་པར་བཟ་བས་
 བྲེས་ཤིང་། གང་བའི་རེག་པ་མི་བཟད་པ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཞི་ནས་ས་ལ་གནས་
 པའི་མེ་ཏོག་དུ་མ་སྒྲོ་བྱར་དུ་ཁ་བྱེ་བས་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་ངོ་མཆར་རབ་ཏུ་སྒྲོགས་
 པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། གངས་དང་འབྲུགས་རོམ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཆར་དུ་ལྷ་ཞིང་།
 ཕྱོགས་འདྲིའི་སྒྲེ་བོ་ནམས་ནི་ངོ་མཆར་བའི་དད་པའི་སྤྱ་ལོང་གཡོ་བའི་གོས་གྲོན་
 ཏེ་ཐུ་ངན་གྱི་མེས་ཡིད་གྱི་བྱད་ཤིང་སྲེག་ཅིང་། མིག་གི་མཁའ་ལ་མཆི་མའི་ཆར་
 རྒྱན་འབབ་པ་སོགས་པན་ཚུན་འགན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། ། ཀྱན་ཏོག་བཞོན་པའི་
 རྒྱང་ཀྱན་བཅོམ་པ་ཡིས། ། འི་བཞོན་རབ་ཏུ་འཇིགས་ཏེ་ས་འོག་ལྷགས། ། མཉམ་
 བཞག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་དེར་འགན་འདོད་པའི། ། ལྷ་ཙམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིབ་བྱེད་
 སྤངས། ། མགོན་དེ་དགའ་ལྡན་གནས་སུ་སྤྱན་དངས་ཕྱིར། ། སྐབས་གསུམ་དབང་
 བོས་གཞུ་ཡི་ཐེམ་སྐས་བཅུགས། ། མཐའ་ཡས་སྒྲེ་རྒྱའི་ཐུ་ངན་བསལ་བའི་ཕྱིར།
 ཆོག་མདའི་ཆོགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཆར་གྱིས་བྲིམ། ། རོ་མཆར་དེ་མཐོང་ས་སྤྱང་པད་
 མོ་ནམས། ། པན་ཚུན་འགོད་པར་གྱུར་བས་རབ་སྤྱིངས་ཏེ། ། བསེལ་བུའི་མཆོན་
 ཆ་བྱོད་ཀྱི་ཐོ་བས་བཞུག ། འཁོར་ཡུག་རི་བོའི་ངོས་དེར་བྲོས་པར་གྱུར། ། དེ་ལྟ་བུ་
 བེ་དགུང་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལ་ཕྱག་པའི་བར་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་འོད་གསལ་ལྡན་ཅིག་
 སྤྱེས་པའི་རྒྱང་སེམས་ལས་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱར་བཞེངས་སྟེ་
 དགའ་ལྡན་དུ་མི་པམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་བྱང་དུ་གཤེགས་པ་ན། དེར་བྱང་རྒྱབ་

སེམས་དཔལ་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོ་འཁོར་བཅས་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་
 ལ། ཆོས་རྗེ་ཤེར་འཕེལ་བའི་སྐུ་སྐྱེའི་སྤྱགས་ཉམས་ལ་དེའི་བཀོད་པ་གཟིགས་
 པས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྐྱེའི་སྐུ་བ་བཞེས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྗེ་སྤྲུལ་མ་འདྲིའི་
 ཞལ་ནས་ནམ་པ་ལྷ་གསུངས་པ་ཞིག་བྱང་ཞེས་དུས་དེ་ཉིད་རང་དུ་སྐུ་སྐྱེས་གསལ་
 པོར་གསུངས་པས་ཀྱན་གྱི་ན་ལམ་དུ་གྲགས་སོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་སྤངས་སུ་
 བེབས་གདོང་ལ་བྱག་དཔེ་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྱེ་སྤྱན་ལམ་དུ་བབ་ངེས་སུ་གཟིགས་
 ཤིང་ན་བཟའ་སྐུ་རག་སོགས་ལེགས་པར་སྒྲོན་བྱག་དམ་གྱིས་མཛོན་པ་སོགས་
 གྱི་ཚུལ་པ་དཔག་ནའང་སྤྱལ་པའི་སྐུ་འཕྲོན་ལུགས་འདི་ཉིད་དོན་གྱིས་གོ་བར་
 ཅུས་སོ། །ཀྱན་ཏོག་རྩྱུ་བུ་ལྷན་སྐྱེས་ཆུ་གཏེར་ལུགས་དག་འདུན་པས་བསྐྱེད་
 པ་ན། །མཆོན་དཔའི་གཟི་འབར་སྐུ་བཞིའི་ལྷོག་ལྷན་སྐྱུ་མའི་རྫོས་གར་ལྷན་པོ་
 བསྐྱེད། །དེ་ཕྱིར་སྤྱལ་པའི་རིལ་ཅིང་རྗེ་སྙིང་ཀྱན། །ཕྱོགས་རེའི་གདུལ་བྱ་དང་བའི་
 ཐབས་མཁས་ལམ། །དེ་ནས་འབྲས་སེར་དགེ་ལྷན་རྣམས་གྱིས་ཐོག་དངས་པའི་ཆོས་
 སྡེ་ཆེ་ཆུང་རྣམས་སུ་སྤྱི་སྤེར་གྱི་དགོངས་རྒྱུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་སྤྱགས་
 དམ་གྲོལ་བ་ན་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱ་གང་ཅམ་དུ་གྱུར་ཞིང་། དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ལ་རིལ་
 པོར་བཞུགས་པའི་ངོས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་དད་འབུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ལ་གཞི་
 གུས་ཏེ་དདུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཐོ་ཁྱད་ཐོག་ཆད་ཕྱེད་དོ་ལ་སྤྱག་པ་རྒྱ་དང་བཟོ་
 ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བྱང་གནས་དཔོན་པོ་རང་གིས་ཐིག་ལེན་མཛད་ཅིང་

གང་ཅིའི་རོགས་དན་སྐྱོར་མོ་ལུང་ནས་ཞབས་བྱུང་ཆོས་ཀྱང་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་
 བཞེངས་པར་གནང་བས། འབྲུག་ལོ་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཉེར་བདུན་ལ་གཏུང་
 བླགས་སུ་ཕུལ་བ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆོན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ནམས་སྤར་བཞིན་དུ་བྱུང་
 ཞིང་ཞག་འགའི་བར་དུ་གཏུང་ཁང་ལ་སྒྲ་མ་ནམས་གྱིས་རྒྱ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་
 ཀུན་གྱིས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། ཞལ་བྱེ་བ་ན་ཐུགས་ལྡགས་
 སྤྱན་གསུམ་དང་། ཐུགས་བྱར་བ་བརྗེད་ཅིང་ཡ་མཆོན་པ་ཞིག་དང་། རིང་བསྐལ་
 གྱི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུང་དོད་དུ་བྱོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་དང་
 རིང་བསྐལ་དང་ཡིག་འབྲུ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་པའི་ཐུགས་ལྡགས་སྤྱན་གསུམ་ནི་
 དདུལ་གཏུང་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཐུགས་བྱར་བ་ཉིད་རྗེའི་གསེར་སྐྱ་ཞིག་གི་
 ཐུགས་ཁར་བཞུགས་ལ་འདི་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ད་ལྟ་གཟིམས་ཁང་གོང་
 རང་ན་བཞུགས། སྤུལ་ལོ་རྟོར་རྒྱ་དང་པའི་ཡར་ཆོས་བཟང་པོ་ལ་རབ་དུ་གནས་
 བ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་བྱུ་བ་པར་བྱུར་ཏོ། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་
 མཐོང་བའི་སྐྱེ་དབྱ་ནམས། །ཕྱི་རོལ་མཆོན་མའི་ཏྲགས་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་། །ཐུན་མོང་
 གཏུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་སྐལ་བྱིར་དུ། །ཡ་མཆོན་སྤུལ་པའི་བཀོད་བ་སྒྲ་ཆོགས་
 སྟོན། །ཆོས་ཀུན་གཟིགས་ཞིང་གཞན་ལ་མ་ལོར་སྟོན། །དེ་དོན་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་
 རིམ་མཐར་བྱོན་ཞིང་། །རྫོགས་པའི་རིམ་བ་མཆོག་ལ་མངའ་བཞེས་ཅེས། །བསྟན་
 མཁས་ངོ་མཆར་རྟེན་མང་ཅིར་ཡང་སྤུལ། །མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་དོན་ལྡན་མཛད་པ་
 ཡི། །ཉི་མའི་གོས་གྲོན་གངས་རི་ལྟན་པོ་ཉིད། །རྒྱ་སྐར་བྱེ་བའི་དོ་ལལ་འཕྱང་བ་

བཞིན། །བལྟ་བས་མི་ངོམས་མིག་གི་བདུད་ཅི་བསྐྱུན། །ཚུལ་འདིའི་ཕྱིར་དུ་སྐལ་
བཟང་འགྲོ་བ་ཡིས། །དད་པས་སྟོད་པའི་གཏོང་བའི་ལག་པས་ནི། །གྲགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་སྟོན་བྱུང་རྒྱལ་སྐས་སྟོད། །མིང་གི་ལྷག་མར་བྱས་འདི་ཨེ་མ་མཆར། །

གཞན་ཡང་ཆབ་སེར་རིལ་བུ་དུ་མ་ཡུངས་འབྱུ་ལས་ཀྱང་ཚུང་བ་ཁ་དོག་
སྒྲ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིང་བསྐལ་བྱོན་ཤིང་ཁ་ཅིག་རིང་བསྐལ་ཉིད་
དུ་གནས་འགྱུར་བ་དང་དེ་ཉིད་ལས་མང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་
མོང་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། གདུང་ཆ་ཆབ་སེར་གྱི་ཁྱུ་བའི་དྲངས་མའི་རྩོ་རྩེ་
འཐས་པ་ཤེལ་ལྟར་དྲངས་པའི་ནང་དུ་རིང་བསྐལ་གྱི་ནམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལས་དུ་མ་
ཀྱིས་ཏེ་གཉེན་དུ་སྦྱར་བར་འགྲོ་ཞིང་དེ་ནམས་ཀྱང་སྟེང་དུ་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྦྱར་
མགོ་མཐུག་པ་ན་འང་ཡང་གཉེན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ནམ་ཡང་ཐུར་དུ་མི་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ལྟན་
པའི་སྟོན་དམ་པ་སྟུ་ལ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་རྟེན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་ཁ་ཡར་བྱོན་པ་ལ་
མཁས་གྲུབ་དམ་པ་པལ་ཆེར་མགྲིན་གཅིག་དུ་ཡ་མཆན་པའི་གནས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པར་འཛིན་པ་མཛད་ཀྱང་། འདི་ཉིད་གོམས་པའི་ལག་རྩེས་སོ་ཞེས་བཞག་
དཀའ་བར་གྱུར་ཞིང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་
རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རྟགས་གཞན་ནམས་རིམ་ལྟ་བུ། རྩེ་བཅུན་ས་
སྒྲ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་དབྱུང་པའི་གཞི་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་དམ་པ་ཁུངས་སྐབ་
དུ་མ་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་དབང་ཐོབ་པས་བྱོད་གཤེར་སྟོམས་པ། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་རྩོགས་པས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ། འོད་ཟེར་སྟོ་བསྐྱུ་མཐར་བྱིན་པ་

སོགས་ལ་འང་འཁོན། ལྷ་མེད་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཆར།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབྱོར་པ་ལ་ཐུགས། རི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་སྟོན་པ་ལ་ལྷགས། དེ་གཉིས་གཟིགས་པ་ལ་སྦྱོར། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ལ་ལྷ་སྒྱ། བཟླས་པ་ལ་ཡིག་འབྲུ། རྫོགས་རིམ་གོམས་པ་ལ་རིང་བསྐལ་
 སོགས་འབྱོན་པར་བཤད་ཅིང། འདི་ནམས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཟླ་མ་གོང་མ་ནམས་ལ་ཅི་
 རིགས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བསྟོན་མེད་སྤང་བས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་གྲག་ལ།
 དེང་སང་ནི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམས་ལ་འང་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་འབྱུང་བར་དཀའ་བའི་
 གཤེས་སུ་འདུག་པས་དེ་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱོན་ཆུང་འདི་ལ་སུ་ཞིག་
 ཡ་མཆོན་པའི་གནས་སུ་བཟུང་བར་མི་བྱེད་ཅེས་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་འོས་པ་ཉིད་
 ཇོ། །རིགས་གནས་ཀྱན་ལ་ཐོགས་མེད་པ་ཞིང། །སྤྲོམ་གསུམ་ཉེས་པའི་སྦྱོན་བྲལ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །རིམ་གཉིས་རྫོགས་པའི་མཐར་སོན་གྲུབ་པའི་གཙོ། །དེ་ཕྱིར་འབྲེན་
 པའི་གཙུག་རྒྱན་གཞན་ཡོད་མིན། །བགྲང་ཡས་མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་གཞུང་ལུགས་
 ཀྱན། །ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་བྱེ་བས་བཀྲལ་བའི་ལུགས། །ལུགས་བཟང་མ་ཞོར་
 གསལ་བར་ཐུགས་རྒྱུད་ཕྱིན། །ཕྱིན་ཆད་འདི་འབྲའི་བཀོད་པ་མཆར་ཅི་ཡོད། །དེ་
 ལྷ་བུའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་འགྲན་ལྷ་མ་མཆིས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་
 ཉིད་ནི་ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཀྱི་ཕྱི་དང། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་
 སོགས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྐྱེ་བར་གསུང་ལ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྤྱན་ནས་ནི་བཀའ་
 གདམས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནམ་སྤྱལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་བར་གྲགས་ཤིང།

དེ་ཡང་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ས་དང་ལམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 གང་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་སྐྱར་སྐྱལ་ཏེ། འགྲོ་བའི་
 དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་ན་རྗེ་འདིའི་ནམ་པར་ཐར་པ་མཐའ་
 དག་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད་ཀྱང་། ཐུན་མོང་བའི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཞིག་
 བཀོད་པ་འདི་ནི་སྤྲོ་མ་དེའི་སྤྲོ་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱང་པ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་རྗེ་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་སྐུན་ལྡན་རྗེ་རྗེའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཉི་མ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱི་
 ནས་ཀྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཡན་ཆད་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་
 བཀའ་སྤྱུལ་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཕྱིར་བྱུང་ན་འཁོད་པའི་བདེན་པར་སྤྱི་བ་ནམས་
 ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ནམས་ཀྱིས་བྱར་
 བརྒྱན་ཞིང་། དཔལ་ལྡན་སྤྲོ་མ་དམ་པ་འདི་དང་འདིའི་སྤྲོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱད་དུ་
 མཆན་ནས་སྤྱོས་ཏེ་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དག་ལེགས་དཔལ་
 བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱི་ནས་དང་། རྗེ་རྗེའི་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱི་ནས་དང་།
 དཔལ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། བརྒྱད་པ་ནམ་མཁའ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱི་ནས་
 ལ་སོགས་པ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ཀྱིས་ནམ་དཔྱོད་ཅུང་ཟད་བརྟེན་པར་
 རྫོམ་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་ངོ་མཆར་གཏམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་འདི་ཉིད་བདག་གཞན་ནམས་
 ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་གཞིར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའི་ལྷག་བསམ་
 ནམ་པར་དག་པའི་བཅོན་པས་སྤྱོད་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་དུས་མཐའི་བྱ་བལ་བ་
 ལྷ་དབང་ཀྱ་མཆོས། དམ་པ་དུ་མས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྱི་བ་གནས་སྐྱོར་མོ་

ལུང་གྲག་གི་རི་ཁོད་དུ་སྤར་ཡང་ཡི་གེར་བཀོད་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 སྤྱི་དང་བྱང་པར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ནི་
 མ་མེད་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

སྤྲུམ་པ། རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་མེ་ཉོག་འཇུག་ལྡན་སྟན་ཆོག་ནི་བསྐྱེད་གཡོ་བའི་
 ཆོལ། །དཔྱིད་ལྡན་བྱང་པའི་ཉེར་འཆོ་གང་དེས་གཟུར་གནས་ཡིད་ནི་ཅིས་མི་འཕྲོག་མད་བྱུང་
 མཛད་པའི་ཆ་ཤས་ནོར་མཆོག་ནམ་དཔྱིད་རྒྱན་མཆན་ཅེར་བཀོད་པས། །དེགས་ལྡན་ཉོག་སྤྲུམ་
 བཛྲིད་སྟོན་བྱང་པལ་མོངས་ཆོག་གི་ཡིག་ཆོགས་པག་ཏུ་གཤ། །འོན་ཀྱང་ཕུན་ཆོགས་སྐྱེད་བཞི་
 འདི་ལྟ་བུ། །མ་སྤྲུམ་གསལ་བར་བཤད་ན་མི་རུང་སྟམ། །སྟན་དངགས་རྒྱན་གྱིས་བྱ་བས་སྤྲུམ་
 པ་ན། །སྤར་ཡང་ཡིད་འཕྲོག་གོ་སྤར་གྱུར་འདི་གང་། །ཚུལ་འདི་གནམ་ལྷགས་མིག་གི་མཁའ་
 ལམ་ནས། །སྤྱིང་ལ་ལྷུང་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་འཛིག་དཀའ་བའི། །ལོག་ཤེས་རི་བོའི་མཆན་འཛིན་
 སྟོས་ཀྱན་དང་། །ལྟན་ཅིག་འཛོམས་པའི་ཐབས་མཁས་ལམ་གྱི་ཕུལ། །འདིར་འབད་དགོ་ཆོགས་
 ཉོན་ཆེ་རྒྱས་པ་ལྟར། །རབ་ཏུ་དཀར་བ་རི་སྟེང་མཆིས་པ་དེས། །འཕྲོ་ཀྱན་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་
 རིས་བཟུང་སྟེ། །སྤར་དུ་སངས་རྒྱས་ས་ལ་འཁོད་པར་ཤོག དག་གི་དབང་ཕྱག་སྟོ་བཟང་གྲགས་
 པ་དང་། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་བསྟན་པ་བྱང་འབྲེལ་འདི། །ནམ་ཡང་མི་ཉམས་ཕྱོགས་མཐར་རབ་
 རྒྱས་ཞིང་། །འབྲེལ་ལྡན་འཕྲོ་བའི་པན་བདེའི་གཞིར་གྱུར་ཅིག ། །

སྐར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་
ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་། །ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་
ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་
པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྔའི་
འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་བ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་
དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་དགེ་སྤྱང་ཆོས་སྤྱོད་
བག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་བཞིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན།

སྒྲིམ་ར་དགེ་བཤེས་མཁུན་རབ་ཚལ་རྒྱལ།

ཆ་བ་དགེ་བཤེས་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

ཁུ་མཆན་པ།

ལྷོ་པ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྲུབ།

སྤར་གཞིའི་སྒྲིག་ཁྲད་སྒྲིག་པོ།

རྒྱ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་ལྡན། ཉག་རེ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུ།

ཅེ་ཉོར་ཐུབ་བསྟན་རྩོམ་། ཉང་པོ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

དཔེ་མཛོད་ཀྱན་མཛིན་བྱུང་པ་རྒྱ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་ལྡན་ནས་

སྤར་གཞི་ UniCode རྩོག་པའ་སྒྱུར་དང་ InDesign CS4 རྩར་སྒྱུར་སྒྲིག་ཁུས།

ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྟོད་ཆ།

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྱམས་པ་

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད།

སྒོ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་སྒྲིག་ཁྲད་སྒྲིག་ཆེན་ནས་སྤར་ཅ་བསྒྲིགས།

མཁས་མང་སྒོ་སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྤར་དུ་བསྟན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༣ རོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༧༣ ཟླ་བ་ ༤ ཆེས་ ༢༢

ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ཉིན་སྤར་དུ་བསྟན།